

Koledar

družbe sv. Mohorja za leto

1934

Vsebina.

Kalendarij in imenik svetnikov	2—32	† Prošt Andrej Kalan	69—70
Kalendarski tolmač; Reforma kalendarija	33—34	Smrtna žetev	70—83
Poštnine in predpisi; Kolkovanje	35—38	Kolodvorski misijon in društvo za var-	
Knjige za leto 1934	38—39	stvo deklet	83—84
Kolednik	40—42	Razgled po svetu	84—88
V letu božjega usmiljenja	43—48	Gospodarski pregled	89—93
Nekaj važnih določb iz davčne zakonodaje	49—60	Hitrosti v eni uri (ponazorjeno s slikami)	94—96
Lurški jubilej (1858—1933)	61	Človek je najhitrejši!	96
Narodna galerija v Ljubljani — dom slo-		Letopis	98—100
venske umetnosti	61—62	Seznamek župnij, krajev, poverjenikov	
Izseljenci, vse za vas, toda ne brez vas!	62—65	in udov Družbe sv. Mohorja	100—110
Pismo iz Južne Srbije	65—67	Pomoč v sili!	110
† Mariborski škof dr. Karlin	68	Sejmi v Sloveniji in na Koroškem	110—114

Naznanilo.

Vsak družbenik dobi letos za redno članarino (20 dinarjev) šestero knjig.

Redno izdanje:

1. Koledar za leto 1934.
2. Slovenske Večernice, 86. zv.
3. Jetika.
4. Naše morje.
5. Življenje svetnikov, 9. zv.
6. Mutasti greh.

Knjige za doplačilo:

1. Za nov družabni red, 1. zv.
2. Dr. Janez Ev. Krek; Izbrani spisi, 4. zvezek.
3. Kragulj.
4. Njene službe.

Opozorilo! Vsak član naj prejme knjige tam, kjer se je vpisal, čeprav je med letom bivališče spremenil. — Stroške (za poštnino, voznino, omot itd.) povrnejo člani poverjenikom. — Vpisovalne pole naj se s članarino vred pošljejo do **5. marca 1934** Družbi sv. Mohorja v Celju. — **P r o s i m o :** Gg. poverjeniki naj pri oddaji knjig že vpisujejo člane za bodoče leto. Nabrano udnino naj pošiljajo sproti. — Dosmrtniki se oglasite že jeseni pri poverjeniku, kjer želite dobiti knjige za bodoče leto.

Letnina za leto 1934 je — kakor lani — **20 Din**, in sicer za vsako posamezno osebo ali ustanovo. — **Dosmrtnina znaša 500 Din** za vsako osebo, za župnijske ali šolske knjižnice in društva (hiše ali cele družine se ne sprejemajo za dosmrtno ude). Dosmrtniki z izplačano dosmrtnino do 50 kron (do št. 3220) naj doplačajo 12 Din, z dosmrtnino 80 kron (št. 3221—3275) naj doplačajo 11 Din, z dosmrtnino 200 kron (št. 3276—3317) 10 Din, z dosmrtnino 400 kron (št. 3318—3331) 7 Din, z dosmrtnino 900 kron (št. 3332—3340) 3 Din.

Posamezni letni udje, ki se neposredno pismeno naročajo na knjige pri Družbi sv. Mohorja v Celju, plačajo **29 Din**, in sicer udnine **20 Din** ter za poštnino in odpravnino **9 Din**. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštnino in odpravnino **15 Din**.

Udje v inozemstvu plačajo za knjige s poštnino in odpravnino vred **36 Din**. Kdor naroči knjige za doplačilo, naj doplača za poštnino in odpravnino še **10 Din**.

Za ude v Ameriki velja letnina dolar **1.25**. Američani naj nakazujejo to vsoto po pošti ali po katerikoli banki vsak zase ali po več skupaj **Družbi sv. Mohorja v Celju**. Za knjige za doplačilo in za vezavo veljajo iste cene kot so označene zgoraj. Kdor pošlje zase naročnino, se mu dostavijo knjige na njegov naslov (prosimo točnih naslovov!); če se jih naroči več skupaj, naj se določi ime in naslov onega člana, ki se mu pošljejo knjige za vse skupaj.

Odbor Družbe sv. Mohorja: Dr. Fran Cukala, dr. Janko Brejc, Josip Zeichen, dr. Franc Kotnik, Anton Cestnik, F. S. Finžgar, dr. Rudolf Blüml, msgr. Val. Podgorc.

Družbene knjige je uredil: F. S. Finžgar, Ljubljana, Trnovo.

114822 22. v. v. s. 3

YANA KALLESKA KODOVINA

ALFREDER...
17. desember 1888
17. avgust 1931
MARILJA

1934

KOLENDAR

DRUŽBE SV. MOHORJA

Z RISBAMI OPREMIL M. BAMBIČ

IZDALA IN ZALOŽILA DRUŽBA SV. MOHORJA V CELJU
NATISNILA MOHORJEVA TISKARNA V CELJU, R. Z. Z. O. Z.
(FRAN MILAVEC, CELJE)

11 1825/44

22.457 D
18. 3. 1958

NAŠA KRALJEVSKA RODOVINA

A L E K S A N D E R I

kralj Jugoslavije, rojen 17. decembra 1888 na Cetinju;
regent od 24. junija 1914; kralj od 17. avgusta 1921.

M A R I J A

kraljica, rojena kot romunska kraljična 9. januarja 1899, poročena 8. junija 1922.

P E T E R

prestolonaslednik, rojen 6. septembra 1923 v Beogradu.

T O M I S L A V

kraljevič, rojen 19. januarja 1928 v Beogradu.

A N D R E J

kraljevič, rojen 28. junija 1929 na Bledu.

PAPEŽ PIJ XI

rojen 31. maja 1857 v Desio pri Milanu z imenom AHIL RATTI; za mašnika posvečen 20. decembra 1879; apostolski nuncij na Poljskem 6. junija 1919; kardinal in nadškof v Milanu 13. junija 1921; za papeža izvoljen dne 6. februarja 1922, kronan 12. februarja 1922.

VLADIKE SLOVENCEM

DR. ANTON BONAVENTURA J E G L I Č

škof ljubljanski v p., rojen v Begunjah 29. maja 1850, posvečen 12. septembra 1897 za škofa v Sarajevu, od 22. maja 1898 do 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani, nato naslovni nadškof garelski, bivajoč v Gornjem gradu.

DR. GREGORIJ ROŽMAN

škof ljubljanski, rojen 9. marca 1883 v Šmihelu pri Pliberku, posvečen za škofa koadjutorja dne 14. julija 1929, od 1. avgusta 1930 škof v Ljubljani.

DR. ANDREJ KARLIN

škof lavantinski, rojen 15. novembra 1857 v Stari Loki na Gorenjskem, posvečen za škofa 19. marca 1911 v Trstu, škof v Mariboru od 29. julija 1923.

DR. IVAN TOMAŽIČ

naslovni škof bargalski, rojen 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža, posvečen za škofa koadjutorja mariborskega 1. avgusta 1928.

DR. ADAM HEFTER

knez in škof krški, rojen 6. decembra 1871 v Prienu na Bavarskem, posvečen za škofa 7. februarja v Salzburgu, ustoličen v Celovcu 12. februarja 1915.

DR. ALOJZIJ FOGAR

škof tržaški, rojen 27. januarja 1882 v Pevmi pri Gorici, posvečen za škofa 14. oktobra 1923 v goriški stolnici.

N A V A D N O L E T O 1 9 3 4

ima 356 dni (med temi 67 nedelj in praznikov po starem štetju) ter se začne in konča s ponedeljkom.

Z A Č E T E K L E T A 1 9 3 4 Z N A K I Z A M E S E Č N E S P R E M E N E

Cerkveno leto se začne 1. adv. nedeljo 2. decembra.
Občno in državno leto se začne dne 1. januarja.

Mlaj ☉ Ščip ali polna luna ☾
Prvi krajec ☽ Zadnji krajec ☿

P R E M E K L J I V I P R A Z N I K I M R K I L U N E I N S O N C A

Ime Jezusovo 2. januarja. Sv. Trojica 27. maja.
Sedemdesetnica 28. jan. Sv. Rešnje Telo 31. maja.
Pepelnica 14. februarja. Srce Jezusovo 8. junija.
Žal. Mati božja 23. marca. Angelska nedelja 2. sept.
Velika noč 1. aprila. Roženv. nedelja 7. okt.
Nedelja varstva sv. Jo- Posv. cerkvá 14. okt.
žefa 22. apr. (18. apr.). Misijonska nedelja 21. okt.
Križovo 7., 8., 9. maja. Kristus Kralj 28. oktobra.
Vnebohod 10. maja. Zahvalna nedelja 4. nov.
Binkošti 20. maja. Prva adv. nedelja 2. dec.

Letos bosta luna in sonce mrknili dvakrat. Pri nas bo viden le prvi lunin mrk, in še ta le delno.
Lunin mrk nastane le ob polni luni, in sicer kadar pade nanjo senca naše zemlje. Sončni mrk nastane, kadar stopi polna luna med zemljo in sonce ter ga tako popolnoma ali deloma zakrije.

Od božiča do pepelnice je 51 dni = 7 tednov 2 dni.
Nedelj v predpustu je 6; postni čas traja 46 dni.

Dne 30. januarja bo delni lunin mrk: začetek ob 17-1, konec ob 18-24. Viden bo v severozahodnih delih Severne Amerike, po Severnem Ledenem morju, severnem Tihem oceanu, v Aziji, Avstraliji, po Indijskem oceanu, v Evropi in Afriki.

Z zvezdico (*) zaznamovani prazniki: svečnica, oznanjenje Marije Device, velikonočni ponedeljek, binkoštni ponedeljek, rojstvo Marije Dev., sv. Štefan niso več cerkveno zapovedani prazniki.

Dne 13. in 14. februarja bo popolni sončni mrk: začetek 13. februarja ob 23-5, konec 14. februarja ob 4-11. Viden bo v vzhodni Aziji, v vzhodnih delih Indijskega oceana, na Sundskih otokih, v Avstraliji (izvzemši južni del), po Tihem oceanu in na severozahodni obali Severne Ameike.

P O S T I I N Z D R Ž K I

1. Pomladne (postne) kvatre 21., 23., 24. februarja.
2. Poletne (binkoštnje) kvatre 23., 25., 26. maja.
3. Jesenske kvatre 19., 21., 22. septembra.
4. Zimske (adventne) kvatre 19., 21., 22. decembra.

Dne 26. julija bo delni lunin mrk: začetek ob 11-54, konec ob 14-36. Viden bo v zapadnih delih Severne in Južne Amerike, po Tihem oceanu, po Južnem Ledenem morju, v Avstraliji, po Indijskem oceanu, v srednji in vzhodni Aziji.

1. Dnevi zgolj z držka (da se ne sme uživati meso, pa se sme večkrat najesti do sita) imajo *
2. Dnevi zgolj posta (sme se uživati meso, pa se sme le enkrat do sita najesti) imajo †.
3. Dnevi strogega posta (se ne sme uživati meso in se sme le enkrat do sita najesti) imajo ††.

Dne 10. avgusta bo obročasti sončni mrk: začetek ob 6-51, konec ob 12-24. Viden bo v južni polovici Afrike, po južnovzhodnem Atlantskem in južnozahodnem Indijskem oceanu.

Razen tega naj se vsak vernik ravná po predpisih svoje škofije.

V R E M E N S K I P R E R O K

A S T R O N O M I Č N I L E T N I Č A S I

Pomlad se začne dne 21. marca ob 8. uri in 28 min.
Poletje se začne dne 22. junija ob 3. uri 48 minut.
Jesen se začne dne 23. septembra ob 18. uri 46 min.
Zima se začne dne 22. decembra ob 13. uri 50 min.
Ure se štejejo od 1 do 24, t. j. od polnoči do polnoči.
Dolgost dneva velja za celjski vzporednik.

Vsi učenjaki trdijo, da se jim doslej še ni posrečilo dognati, kako bi bilo mogoče vreme vsaj približno določiti vnaprej. Stoletna opazovanja niso mogla iznajti vsaj nekoliko zanesljivega preroka. Kar je v koledarju napovedanega o vremenu, to je nekaj približnega domnevanja za vsako leto, v katerem je letni vladar Venera. Ta je letos. Primerjajte, kdaj bo ta prerok uganil, kdaj ne. — Letos ne prinašamo spet Herschlovega vremenskega ključa (saj ga imate v vseh prejšnjih koledarjih). Zato pa opozarjamo na staro rimsko in naše kmečko pravilo, ki pa res presenetljivo prekrojuje vreme. Kako? Rimljani so rekli: I. in II. dan po mlaju ne pomenita nič. III. in IV. dan malo, kar pa peti dan pravi, za vso luno vreme postavi. Naši stari pa so trdili: S t o t a u r a o d l o č i l T o r e j : i z r a č u n a j t o č n o s t o t o u r o p o m l a j u i n p o g l e j v r e m e : v e t r o v e (a l i b u r j a , a l i z a p a d a l i j u g) , j a s n o i n s u h o , j u ž n o i n m e g l e n o . D o š č i p a b o d o v e t r o v i i n v r e m e t e s t o t e u r e p r e v l a d o v a l i . P o g o s t o t u d i š e d o m l a j a . — Zelo zanesljiva pa je vremenska napoved za dan, dva, kakor jo berete v časopisih od opazovalne postaje na Dunaju in v Zagrebu.

G O D O V I N S K O Š T E V I L O

Zfató število 16 Rimška številka 2
Epakta XIV Nedeljska črka G
Sončni krog 11 Letni vladar je Venera.

N E B E S N A Z N A M E N J A

Pomlad:		Jesen:	
♈ oven	γ	♏ tehtnica	♃
♉ bik	δ	♐ škorpiljon	♄
♊ dvojčka	ι	♑ strelec	♅
Poletje:		Zima:	
♌ rak	ϖ	♒ kozel	♆
♍ lev	ζ	♓ vodnar	♇
♎ devica	η	♊ ribi	♈

K O L E D A R Z A L E T O 1 9 3 5

Novo leto bo v torek, pepelnica 6. marca, velika noč 21. aprila, vnebohod 30. maja, binkošti 9. junija, presveto Rešnje Telo 20. junija, prva adventna nedelja 1. decembra.

O. Stanisl. Škrabec * 7. jan. 1844 v Hrvaci pri Ribnici — jezikoslovec († 6. okt. 1918 v Ljublj.). Anton Aškerc * 9. januarja 1856; pesnik († 10. jun. 1912 v Ljublj.). Dragotin Kette * 19. jan. 1. 1876; pesnik († 10. apr. 1899 v Ljublj.). Ot. Župančič * 23. jan. 1878 na Vinici; največji naš sodobni pesnik. Matija Čop * 26. januarja 1797 v Zirovnici na Gorenjskem; učejak (utonil v Savi 6. julija 1835).

Prosinec

PO HRVATSKO: SIJEČANJ. — PO SRBSKO: JAHYAP. — PO ČEŠKO: LEDEN.

Zapiski

1	P	NOVO LETO. OBREZ. G.
2	T	Ime Jezus. Makarij Aleks.
3	S	Genovefa, dev.; Antér, p.
4	Č	Tit, škof; Angela Folinjska.
	*	5 P Telesfor, m.; Emilijana, d.
6	S	SVETI TRIJE KRALJI.
7	N	1. PO R.; SV. DRUŽINA.
		Valentin (Zdravko), škof.
8	P	Severin, op.; Teofil, muč.
9	T	Julijan, muč.; Peter, škof.
10	S	Pavel, pušč.; Viljem, škof.
11	Č	Higin, p.; Pavlin Ogl., šk.
	*	12 P Alfred, op.; Arkadij, muč.
13	S	Veronika Mil., dev.; Juta.
14	N	2. PO RAZGLAŠ. GOSP.
		Feliks (Srečko) Nolanski.
15	P	Maver, opat; Habakuk, pr.
16	T	Marcel, papež; Berard, m.

☾ Zadnji krajec dne 8. ob 22·36 (lepo). ☀ Mlaj dne 15. ob 14·37 (lepo in prijetno). ☂ Prvi krajec dne 22. ob 12·50 (sneg in dež). ☁ Ščip dne 30. ob 17·31 (jasno in mrzlo).

Sonce stopi v znamenje vodnarja dne 20. ob 18·37. — Dolgost dneva od 8 ur 28 minut do 9 ur 24 minut. Dan zraste za 56 minut.

ČLOVEK IMA PRED SABO ŽIVLJENJE IN SMRT, KAR HOČE, MU BO DANO.

Sv. pismo. Sir 15, 16.

Če sv. Anton z dežjem prihaja,
se dolgo potem zemlja napaja.

Če plohe v prosincu jamejo dreti,
ženjice poleti nimajo kaj žeti.

Če Vinka sonce peče,
v sode vince teče.

Prosincina gorkota, jeseni sirota.

V prosincu mrzlo, da póka,
bo v jeseni ajda in moka.

Januar

PO BOLGARSKO: ЯНУАРИ. — PO POLJSKO: STYCZEN. — PO RUSKO: ЯНВАРЬ.

Anton, pušč.; Marijan, m.
Sv. Petra stol v R. Priska.
Marij in tovariši, mučenci.
Fabijan in Sebastijan, muč.

S 17

Č 18

P 19 *

S 20

3. PO RAZGLAŠ. GOSP.
Neža (Janja), devica, muč.
Vincencij in Anastazij, m.
Zaroka Mar. D. Rajmund
Penjafortski; Alfonz, šk.

N 21

P 22

T 23

Timotej, škof; Evgenij, m.
Spreobrnj. Pavla; Ananija.
Polikarp, škof; Pavla, vd.
Janez Zlatousti, cerkv. uč.

S 24

Č 25

P 26 *

S 27

1. PREDPEPELNIČNA N.
Roger, Egidij in Odorik.

N 28

Frančišek Sal., cerkv. uč.
Martina, d., m.; Hiacinta, d.
Peter Nol.; Marcela, vd.

P 29

T 30

S 31

Zapiski

1. po razgl. Gosp.: Dvanajstletni Jezus v templju. (Lk 2, 42—52.) / Spomni se, da posvečuješ Gospodov dan. // 2. po razgl.: O ženitnini v Kani. (Jan 2, 1—11.) / Marija posredovavka med nami in Jezusom. // 3. po razgl.: Jezus ozdravi stotnikovega hlapca. (Mt 8, 1—13.) / Gospod, reci le besedo in ozdravljena bo moja duša. // 1. predp.: O delavcih v vinogradu. (Mt 20, 1—16.) / Bog, ki nas je ustvaril brez nas, nas ne bo zveličal brez nas.

Sveta Družina — mesečna misel:

KRŠČANSKO ŽIVLJENJE V DRUŽINAH JE SREČA NARODA.

Valentin Vodnik * 3. apr. 1758 v Zg. šiški — slov. pesnik; »Ilirija oživiljena« († 8. jan. 1819 v Ljublj.).
 France Prešeren († 8. febr., Kranj).
 Fr. S. Finžgar * 9. febr. 1871 na Breznici, pripovednik, dramatik.
 Dr. Jož. Gruden * 14. febr. 1869 v Ljubljani.— »Zgodovina slovensk. naroda« († 1. nov. 1922 v Ljublj.).
 Matija Valjavec * 17. febr. 1831 na Srednji Beli; pesnik in jezikoslovec († 15. marca l. 1897).

Svečan

PO HRVATSKO: VELJAČA. — PO SRBSKO: ФЕБРУАР. — PO ČEŠKO: ÚNOR.

Zapiski

1	Č	Ignacij (Ognjeslav), šk., m.
2	P	Svečnica. Darov. Gosp.*
3	S	Blaž, šk., m.; Oskar, škof.
4	N	2. PREDPEPELNIČNA N. Andrej K., šk.; Janez Brit.
5	P	Agata, d., muč.; Albuin, šk.
6	T	Amand, šk.; Doroteja, d., m.
7	S	Romuald, op.; Julijana, vd.
8	Č	Janez Mat.; Juvencij, šk.
* 9	P	Apolonija, d.; Ciril Aleks.
10	S	Sholastika; Sotéra, d., m.
11	N	3. PREDPEPELNIČNA N. Lurška Mati božja. Adolf.
12	P	Obletnica kronanja Pija XI.
13	T	Pust. Katarina Ričijska, d.; Gregorij II., p.; Benigen.
†† 14	S	Pepelnica. Valentin, muč.
† 15	Č	Favstin, muč.; Jordan, sp.

☾ Zadnji krajec dne 7. ob 10·22 (mrzlo, burja). ☀ Mlaj dne 14. ob 1·43 (mrzlo).
 ☽ Prvi krajec dne 21. ob 7·05 (sneg in vetrovno).

Sonce stopi v znamenje rib dne 19. ob 9·02.— Dolgost dneva od 9 ur 26 minut do 10 ur 52 minut. Dan zraste za 1 uro 26 minut.

JAZ SEM LUČ SVETA; KDOR HODI ZA MENOJ, NE HODI V
 TEMI, AMPAK IMA LUČ ŽIVLJENJA. Zvečičar. Jan 8. 12.

Ob svečnici mraz in sneg,
kmalu bo zelen dol in breg.

Če na svečnici od strehe kane
prej ko od sveče, ne bo še kmalu
konec zime.

Ako sneg dlje ko sedemnajst
tednov leži, slaba letina sledi.

Če koncem meseca veter razsaja,
dobra letina prihaja.

Februar

PO BOLGARSKO: ФЕВРУАРИ. — PO POLJSKO: LUTY. — PO RUSKO: ФЕВРАЛЬ.

14 Onezim, šk., m.; Agaton, p.
Francišek Kle; Gregorij X.

P 16 ††
S 17 †

Zapiski

1. POSTNA NEDELJA.

N 18

Simeon, šk., m.; Flavijan.

P 19 †

Konrad, pušč.; Julijan, m.

T 20 †

Sadot, škof, in tovariši, m.

S 21 †

Kvatre. Feliks (Srečko),

šk.; Irena (Miroslava), d.

Č 22 †

Sv. Petra stol v Antiohiji.

Marjane Kortonska, spok.

P 23 ††

Kvatre. Peter Dam., c. uč.

S 24 †

Kvatre. Matija (Bogdan).

2. POSTNA NEDELJA.

N 25

Valburga, d.; Feliks III., p.

P 26 †

Matilda, devica; Viktor.

T 27 †

Gabriel od Žalostne Matere

božje; Baldomir, spoznav.

S 28 †

Roman, op.; Antonija Flor.

2. predp.: Prilika o sejavcu in semenu. (Lk 8, 4—15.) / Božja beseda obrodi v preprostih,
ne v prevzetnih srcih. // 3. predp.: Jezus ozdravi slepca. (Lk 18, 31—43.) / Vera odpre
duši oči, da ume skrivnosti svete vere. // 1. postna nedelja: Jezus trikrat skušan. (Mt 4,
1—11.) / Skušnjav ne zmagáš razen z božjim orožjem. // 2. postna nedelja: Jezus se
na gori izpremeni. (Mt 17, 1—9.) / Ne v hrupu sveta, v samoti se nam razodeva Bog.

Postni čas — mesečna misel:

ODRECI SI VSAJ ENO ZABAVO IN TROŠEK ZANJO DAJ
REVEŽEM.

O. Ang. Hribar * 3. marca 1843 v Zg. Tuhinju — cerkveni skladatelj († 5. aprila 1907 v Ljublj.).
 Josip Jurčič * 4. marca 1844 na Muljavi na Dol.; najplodovitejši pripov. († 3. maja 1881 v Ljublj.).
 Jos. Murn-Aleksandrov * 4. marca leta 1879 v Ljubljani — pesnik (umrl dne 18. januarja leta 1901).
 Josip Stritar * 6. marca 1836 v Podsmreki pri Velikih Laščah; pesnik, pisatelj, kritik († 25. novembra l. 1923 v Rogaški Slatini).

Sušec

PO HRVATSKO: OŽUJAK. — PO SRBSKI: ФЕБРАТ. — PO ČESKO: BŘEZEN.

Zapiski

†	1	Č	Ancij (Onies Antonina, m.
††	2	P	Simpacij, p.; Neža (Janja).
†	3	S	Kunigunda, ces.; Marin, m.
	4	N	3. POSTNA VEDELJA. Kazimir, sp.; Lucij, papež.
†	5	P	Janez Jožef od Križa, sp.
†	6	T	Perpetua in Felicitas, muč.
†	7	S	Sredpostna. Teodenc Akv.
†	8	Č	Janez od Boga; Jęge Jan.
††	9	P	Franciška Ri; Gregorij.
†	10	S	40 mučencev; Marij, šk.
	11	N	4., SREDPOSTNA NED. Sofronij, škof; Krištof Mil.
†	12	P	Gregorij Vel., p.; Bernard.
†	13	T	Teodora, m.; Kristina, m.
†	14	S	Matilda, kraljica; Pavlina.
†	15	Č	Klemen M. H.; Ludovika.
††	16	P	Hilarij in Tacijan; Hervard.

- ☉ Ščip dne 1. ob 11:26 (mrzlo, vetrovno). ☾ Zadnji krajec dne 8. ob 19:06 (sneg, vihar).
 ☉ Mlaj dne 15. ob 13:08 (sneg in dež). ☽ Prvi krajec dne 23. ob 2:45 (sneg, vetrovno).
 ☉ Ščip dne 31. ob 2:15 (sneg in vetrovno).

Sonce stopi v znamenje ovna dne 21. ob 8:28. — Začetek pomladi. — Noč in dan sta enako dolga. — Dolgost dneva od 10 ur 54 minut do 12 ur 30 minut. Dan zraste za 1 uro 36 minut.

**AKO BOŠ ISKAL GOSPODA, SVOJEGA BOGA, GA BOŠ NAŠEL,
 ČE GA BOŠ LE ISKAL IZ VSEGA SRCA IN Z VSO BRIDKOSTJO
 SVOJE DUŠE.**

Sv. pismo. V. Moz 41, 29.

Sv. Jedert lepa
dobro letino obeta.

Če sušec vabi ovčice na paše
zeleno — jih mali traven spet
v niže sežene.

Če sušec grmi — lakota beži.

Če v sušcu more kmet orati,
bo v našem travnu moral
počivati.

Kar sušca zeleni,
se rado posuši.

Marec

PO BOLGARSKO: МАРТЪ. — PO SLOVENSKO: MARZEC. — PO RUSKO: МАРТЪ.

Jedert, dev.; n.: Ašafakof.

S 17 †

Zapiski

5. POSTNA, TIHA NED.

N 18

Ciril Jer., c. uč.; Salvator.

JOŽEF, ŽENITN DEV. M.

P 19

Aleksandra, n.; Janez P.

T 20 †

Benedikt, opat; Serápion.

S 21 †

Lea; Marina Genovska.

Č 22 †

Martin valem žalosti. Jo-

P 23 ††

žef (A); Pelagija, muč.

Gabri, anđel; Simon.

S 24 †

6. POSTNA, CVETNA N.

N 25

Oznanjenje Marije Dev.*

Emanuel, m.; Maksima, m.

P 26 †

Janez Dam., c. uč.; Rupert.

T 27 †

Janez Kapistran; Sikst III.

S 28 †

Vel. četrtek. Ciril; Bertold.

Č 29 †

Vel. petek. Janez Klimak.

P 30 ††

Vel. sobota. Benjamin, m.

S 31 †† (Opoldne post preneha.)

3. postna nedelja: Jezus izžene hudiča iz mutca. (Lk 11, 14—28.) / Kdor ni s Kristusom, je zoper njega. // 4. postna (sredp.) nedelja: Jezus nasiti pet tisoč mož. (Jan 6, 1—15.) / Brez božjega blagoslova je prazno naše delo. // 5. postna (tiha): Judje hočejo Jezusa kamenjati. (Jan 8, 46—59.) / Pot resnice vodi skozi točo psov in laži. // 6. postna (cvetna): Jezus jezdi slovesno v Jeruzalem. (Mt 21, 1—9.) / Od slave do križa je samo en korak.

Materinski dan — mesečna misel:

DOBRE MATERE SO SVETI OGNJI, KI GORIJO ZA DRUGE.

Pavlina Pajkova * 9. aprila 1854; pisateljica († 1. jul. 1901 v Ljublj.).
 Jurij Japelj * 11. aprila l. 1744 v Kamniku, cerkveni pesnik in pisatelj; Sveto pismo († 11. novembra leta 1807 v Celovcu).
 Rihard Jakopič * 12. apr. 1869 v Ljublj., najodlič. sodobni slikar.
 Anton Janša * 20. maja 1734, čebelar, slikar († 13. sept. 1773).
 Jan. V. Valvasor * 28. maja 1641 v Ljublj. († 19. septembra 1693).

Mali traven

PO HRVATSKO: TRAVANJ. — PO SRBSKO: АПРИЛ. — PO ČEŠKO: DUBEN.

Zapiski

1	N	VELIKA NOČ. VSTAJ. G.
Hugo, šk.; Venancij, šk., m.
2	P	Velikonočni ponedeljek.*
Francišek Pavl.; Leopold.
3	T	Rihard, šk.; Hionija, d., m.
4	S	Izidor Sev.; Benedikt Nig.
5	Č	Vincencij (Vinko) F.; Irena.
*	6	P Sikst I., p.; Krescencija, d.
	7	S Herman Jožef; Hegezip.
	8	N 1. POVEL., BELA NED.
	9	P Marija Kleof.; Tomaž Tol.
10	T	Ecehiel, pr.; Marko Bolonj.
11	S	Leon Vel., pap., cerkv. uč.
12	Č	Julij I., pap.; Angelus, sp.
*	13	P Hermenegild, muč.; Ida, d.
	14	S Justin, m.; Valerijan in tov.
	15	N 2. POVELIK. NEDELJA.
Helena, kraljica; Teodor.

☾ Zadnji krajec dne 7. ob 1:49 (mrzlo, mokro). ☀ Mlaj dne 14. ob 0:57 (hladno).
 ☽ Prvi krajec dne 21. ob 22:20 (lepo, prijetno). ☽ Ščip dne 29. ob 13:45 (spremenljivo).

Sonce stopi v znamenje bika dne 20. ob 20:01. — Dolgost dneva od 12 ur 34 minut do 14 ur 4 minut. Dan zraste za 1 uro 30 minut.

**NE BODI ZA POROKA ČEZ SVOJE MOČI; ČE SI PA SPREJEL
 POROŠTVO, MISLI NA VRAČILO.**

Sv. pismo. Sir 8. 14

O svetem Juriju visoko žito —
leto plodovito.

Slana v aprilu je bolj nevarna
kot poleti toča in suša soparna.

Dež v aprilu je res
božji dar iz nebes;
če pa je preveč dežja,
kmet nad slabo letino godrnja.

Če je mali traven preveč gorak,
se veliki traven obrne naopak.

April

PO BOLGARSKO: АПРИЛЪ. — PO POLJSKO: KWIECIEŃ. — PO RUSKO: АПРѢЛЬ.

Benedikt Jožef Labre, sp.
Rudolf, muč.; Anicet, pap.
Varstvo sv. Jožefa, Antia.
Leon IX., papež; Konrad.
Neža Montepulčanska, d.
Anzelm, c. uč.; Simeon, šk.

P 16
T 17
S 18
Č 19
P 20 *
S 21

3. POVELIK. NEDELJA.

Soter in Gaj, p.; Tarbula.
Vojteh (Adalbert); Egidij.
Jurij, m.; Fidelis Sigm., m.
Marko, evangelist; Ermin.
M. B. dobrega sveta, Klet
in Marcellin, škofa, muč.
Zita, d.; Peter K.; b. Hozana.
Pavel od Križa; Lukezij.

N 22

P 23
T 24
S 25
Č 26

4. POVELIK. NEDELJA.

Peter, muč.; Robert, opat.
Katarina Sienska, devica.

N 29

P 30

Zapiski

Velikonočna nedelja: Jezus vstane od mrtvih. (Mt 16, 1—7.) / Do vstajenja vodi bogovdano trpljenje. // 1. povelikonočna: Jezus se prikaže apostolom. (Jan 20, 19—31.) / Kes je velesila za prenovljenje duš. // 2. povelikonočna: Jezus dobri pastir. (Jan 10, 11—16.) / Najemnik skrbi zase, dobri pastir za čredo. // 3. povel.: Jezus napoveduje svoj odhod. (Jan 16, 16—22.) / Tudi, kdor krščansko živi, trpi, a za zmago in veselje. // 4. povel.: Jezus obeta svetega Duha. (Jan 16, 5—14.) / Ni vse, kar se človeku zdi hudo, vedno res tako.

Sv. Peter Kanizij — mesečna misel:

KATEKIZEM JE KNJIGA ŽIVLJENJA ZA VSAKOGAR.

Ivan Cankar * 10. maja 1876 na Vrhniki — najznamenitejši pisatelj in borivec za narodne in človeške pravice († 11. decembra v letu 1918 v Ljubljani).
 Anton Medved * 19. maja 1869 v Kamniku, pesnik, dramatik († 12. marca 1910 na Turjaku na Dol.).
 Anton B. Jeglič * 29. maja 1850 — nadškof, slov. prepoveditelj.
 Jan. Trdina * 29. maja 1830, pisatelj († 14. jul. 1905 v Nov. mestu).

Vel. traven

PO HRVATSKO: SVIBANJ. — PO SRBSKO: MAJ. — PO ČEŠKO: KVETEN.

Zapiski

1	T	Filip in Jakob ml., apost.
2	S	Atanazij, c. uč.; Sekund, m.
3	Č	Najdenje sv. križa. Aleks.
* 4	P	Florijan (Cvetko); Monika.
5	S	Pij V., papež; Irenej, škof.
6	N	5. POVEL., KRIŽEVA N. Janez Ev. pr. L. vr.; Judita.
7	P	Stanislav, šk., mučenec.
8	T	Prikaz. Mihaela, nadang.
9	S	Gregorij Nac., cerkv. uč.
* 10	Č	KRIST. VNEBOHOD. Ant.
11	P	Frančišek Hier.; Mamert.
12	S	Pankracij in tov., mučenci.
13	N	6. POVELIK. NEDELJA. Servacij, šk.; Peter Regal.
14	P	Bonifacij, m.; Pashal I., p.
15	T	Izidor, kmet, spozn.; Zofija.
16	S	Janez Nep., m.; Ubald, šk.

☾ Zadnji krajec dne 6. ob 7:41 (spremenljivo). ☀ Mlaj dne 13. ob 13:30 (deževno).
 ☽ Prvi krajec dne 21. ob 16:20 (lepo). ☼ Ščip dne 28. ob 22:41 (lepo, prijetno).

Sonce stopi v znamenje dvojčkov dne 21. ob 19:35. — Dolgost dneva od 14 ur 8 minut do 15 ur 18 minut. Dan zraste za 1 uro 10 minut.

RAHEL ODGOVOR TOLAŽI JEZO, TRDA BESEDA VNEMA SRD.

Sv. pismo. Preg 15, 1.

Če ta mesec je dosti dežja,
v jeseni bo dosti vsega blaga.

Ta mesec cedi najobilnejše,
druga polovica njegova najbolj
zdrave rose.

Mokri trojaki — tolst božič.

O sv. Urbanu žito ni še dobljeno
ne izgubljeno.

Če veliki traven večerno roso
napaja, bo dosti vina in obilna
klaja.

Majnik

PO BOLGARSKO: МАЙ. — PO POLJSKO: MAJ. — PO RUSKO: МАЙ.

Bruno, škof; Pashal Bajlon.	Č	17	
Erik, kralj; Aleksandra, d.	P	18	*
Peter Cel.; Pudencijana, d.	S	19	††
BINKOŠTI. PRIH. SV. D.	N	20	
Bernardin Sienski; Plavtila.			
Bink. poned. Feliks Kant.	P	21	
Emil (Milan); Marg. Kas.	T	22	
Kvatre. Janez Krstnik R.	S	23	†
Marija Dev., pomočn. krist.	Č	24	
Kvatre. Gregorij VII.; Urb.	P	25	††
Kvatre. Filip N.; Marija A.	S	26	†
1. P. B.; PRESV. TROJICA.	N	27	
Beda Č., c. uč.; Janez I., p.			
Avguštin, šk.; Viljem, opat.	P	28	
Marija Magdalena Pazzi, d.	T	29	
Ivana Orleanska, d.; Ferd.	S	30	
SVETO REŠNJE TELO.	Č	31	
Angela, dev.; Kancijan, m.			

Zapiski

5. povelikon.: Jezus uči o moči molitve. (Jan 16, 23—30.) / Kdor ne moli, zaupa zgolj sebi; kdor moli, zaupa Boгу. // 6. povel.: O pričevanju sv. Duha. (Jan 15, 26—27; 16, 1—4.) / Mnogi napadajo vero, ker je ne poznajo. // Binkoštna: O svetem Duhu in o ljubezni. (Jan 14, 23—31.) / Usoda Cerkve je vedno enaka. // 1. pobinkoštna nedelja: Jezusu je dana vsa oblast. (Mt 28, 18—20.) / Zaverovanost vase vodi v krivično sodbo o bližnjem.

Šmarnice — mesečna misel:

MAJNIK JE VISOKA PESEM MARIJI VEROVDANIH SRC.

Stanko Vraz * 3. jun. 1810 v Cеровcu pri Ljut. — glavni slovenski »Iir« († 14. maja leta 1851). Primož Trubar * 8. junija 1508 na Raščici pri Turjaku; prvi slov. pisatelj, protestantski reformator († 25. julija 1586 na Nemškem). Anton Al. Wolf * 14. jun. 1782; škof; Slovar, Sv. pismo († 1859). Frid. Baraga * 29. junija 1797 v Dobrničju na Dolenjskem — duh. pisatelj, svet. ap. Indijancev († leta 1868 v Ameriki).

Rožnik

PO HRVATSKO: LIPANJ. — PO SRBSKO: ЈУНИЈЕ. — PO ČEŠKO: ČERVEN.

Zapiski

*	1	P	Fortunat, spoznav.; Kuno.
	2	S	Marcelin, muč.; Peter, m.
	3	N	2. POBINK. NEDELJA.
			Klotilda, kralj.; Pavla,
	4	P	Frančišek Kar.; Kvirin,
	5	T	Bonifacij, šk.; Valerija, m.
	6	S	Norbert, šk.; Bertrand, šk.
	7	Č	Robert, op.; Babtista Var.
*	8	P	Srce Jezusovo, Medard, škof; Pacifik; Viljem, šk.
	9	S	Primož in Felicijan, muč.
	10	N	3. POBINK. NEDELJA.
			Margareta, kr.; Bogomil.
	11	F	Barnaba, ap.; Marcijal, m.
	12	-	Janez F.; Leon III., papež.
	13	S	Anton Padovanski, spozn.
	14	Č	Bazilij, c. uč.; Elizej, prer.
*	15	P	Vid in tovariši, m.; Germ.

☾ Zadnji krajec dne 4. ob 13:53 (spremenljivo). ☀ Mlaj dne 12. ob 3:12 (veter in dež). ☽ Prvi krajec dne 20. ob 7:37 (vetrovno, spremljivo). ☼ Ščip dne 27. ob 6:08 (spremljivo).

Sonce stopi v znamenje raka dne 22. ob 3:48. — Začetek poletja. Dolgost dneva od 15 ur 18 minut do 15 ur 36 minut. Dan zraste do 21. za 18 minut in se do 30. zopet skrči za 3 minute.

V MIRU SI LAHKO Z MNOGIMI LJUDMI, SVETOVAVEC PA TI BODI MED TISOČI EDEN.

Sv. pismo. Sir 6. 6.

Kakor vreme na Medarda kane,
tako ves mesec ostane.

Sever, ki v tem mesecu pogosto
vleče, nam v deželo obilo žita
privleče.

Če kres deži — orehov ni.

Ako se kukavica dolgo po kresu
oglašja, draginjo prinaša.

Sv. Peter in Pavel — Liez
dežnika čreš lahko oaleč po svet'.

Junij

PO BOLGARSKO: ЮНИ. — PO POLJSKO: CZERWIEC. — PO RUSKO: ИЮНЬ.

	21 Jošt, op.; Frančišek R., sp. Jolanda, bl.; Gvido Kort.	S	16	Zapiski
	4. POBINK. NEDELJA.	N	17	
	22 Tolf, škof; Nikander, m. nem Sirski, cerkv. učen.	P	18	
	Junijana, d.; Gervazij in P.	T	19	
	Silverij, papež; Mihelina.	S	20	
	24 Alojzij (Vekoslav), spozn. Ahacij, m.; Pavlin Nol., šk.	Č	21	
	Agripina, d., m.; Ediltruda.	P	22	*
	5., TREZNOSTNA NED.	S	23	
	N 24	N	24	
	28 Kres. Rojstvo Jan. Krstn. Viljem, opat; Henrik, škof.	P	25	
	Janez in Pavel, m.; Vigilij.	T	26	
	Hema (Ema), vd.; Ladislav.	T	27	
	29 Vidov dan. Irenej, škof, m. PETER IN PAVEL, apost.	C	28	
	Spomin sv. Pavla; Lucina.	P	29	
		S	30	

2. pobink.: Prilika o veliki večerji. (Lk 14, 16—24.) / Prevelike časne brige so poguba duši.

3. pobinkoštna: Prilika o izgubljeni ovci in o izgubljenem denarju. (Lk 15, 1—10.) / Misel božja o grešniku je redko po sodbi ljudi. // 4. pobinkoštna: O čudežnem ribjem lovu.

(Lk 5, 1—11.) / Bog ne tehta dela po uspehih, ampak po duhu, v katerem ga vršiš.

5. pob.: O grehu v misli in besedi. (Mt 5, 20—24.) / Hudoben jezik je nevarnejši od noža.

Srce Jezusovo, Vidov dan — mesečna misel:

DOMOVINA JE MATI; LJUBI JO, TRPI IN MOLÍ ZANJO. TAK
JE ZGLED BOŽJEGA SRCA.

Fr. Levec * 4. jul. 1846 na Ježici pri Ljublj. — zgodov. in leposl. urednik († 2. dec. 1916 v Ljublj.).
 Franč. Lampe * 10. julija 1859 v Črnem vrhu; modroslovec, vzgojnik († 24. nov. 1900 v Ljubljani).
 Ignacij Knoblehar * 6. julija 1819 v Škocijanu; afriški mis. ob Nilu († 13. aprila leta 1858 v Napolju).
 Rado Murnik rojen 31. julija 1870 v Ljubljani; humoristični pisatelj (umrl dne 6. novembra 1932).

Mali srpan

PO HRVATSKO: SRPANJ. — PO SRBSKO: ЈУЛИЈЕ. — PO ČEŠKO: ČERVENEC.

Zapiski

1	N	6. POBINK. NEDELJA. Presv. Rešnja Kri. Teobald.
2	P	Obisk. M. D. Martinijan, m.
3	T	Leon II., pap.; Bernardin.
4	S	Urh, škof; Berta, devica.
5	Č	Ciril in Metod, slov. apost.
* 6	P	Izaija, prerok; Bogomila.
7	S	Vilibald, škof; Pulherija, d.
8	N	7. POBINK. NEDELJA. Evgenij III.; Elizabeta, kr.
9	P	Nikolaj in tov., gork. muč.
10	T	Amalija, d.; Veronika Jul.
11	S	Pij I., papež; Olga; Savin.
12	Č	Mohor in Fortunat, muč.
* 13	P	Anaklet, papež, mučenec.
14	S	Bonaventura, škof in c. uč.
15	N	8. POBINK. NEDELJA. Henrik I., kralj; Vladimir.

☾ Zadnji krajec dne 3. ob 21:28 (dež in hladno). ● Mlaj dne 11. ob 18:06 (lepo).
 ☽ Prvi krajec dne 19. ob 19:53 (spremenljivo). ☼ Ščip dne 26. ob 13:09 (veliko dežja).

Sonce stopi v znamenje leva dne 23. ob 14:42. — Začetek pasjih dni. — Dolgost dneva od 15 ur 32 minut do 14 ur 44 minut. Dan se skrči za 48 minut.

DOBRODELNOST JE KOT VRT, POLN BLAGOSLOVA; USMI-
 LJENJE OSTANE NA VEČNE ČASE. Sv. pismo. Sir 40, 17.

Sv. Aleš soparen in suh, napravi za zimo si dober kožuh.

Če na Marijino obiskovanje deži, potem dež štirideset dni trpi.

Ako mravlje preko navade mravljišča znašajo, zgodnjo in hudo zimo oznanjajo.

Če na dan svete Marjete deži, orehov pričakovati ni, seno se ne more posušiti, lesniki bodo črvoviti.

Julij

PO BOLGARSKO: ЮЛИ. — PO POLJSKO: LIPIEC. — PO RUSKO: ИЮЛЬ.

Devica Marija Karmelska.	P	16
Aleš, sp.; Marcelina, dev.	T	17
Friderik (Miroslav), muč.	S	18
Vincencij P.; Avrea (Zlata).	Č	19
Marjeta, d., m.; Hieronim.	P	20 *
Prakseda, muč.; Angelina.	S	21

Zapiski

9. POBINK. NEDELJA. N 22

Marija Magd.; Lavrencij.		
Apolinarij, šk., m.; Liborij.	P	23
Kunigunda; Magdalena P.	T	24
Jakob (Rado), ap.; Krištof.	S	25
Ana, mati Marije Device.	Č	26
Rudolf in tov., m.; Pantal.	P	27 *
Viktor (Zmagoslav), papež.	S	28

10. POBINK. NEDELJA. N 29

Marta, dev.; Beatrika, m.		
Abdon in Senen, mučenca.	P	30
Ignacij (Ognjeslav) Lojola.	T	31

6. pobinkoštna: Jezus nasiti štiri tisoč mož. (Mk 8, 1—9.) / Glad po spoznanju resnice je večkrat hujši od telesne lakote. // **7. pobinkoštna:** O lažnih prerokih. (Mt 7, 15—21.) Nesreča za narod so vodniki, ki delajo ljudskim strastem po godu. // **8. pob.:** O krivičnem hišniku. (Lk 16, 1—9.) / Rabi premoženje takó, da ti rodi večnih vrednot. // **9. pobink.:** Jezus joka nad Jeruzalemom. (Lk 19, 41—47.) / Blagor mu, kdor prizna božje obiskanje. **10. pobink.:** Prilika o farizeju in cestnarju. (Lk 18, 9—14.) / Bog hoče ponižne vere.

Sv. Ciril in Metod — mesečna misel:

PO EVANGELIJU JE PRIŠLA SLOVANOM PRVA PROSVETA.

Jernej Kopitar * 21. avg. 1780 v Repnjah na Gor. — jezikoslovec († 11. avgusta 1844 na Dunaju).
Ivan Tavčar * 28. avg. 1850 v Poljanah na Gor. — pisatelj in politik, izdal »Slovenski Pravniki«, († 19. febr. 1923 v Ljubljani).
Miha Kastelic * 1. sept. 1796, pesnik, ustan. in uredn. »Kranjske Čebelice« († 22. okt. 1868).

Veliki srpan

PO HRVATSKO: KOLOVOZ. — PO SRBSKO: ABYCT. — PO ČEŠKO: SRPEN.

Zapiski

	1	S	Vezi svet. Petra, apostola.
	2	Č	Porciu kula. Alfonz M. L.
*	3	P	Najdenje sv. Štefana; Lidija.
	4	S	Dominik (Vladimil), spozn.
	5	N	11. POBINK. NEDELJA. M. D. Snežnica. Ožbolt, kr.
	6	P	Gosp. sprem. Sikst II., pap.
	7	T	Kajetan, sp.; Donat, muč.
	8	S	Ciriak, Larg in Smaragd, m.
	9	Č	Jan. Vianney, sp.; Peter F.
*	10	P	Lavrencij, m.; Pavla, dev.
	11	S	Tiburcij, m.; Suzana, dev.
	12	N	12. POBINK. NEDELJA. Klara, dev.; Hilarija, muč.
	13	P	Janez Berhmans; Kasijan.
††	14	T	Evzebij, sp.; Atanazija, vd.
	15	S	VNEBOVZETJE MAR. D. Tarzicij, muč.; Alipij, škof.

☾ Zadnji krajec dne 2. ob 7:27 (spremenljivo). ☀ Mlaj dne 10. ob 9:46 (spremenljivo).
 ☾ Prvi krajec dne 18. ob 5:33 (deževno). ☀ Ščip dne 24. ob 20:37 (lepo, prijetno).
 ☾ Zadnji krajec dne 31. ob 20:40 (lepo).

Sonce stopi v znamenje device dne 23. ob 21:33. — Konec pasjih dni. — Dolgost dneva od 14 ur 42 minut do 13 ur 17 minut. Dan se skrči za 1 uro 29 minut.

KJER VIDIŠ, DA JE MNOGO ROK, ZAKLEPAJ. VSE, KAR IZDAŠ, PREŠTEJ IN PRETEHTAJ; PREJEMKE IN IZDATKE VSE ZAPIŠI.

Sv. Lovrenc pa sv. Jernej lep,
še dolgo v jeseni bo topel svet.

O velikem šmarnu lepo,
dosti grozdja bo.

Če je o sv. Jerneju zrel grozd
dobiti, bo dosti sladkega vina
piti.

Hladne rose sadje in žita zorijo
pa tudi večkrat očrvavijo.

August

PO BOLGARSKO: АВГУСТЪ. — PO POLJSKO: SIERPIEN. — PO RUSKO: АВГУСТЪ.

Rok, sp.; Joahim, oče M.D.
Hiacint, sp.; Julijana, dev.
Helena (Jelena), cesarica.

Č 16

Zapiski

P 17 *

S 18

13. POBINK. NEDELJA.

N 19

Ludovik T., šk.; Janez Eud.
Bernard, opat; Samuel, pr.
Ivana Franč. Šantal., vd.

P 20

T 21

Timotej, m.; Hipolit, škof.
Srce Marijino. Filip Ben.

S 22

Č 23

Jernej, apostol; Ptolomej.
Ludovik, kr.; Patricija, d.

P 24 *

S 25

14. POBINK. NEDELJA.

N 26

Zefirin, papež; Bernard Of.
Jožef Kal., sp.; Antuza, m.
Avguštín, c. uč.; Hermes.

P 27

T 28

Obgl. Jan. Krstn. Sabina.

S 29

Roza Lim., dev.; Pamahij.

Č 30

Rajmund (Rajko), spoznav.

P 31

11. pobinkoštna: Jezus ozdravi gluhtonemega. (Mk. 7, 31—37.) / Strast lahko ogluši človeka tako, da ga ozdravi le izredna božja pomoč. // 12. pobinkoštna: Prilika o usmiljenem Samarijanu. (Lk 10, 23—37.) / Čim več je notranjega krščanstva, teč: več je samarijanske ljubezni. // 13. pobinkoštna: Jezus ozdravi deset gobavih. (Lk 17, 11—19.) / Mnogo prosimo, malo se zahvaljujemo, ker smo sebični. // 14. pobinkoštna: O božji previdnosti. (Mt 6, 24—33.) / Krščanstvo dosledno zahteva zase vsega človeka, doma in zunaj doma.

Krstnikova smrt — mesečna misel:

ŽIVA VERA SE NE BOJI NITI OBLASTNIKOV. TRPI DO
KRVI IN ZMAGE!

Fran Erjavec * 4. sept. 1834 v Ljublj.; prirodopisec, pripovednik († 12. jan. 1887 v Gorici).
 Janko Kersnik * 4. sept. 1852 na Brdu; pripovednik († 28. jul. 1897).
 Anton Mahnič * 14. sept. 1850; začetnik slovenskega kat. gibanja († 24. dec. 1920 v Zagrebu).
 Fran Levstik * 28. sept. 1831 v Retjah — jezikoslovec in pripovednik († 16. nov. 1887 v Ljublj.).

Kimovec

PO HRVATSKO: RUJAN. — PO SRBSKO: СЕПТЕМБАР. — PO ČEŠKO: ZÁŘÍ.

Zapiski

1	S	Egidij (Tilen), op.; Verena.
2	N	15., ANGELSKA-NED.
Štefan, kralj; Maksima, m.
3	P	Evfemija, Doroteja in tov.
4	T	Rozalija, d.; Ida, grofinja.
5	S	Lavrencij Just., šk.; Gentilij
6	Č	Caharija, prerok; Peregrin.
7	P	Marko in tovar., mučenci.
8	S	Rojstvo Marije Device.
Adrijan, m.; Korbinijan, šk.
9	N	16. POBINK. NEDELJA.
Peter Klaver, sp.; Serafina.
10	P	Nikolaj Tol.; Pulherija, ces.
11	T	Prot in Hiacint, m.; Milan.
12	S	Ime Marija. Macedonij, šk.
13	Č	Frančišek K.; Notburga.
14	P	Poviš. sv. križa. Ciprijan.
15	S	M. D. sedem žal. Nikomed.

☉ Mlaj dne 9. ob 1:20 (prijetno). ☽ Prvi krajec dne 16. ob 13:26 (spremenljivo).
 ☽ Ščip dne 23. ob 5:19 (dež, hladno). ☾ Zadnji krajec dne 30. ob 13:29 (veliko dežja).

Sonce stopi v znamenje tehtnice dne 23. ob 18:46. — Začetek jeseni. Dan in noč sta enako dolga. — Dolgost dneva od 13 ur 14 minut do 11 ur 40 minut. Dan se skrči za 1 uro 34 minut.

RAZUMNEGA HLAPCA LJUBI KOT SEBE, NE KRATI MU SVOBODE, NE PUŠČAJ GA V UBOŠTVU. Sv. pismo. Sir 7, 22.

Sv. Tilen deževen,
ves mesec bo pust in reven.

Kakršno vreme prvi dan kane,
rado ves mesec tako ostane.

Na sv. Matevža vreme ugodno,
tako bo ostalo štiri tedne pri-
hodno.

Če ptice selivke pred svetim
Mihelom ne leté, se pred bo-
žičem ni bati zime trdé.

September

BOLG.: СЕПТЕМВРИЙ. — PO POLJSKO: WRZESIEN. — PO RUSKO: СЕПТЯБРЬ.

17. POBINK. NEDELJA.

Kornelij, papež; Ljudmila.
Lambert, škof; Hildegarda.
Jožef K.; Zofija in tov., m.
Kvatre. Januarij in tov., m.
Evstahij in tovariši, muč.
Kvatre Matej, ap.; Jona.
Kvatre Tomaž Vil., škof.

18. POBINK. NEDELJA.

Linus, papež; Tekla, dev.
Man. Dev., rešiteljica ujetn.
Kamila in tovariši, mučenci.
Ciprijan in Justina, muč.
Kozma in Damijan, muč.
Venčeslav, kralj, mučenec.
Mihael, nadanđel; Eutihij.

19. POBINK. NEDELJA.

Hieron. (Jerko); Zofija, vd.

N 16

P 17

T 18

S 19 †

Č 20

P 21 ††

S 22 †

N 23

P 24

T 25

S 26

Č 27

P 28 *

S 29

N 30 ††

Zapiski

15. pob.: Jezus obudi mladenčca v Nazaretu. (Lk 7, 11—16.) / Matematu gre spoštljivo
usmiljenje. // 16. pob.: Vodeniča. O pomiznosti. (Lk 14, 1—11.) / Kdor hoče biti povsod
prvi, je sam sebi in drugim v nepotjilno 17. pobink.: O največji zapovedi. Mesija, sin
Davidov. (Mt 22, 34—46.) / Strat zločabljati tudi najsvetejše stvari. // 18. pobinkoštna:
Jezus ozdravi mrtvoudnega. (Mt 1—8.) / Vera v pomoč božjo dela čudovite stvari.
19. pob.: Prilika o kraljevi ženitnini. (Mt 22, 1—14.) / Kdor zameta klic božji, mu ni pomoči.

Angelivarihi: mesečna misel:

GORJE SVETU ZARADI POHUJŠANJA! STARŠI VARIHI NE-
DOLŽNIH, S ČIM ZASTRUPJA SVET SRCA VAŠIH OTROK?

Luka Svetec * 8. okt. 1826 v Podgorju — pisatelj in politik († dne 21. januarja 1921 v Litiji).
 Simon Gregorčič * 15. okt. 1844 na Vrsnem pri Kobaridu; goriški slavček († 24. nov. 1906 v Gorici).
 Luka Jeran * 16. okt. 1818 v Javorjah; cerkv. pisatelj; »Zgodnja Danica« († 27. apr. 1896 v Ljublj.).
 Sim. Jenko * 27. okt. 1835; pesnik; »Naprej, zastava slave« († 1869).
 Anton Funtek * 30. okt. 1862 v Ljublj.; pesnik, pisatelj in kritik († 21. oktobra 1932 v Ljubljani).

Vinotok

PO HRVATSKO: LISTOPAD. — PO SRBSKO: OKTOBAR. — PO ČEŠKO: ŘÍJEN.

Zapiski

1	P	Remigij, šk.; Janez Dukl.
2	T	Angeli varih. Leodegar.
3	S	Terezika Deteta Jezusa.
4	Č	Francišek Ser., sp.; Edvin.
* 5	P	Placid in tovariši, mučenci.
6	S	Brunon, sp.; M. Fračiška.
7	N	20. P. B., ROŽENVENSKA. M. D., Kraljica rož. venca.
8	P	Birgita; Starček Sineon.
9	T	Dionizij in tovariš, muč.
10	S	Francišek Borgia; Dan.
11	Č	Materinstvo M. b. Nika.
* 12	P	Maksimilijan, šk.; Seran.
13	S	Edvard (Sl. ob.), kralj.
14	N	21. P. B., KALISTANSKAN. Kalist, papež; Jur, škof.
15	P	Terezija, de. v. A.; Avrelija.
* 16	T	Gal, o. b.; Gerarč Majela.

☉ Mlaj dne 8. ob 19:05 (spremenljivo). ☽ Pr. rajej dne 15. ob 20:29 (prijetno).
 ☽ Ščip dne 22. ob 16:01 (lepo, hladno). ☽ rajej dne 30. ob 9:22 (spremen.)

Sonce stopi v znamenje škorpjona dne 24. ob 10:00. Dolgost dneva od 11 ur 38 minut
 do 10 ur 2 minut. Dan se začne za 36 minut.

KJER PIJANOST KRALJUJE, NI NOBENE SKRIVNOSTI; TAM
 PRAVICE POZABIJO IN PRAVDI UBOGIH PREVRZEJO.

Sv. Lukež — repo pukež.

Sv. Gal — deževen ali suh,
prihodnjega leta ovaduh.

Konec vinotoka dež — rodo-
vitno leto.

Prej ko v kozoprsku listje od-
pade, rodovitnejše bo prihodnje
leto.

Če se drevje pozno obleti,
huda zima sledi.

Oktober

BOLG.: ОКТОМВРИЙ. — PO POLJSKO: PAŹDIERNIK. — PO RUSKO: ОКТЯБРЬ.

		Zapiski	
	Margareta M. Al.; Hedviga.	S	17
	Luka, evangelist; Julijan, puščavnik; Just, muč.	Č	18
	Peter Alkant.; Etbin, opat.	P	19 *
	Janez Kan., sp.; Felicijan.	S	20
	22. P. B., MISIJONSKAN.	N	21
	Uršula in tovarišice, muč.	P	22
	Kordula, m.; Fides (Vera).	T	23
	Klotilda, m.; Jožefina, d.	S	24
	Rafael, nadangel; Kristina.	Č	25
	Leizant in Darija; Krispin.	P	26 *
	Levarist, p.; Bonaventura.	S	27
	23.; KRISTUS KRALJ.	N	28
	Simon in Juda, ap.; Cirila.	P	29
	Narcis, škof; Ida, devica.	T	30
	Alfonz Rodrig.; Angelus.	S	31 *
	Volbenk, škof; Krištof, m.		

20. pobinkoštna: Jezus ozdravi sinu svojega uradnika. (Jan 4, 46—55.) / Vera zahteva
ponižno srce, zato napuh ne vohajo. // 21. pobinkoštna: Prilika o neusmiljenem hlapcu.
(Mt 18, 23—35) / Usmiljenja je vohajo samo usmiljeno srce. // 22. pobinkoštna: O davku
cesarju. (Mt 22, 15—21.) / Glej črti, ne na ljudi. // 23. pobinkoštna: Jezus obudi
Jajrovo hčer. (Mt 9, 18—26.) / Le napuh zametuje, česar ne ume.

Rožni venec - družinska molitev — mesečna misel:

KJER SO ZBRANI V GOSPODU, JE MED NJIMI TUDI ON.

Tom. Hren * 13. nov. 1560, Ljublj.; škof, reform. († 10. febr. 1630).
 Janez Bleiweis * 19. nov. 1808; politik; »Novice« († 29. nov. 1881).
 Fran Miklošič * 20. nov. 1813, jezikoslovec († 7. marca 1891).
 Ant. M. Slomšek * 26. nov. 1800; škof in pisatelj († 24. sept. 1862).
 Jan. Ey. Krek * 27. nov. 1865 — politik, socialni organizator, pisatelj (umrl dne 8. oktobra 1917).

Listopad

PO HRVATSKO: STUDENI. — PO SRBSKO: HOBEMBAP. — PO ČEŠKO: LISTOPAD.

Zapiski

	1	Č	PRAZNIK VSEH SVĚTN.
*	2	P	Spomin vernih duš. Just.
	3	S	Viktorin, šk.; Venefrida, d.
	4	N	24., ZAHVALNA NED.
			Karel Bor.; Vital; Modesta.
	5	P	Caharija in Eliz.; Emerik.
	6	T	Lenart (Lenko); Jelena, d.
	7	S	Janez Gabriel Perb., muč.
	8	Č	Bogomir; Klavdij in tov.
*	9	P	Teodor (Božidar), mučen.
	10	S	Andrej Avelin, sp.; Trifon.
	11	N	25. POBINK. NEDELJA.
			Martin (Davorin), škof.
	12	P	Martin, papež; Avrelij, šk.
	13	T	Stanislav Kostka, spoznav.
	14	S	Jozafat Kunčević, šk., m.
	15	Č	Jedert; Leopold (Levko).
*	16	P	Otmar, opat; Neža (Janja).

☉ Mlaj dne 7. ob 5:44 (dež, hladno). ☽ Prvi krajec dne 14. ob 3:39 (mrzlo in dež).
 ☽ Ščip dne 21. ob 5:26 (dež ali sneg). ☾ Zadnji krajec dne 29. ob 6:39 (spremenljivo).

Sonce stopi v znamenje strelca dne 23. ob 0:45. — Dolgost dneva od 10 ur 0 minut do 8 ur 46 minut. Dan se skrči za 1' aro 14 minut.

TRI REČI PRETRESEJO ZEMLJO: HLAPEC, ČE SE VLADARSTVA POLASTI, BEDAK, ČE SE NAJE, IN ZOPRNA ŽENSKA, ČE JO KDO VZAME V ZAKON.

Sv. pismo. Preg 30, 21

Deževni vsi sveti,
pozimi hudi zameti.

Če sv. Martin suši in zmrzuje,
kmet voljno zimo pričakuje.

Če sv. Martin še listje obdrži,
huda zima sledi.

Macesen se vselej na kopno ob-
leti, prej zapadli sneg ne obleži.

Sneg, ki na sv. Andreja zapade,
sto dni leži in žita mori.

November

PO BOLG.: НОЕМВРИЙ. — PO POLJSKO: LISTOPAD. — PO RUSKO: НОЯБРЬ.

Gregorij Čudodelnik, škof;
Saloma, d.; Viktorija, m.

S 17

Zapiski

26. POBINK. NEDELJA.

N 18

Odon, opat; Roman, muč.

Elizabeta, kr.; Poncijan, p.

P 19

Feliks (Srečko); Edmund.

T 20

Darovanje M.D. Kolumban.

S 21

Cecilija, d., muč.; Filemon.

Č 22

Klemen (Milivoj), papež,

P 23 *

muč.; Felicita, mučenica.

Janez od Križa, spoznav.

S 24

27. POBINK. NEDELJA.

N 25

Katarina, d., m.; Mozes, m.

Silvester, opat; Leonard P.

P 26

Virgilij, škof; Bernardin F.

T 27

Gregorij III., p.; Jakob M.

S 28

Saturnin, muč.; Gelazij, p.

Č 29

Andrej (Hrabroslav), ap.

P 30 *

24. pobink.: Jezus pomiri vihar na morju. (Mt 8, 23—27.) / Tudi v viharju življenja smo v božjih rokah. // 25. pob.: Prilika o pšenici in ljujki. (Mt 13, 24—30.) / Božje potrpljenje z grešnikom je neizmerno. // 26. pob.: Prilika o gorčičnem zrnju in kvasu. (Mt 13, 31—35.) Edino živo krščanstvo prekvasi človeško družbo. // 27. pobinkoština: O razdejanju Jeruzalema in poslednji sodbi. (Mt 24, 15—35.) / Tudi grehe narodov doseže božja pravica.

Klic duš v vicah — mesečna misel:

USMILITE SE, USMILITE, VSAJ VI, PRIJATELJI MOJI! VSA
DOBRA DELA DARUJ TA MESEC DUŠAM V VICAH.

Fr. Prešeren * 3. dec. 1800 v Vrbi
 — največji slovenski pesnik.
 Fran Milčinski * 3. dec. 1867 v
 Ložu, mladinski in humoristični
 pisatelj († 24. okt. 1932 v Ljublj.).
 Anton Janežič * 19. dec. 1828 v
 Lešah na Koroškem; slovníčar
 in ustanov. Družbe sv. Mohorja
 († 18. septemb. 1869 v Celovcu).
 Ant. Foerster * 20. dec. 1837 v
 Osenicah na Češkem; preroditelj
 slovenskega cerkvenega petja (†
 17. marca 1926 v Novem mestu).

Gruden

PO HRVATSKO: PROSINAC. — PO SRBSKO: DEKEMBAR. — PO ČEŠKO: PROSINEC.

Zapiski

1	S	Zedinjenje. Edmund in tov.
2	N	1. ADV., IZSELJENSKA.
3	P	Frančišek Ksaverij, spozn.
4	T	Barbara, devica, mučenica.
5	S	Saba, opat; Krispin, muč.
6	Č	Miklavž (Nikolaj), škof.
* 7	P	Ambrozij, škof; Urban, šk.
8	S	BREZMAD. SPOČ. M. D.
9	N	2. ADVENTNA NEDELJA Peter Fourier, šk.; Delfina.
10	P	Lavret. Mati božja. Melh.
11	T	Damaz, papež; Hugolin, p.
12	S	Aleksander, m.; Dionizija.
13	Č	Lucija, d., m.; Otilija, dev.
* 14	P	Konrad Of.; Spiridion, op.
15	S	Kristina, dekla; Valerijan.
16	N	3. ADVENTNA NED. Evzebij, šk.; Albina, d., m.

☉ Mlaj dne 6. ob 18:25 (lepo, suho). ☽ Prvi krajec dne 13. ob 11:52 (mrzel veter).
 ☽ Ščip dne 20. ob 21:53 (mrzlo, jasno). ☾ Zadnji krajec dne 29. ob 3:08 (sneg in veter).

Sonce stopi v znamenje kozla dne 22. ob 13:50. — Začetek zime. — Dolgost dneva od
 8 ur 44 minut do 8 ur 24 minut. Najkrajši dan, najdaljša noč. — Dan se skrči do 22. za
 20 minut in zraste zopet do 31. za 4 minute.

NE GOVORI, KAJ JE VZROK, DA SO BILI PREJŠNJI ČASI
 BOLJŠI. TAKO VPRAŠANJE JE NEUMNO.

Če ob koncu leta veter hruje,
hudo leto oznanjuje.

Če je rimska cesta čista in svetla,
se kmet dobre letine nadeja.

Če ta mesec grmi,
prihodnje leto viharje rodi.

Če na sveti večer vina v sodih
vró, prihodnja letina dobra bo.

Zelen božič — bela velika noč.

December

PO BOLG.: ДЕКЕМВРИЙ. — PO POLJSKO: GRUDZIEN. — PO RUSKO: ДЕКАБРЬ.

21 Lazar, šk.; Vivina, devica.
Gracijan, škof; Teotim, m.
Kvatre. Urban V.; Favsta.
Evgenij in Makarij, muč.

P 17

Zapiski

T 18

S 19 †

Č 20

25 Kvatre. Tomaž, apostol;
Severin, škof.

P 21 ††

Kvatre. Demetrij; Flor, m.

S 22 †

4. ADVENTNA NED.

N 23

26 Viktorija (Zmagoslava), d.
Adam in Eva; Hermina, d.

P 24 †† (Post traja le do večerje.)

BOŽIČ. ROJSTVO GOSP.

T 25

27 Štefan, prvi mučen.* Marin

S 26

Janez Evangelist, apostol.

Č 27

Nedolžni otročiči. Kastor.

P 28 *

Tomaž, muč.; David, kralj.

S 29

NEDELJA PO BOŽIČU.

N 30

Evgenij, škof; Liberij, škof.

P 31

Silvester, papež; Melanija.

1. adventna: O poslednji sodbi. (Lk 21, 25—33.) / Kdor noče Kristusa-Odrešenika, bo moral sprejeti Kristusa-Sodnika. // 2. adv.: Janezova učenca pri Jezusu. (Mt 11, 2—10.) / Resničnost krščanstva izpričujejo dejanja. // 3. adv.: Jan. Krstn. pričuje o Kristusu. (Jan 1, 19—28.) Značaju je resnica nad vse. // 4. adv.: Janez oznanja pokoro. (Lk 3, 1-6.) / Poboljšanje izvira iz pokore. // Po božiču: Kristus je znamenje, ob katerem se ločijo duhovi. (Lk 2, 33—40.)

Božič — mesečna misel:

OD HLEVCA DO KRIŽA JE ŠLO ODREŠENJE. MAMON NAS
TUDI ZDAJ IZ BEDE NE BO OTEL.

Abecedni imenik svetnikov in godov.

Tu so naštetni oni godovi in imena svetnikov, ki so pri nas najbolj v navadi. Popoln ni, zlasti ni marsikaterega imena, ki ga ljudje po svoje krajšajo in oblikujejo. Če kak član naše Družbe želi pojasniti, naj se oglasi; radi mu bomo ustregli.

Večkrat pa želijo starši dati otroku ime, ki ga med svetniki ne najdemo. Ali imajo pravico? Opozarjamo najprej: Naša, skozi stoletja v Slovenicah udomačena imena so za nas najlepša in zaeno tudi značilna. Do tega spoznanja so prišli

zlasti slovenski izobraženci, ki dajejo svojim otrokom zopet krepka, stara imena: Peter, Miklavž, Majda, Meta, Špela, Janez, Marko, Vid itd. Če bi pa le kdo želel dati posebno ime, velja za katoličane sledeča zapoved: »Želja svete Cerkve je, ne stroga zapoved, da starši dajejo otrokom imena svetnikov. Če pa starši izrečno žele dati drugo ime, naj se doda krščencu še ime kakega svetnika in se obe imeni zapišeta v krstno knjigo.« Dolžnost katoličanov je, da se ravnajo po tej odredbi.

A.

Abdon (in Senen), muč., 30. jul.
Abraham, očak, 9. okt.
Ada glej Adelhajda.
Adalbert (Vojteh), škof, 23. apr.
Adam (in Eva), prvi starši, 24. dec.
Adela glej Adelhajda.
Adelhajda, vdova, 16. dec.
Adolf, škof, 11. febr.
Adolf, spozn., 12. jun.
Adolf, škof, 17. jun.
Adrijan, muč., 8. sept.
Afra, muč., 24. maja.
Afra, muč., 9. avg.
Agapa, dev., muč., 5. marca.
Agapit (Ljubo), muč., 18. avg.
Agapit, papež, 20. sept.
Agata (Doroslava), d. m., 5. febr.
Agaton, papež, 16. febr.
Agaton, muč., 7. dec.
Aripina, dev., muč., 23. jan.
Ahacij (in tov.), muč., 22. jun.
Ahilej (in Nerej), muč., 12. maja.
Akvilina, dev., 13. jun.
Alban (Belo), muč., 21. jun.
Albert, škof, muč., 8. apr.
Albert Vel., spozn., 15. nov.
Albin (Belko), škof, 1. marca.
Albina, dev., muč., 16. dec.
Albuin (in Ingenuin), šk., 5. febr.
Aleksander (Saša), škof, 23. apr.
Aleksander, papež, muč., 3. maja.
Aleksander Sauli, 11. okt.
Aleksander, muč., 12. dec.
Aleksandra, muč., 20. marca.
Aleksandra, dev., muč., 18. maja.
Aleš, spozn., 17. jul.
Alferij, opat, 12. apr.
Alfonz, škof, 23. jan.
Alfonz Lig., škof, 2. avg.
Alfonz Rodr., spozn., 30. okt.
Alfred, opat, 12. jan.
Alozij Gonzaga, spozn., 21. jun.
Amadej, spozn., 30. marca.
Amalija (Ljubica), 10. jul.
Amand, škof, 6. febr.
Ambrož, škof, cerkv. uč., 7. dec.
Ambrozij Sien., bl., 20. marca.
Ana, mati Marije Device, 26. jul.
Ana, prerokinja, 1. sept.
Anaklet, papež, 13. jul.
Ananija, muč., 25. jan.
Ananija, muč., 1. dec.
Anastazij, muč., 22. jan.

Anastazij, papež, 27. apr.
Anastazij, muč., 7. sept.
Anastazija, muč., 6. febr.
Anastazija, muč., 15. febr.
Anastazija, dev., 14. avg.
Anastazija, muč., 25. dec.
Andrej (Hrabros.) K., šk., 4. febr.
Andrej Bobóla, 21. maja.
Andrej Avelin, spozn., 10. nov.
Andrej, apostol, 30. nov.
Angela Folinjska, vdova, 4. jan.
Angela, dev., 10. maja.
Angela Merici, dev., 31. maja.
Angelina, 21. jul.
Angelus, spozn., 12. apr.
Angelus, 30. okt.
Anicet, papež, 17. apr.
Antia, muč., 18. apr.
Anton, pušč., 17. jan.
Anton Padovanski, 13. jun.
Anton M. Caharija, spozn., 5. jul.
Antonija, dev., muč., 29. apr.
Antonija, muč., 4. maja.
Antonija, dev., 27. okt.
Antonin, škof, 10. maja.
Antonin, muč., 22. avg.
Antonin, muč., 2. sept.
Antonina, muč., 1. marca.
Antuza, muč., 27. avg.
Anzelm, škof, cerkv. uč., 21. apr.
Apolinarij, škof, muč., 23. jul.
Apolonij, muč., 18. apr.
Apolonija, dev., muč., 9. febr.
Arkadij, muč., 12. jan.
Atanazij, škof, cerkv. uč., 2. maja.
Atanazija, vdova, 14. avg.
Avguštin, škof, ap. angl., 28. maja.
Avguštin, škof, cerkv. uč., 28. avg.
Avrea (Zlata), dev., muč., 19. jul.
Avrelj, škof, 12. nov.
Avrelija, dev., muč., 15. okt.

B.

Baldomir, spozn., 27. febr.
Baltazar (Boltežar), kralj, 6. jan.
Bara glej Barbara.
Barbara, dev., muč., 4. dec.
Barbea, muč., 29. jan.
Barnaba, apostol, 11. jun.
Bazilij, škof, cerkv. uč., 14. jun.
Bazilisa (in Julijan), muč., 9. jan.
Beatrika, muč., 29. jul.
Beda (Veda), Čast., c. uč., 27. maja.
Belo glej Alban.

Benedikt, opat, 21. marca.
Benedikt Niger, spozn., 4. apr.
Benedikt Jožef, spozn., 16. apr.
Benedikta, muč., 4. jan.
Benedikta, dev., 6. maja.
Benedikta, dev., muč., 8. okt.
Benigen, muč., 13. febr.
Benigen, muč., 1. nov.
Benjamin, muč., 31. marca.
Benon, škof, 26. jun.
Benvard (s tov.), škof, 25. okt.
Benvenut, škof, 22. marca.
Berard, muč., 16. jan.
Bernard, škof, 12. marca.
Bernard, opat, 20. avg.
Bernard Ofiški, spozn., 26. avg.
Bernardin Foški, 27. nov.
Bernardin Sienski, spozn., 20. maja.
Berta, dev., 4. jul.
Bertold, spozn., 29. marca.
Bertram, škof, 3. jul.
Bertrand, patr. oglejski, 6. jun.
Bibijana, dev., muč., 2. dec.
Birgita, vdova, 8. okt.
Blaž, škof, muč., 3. febr.
Blaženko glej Makarij.
Bogdan glej Deodat.
Bogdan glej Matija.
Bogo glej Bogomir.
Bogoljub glej Teofil.
Bogomil, škof, 10. jun.
Bogomila, 6. jul.
Bogomir (Bogo, Božo), šk., 8. nov.
Bojan glej Mohor.
Boltežar glej Baltazar.
Bonaventura, škof, c. uč., 14. jul.
Bonifacij, muč., 14. maja.
Bonifacij, papež, 25. maja.
Bonifacij, škof, muč., 5. jun.
Bonifacij, papež, 25. okt.
Boris, kralj, 2. maja.
Boštjan glej Sebastijan.
Božena glej Natalija.
Božidar glej Teodor.
Božo glej Bogomir.
Branimir glej Frančišek.
Branko glej Frančišek.
Breda glej Friderika.
Brezmad. spočetje M. D., 8. dec.
Brigita, dev., 1. febr.
Bronislava, nuna, 7. sept.
Brunon, škof, 17. maja.
Brunon, spozn., 6. okt.
Budislav glej Gregor.

C.

Caharija, papež, 15. marca.
 Caharija, prerok, 6. sept.
 Caharija (in Elizabeta), 5. nov.
 Cecilija, dev., muč., 22. nov.
 Celestin, papež, 6. marca.
 Celestin, papež, 19. maja.
 Cenon, muč., 5. apr.
 Ciprijan, škof, muč., 14. sept.
 Ciprijan (in Kornelij), m., 16. sept.
 Ciprijan (in Justina), m., 26. sept.
 Ciriak (Larg in Smaragd), muč., 8. avg.
 Ciril Aleksandrijski, škof, 9. febr.
 Ciril Jeruzalemski, škof, cerkveni uč., 18. marca.
 Ciril, škof, 29. marca.
 Ciril (in Metod), slovanski apost., 5. julija.
 Cirila, muč., 5. jul.
 Cirila, dev., muč., 28. okt.
 Cita, dev., 27. apr.
 Cvetana, Cvetka glej Flora.
 Cvetka glej Terezija D. Jez.
 Cvetko glej Florijan.

D.

Damaz, papež, 11. dec.
 Damijan (in Kozma), m., 27. sept.
 Daniel (Dana, Danica, Danilo), prerok, 21. jul.
 Daniel (in tov.), muč., 10. okt.
 Danilo glej Daniel.
 Darij, muč., 19. dec.
 Darinka glej Darija ali Martina.
 Darovanje Marijino, 21. nov.
 Davorin glej Martin.
 Demeter, muč., 9. apr.
 Deodat (Bogdan), muč., 8. nov.
 Deziderij (Željko), škof, 23. maja.
 Didak Jožef, bl., 21. marca.
 Dinko glej Dominik.
 Dionizij, škof, muč., 9. okt.
 Dizma, desni razbojnik, 25. marca.
 Dobrega sveta Dev. Marija, 26. apr.
 Dominik (Vladimil), spozn., 4. avg.
 Dominika, muč., 6. jul.
 Donat, škof, muč., 7. avg.
 Donat, spozn., 29. okt.
 Dora glej Doroteja.
 Doroslava glej Agata.
 Doroteja (Dora), d., m., 6. febr.
 Doroteja (in tov.), d., m., 3. sept.
 Dragica glej Karel.
 Drago, spozn., 16. apr.
 Dragotin glej Karel Bor.
 Dula, muč., 25. marca.
 Dušan glej Spiridion.

E.

Eberhard, škof, 8. jan.
 Eberhard, škof, 23. jun.
 Eberhard, škof, 28. nov.
 Ecehiel, prerok, 10. apr.
 Edita, dev., 16. sept.
 Edmund, škof, 16. nov.
 Edmund (in tov.), muč., 1. dec.
 Edvard, kralj, muč., 18. marca.
 Edvard, kralj angl., 13. okt.

Efrem, cerkv. uč., 18. jun.
 Egidij (Roger in Odorik), 28. jan.
 Egidij od sv. Jožefa, 7. febr.
 Egidij (Ilij, Tilen), opat, 1. sept.
 Eleonora, dev., 21. febr.
 Elevation, škof, muč., 20. febr.
 Elevation, papež, muč., 26. maja.
 Elija, prerok, 20. jul.
 Elizabeta (Špela), kraljica, 8. jul.
 Elizabeta (in Caharija), 5. nov.
 Elizabeta, kraljica, 19. nov.
 Elizej, prerok, 14. jun.
 Ema, vdova, 19. apr.
 Emanuel, muč., 26. marca.
 Emeram, škof, muč., 22. sept.
 Emerencijana, dev., muč., 23. jan.
 Emerik, vojvoda, spozn., 5. nov.
 Emigdig, škof, muč., 9. avg.
 Emil (Milan), muč., 22. maja.
 Emilija (Milica), dev., 17. avg.
 Emilijan (Milan), škof, 11. sept.
 Emilijana (Milena), dev., 5. jan.
 Engelbert, škof, 7. nov.
 Epigmeni, muč., 24. marca.
 Erazem, škof, muč., 2. jun.
 Erazma (s tov.), muč., 3. sept.
 Erik, kralj, 18. maja.
 Erna glej Ertruda.
 Ernest, škof, 12. jan.
 Ertruda (Erna), dev., 11. sept.
 Etbin, opat, 19. okt.
 Etebert, kralj, 25. febr.
 Eva (in Adam), prvi starši, 24. dec.
 Evald, muč., 3. okt.
 Evarist I., papež, muč., 26. okt.
 Evfemija (in tov.), d., m., 3. sept.
 Evfrazija, dev., 13. marca.
 Evgenij, muč., 24. jan.
 Evgenij, papež, 8. jul.
 Evgenij (in Makarij), m., 20. dec.
 Evgenij, škof, 30. dec.
 Evgenija, dev., 25. dec.
 Evalija, dev., muč., 12. febr.
 Evstahij (in tov.), muč., 20. sept.
 Evstohija, dev., 13. febr.
 Evstohija, dev., muč., 2. nov.
 Evthij, muč. iz Mezop., 14. marca.
 Evthij, muč. iz Tracije, 29. sept.
 Evthijan, papež, muč., 8. dec.
 Evzebij, muč., 6. marca.
 Evzebij, duh., spozn., 14. avg.
 Evzebij, škof, muč., 16. dec.

F.

Fabij, muč., 31. jul.
 Fabijan (in Sebastijan), m., 20. jan.
 Fabiola, vdova, 27. dec.
 Favsta, vdova, 19. marca.
 Favstin (in Jovita), m., 15. febr.
 Felician (in Primož), muč., 9. jun.
 Felician, škof, muč., 20. okt.
 Felicita, muč., 7. marca.
 Felicita s 7 sinovi, muč., 10. jul.
 Felicita, muč., 23. nov.
 Feliks (Srečko), duh., muč., 14. jan.
 Feliks, škof, 21. febr.
 Feliks Kantal, spozn., 21. maja.
 Feliks (in Fortunat), 18. jun.
 Feliks (in Nabor), muč., 12. jul.

Feliks Val., spozn., 30. nov.
 Ferdinand, kralj, 30. maja.
 Fides (Vera), dev., muč., 1. avg.
 Filemon in Apolonij, muč., 8. marca.
 Filip (in Jakob), apost., 1. maja.
 Filip Nerij, spozn., 26. maja.
 Filip (Zdenko) Benicij, sp., 23. avg.
 Filomena, dev., 11. avg.
 Firmin, škof, muč., 25. sept.
 Firmin, škof, 11. okt.
 Flavijan, muč. (v Rimu), 28. jan.
 Flora (Cvetka, Cvetana), d., 12. jun.
 Flora, dev., muč., 24. nov.
 Florentin, škof, 16. okt.
 Florentina, dev., 20. jun.
 Florijan (Cvetko), muč., 4. maja.
 Fortunat, spozn., 1. jun.
 Fortunat (in Feliks), 18. jun.
 Fortunat (in Mohor), muč., 12. jul.
 Francišek (Branimir, Branko) Sa-leški, škof, cerkv. uč., 29. jan.
 Francišek Kle, muč., 17. febr.
 Francišek Pavl., spozn., 2. apr.
 Francišek Hier., 11. maja.
 Francišek Kar., spozn., 4. jun.
 Francišek Regij, spozn., 16. jun.
 Francišek Solan., spozn., 24. jul.
 Francišek Kald., spozn., 13. sept.
 Francišek Seraf., spozn., 4. okt.
 Francišek Borgia, spozn., 10. okt.
 Francišek Ksaverij, spozn., 3. dec.
 Franciška Rimska, vdova, 9. marca.
 Franciška Šantalska, vd., 21. avg.
 Friderik (Mirko, Miroslav), škof, muč., 18. jul.
 Fridolin, opat, 6. marca.
 Frumencij, škof, 27. oktobra.

G.

Gabriel od Žal. M. B., 27. febr.
 Gabriel, nadangel, 24. marca.
 Gaj (in Soter), papež, muč., 22. apr.
 Gal, opat, 16. okt.
 Gala, vdova, 5. okt.
 Gaspar (Gašpar), kralj, 6. jan.
 Gaudencij (Veselko), škof, 25. okt.
 Genovefa, dev., 3. jan.
 Gentilij, muč., 5. sept.
 Gerard, muč., 8. marca.
 Gerard, škof, muč., 24. sept.
 Gerard Majela, 16. okt.
 Germana, dev., 15. jun.
 Gervazij (in Protazij), muč., 19. jun.
 Gizela, kraljica, opatinja, 7. maja.
 Godfrid (Bogomir), škof, 8. nov.
 Godhard, škof, 5. maja.
 Gorgonij, muč., 9. sept.
 Gracijan, škof, 18. dec.
 Gregorij, papež, 13. febr.
 Gregorij, papež, 17. febr.
 Gregorij Nis. (Budisl.), šk., 9. marca.
 Gregorij Vel., papež, 12. marca.
 Gregorij Nacijan, škof, 9. maja.
 Gregorij, papež, 25. maja.
 Gregorij Čudodelnik, škof, 17. nov.
 Gregorij, papež, 28. nov.
 Gvido, spozn., 12. sept.
 Gvidon, opat, 31. marca.

Lazar, škof, 17. dec.
Lea, 22. marca.
Lenart glej Leonard.
Leon I., papež, cerkv. uč., 11. apr.
Leon IX., papež, 19. apr.
Leon, škof, 22. apr.
Leon II., papež, 28. jun.
Leon, papež, 3. jul.
Leonard (Lenart), opat, 6. nov.
Leonard Portom., spozn., 17. nov.
Leopold Gaj., 2. apr.
Leopold, vojvoda, spozn., 15. nov.
Lidija, vdova, 3. avg.
Lin, papež, muč., 23. avg.
Ljubica glej Amalija.
Ljubo glej Agapit.
Ljudmila, vdova, 16. sept.
Lovro glej Lavrencij.
Lucij, papež, muč., 4. marca.
Lucija, dev., muč., 13. dec.
Lucijan, muč., 7. jan.
Ludger, 26. marca.
Ludovik Tol., škof, 19. avg.
Ludovik, kralj, 25. avg.
Ludovik Bert., spozn., 10. okt.
Ludovika Marillac, bl., 15. marca.
Luka, evang., 18. okt.

M.

Magdalena (Majda) P., d., 29. maja.
Magdalena, spokornica, 22. jul.
Makarij (Blaženko) Al., op., 2. jan.
Makarij, škof, 10. marca.
Makarij (in Evgenij), muč., 20. dec.
Maksencij, muč., 12. dec.
Maksim, škof, muč., 29. maja.
Maksima, muč., 26. marca.
Maksimijan, škof, 21. febr.
Maksimijan, škof, muč., 3. okt.
Maksimilijan, škof, muč., 12. okt.
Mamert, škof, 11. maja.
Marcel, papež, muč., 16. jan.
Marcela, vdova, 31. jan.
Marcelijan (in Marko), m., 18. jun.
Marcelin (in Klet), šk., m., 26. apr.
Marij (in tov.), muč., 19. jan.
Marije bl. Device godovi:
Zaroka z Jožefom, 23. jan.
Očiščevanje (Svečnica), 2. febr.
Lurška M. B., 11. febr.
Oznanjenje M. D., 25. marca.
M. B. dobrega sveta, 26. apr.
Pomočnica kristjanov, 24. maja.
Obiskanje Marijino, 2. jul.
Karmelska M. B., 16. jul.
Marija Snežnica, 5. avg.
Vnebovzetje M. D., 15. avg.
Srce Marijino, 23. avg.
Rojstvo Marije Device, 8. sept.
Ime Marija, 12. sept.
Marija 7 žal., petek po tihi ned.,
15. sept. in 3. ned. v sept.
Rešiteljica ujetnikov, 24. sept.
Rožnenska kraljica, prvo ne-
deljo v oktobru in 7. okt.
Materinstvo, 11. okt.
Darovanje Marijino, 21. nov.
Brezmadežno spočetje, 8. dec.
Lavretanska M. B., 10. dec.

Marija Kleofova, 9. apr.
Marija Magd. (Majda), 22. jul.
Marija Magd. Pazzi, d., 29. maja.
Marian, muč., 17. jan.
Marian, spozn., 19. avg.
Mariana glej Ana.
Marin, muč., 26. dec.
Marieta (Marg., Meta), d., 28. jan.
Marjeta Kort., spok., 22. febr.
Marjeta, kraljica, 10. jun.
Marjeta, dev., muč., 20. jul.
Marjeta Alakok, dev., 17. okt.
Marko, evang., 25. apr.
Marko (in Marcelijan), m., 18. jun.
Marko (in tov.), muč., 7. sept.
Marta (in tov.), muč., 19. jan.
Marta, dev., 29. jul.
Martin (Davorin), škof, 11. nov.
Martin, papež, muč., 12. nov.
Martina, dev., muč., 30. jan.
Matej, apostol, 21. sept.
Matija (Bogdaj), apostol, 24. febr.
Matilda, dev., 26. febr.
Matilda, kraljica, 14. marca.
Maver, opat, 15. jan.
Mavricij (in tov.), muč., 22. sept.
Medard, škof, 8. jun.
Mehtilda, dev., 10. apr.
Melanij, škof, 6. jan.
Melhijad, papež, muč., 10. dec.
Melhior, kralj, 6. jan.
Metod (in Ciril), slov. ap., 5. jul.
Mihael, nadangel, 29. sept.; njegova
prikazen, 8. maja.
Miklavž glej Nikolaj.
Milan glej Emilijan.
Milena glej Emilijana.
Milica glej Emilija.
Milka glej Ljudmila.
Mirko glej Friderik.
Miro, škof, 8. avg.
Miroslav glej Friderik.
Miroslava glej Irena.
Modest, škof krški, 31. marca.
Mohor (in Fortunat), muč., 12. jul.
Monika, vdova, 4. maja.

N.

Nabor (in Feliks), muč., 12. jul.
Nada, 24. sept.
Narcis, škof, 29. okt.
Natalija (Božena), muč., 27. jul.
Natalija, spozn., 1. dec.
Nazarij, muč., 12. jun.
Nerej (in Ahilej), muč., 12. maja.
Neža, dev., muč., 21. jan.
Neža Praška, 2. marca.
Neža, dev., 20. apr.
Nicefor, patriarh, 13. marca.
Nikolaj (in tov.), muč., 9. jul.
Nikolaj Tol., spozn., 10. sept.
Nikolaj (Miklavž), škof, 6. dec.
Nikomed, muč., 15. sept.
Norbert, škof, 6. jun.
Notburga, dev., 13. sept.

O.

Obglavljenje Jan. Krstn., 29. avg.
Obiskanje Marijino, 2. jul.

Očiščevanje Marijino, 2. febr.
Odilo, opat, 1. jan.
Odon, opat, 18. nov.
Odorik (Roger in Egidij), 28. jan.
Ognjeslav glej Ignacij.
Olga, 11. julija.
Onezim, muč., 16. febr.
Orest, muč., 9. nov.
Oskar, škof, 3. febr.
Otilija, dev., 13. dec.
Otmar, opat, 16. nov.
Oznanjenje Marijino, 25. marca.
Ožbolt, kralj, muč., 5. avg.

P.

Pankracij, muč., 12. maja.
Pantaleon, muč., 27. jul.
Pashal, spozn., 17. maja.
Pastor, spozn., 26. jul.
Patricij (Patrik), škof, 17. marca.
Pavel, prvi pušč., 10. jan.
Pavel od Križa, spozn., 28. apr.
Pavel, škof, 7. jun.
Pavel (in Janez), muč., 26. jun.
Pavel (in Peter), apost., 29. jun.;
njegovo spreobrnjenje, 25. jan.
Pavla, vdova, 26. jan.
Pavla, dev., muč., 3. jun.
Pavlin, oglejski škof, 11. jan.
Pavlin Nol., škof, 22. jun.
Pavlina, 14. marca.
Pavlina, muč., 6. jun.
Pavlina, dev., 2. dec.
Pavlina, muč., 31. dec.
Pelagija, muč., 23. marca.
Pelagija, spozn., 17. dec.
Peregrin, spozn., 27. apr.
Peregrin, spozn., 28. jul.
Perpetua (in Felicita), m., 6. marca.
Peter, škof, 9. jan.
Peter Nol., spozn., 31. jan.
Peter Dam., škof, c. uč., 23. febr.
Peter Kanizij, 27. apr.
Peter, muč., 29. apr.
Peter Regalat, spozn., 13. maja.
Peter Celestin, papež, 19. maja.
Peter (in tov.), muč., 2. jun.
Peter (in Pavel), apost., 29. jun.
Peter Klaver, spozn., 9. sept.
Peter Alkantara, spozn., 19. okt.
Peter Zlatoslov, cerkv. uč., 4. dec.
Peter Fourier, škof, 9. dec.
Petra stol (v Rimu), 18. jan.
Petra stol (v Antiohiji), 22. febr.
Petra vezi, 1. avg.
Petronij, škof, 6. sept.
Petronila, dev., 31. maja.
Pij V., papež, 5. maja.
Pij I., papež, 11. jul.
Placid (in tov.), muč., 5. okt.
Placida, dev., 11. okt.
Platon, menih, 4. apr.
Polikarp, škof, muč., 26. jan.
Pomočnica kristjanov, 24. maja.
Poncijan, papež, muč., 19. nov.
Prakseda, dev., 21. jul.
Primož (in Felician), muč., 9. jun.
Priska, dev., muč., 18. jan.
Prokopij, spozn., 27. febr.

Prot (in Hiacint), muč., 11. sept.
Protazij (in Gervazij), m., 19. jun.
Pudencijana, dev., 19. maja.
Pulherija, kraljica, 7. julija.

R.

Radegunda, kraljica, 13. avg.
Radgand glej Radegunda.
Radovan glej Hilarij.
Rafaël, nadangel, 24. okt.
Rajmund Penjaforški, 23. jan.
Rajmund, spozn., 31. avg.
Rane sv. Franciška, 17. sept.
Regina, dev., muč., 7. sept.
Remigij, škof, 1. okt.
Rihard, kralj, 7. febr.
Rihard, škof, 3. apr.
Robert, opat, 29. apr.
Robert, opat, 7. jun.
Roderik, muč., 13. marca.
Roger (Egidij in Odorik), 28. jan.
Rojstvo Marijino, 8. sept.
Rok, spozn., 16. avg.
Roman, opat, 28. febr.
Roman, muč., 9. avg.
Romana, dev., 23. febr.
Romuald, opat, 7. febr.
Roza Limanska, dev., 30. avg.
Rozalija, dev., 4. sept.
Rozina, vdova, 13. marca.
Roženv. Kr., 7. in 1. ned. v okt.
Rudolf, muč., 17. apr.
Rudolf, škof, 26. jun.
Rudolf (in tov.), muč., 27. jul.
Rupert, škof, 27. marca.

S.

Saba (Sava), muč., 12. apr.
Saba, opat, 5. dec.
Sabina, muč., 29. avg.
Sadot, škof (in tov.), m., 20. febr.
Saloma Mar., 22. okt.
Salvator, spozn., 18. marca.
Saša glej Aleksander.
Saturnin, muč., 29. nov.
Savin, muč., 11. jul.
Sebastijan (in Fabijan), m., 20. jan.
Sekunda, dev., muč., 10. jul.
Senen (in Abdon), muč., 30. jul.
Serafin, spozn., 12. okt.
Serápion, škof, 21. marca.
Sergij, muč., 7. okt.
Servacij, škof, 13. maja.
Severin, opat, 8. jan.
Severin, škof, 23. okt.
Severin, škof, 21. dec.
Sholastika, dev., 10. febr.
Sibila, dev., 17. avg.
Sidonij (Zdenko), škof, 23. avg.
Sigmund (Žiga), 11. maja.
Sikst, papež, 28. marca.
Sikst I., papež, 6. apr.
Sikst II., papež, 6. avg.
Silverij, papež, 20. jun.
Silvester, opat, 26. nov.
Silvester, papež, 31. dec.
Simeon, škof, muč., 18. febr.
Simeon, muč., 24. marca.
Simeon, škof, 21. apr.

Simeon, starček, 8. okt.
Simforijan (in Klavdij), m., 8. nov.
Simforoza, muč., 18. jul.
Simon (in Juda), apost., 28. okt.
Simon-otrok, muč., 24. marca.
Simplicij, papež, 2. marca.
Slavka (Slavko) glej Alojzij.
Smaragd (Cir. in Larg), m., 8. avg.
Snežnica Marija, 5. avg.
Sofronij, škof, 11. marca.
Sonja glej Zofija.
Soter (in Gaj), pap., m., 22. apr.
Sotéra, dev., muč., 10. febr.
Spiridion (Dušan), opat, 14. dec.
Spočetje brezmadežno, 8. dec.
Spomin sv. Pavla, 30. jun.
Srečko glej Feliks.
Stanislav (Stanko, Stana), šk., 7. maja.
Stanislav Kostka, spozn., 13. nov.
Suzana, d., (in Tiburcij), m., 11. avg.

Š.

Štefan, opat, 17. apr.
Štefan, papež, muč., 2. avg.
Štefan, kralj ogrski, 2. sept.
Štefan, prvi mučenec, 26. dec.;
najdenje njegovo, 3. avg.

T.

Tacijan (in Hilarij), m., 15. marca.
Tarbula, dev., muč., 22. apr.
Tarzicij, muč., 15. avg.
Tarzila, dev., 24. dec.
Tekla, dev., muč., 23. sept.
Telesfor, papež, muč., 5. jan.
Teobald, pušč., 1. jul.
Teodor (Božidar), spozn., 7. jan.
Teodor, muč., 15. apr.
Teodor, muč., 9. nov.
Teodora, muč., 13. marca.
Teodozija, dev., 2. apr.
Teofil (Bogoljub), muč., 8. jan.
Teotim (in tov.), muč., 18. dec.
Terezika od Deteta Jez., 3. okt.
Terezija, dev., 15. okt.
Tiburcij (in tov.), muč., 14. apr.
Tiburcij (in Suzana), muč., 11. avg.
Ticijan, škof, 3. marca.
Tilen glej Egidij.
Timotej, škof, 24. jan.
Timotej, muč., 22. avg.
Tit, škof, 4. jan.
Tomaž Akv., sp., c. uč., 7. marca.
Tomaž Tol., muč., 9. apr.
Tomaž Vilan., škof, 22. sept.
Tomaž, škof, 3. okt.
Tomaž, apostol, 21. dec.
Tomaž, škof, muč., 29. dec.
Trifon, muč., 10. nov.
Turibij, škof, 24. marca.

U.

Ubaldo, škof, 16. maja.
Udalrik glej Urh.
Urban I., papež, 25. maja.
Urban, škof, 7. dec.
Urban, papež, 19. dec.
Urh, škof, 4. julija.
Uršula (in tov.), dev., m., 21. okt.

V.

Valburga, dev., 25. febr.
Valentin (Zdravko), škof, 7. jan.
Valentin, muč., 14. febr.
Valentina, dev., 25. jul.
Valerija, muč., 5. jun.
Valerijan (in tov.), muč., 14. apr.
Valerijan, spozn., 12. sept.
Vekoslav glej Alojzij.
Venancij, škof, muč., 1. apr.
Venancij, muč., 18. maja.
Venčeslav, kralj, 28. sept.
Vendelin, spozn., 20. okt.
Venefrida, dev., muč., 3. nov.
Vera glej Fides.
Veronika, dev., 13. jan.
Veronika Jul., dev., 9. jul.
Veselko glej Gavdencij.
Vid, muč., 15. jun.
Vigilij, škof, muč., 26. jan.
Vika glej Hedviga.
Viktor (Zmagoslav), spoznavavec,
26. februarja.
Viktor, muč., 10. marca.
Viktor, muč., 20. apr.
Viktor, papež, muč., 28. jul.
Viktor, škof, 23. avg.
Viktorija, dev., muč., 11. febr.
Viktorija, muč., 17. nov.
Viktorija, dev., 23. dec.
Viktorin, muč., 25. febr.
Viktorin, škof, muč., 3. nov.
Vilibald, škof, 7. jul.
Vilibrord, škof, 7. nov.
Viljem, pušč., 10. febr.
Viljem, opat, 6. apr.
Viljem, škof, 8. jun.
Viljem, opat, 25. jun.
Vincencij (Vinko), muč., 22. jan.
Vincencij Fer., spozn., 5. apr.
Vincencij Pavl., spozn., 19. jul.
Virgilij, muč., 13. sept.
Virgilij, škof, 27. nov.
Vital, muč., 28. apr.
Vital, muč., 4. nov.
Vivina, dev., 17. dec.
Vladimir, kralj, 15. jul.
Vnebovzetje Marijino, 15. avg.
Vojslava, dev., 27. maja.
Vojteh (Adalbert), škof, 23. apr.
Volbenk (Volfgang), škof, 31. okt.

Z.

Zaroka Marijina, 23. jan.
Zdenko glej Sidonij, Filip.
Zdravko glej Valentin.
Zefirin, papež, 26. avg.
Zlata glej Avrea.
Zmagoslav glej Viktor.
Zofija, 15. maja.
Zofija (in tov.), muč., 18. sept.
Zofija, vdova, 30. sept.
Zofronij glej Sofronij.

Ž.

Žalostna Mati božja, petek po tibi
ned., 15. sept. in 3. ned. v sept.
Željko glej Deziderij.
Žiga glej Sigmund.

Kalendarijski tolmač.

Josip Podbregar.

Poglejte tretjo stran našega Kalendarija! Tam imate razen lahko umljivih podatkov še dvoje zanimivih odstavkov in sicer z naslovoma: Godovinsko število in Nebesna znamenja. Te vam hočem pojasniti.

Nedeljska črka pove, na kateri datum pade prva nedelja v letu. In sicer pomeni: A = 1. januarja, B = 2. januarja, C = 3. januarja, D = 4. januarja, E = 5. januarja, F = 6. januarja in G = 7. januarja. Po teh nedeljskih črkah se lahko izračunajo datumi vseh nedelj v letu. V prestopnih letih pa imamo dve nedeljski črki; prva velja do 24. februarja, druga pa od tega dne dalje. Dve ima zato, ker ima prestopno leto en dan več kakor navadno leto in so zaradi tega od 24. februarja pomaknjene nedelje v datumu za en dan nazaj. Sprememba se izvrši radi tega 24. februarja, ker je ta dan prestopni dan, ne pa morebiti 29. februar. Zato obhajamo godove svetnikov od 24. do 29. februarja v prestopnem letu za en dan kasneje in 24. februarja v prestopnem letu ni nobenega svetnika. Tako je v prestopnem letu sv. Matija 25. namesto 24. februarja, Viktorin 26. namesto 25. itd.

Navadno leto ima 365 dni. Ako to število delimo s 7, dobimo 52 tednov in 1 dan. Zato se konča vsako navadno leto z istim tedenskim dnem, kakor se je začelo. Ako je n. pr. novo leto na četrtek, je tudi Silvester (31. XII.) na četrtek in prihodnje leto se torej začne s petkom. Zato se vrstijo tudi nedeljske črke po abecednem redu, toda od zadaj naprej. Prestopno leto pa ima 366 dni, torej 2 dni čez 52 tednov. Zato se začne tudi leto po prestopnem letu za dva dni kasneje kakor prestopno leto. N. pr. leto 1900 se je pričelo s ponedeljkom, torej je bila nedelja 7. I. (nedeljska črka G), leto 1901 začetek torek, nedelja 6. I. (nedeljska črka F); leto 1902 začetek sreda, nedelja 5. I. (nedeljska črka E); leto 1903 začetek četrtek, nedelja 4. I. (nedeljska črka D); leto 1904 (prestopno) začetek petek, nedelja 3. I. (nedeljska črka C in B); leto 1905 začetek nedelja, nedelja 1. I. (nedeljska črka A); leto 1906 začetek ponedeljek, nedelja 7. I. (nedeljska črka G) itd.

Sončni krog. Vsakih 28 let se ponavlja zaporednost »nedeljskih črk« in številka, ki nam pove, kolikero je kako leto v tej zaporednosti 28 let, se imenuje številka

sončnega kroga. To številko dobimo, ako prištejemo letnici številko 9 in to vsoto delimo z 28. Preostanek nam dá številko sončnega kroga. Ako je ostanek 0, ima leto številko 28 sončnega kroga. N. pr. leto 1934; $1934 + 9 = 1943 : 28 = 69$, ostanek 11; torej je 1934. leto enajsto leto v sončnem krogu. Prvo leto sončnega kroga je bilo v tem stoletju leta 1924, ki je bilo prestopno leto in se je začelo s torkom. Leto 1952 je zopet prestopno leto, ki se začne s torkom in je radi tega tudi prvo leto sončnega kroga. Tako tudi leto 1980. Leto 1800 pa je bilo sedemnajsto in leto 1812 prvo leto sončnega kroga.

Epakta. Luna rabi za svoj obtok okoli zemlje $29\frac{1}{2}$ dni ali čisto natančno 29 dni, 12 ur, 45 minut in 3 sekunde. Dvanajst obtokov je $29\frac{1}{2} \times 12 = 354$ dni, torej 11 dni manj kakor navadno leto. Ako je bil n. pr. v začetku kakega leta mlaj (obtoki se računajo od mlaja do mlaja), je v začetku prihodnjega leta minilo 11 dni od zadnjega mlaja in pravimo, da je to leto »luna enajst dni stara«. Ta starost lune se imenuje epakta. Ako epakto lune vemo, je lahko določiti spremembe lune za vse leto.

Lunin krog. Grški zvezdoslovec Meton je že leta 433 pr. Kr. izračunal, da se datumi mlaja vsakih 19 let ponavljajo. Ta zaporednost 19 let se imenuje lunin krog.

Zlato število je število, ki nam pove, kolikero je kako leto v zaporednosti luninega kroga. To število dobimo, ako prištejemo letnici 1 in delimo vsoto z 19. Ostanek nam pove število dotičnega leta v tem zapovrstnem redu. Na primer leto 1934; $1934 + 1 = 1935 : 19 = 101$, ostanek 16, torej leto 1934 je šestnajsto v luninem krogu. To število se imenuje zato zlato število, ker je bilo izklesano v zlati pisavi na zidu Pnyx-e v Atenah.

Indikcijski krog (Circulus indictionum) in indikcijsko ali rimsko davčno število (Indictio) je star rimski letni krog 15 let, po katerem so odmerjali Rimljani zemljiščne davke. Vpeljal ga je cesar Konstantin Veliki leta 313 po Kr. Za nas je ta krog danes brez pomena.

Letni vladar ali vladajoči planet je eden od sedmerih starih planetov (ko so še smatrali sonce in luno za planeta), in sicer v vrstnem redu: Saturn, Jupiter, Mars, Sonce,

Venera, Merkur in Luna, ki se v tem redu vsako leto menjajo v vladarstvu zemlje. To vladarstvo naj bi po starih nazorih vplivalo na vreme in rodovitnost zemlje. Ni nam treba poudarjati, da ima to »vladarstvo« svoj izvor v vražah in ni znanstveno nikjer utemeljeno ter izvira še iz astrologije, ko so ljudje še verjeli, da se dá iz stališča teh planetov v času rojstva ali kakega važnega dogodka v življenju določenega človeka izračunati prihodnost in usoda tega človeka.

Živalski ali zodiakalni krog. Ako potegnemo črto od zemlje skozi sonce do nebesnega svoda, se ta črta premika z zemljo po nebesnem svodu, toda v nasprotni smeri in opiše v enem letu cel krog. Na tej poti gre skozi dvanajst ozvezdij. Po legi zemlje pravimo potem, da stoji sonce v tem ali onem ozvezdju, pravimo, da stoji v znamenju tega ali onega ozvezdja. Ker je teh ozvezdij dvanajst in so približno vsa enako velika, odnosno so razdalje od začetka enega ozvezdja do začetka drugega skoro enake, stoji sonce v vsakem znamenju (ozvezdju) približno en mesec. V naslednjem prinašamo ta ozvezdja in čas, v katerem stopi sonce v tisto znamenje (ozvezdje). — Sonce stopi v znamenje:

- Vodnarja ♒ 20. januarja,
 Rib ♓ 19. februarja,
 Ovna ♈ 21. marca, (začetek pomladi — dan in noč sta enako dolga),
 Bika ♉ 20. aprila,
 Dvojčkov ♊ 21. maja,
 Raka ♋ 21. junija, (začetek poletja — najdaljši dan),

Leva ♋ 23. julija,

Devica ♍ 24. avgusta,

Tehtnice ♎ 23. septembra, (začetek jeseni — dan in noč sta enako dolga),

Škorpiona ♏ 23. oktobra,

Strelca ♐ 22. novembra in

Divjega kozla ♑ 22. decembra (začetek zime — najkrajši dan).

Ta krog imenovanih ozvezdij imenujemo torej živalski krog.

Mrki sonca in lune. Kakor znano, nastane sončni mrk tedaj, ako stopi luna na svoji poti ravno med sonce in zemljo, da so vsa tri telesa v ravni črti drugo za drugim. Mrk lune pa nastane, ako stopi luna za zemljo tako, da so zopet vsa tri telesa v ravni črti. Sončni mrk more tedaj nastati samo v času mlaja, ko se nahaja luna med soncem in zemljo. Mrk lune pa more nastati samo v času polne lune, ko se nahaja zemlja med soncem in luno.

Ako si mislimo skozi pot zemlje okoli sonca položeno ploskev, dobimo podolgovato ploskev, ki se imenuje elipsa. Prav tako elipso tvori tudi pot lune okoli zemlje, samo veliko krajšo.

Ako bi te dve ploskvi bili v isti ravnini, bi moral nasiati pri vsakem mlaju ali ščipu mrk sonca oziroma lune.

Ploskev poti, ki jo hodi luna, pa je nasproti ploskvi zemeljske poti nekoliko nagnjena, in sicer tako, da prva slednjo dvakrat preseka. Tako pridejo sonce, zemlja in luna samo tedaj v ravno črto drugo za drugim, kadar pot lune preseka ploskev zemeljske poti.

Izračunanje mrkov je pa silno težavno in se dožene samo s zvezdoslovnimi računi.

Reforma kalendarija.

Večkrat govore in pišejo o reformi kalendarija. Tudi Društvo narodov se je s tem vprašanjem že bavilo.

En predlog za reformo je tale: Ustroj let ostane sedanj, to je gregorijanski, in ohrani navadna in prestopna leta. Posamezna leta pa bi imela 13 mesecev po 28 dni ali točno po 4 tedne. Tako bi bil potem vsak mesec 1., 8., 15. in 22. ponedeljek, 2., 9., 16. in 23. torek itd. Med sedanja meseca junij in julij bi urinili nov mesec »sol« — solnce. Ker pa ima leto 365 dni, torej 52 tednov in 1 dan, bi bil ta dan odveč. Zato bi tega urinili med meseca junij in mesec sol kot nekakega divjaka in ga

nič ne šteli. Ker ima pa prestopno leto 366 dni ali 52 tednov in 2 dneva, bi med december in januar to leto urinili še enega takega brezimenega divjaka (29. december).

Cerkveni kalendarij bi se s tem nič ne spre-menil, svetniški prazniki bi pa padli potem na druge datume, sv. Jožef bi bil n. pr. vedno 22. marca. Koledarji bi bili tako vsa leta enaki, vsako leto bi se z istim dnevom začelo, lunine spremembe bi bile vedno istega dne v mesecu itd. Zdi se pa, da za zdaj do reforme še ne bo prišlo, ker se pojavlja tako v cerkvenih kakor v posvetnih krogih mnogo pomislov proti temu.

Poštne pristojbine in predpisi.

Veljavno od 1. jul. 1933.

Pisma ³					Tiskovine				Vzorci				Poslovni papirji				Navadne in povzetne nakaznice						Vrednostna pisma				
do tuz.		do inoz. ²		do tuz.		do inoz. ³		tuz.		inoz.		tuz.		inoz.		do franko		do franko				do tuz.		inoz.			
g	D	p	g	D	p	g	D	p	D	p	D	p	D	p	D	p	D	D	p	D	D	D	p	D	p		
a) v krajevnem ¹ prometu	20	3	—	50	—	25	—	50	—	50	1	—	1	—	3	—	50	2	—	100	3	—	100	1	—	5	
20 1	—	80	75	200	1	—	2	—	1	—	2	—	1	—	3	—	100	3	—	200	3	50	500	2	—	5	
b) dalje kakor v medkraj. prometu	100	9	—	250	1	25	—	250	1	25	—	250	1	25	—	3	—	300	4	—	300	4	—	1000	5	—	5
20 50 250 1000	1 2 3 5	50 150 200 300	150 300 400 500	200 300 400 500	1 2 3 5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	6	—	500	5	—	6000	11	—	—

	tuz.		inoz. ²		Paketna tarifa za tuzemstvo (z obvestnino = 50 par)											
	do	inoz.	do	inoz.	do	brez	do	do	do	do	Za	Kot				
Dopisnice ³	—	75	1	50	do	pas	100	500	1000	5000	dostava		odkupnino			
Priporoka za pis. pošto v kraj. prometu	3	—	3	—	kež	kg	1	1	1	1	na dom	s povzetjem je prišteti				
Povratnica za prip. pošto	3	—	3	—	1	po vsej Jugoslaviji	3:50	4:50	5:50	8:50	13:50		18:50	1:50		
Ekspresnina za pis. pošto	3	—	6	—	5	8:50	9:50	10:50	13:50	18:50	več					
Reklamacije	3	—	6	—	Po zračni črti:								do	Din	D	p
List za odg. (Coupon rép.)	—	—	5	—	10	do 100 km	10:50	11:50	12:50	15:50	20:50	4:50 več	50	2		
Taksa za ocarinjenje pis. pošte Din 3—					10	„ 300 „	15:50	16:50	17:50	20:50	25:50		100	3		
Taksa za ocarinjenje paketov Din 5—					10	čez 300 „	20:50	21:50	22:50	25:50	30:50		300	4		
¹ V krajevni promet vsake pošte spada vse njeno ožje in širše dostavno področje. ² V Italijo stanejo vsa pisma 50, dopisnice 25 par manj. ³ Za prenos pisem in dopisnic z zrakoplovi imamo v večjih mestih posebne (modrobele) nabiralnike, na katerih so pristojbine napisane.					15	do 100 „	15:50	16:50	17:50	20:50	25:50		500	5		
					15	„ 300 „	22:50	23:50	24:50	27:50	32:50		1000	6		
					15	čez 300 „	30:50	31:50	32:50	35:50	40:50		2000	8		
					20	do 100 „	20:50	21:50	22:50	25:50	30:50		3000	9		
					20	„ 300 „	30:50	31:50	32:50	35:50	40:50		4000	10		
					20	čez 300 „	40:50	41:50	42:50	45:50	50:50		5000	12		

Za ločenke se računa dvojna težna pristojbina. Za ekspresne pakete je pristojbina z obvestnino za Din 5:50 višja.

† Vsakršne paketne in denarne pošiljke dostavljajo na dom tele pošte: V Sloveniji in Dalmaciji (Dravska in Primorska banovina): Bled (15./5. — 15./9.), Celje, Ljubljana, Maribor, Dubrovnik, Knin, Kotor, Makarska, Metković, Sinj, Split. Vse druge dostavljajo pakete samo do 3 kg teže in 1000 Din vrednosti, denarna pisma in nakaznice do 1000 Din, v Dalmaciji do 250 Din. Na Hrvaškem (Savska ban.) in prejšnjem madžarskem ozemlju dostavljajo paketne in denarne pošiljke: Bačka Palanka, Bela Crkev, Bjelovar, Brod n. S., Čakovec, Djakovo, Nova Palanka, Novi Sad, Novi Vrbas, Osijek, Pančevo, Ruma, Senta, Sisek, Sombor, Subotica, Sušak, Varaždin, Vel. Kikinda, V. Bečkerek, Vinkovci, Vršac, Vukovar, Zagreb, Zemun. Druge pošte dostavljajo samo vrečnike v obsegu 1 dm³ in denar do 1000 Din. V Bosni in Hercegovini (Vrbaška in Drinska banovina) dostavljajo v večjih mestih vse pošiljke, drugod pa samo manjše pakete v obsegu 1 dm³ in vse denarne pošiljke. V ostalih banovinah (v bivši Srbiji in drugod): Beograd, Bitolj, Kragujevac, Leskovac, Niš, Požarevac, Skoplje, Smederevo, Šabac, Užice, Valjevo, Zaječar vse pošiljke dostavljajo, drugod obveščajo.

Pripombe.

Navadno se plačajo poštne pristojbine vnaprej ob predaji na pošti, in sicer za pisemske pošiljke z navadnimi poštnimi znamkami (frankovnimi znamkami), za pakete, nakaznice itd. pa v gotovini.

Za nefrankirane ali nezadostno frankirane pisemske pošiljke mora naslovljenec oz. pošiljatelj plačati kot porto dvakratni manjkajoči del pristojbine, pri inozemskih pošiljkah najmanj 10 zlatih cent., t. j. tačas 1 Din.

Ako pošilja nefrankirano kako oblastvo, ustanova itd., plača prejemnik za pošiljko le navadni franko.

Poštneležča (poste restante) naslovljena tuzemska pisma in dopisnice mora pošiljatelj za 50 par više frankirati. Pri takih pošiljkah iz inozemstva plača naslovnik 50 par.

Ekspresne pošiljke (do 1000 Din vrednosti in 5 kg teže) se dostavljajo le tedaj po posebnem slu, če stanuje prejemnik v kraju, kjer je pošta.

Poštni nalogi (samo za tuzemstvo) do 1000 Din s pisemsko pošto. Pristojbina znaša kakor za priporočeno pismo iste teže in 1 Din pokaznine. Izdajna pošta odbije od zneska pristojbino za nakaznico in 25 par za goličo (nakaznico).

Pri vplačilih s položnicami se plača do zneska 500 Din 50 par, preko 500 Din pa 1 Din. Za pisemska sporočila na nakaznici se ne plača nič več. Za prejemna potrdila pri davčnih položnicah se plača 75 par ali 1:50 Din, kakršno potrdilo pač zahteva vplačnik, ali z dopisnico ali s pismom.

Za nakaznice, denarna pisma in pakete od državnih oblasti in ustanov, naslovljene na urade in oblasti, ki so poštnine prosti, se ne plača niti dostavnina niti obvestnina. Za denarna pisma in pakete, naslovljene na vojake, gojence vojaške akademije, orožnike ali pa poštroleže, se plača samo obvestnina.

Sprejemni list (potrdilo) se dobi za vsakršno priporočeno denarno in paketno pošiljko. Pošiljatelj naj pregleda, ali so na listu vsi podatki pravi in ali sta na njem poštni pečat in uradnikov podpis. Nato naj ga shrani za morebitno reklamacijo itd.

Poštninska prostost

(po novi uredbi od 13. VI. 1932).

Cerkvena oblastva in ustanove vseh priznanih veroizpovedi so oproščene poštnine in priporočnine za pisma, dopisnice in tiskovine med seboj in z drž. in samoupravn. oblastvi, uradi in ustanovami v verskih, matičnih in ostalih službenih poslih.

Meščanske, osnovne in višje narodne šole, gospodinske šole ter tečaji in krajevni šolski odbori so oproščeni samo poštnine za pisma, dopisnice in tiskovine z državnimi in samoupravnimi oblastvi, uradi in ustanovami; z državnimi organi, odposlanimi po službenem poslu; z verskimi oblastvi in ustanovami in vsemi ostalimi ustanovami, oproščeni poštne taks bodisi popolnoma ali deloma.

Samoupravna oblastva, kakor mestna načelstva in občinski uradi so oproščeni poštne taks za navadna in priporočena pisma in dopisnice, tiskovine, poštne nakaznice, čekovna vplačila, vrednostna pisma, navadna in vrednostna pakete med seboj in državnimi oblastvi, uradi in ustanovami; državnimi organi, odposlanimi po službenem poslu; z verskimi oblastvi in ustanovami in verskimi šolami, za čekovna vplačila z vsemi lastniki računov Poštne hranilnice.

Oprostitev od poštne taks velja samo v notranjem pošt. prometu, ne velja pa v krajevn. prometu, izvezmi pošiljke za širše vročitveno področje prejemne pošte. Zlorabe teh ugodnosti se kaznujejo.

Priporočeno se smejo predajati pisma, ki obsegajo nenadomestljive listine, važne opise in spise, skaterimi se odreja rok. Vsebina navadnih paketov je omejena na spise, listine, račune i. dr., ki ne gre v pisma. Denar v znesku do 5000 Din se pošilja z nakaznico.

Povzetne pošiljke.

Za pisemske pošiljke (razen vzorcev) in vrednostna pisma s povzetjem do 1000 Din se plača poleg drugih pristojbin še 1 Din pokaznine. Od izterjanega zneska se odbije pristojbina za nakaznico in 25 par za goličo (nakaznico). Za promet z Avstrijo, Češkoslovaško, Nemčijo itd. veljajo inozemske pristojbine in še nekateri drugi pogoji.

Za pakete s povzetjem (do 5000 Din) se plača poleg pristojbin za težo, vrednost (ločenko, ekspres), tudi še za nakaznico, včevši morebitno dostavnino ali obvestnino. Izdajna pošta nakaže povzetni znesek.

Raznovrstne druge pristojbine.

Za odjavo (obvest. o nevročljivosti) paketa 1 Din. Za izplačilno potrdilo 3 Din. Kot ležino se plača

od vsakega paketa, ki od dneva prihoda odn. dostave aviza (spremnice) leži na pošti nad 3 dni, 1 Din na dan. Za izplačilno pooblastilo (dvojniki nakaznice), izdano po krivdi naslovnika, 5 Din kolkovine za prošnjo in še 4 Din v znamkah. Te pristojbine je plačati tudi za podaljšanje izplačilnega roka nakaznic, ki po krivdi stranke niso bile izplačane meseca vplačitve ali naslednji mesec.

Za vrnitev ali preključ pošiljke, premembo naslova, znižanje ali črtanje povzetja se plača 4:50 Din pri pošiljkah v inozemstvo 7 Din.

Za zaposlane ali vrnjene pošiljke se plača pri paketih pristojbina za težo in vrednost kakor tudi dostavnina ozir. obvestnina; pri denarnih pismih samo dostavnina ozir. obvestnina; pri vseh drugih pošiljkah nič. Za pooblastilo, veljavno 15 dni, 1 Din, veljavno leto dni, 5 Din, Izkaznica o istovetnosti 10 Din.

Brzojavne pristojbine.

Brzojavna goliča stane 50 par.

V notranjem prometu kraljevine se plača za vsako besedo privatne brzojavke 60 par, najmanj pa za vsako brzojavko 6 Din. Za hitno brzojavko se plača za vsako besedo Din 1:80, za vsako hitno brzojavko pa najmanj 18 Din. Pristojbina za potrdilo brzojavke (priznanico) znaša 2 Din.

Brzojavke za evropsko inozemstvo. Vsaka beseda stane: na Madžarsko Din 2:40, v Albanijo, Avstrijo, Bolgarijo, Grčijo in Romunijo 2:70, v Italijo 3:15 [v Fiume (Reko) Din 0:60], v Vatikan 3:45, na Češkoslovaško in Švico 3:75, na Poljsko 3:90, v Francijo 4:05, v Nemčijo 4:20, v Belgijo, Nizozemsko, Špansko 4:80, v Rusijo 7:95. Pri vsaki brzojavki se računa ena beseda več, pri hitnih brzojavkah stane vsaka beseda dvakratno navadno pristojbino. Za brzojaven odgovor se lahko plačajo pristojbine primerno prometu naprej.

Splošne poštno določbe.

Naslov vsake pošiljke mora biti čisto in razločno (s črnilom) napisan, tiskan itd. z latinico ali cirilico (za inozemstvo se priporoča francoščina) in mora imeti vse potrebne podatke (polna imena, kraj, ulico, vas, hišno številko, zadnjo pošto, po uradnem imeniku [pečatniku] državo, pokrajino), da se more pošiljka hitro in zanesljivo odpraviti ter dostaviti pravemu namenjencu. Na pisemskih pošiljkah naj bodo znamke čiste (še nerabljene ali izrezane) in nalepljene vedno na zgornjem desnem kotu naslovne strani. Priporočljivo je tudi, napisati na zadnjo stran svoj naslov.

Pismo ne sme na nobeno stran presežati 45 cm in mora biti zaprto tako, da je vsebina dobro zavarovana in da se brez vidne poškodbe ovitka ne more vzeti ven. Če priloži pošiljatelj tiskovini, vzorcju itd. pismo ali drugo sporočilo, mora te pošiljke zalepiti in frankirati kot pismo, da ga pošta ne kaznuje.

Dopisnice (razglednice), ki jih izdelujejo privatniki, se morajo po obliki in kakovosti papirja ujemati z državnimi dopisnicami in ne smejo biti večje ko 15×10.5 cm ter ne manjše ko 10×7 cm. — Slike, dobrodelne znamke in drugi okraski iz tankega papirja se smejo nalepljati le na zadnji strani in na levem delu naslovne strani.

Kdor hoče tiskovine, poslovne papirje, blagovne vzorce, mešane pošiljke in male pakete poslati po navedenih znižanih pristojbinah, mora pošiljke pošti pre-

dati odprte, t.j. spravljene v pasico, povezani ovitek, škatlo itd., da se uradnik lahko prepriča, ali ni priloženo pismo ali kako drugo nedovoljeno pisмено sporočilo.

Kot tiskovine so knjige, brošure, muzikalije, fotografije, razglednice (ki nimajo pismenega poročila) in drugi razmnožki, napravljeni na papirju s tiskom ali na drug mehaničen način, samo ne s pretiskom ali s pisalnim strojem. Zavoj ne sme na nobeno stran presežati 45 cm ali zvit meriti čez 75×10 cm. Tiskovine se ne smejo spremeniti ali spopolniti s podatki dopisovanja. — Dovoljeno pa je: v časnikih itd. članke označiti s črtami, na izrezkih iz časopisov napisati naslov in številko časopisa in kdaj in kje je bil izdan; na posetnice napisati voščilo, zahvalo ali drug izraz vljudnosti z največ 5 besedami ali pa z običajnimi kraticami: p. l., p. c. itd.; na vabilih omeniti namen, kraj in čas sestanka; na cenikih, reklamnih oglasih spremeniti številke; na knjige, brošure, muzikalije, slike itd. napisati posvetila (dedikacije) in priložiti račun; na položnicah napisati ali natisniti vplačilni znesek in zapisati beležke vknjiženja, ki se nanašajo na vplačitev.

Poslovni papirji so spisi in listine, ki nimajo značaja osebnega in stvarnega dopisovanja, stara pisma, prevodi, tovarni listi, rokopisi za knjige, časopise ali muzikalije, neocenjene naloge učencev, poselske knjižice itd. Izmere itd. glej pri tiskovinah.

Kot blagovne vzorce odpravlja pošta majhne količine raznega blaga in druge majhne predmete, ki nimajo nobene prodajne vrednosti, ne merijo v svojih smereh več ko 45, 20 in 10 cm in če je vsebina tako zavarovana, da ne more poškodovati drugih poštnih pošilk ali poštnih uslužbencev. — Ako pa imajo taki predmeti kako vrednost, se v mednarodnem prometu lahko pošiljajo pod istimi pogoji kakor za vzorce v »malem paketu« do 1 kg teže. Pristojbina za vsakih 50 g je Din 1:50, najmanj pa 6 Din.

Mešane pošiljke imenuje pošta tiskovine, blagovne vzorce in poslovne papirje, če jih isti po-

šiljatelj na istega naslovnika pošilja pod skupnim ovitkom. V takih primerih mora vsak predmet zase odgovarjati predpisom o teži, razsežnosti itd.

Pri nakaznicah mora pošiljatelj vse dele razločno izpolniti s črnilom po predtisku; izbrisati ali popraviti ne sme nič. V inozemstvu mora biti znesek napisan v valuti naslovne države, in sicer v francoščini. Pošta ga preračuna po borznem kursu na dan predaje. Pri brzozajavnih nakaznicah se plača poleg navadnih pristojbin še pristojbina za brzozajavo in ekspresnina. Denarna ali vrednostna pisma v uradnih ovitkih je treba zapečatiti najmanj z dvema pečatoma, v privatnih ovitkih pa najmanj s petimi pečati in napraviti tudi na naslovni strani čitljiv barvni odtisk pečatnika. Na naslovni strani se ne sme nič podčrtati, izbrisati ali popraviti.

Paketi. Natančno vsebino (splošne označbe kakor: obleka, jestvine itd. niso dopustne), morebitno vrednost, povzetek in druge pripombe (ekspres, pazil itd.) je treba zapisati na spremnico in na paket. Oprema pošilk mora biti glede na njihovo vsebino, težo, vrednost in daljavo pota primerno trpežna. Zavite oziroma zaprte morajo biti tako, da se ne pride do vsebine brez vidne poškodbe zavoja ali pečatov.

Paketi, katerih vrednost je označena s 600 Din in več, morajo biti tam, kjer se konci zavojne tvarine stikajo, zadostno zapečateni. Razločen barvni odtisk pečatnika se mora napraviti tudi na odrezku poštno spremnice. Vrvca mora biti primerno močna, ne sme imeti vozlov in oba konca vrvce je treba zapečatiti.

Za ločenke se smatrajo paketi, s katerimi mora pošta zaradi vsebine (razlomljivo blago, žive živali itd.) posebno previdno ravnati ter bolj paziti; kot take se smatrajo tudi pošiljke neprimerne oblike (košare, opletene steklenice itd.) in paketi, ki so daljši od 110 cm ali katerih obseg presega 180 cm, vendar pa ne smejo biti daljši ko 2 m, oziroma njih obseg ne sme presežati 240 cm.

Zaradi paketov v inozemstvu je treba vprašati pošto glede teže, vrednosti, car. predpisov itd.

Kolkovanje listin.

Vrsta listine	Din	p
Računi (trgovski in obrtni):		
do 100 Din	—	10
nad 100 Din	—	20
Oporoke	3	—
Lepaki	—	25
Izpričevalo	20	—
Mojstrsko izpričevalo	60	—
Pomočniško izpričevalo	5	—
Izpričevalo osnovnih šol	5	—
Izpričevalo srednjih šol	5 in 10	—
Maturitetno izpričevalo	30	—

Listine o jamstvu in kavcih 0.1 % vpisan zneska.

Zadolžnice in pobotnice 0.5 % vpisanega zneska.

Odstopnice 2 % vpisanega zneska.

Zastavne listine denarnih zavodov se kolkujejo.

Pogodbe: Kupne in prodajne premičnine 1 % vrednosti; kupne in prodajne nepremičnine 4 % vrednosti; zakupne 2 % vrednosti.

Vloge in prošnje na oblastva 5 Din; za prilogo (ako ne zahteva višje takse) 2 Din; za rešitev 20 Din.

Za dovolitev veselic, koncertov itd. 5 Din.

Pritožbe zoper odločbe administrativnega oblastva na višje oblastvo 20 Din; pritožbe na upravno in davčno sodišče najmanj 100 Din; na državni svet najmanj 200 Din.

Menice, tuzemske se ne smejo kolkovati, temveč se morajo kupiti znesku primerne golice.

Kupnina za menične golice in kolek za zast. listine:

za znesek	Din	44.001 do	50.000	79—
do 300	60	50.001	60.000	94—
301	600	60.001	70.000	109—
601	1.200	70.001	80.000	124—
1.201	2.000	80.001	90.000	139—
2.001	3.200	90.001	100.000	154—
3.201	5.000	100.001	125.000	192—
5.001	6.800	125.001	150.000	230—
6.801	10.400	150.001	175.000	268—
10.401	14.000	175.001	200.000	306—
14.001	20.000	200.001	250.000	382—
20.001	26.000	250.001	300.000	458—
26.001	32.000	300.001	350.000	534—
32.001	38.000	350.001	400.000	610—
38.001	44.000	400.001	500.000	760—

nad 500.000 Din od vsakih 1000 Din še po 1 Din, Vsota izpod 1000 Din se šteje za polnih 1000 Din.

Pristojbine za najemnine stanovanj in lokalov.

Zakon o taksah določa od 1. IV. 1932 naprej obvezno sklepanje pogodb o zakupu stanovanj in lokalov in obvezno izdajanje potrdil o plačani najemnini. Izjemo tvorijo le tisti zakupi, katerih zakupnina znaša največ 2400 Din na leto, t. j. 200 Din na mesec.

Lastnik zgradbe, ki ne sklene zakupne pogodbe v 15 dneh po vselitvi v stanovanje ali lokal na predpisanem taksnem obrazcu o najemnini ali ne izda predpisanega potrdila o plačani najemnini, zapade kazni v trikratnem znesku predvidene takse.

Monopolske pogodbe izpolni lastnik hiše ali zakupa stanovanja ali lokala v dveh izvodih s ko-

pijo in ju podpiše; izvod z natisnjeno takso dá najemniku, kopijo obdrži zase, ozir. za davčno oblastvo.

Za letno najemnino:

nad 2,400 do 3,600 Din	je taksa	10 Din
» 3,600 » 6,000 »	» »	20 »
» 6,000 » 10,000 »	» »	30 »
» 10,000 » 20,000 »	» »	50 » itd.

Za najemnine do 500 Din je taksa 1 Din

nad 500 » 1000 »	» »	» »
» 1000 » 2000 »	» »	5 »
» 2000 » 3000 »	» »	10 »

Nad to vsoto pa še 0,25 %.

Knjige za leto 1934.

Redno izdanje.

I. Koledar za leto 1935.

II. Večernice: Stiški svobodnjak.

Zgodovinska povest iz l. 1471. Spisal Iv. Zorec.

III. Graničarji. Spisal Božomir Magajna.

IV. Zgodovina slovenskega naroda.

Zv. 12. Spisal dr. Josip Mal.

V. Služabnik božji — Anton Martin

Slomšek. Spisal dr. Franc Kovačič.

Če gledate napovedane knjige za leto 1933, Vas utegne iznenaditi, da je namesto »Davkov« prišla povest »Mutasti greh«. Na željo članov je odbor načrt med letom spremenil in dodal še eno povest, najvažnejše o davkih pa natisnil v Koledarju. Tako smo ustregli želji in izpolnili obljubo. — Po okrožnici smo obrazložili, zakaj bi bilo umestno, da bi življenje svetnikov izhajalo v bodoče kot doplačilna knjiga. Večina poverjenikov in tudi drugih članov se je odločila za to, da naj izhajajo kot doplačilna knjiga, in sicer 1. ker bi radi hitro čakali celo knjigo; 2. ker se razne, nujno potrebne knjige (n. pr. sv. Frančišek, Baraga, Slomšek) odpravijo; 3. ker izhaja na ta način v predrobnih sešitkih in bi se pogubili, preden bi izšla vsa knjiga. Odbor je uvaževal željo in bo poslej vsako leto izšlo življenje svetnikov v posebnem zvezku. — Drugi so pisali, da naj izideta vselej vsaj 2 povesti. To načelo je odbor sprejel. — Mnogo jih je želelo, da bi Voduskove Svete maše izšle za vse člane. Odbor ve, da je nevezan molitvenik neraben, vezanega pa poleg drugih knjig ni mogoče dati za to ceno. — Število članov vam letos razodeva žalosten padec v primeri z lani. Pretekla zgodovina o številu članov nam dokazuje: dobra letina — visoko število, slaba letina — padlo število članov. Zato je jasno, da je sedanja huda kriza potisnila število naročnikov navzdol. Mnogi bi se bili radi zapisali v Mohorjevo, pa je bilo dokaj pisem, kjer člani tožijo, da nimajo niti za sol. Prebridko! Po 30 in več let so bili člani — danes ne morejo več biti — zaradi stiske. Kljub temu pa nam je vztrajati. Mohorjeva je še vedno vez vseh Slovencev — doma in po svetu. Zato naj bi bila agitacija zanj dolžnost vsakega.

Knjige za doplačilo.

I. Slovenski pregovori. Kocbek-Šašelj.

II. Hlačkova sestra.

Roman. Spisal André Lichtenberger, poslovemil J. L.

III. Pastir z belo ptico.

Pripovedka. Spisal dr. Joža Lovrenčič, ilustriral Maksim Sedej.

IV. Življenje svetnikov.

(Od 30. maja dalje.) Uredil dr. Fr. Jaklič.

Gotovo je to odlično udejstvovanje katoliške akcije, ako širimo dobre, neoporečne knjige s katoliškim svetovnim nazorom. Zato naj bi se agitacije od osebe do osebe poprijeli člani KA in člani kongregacij. Mnogi zmorejo članarino, pa pozabijo. Dvigimo spet število članov kljub krizi. Resna volja, skromna žrtev, zavest skupnosti bodo vse dosegle! Preberite oglas za knjige v letu 1934. Prav gotovo je lep izbor in že samo »Slomšek«, naš sveti škof in goreči Slovenec, mora zanimati vsakogar, da ne zamudi plačati članarine.

Redno izdanje.

1. **Koledar za leto 1935.** Ta bo na novo krasno opremljen (risbe S. Pengova). Prepričani smo, da bo to najboljši kalendarij, kar smo jih doslej imeli. — Prošnja: opise in slike umrlih pomembnih mož in žen pošiljajte takoj po smrti!

2. **Večernice** prinesejo v 87. zvezku nadaljevanje Zorčeve povesti *Beli menihi: Stiški svobodnjak*. Zanimiva zgodovinska povest se godi v letu 1471, ko so Turki požgali samostan v Stični. Glavna oseba je zopet možati in pošteni Trlep, ki kljubuje gradovom, skrbi za tlačane pod krivo opatovo palico in vso dolino rešuje pred turškim plazom. Povest je napeto pisana in živa slika tedanjih borb in hudih časov.

3. **Graničarji** razgrinjajo pretresljive slike iz življenja po naših obmejnih pokrajinah. Zajeto je trpljenje, beg, borbe, hrepenenje izgnancev po slovenski zemlji onstran. Vsak izmed nas mora biti prešinjten z ljubeznijo do bratov, ki nam jih je usoda ugrabila. Zelo živa povest današnjih dni.

4. **O zgodovini slovenskega naroda** bi bilo odveč kaj pripovedovati. Novi zvezek bo obravnaval za naš politični in kulturni razvoj prevažne do-

godke leta 1848. Radi lažjega razumevanja nam pisatelj opisuje prevrat v Parizu in na Dunaju, ki sta sprožila živahen odmev v Ljubljani in po drugih krajih Slovenije. V tej zvezi obravnava potem snovanje narodnih straž ter govori o javnem mnenju, ki se je oblikovalo pri nas po vseh teh dogodkih. Po tem zunanem poteku sledimo notranjemu političnemu toku: ocenjen je naš vidno rastoči narodnostni odpor, pomen delovanja po društvi in v časopisju. Iz posameznih želj in zahtev raste naš politični program. Slovenci smo se mogli ponašati, da smo imeli leto 1848. obdelano v posebni knjigi prof. Apiha, dr. Malov opis našega narodnega prebujenja pa nam razkriva na podlagi doslej nepoznanega gradiva vse polno zanimivih, povsem novih vidikov in dogodkov, ki jih pri Apihu zastoj iščemo.

5. Služabnik božji — Anton Martin Slomšek je slovenski mož, ki ni bil še vredno opisan. Prof. Kovačič je izgrebel vse vire, ki govore o njem. Opis Slomškovega dela sloni na doslej neznanih virih, zlasti na Slomškovem dnevniku. Razen tega so najboljši vir Slomškova pisma. Sedaj izide prvi del, ki opisuje življenje do imenovanja Slomska za škofa. — Kakor je bila knjiga o Baragi užitek in naš ponos, tako bo Slomškovo življenje vzor in pobuda za nas vse.

Knjige za doplačilo.

1. Slovenski pregovori. Štrekljeve Narodne pesmi in Pletersnikov slovar sta naši kulturni zakladnici, brez katerih noben izobražen Slovenec ne more biti. Sedaj pride še tretja knjiga, ki je prav tako važna: Knjiga Slovenskih pregovorov. V njej je zbrana modrost, duhovitost, življenjska skušnjaja, dovtipnost in hudomušnost našega naroda. Zakladnica zlatega zrnja so, duhovno in oblikovno

neusahljivi vir za vsakega, ki hoče čuvstovati in pisati zares slovensko. Cena za ude broš. Din 21.—, vez. Din 30.—.

2. Hlačkova sestra. Roman, napisal André Lichtenberger, poslovenil J. L. — Hlaček je slovenski javnosti že dobro znan. Francoski pisatelj Lichtenberger je s svojim romanom »Moj mali Hlaček« (Mon petit Trott), ki je izšel leta 1927 kot 9. zvezek Mohorjeve knjižnice v prevodu J. Ovce, postal tudi pri nas deležen nedeljenega priznanja za svoje pristrčno opisovanje otroške duše. »Hlačkova sestra« (La petite soeur de Trott) je nadaljevanje prvega romana in nam predstavlja Hlačka že kar kot malega moža. Hlaček je zdaj dobil sestrico! In v njegovem razmerju do male Lučke se nam odkrivajo vedno nove plati otroške duše. Pisatelj je v tem delu našel priliko, da opiše na svoj prikupni in topli način duševnost deteta, Hlačkove sestrice, od prvih dni življenja do prvega jecljanja. Knjiga je dobila svoj čas nagrado francoske akademije! Kdor je prebral malega Hlačka, bo moral spoznati tudi njegovo sestrico. Naša prevodna književnost se bo s tem romanom spet obohatila za svojevrsten in redek biser. Za otroke in starše silno zanimiva in sončna knjiga. Cena za ude broš. Din 18.—, vez. Din 27.—.

3. Pastir z belo ptico je izvirna pravljica, ki jo je spisal dr. Joža Lovrencič, ilustriral Maksim Sedej. Pravljica bo brez dvoma veliko veselje in užitek otrok, je pa tako pisana, da bo tudi odrasli imel ob njej veselo uro. Cena za ude broš. Din 12.—, vez. Din 21.—.

4. Življenje svetnikov bo obsegalo 14 pol. Po želji večine poverjenikov, da učakajo člani čimprej celotno izdajo, je odbor sklenil v debelejših zvezkih izdajati to delo — proti plačilu. Cena za zvezek, obsegajoč 224 strani, je Din 15.—.

Veliki teden.

Jože Pogačnik: **Veliki teden.** Naše ljudstvo rado hodi veliki teden k »božjemu grobu«, jutrnjicami in božji službi. Žal pa premalo ve o pretresljivih obredih in molitvah teh dni. Da bomo liturgijo tega najsvetejšega tedna razumeli in spomin našega odrešenja s pridom in primerno praznovali, zato bo Mohorjeva družba po zgledu drugih narodov izdala prevod cerkvenih molitev za veliki četrtak, petek, soboto in na veliko noč, opremljen z uvodi in kratko razlago. Tako bodo ljudje z razumevanjem sledili jutrnjicam in genljivi jutnji božji službi. S to knjigo hoče Mohorjeva družba proslaviti obnem 1900letnico našega odrešenja in po-

staviti spomin letošnjemu svetemu letu ter pospeševati liturgično gibanje med našim ljudstvom. — Knjigo bodo verniki preradi jemali veliki teden s seboj v cerkev za božjo službo in za čiščenje sv. Rešnjega Telesa; dijaki, mladina, inteligenca in preprosti — vsi jo bodo brez dvoma vzljubili — je nekako dopolnilo Voduškovih Svetih maš in novega slovenskega Obrednika. Izvrstno bo služila za postna premišljevanja za vsakega, duhovnika, redovnika in laika. Knjiga izide že pred veliko nočjo, da jo boste za praznike že lahko imeli. Vsi, ki se zanimate zanjo, čimprej sporočite, da Vam jo takoj, ko izide, pošljemo. Cena vezani knjigi Din 20.—.

Knjiga o Bogu.

Veliko Vebrovo delo je dokončano. **Knjiga o Bogu**, ki smo jo napovedali že pred tremi leti, pa je huda bolezen prof. dr. Vebra preprečila delo, je sedaj napisana. Modroslovec dr. Veber govori o štirih potih, ki vodijo do spoznanja in priznanja Boga. Za sodobnost prevažna knjiga! — Mohorjeva

bo izdala to knjigo že za veliko noč, ako dobi toliko naročnikov, da bi bili približno kriti goli stroški. Vsi, ki se zanimate za knjigo, pošljite nam naslove na dopisnici. V kratkem vam dostavimo poseben prospekt o tej knjigi. Plačevali boste lahko tudi v obrokih.

Slovenski kulturni dinar.

Na lansko prošnjo ste darovali mohorjani Din 5.999-25 za brate v tujini. Za ta znesek bomo obdarovali naše brate in sestre za božič v Zagrebu, Beogradu (zlasti služkinje), v Franciji, Nemčiji, na

Holandskem. Dobili bodo skupno 1800 knjig. Naj bo to skromno darovanje vsako leto. Darujte dinar, ko pridete po knjige. Ljubezen nas priganja. — Moramo! Klic bratov iz tujine nas milo prosil

Kolednik sem se klatil po slovenskih gmajnah in sem preudarjal sedanji svet. Zamisljen naletim na dve gruči dečkov. Gradili so iz kamenja nekakšne tlorise na lepi ravnici. »No, fantički, kaj delate?« sem jih vprašal. »Vsi zidamo. Tale je Planica, ta pa Zeleznica. Ta je naša, ta pa je le-onih.« Tako mi začne razlagati največji deček, ki je bil menda za poglavarja med njimi. »No, in kaj je tole?« sem pokazal na ograji na nekakšni cesti, ki sta tekli vsaka za svojo vasjo. — »To sta pa reki. Naša je Donava, onih je pa Sava.« Tedaj nastane vrišč v Planici in vsi se upro ter trdijo, da je Donava njihova. Nastal je prepir, najbolj podjetni so se že rokavili, da planejo in se udarijo. Kar trdega dela me je stalo, preden sem preprečil grozečo vojsko. Posušili smo Savo in v njeno strugo napeljali Volgo, jezo sem ohladil z dinarji in s tem povzročil, da je hitro zavladal mir v domovini.

»Prav takile otroci smo vsi skupaj,« sem premišljal potoma. »Za prazen nič se bijemo in čakamo Kolednika ali pa samega kralja Matjaža, da bi nam nasul dinarjev in kar s požrdanim vozom pripeljal boljših časov. Prazno čakanje. Dobri časi so zelo daleč, Matjaž spi. Koledniki pa imajo hentano suhe malhe.« Krenil sem z gmajne na veliko cesto, čeprav mi je smrdel bencin in se mi je kadilo pod nos in v oči izpod koles avtomobilov, v katerih so sedeli tisti, ki nimajo hudih časov. Ko tako krevsam po cesti, zagledam v senci samotnega popotnika. Bil je gosposki človek. Naravnam se proti njemu in ležem še jaz v senco tik njega. Beseda je dala besedo in zvedel sem, da je imeniten človek, z visoko službo, iz Amerike.

»Povejte mi, gospod, ki v Vašingtonu s strehe Bele hiše vse dalje vidite po svetu, kaj bo iz tega, kar se zdaj kuha in vari po svetu?«

»Teга ne ve nihče,« me je prijazno poučil. »To pa vem jaz in vedó z mano vsi drugi, da bo iz tega pijanega dirindaja treba kreniti nazaj v preprosto in bolj skromno življenje.«

»Ne pojde,« sem podvomil in mu ugovarjal. »Pridigujte to bogatašem in vsem, ki se jim sredi sedanjega pomanjkavca še vedno ime nitno godi. Gluha ušesa boste naleteli.«

»Morda res. Toda pojde kljub temu. Če se bodo spametovali, pojde zlepa, če se ne bodo, pojde zgrda. Narodi strašno veliko potrpé. Toda ko pride konec, je pa konec. Le berite zgodovino. Seveda je tak konec vedno strašen in tudi za mnoge nedolžne krivičen. Zato koledujte ljudstvu, naj bo v teh hudih časih skromno, kar se dá. Povejte, recite mu, naj ne trapá za tistimi, ki so mu zapravljalci in škodljivci ter naj jih ne posnema. Narod naj mirno in tiho drži skupaj kot jeklena veriga. Posamezno šibo lahko prelomiš, trdno povezane butare pa ne boš zlomil. Narod naj ne bo mutasto zijalo, ki z odprtimi usti čaka na pečena piščeta, kakor tisti otroci na gmajni na Kolednikove dinarje. Nihče mu jih ne bo dal. Pomačaj si sam in Bog ti pomore. Zares, Bog, ki te uči pravičnosti, poštenja in ljubezni. Tak narod bo zadosti močan, da bo sam izločil iz sebe snetje ter se prevejal do klenega zrna. In tega klenega zrna je treba zlasti za Slovence, ki bivaste na tako hudem prepihu. Kdo bi se menil za vas, ko bi bili tam kje za devetimi gorami skriti. Ali vas ni ljubezniva pravičnost, ki se ji pravi krivičnost, že dosti obtesala v svetovnem miru? Ali ne vidite, kako bi vas sedaj spet radi razklali na kosce in ta polena vrgli na ogenj večjim narodom, ki jih silno mika vaša lepa zemlja, vaši gozdi, rudniki, reke? Namesto gospodarji na lastni zemlji, bi pa bili hlapci tujcem. Le vkup, le vkup, lepa gmajna slovenska! Z Bogom!«

Pribrisal je avto, se ustavil, gospod je sedel vanj in mi za slovo še enkrat pomahal s klobukom.

»Ta mi jih je pa nabrenkal«, sem zijal za oblakom prahu. Presneti Amerikanec! Ostal sem na groblji v senci in hitro še enkrat premislil, kaj vse mi je napovedal. Torej najprej skromnost. Aha, o skromnosti govori takle, ki se vozi z avtom in kadi dehteče cigare. Saj je dosti skromnosti, če morajo tu in tam jesti neslan sok, ker še za sol nimajo. Skromnosti je dovolj po barakah brezposelnih, kjer smrdi po revščini in so postelje brez perila, ker je vse v zastavljavnici. Skromnosti je dovolj pri tistih, ki si brusijo raztrgane podplate od hiše do hiše in beračijo, ker dela ne dobijo. Skromnosti je že dovolj, ko kmetu ženejo na boben vola in kravo, ker na noben način ne spravi skup denarja za davek. Njegovo blago brez cene, kar pa mora kupiti, pa vse drago. Pri vseh teh je skromnosti že dovolj. Res pa je, da mnogokje še ni prav nič skromnosti, ni je ne v obleki, ne na veselicah, ne v letoviščih. Vsem tem pa bi morala oblast skromnost vsiliti, in sicer s posebnim davkom za brezposelne. Dravska banovina je predložila zakon v pomoč brezposelnim. Zakon je ministrstvo potrdilo. Obetajo, da dobijo devet milijonov, ki jih bodo dejali v **b e d n o s t n i f o n d** za brezposelne. Prav je. Nekaj se bo zgodilo. Toda to je odločno premalo.

Postavimo nov račun, račun o majhni skromnosti. V počitnicah in tudi že sicer vidimo trume izletnikov; vidimo take, ki so res potrebni svežega zraka, pa vidimo take, ki jih gonijo na komando okrog, in take, ki iz gole mode in sitosti šarijo ter zapravljajo. Takí prizori so dokaz, da pri mnogih o resnični krizi ni ne duha ne sluha. Kaj sledi iz tega? Da naj stražnike in orožnike postavijo pred te ljudi in naj jih presoajo, ali sme izleteti, hoditi na zabavišča, piti, zapravljati po mili volji? Ne tako. Nekaj drugega je. — V dravski banovini nas je en milijon. Recimo, da jih redno služi 300.000, toda 700.000 jih ne zasluži nič: to so otroci, žene, starčki, revčki in vsi brezposelni ročni in umski delavci. Ako bi vsak izmed 300.000 tistih, ki zaslužijo, daroval dnevno za brezposelne 50 par (dve kroni), bi to zneslo na mesec 4 milijone 500.000 dinarjev; na leto pa **54 milijonov!** Pomislimo, kakšna vsota! Kaj bi se s tem vse dalo narediti! Dale bi se izboljšati ceste, regulirati vode, trebiti planine (pašniki), podreti smrdljive barake in zi-

dati delavska stanovanja. Ob takih delih bi bili zaposleni ročni delavci, obrtniki in brezposelni izobraženci. — Ugovarjajo: Komaj bo 300.000 takih, ki zaslužijo in bi zmogli dajati stalno po 15 Din na mesec. Morda res. Marsikak kmet ne bi mogel, ker ni in ni denarja. Tak bi dal v pridelkih: krompir, vino, seno, žito, fižol. Toda še bolj važno pa je to, da bi tisti, ki imajo dovolj, morali dati za svoje otroke, ki jim izdajajo bogžna koliko za prazne igrače in posladčice, tudi ta mesečni prispevek in bi otrokom povedali: Ne dobiš tega, da bomo dali bednim, lačnim, strganim otročičem. In še več: Ali nimamo pri nas ljudi, ki služijo mesečno nad 10.000 Din? Trdijo, da nekateri potegnejo mesečno kot direktorji in upravni svetniki itd. tudi do 50.000 in še več. Te je treba priviti, da ne bodo dali po 15 Din, marveč po jurjih v ta sklad.

Ta sklad pa bi ne smel imeti niti imena: **b e d n o s t n i s k l a d**. To je sklad dela! Podpora je za bolne, zapuščene starčke, starice, osirotele otročiče. Za zdravega je miloščina — pohujšanje in krivica. Dajte mu delat! Sicer se bo namnožila zalega delomrznih ljudi, ki bo sposobna za vse. Resnične reveže bomo zmerom imeli, tako je napovedal Zveličar. Za te bodo zvečine že skrbela dobra srca iz ljubezni, kot so vedno.

Za iztirjanje tega »d a v k a d e l a« mora skrbeti oblast, ki ima ves aparat za to. Upravo pa mora dobiti v roke odbor najboljših gospodarstvenikov, ki bo določal dela in sam brezplačno dajal navodila za koristne izvršitve. Za vse podrobno delo bi bili pa zaposleni umski delavci, ki bi tako prišli do kruha.

Ta denar bi bil najbolje naložen: Rasle bi občekoristne naprave, denar bi krožil iz rok delavcev v roke kmetu, trgovcu, obrtniku. Od tega bi vsi imeli korist.

Seveda je mnogo ljudi, ki nočejo delati. Za take je dvojna pot: ali naj jih oblast prisili v delo, ali naj poginejo sredi ceste. Oboje je kruto — toda sila kola lomi.

Vprašajte sedaj prav vse: kmete, meščane, duhovščino: ali ne bi bil vsak srečen in bi dal več rad, da bi imel mir in da ne bi vsak hip trkal lačen brezposelni na vrata? Koliko ljudi dá dnevno po 15 Din in več tem ponižanim, ki jih je sila pognala s palico in malho na cesto. In razen tega izgubljaš čas za svoje delo, ko se dogaja mnogim, da vse dopoldne nimajo ene ure miru.

In še drugi viri so, ki bi omilili bedo brezposelnosti.

Mnogo jih je danes, ki imajo dvojno službo. Redno seveda imajo take zaslužke tisti, ki so sposobni in nenavadno pridni. Je že tako: kdor se bolj žene in je bolj porabljev za vsako delo, laže dobi službo. Toda danes so časi, ko je treba tudi tu skromnosti. Če imaš ti veliko, več kot nujno potrebuješ, odstopi vsaj nekaj dela brezposelnemu, da se bo za silo preživel in ne ginil v lakotil! — Mnogo pa jih je, ki imajo službe mož in žena. Tu seveda ne govorimo o tistih, ko imata oba skupaj tako malo, da komaj preživljata družino. So pa taki, ki bi že živeli in bi bilo za družine mnogo bolje, ako bi bila mati doma, ne pa v službi. Saj trdijo, da je samo v dravski banovini krož 800 učiteljev in učiteljic brez službe, v vsej Jugoslaviji pa 3000. In trdijo, da je po popisu v naši državi vseh izobraženih ljudi brez službe 30.000. Morda je ta številka pretirana. Pove vendarle. Saj jih je zelo veliko. Med njimi jih je največ, ki so dovršili razne obrtne, trgovske in druge podobne šole, pa nimajo nikamor iti. Velja tu za vse: poskrbimo jim delo, čeprav skromno. Velja pa tudi za vse take, da je zadnji čas, naj se otresemo gosposke miselnosti in bodimo pripravljani, da zgrabimo za vsako delo. Ali bi bilo mar greh, če bi bile hišne, kuharice, dekleta pri otrocih malo bolj izobražena? Hanaški bogati kmet ni izročil že pred vojno nikdar pluga v roke sinu-nasledniku, dokler ta ni imel osmošolske mature v žepu! In preprosti delavci? Prašal sem preprostega fanta, zakaj tišči v mesto. Naj bi rajši služil na kmetih. Odgovoril mi je: »Saj nisem neumen. Za 200 Din na mesec ne bom služil.« — Jaz: »Ali hrana, stanovanje, kurjava in vse drugo ni nič?« — On: »To je vse za po vrhu!« — Seveda, dokler bo taka miselnost med ljudmi, naj nas le tepe šiba bede in brezposelnosti.

Ta misel o skupni pomoči vsem, ki vsi imajo pravico do življenja, zato pravico do dela, nas more vse prešiniti. Kdor bi zakrknil srce in stisnil skopo roko — bojkot mu! Ne kupi od njega, izobčen naj bo iz družbe vseh poštenih. To pritrgovanje sebi, da damo bližnjemu, naj je naša obča skromnost. Naša poštena skopost pa v boj zoper kapitalističnega duha, ki misli, da ima pravico z nekaj podpisi zaslužiti stotisočake, ko bi pa s trdim delom sto tisoči lačnih radi zaslužili vsaj skromne kovače.

In še nekaj moram povedati. Kolednik sem hodil po Hercegovini in Črni gori. Tja bi

človek poslal mnoge nezadovoljneže. Kamor prideš, skoro povsod pritečejo strašno razčepani otroci k avtomobilu, love se zanj in kličejo: »Daj dinar, gladni smo!« Ljudje žive od trde polente in nekakšnega ovčjega sira. In še tega nimajo do sita. Kraji neplodni, zaslužka skoro nič, prodati nimajo kaj. Ko se vrneš iz teh krajev v Slovenijo, občutiš, da si prišel v pravo deželo Koromandijo, v resnični paradiz. In kar je v tem našem paradizu slabega, bi dobra volja in pametno gospodarstvo vse popravila. Kolednik sem se sešel tudi z Nemci. Ime Hitler je danes znano po vsem svetu. Ni čuda, da sem takoj skušal kaj zvedeti o njem. Zato sem vprašal: »Povejte mi, zakaj v Nemčiji vse dere za njim?« Pa mi povedo: Hitler ima mesečno 20.000 mark plače (krož 400.000 Din). Ne dotakne se niti ene marke. Vse gre za delavstvo. Toda ne kot milodari, marveč za javna dela.« — »Od česa potem živi?« — »Na shode hodi in ima predavanja. Navzočnih je po 10, tudi po 30.000 ljudi. Vsak plača 50 fenigov vstopnine. Ta dohodek spet deli: štiri petine dá za delavstvo, eno petino ima zase.« — »Torej za delavstvo mu gre. Kaj pa kmetje?« — »Tem je odvzel vknjižene dolgove in jih prenesel na državno banko. Pri tej plačujejo samo po 3 odstotke obresti in s tem bo dolg v 30 letih ves plačan.« — »Sedaj razumem, zakaj drevi vse za njim.« — »Da, da, to je naš vojvoda! Odkar je državni kancler, je dobilo delo že nad 300.000 brezposelnih.« — »Seveda, ker bije spet kanone in kuje strojne puške. Ali nimate še dovolj vojske?« — Skomizgnili so z rameni: »Brez narodnih kanonov in generalov ni svobode. Srečno pot!« Izstopili so iz vlaka.

Tako torej: spet topove, spet strojnice, nove groznje. — Duše narodov še niso razorožene. Zver v človeku kaže zobe in kremplje. Ali imajo Nemci spet skomine po mostu do Adrije? Prav si imel Amerikanec, da nihče ne ve, kaj se izviri iz te svetovne čobodre. Eno pa vemo: Ako bomo vsi Južni Slovani (naša Jugoslavija in Bolgarija kažeta najboljšo voljo za medsebojno prijateljstvo) od morja do morja trdno zvezani v pravičnosti in ljubezni, potem stoji, da nas ne bo strla nobena sila, in stoji še tudi, da nas bo lahko vsa Evropa zavidala za to tako lepo in bogato našo zemljo. Na tej zemlji mora biti ob modrem gospodarstvu brezposelnost nepoznana; in ne samo ob sedanjem številu ljudi; lahko bi imela kruha in strehe dvakrat toliko prebivalstva. Do tega pa vodi samo vztrajno delo, pravica in ljubezen.

V letu božjega usmiljenja.

Univ. prof. dr. Josip Turk.

Kdor prav ceni zmisel in smoter človeške zgodovine, rad prizna, da je njeno središče in žarišče — Kristus, čeprav s svojim slabotnim naravnim razumom ne more spraviti v jasno zvezo s Kristusom vse pestre množice zgodovinskih dogodkov. Krščanski svet izraža to prepričanje z delitvijo svetovne zgodovine na dve veliki dobi, na čas pred Kristusom in čas po njem. Iz tega je jasno, da velja Kristus za najimennitnejšo zgodovinsko osebnost. V spomin na 1900letnico Kristusovega odrešilnega dela je papež Pij XI. 6. januarja 1933 proglasil za izredno sveto leto čas od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934. To sveto leto je torej spomin na najimennitnejšo 1900 letnico, s katero se ne dá primerjati nobena druga obletnica ne iz preteklosti ne v bodočnosti.

Zato je prav, če se pri tej priliki, zlasti v svojem koledarju spominjamo 1. na zgodovinskost Kristusove osebe, 2. na krščansko štetje let in 3. na veliki pomen izrednega svetega leta 1933/34 kot 1900letnice Kristusovega odrešilnega dela.

1. Zgodovinskost Kristusove osebe.

Najstarejše zgodovinske priče stavijo Kristusovo rojstvo, življenje, delo in smrt v zgodovinsko kar najbolj znane časovne in krajevne razmere. V tem se razodeva velika razlika med Kristusom in početniki raznih zmot-

nih verstev, katerih zgodovinsko ozadje je mnogokrat zelo temno. Kristusov nastop pa se stavi v dobo velikega napredka grške in rimske omike. Judovska dežela je že pred Kristusom postala del svetovne rimske države. Znani so nam Kristusovi sodobniki: rimska

cesarja Avgust in Tiberij, izobraženi Jud Filon, rimski zgodovinar Tit Livij in modrijan Seneka, judovski kralj Herod Veliki in upravitelj Judeje Poncij Pilat, judovska velika duhovna Ana in Kaifa itd. Evangelist Luka našteje kar celo vrsto teh zgodovinskih osebnosti: »V petnajstem letu vladanja cesarja Tiberija, ko je bil Poncij Pilat upravitelj v Judeji in Herod četrtni oblastnik v Galileji in njegov brat Filip četrtni oblastnik v Itureji ter deželi Trahonitidi in Lizanija četrtni oblastnik v Abileni, in ko sta bila velika duhovnika Ana in Kaifa, je Bog govoril Janezu, Zaharijeve-
mu sinu v pu-

Največji dogodek človeške zgodovine. — Eden najstarejših ohranjenih križev v Sloveniji. Je s Krasa, izvira iz prve polovice XIII. stoletja in se nahaja v Narodnem muzeju v Ljubljani.

ščavi« (3, 1—2). In k temu Janezu, ki je krščeval ob Jordanu, je prišel tudi Jezus, o katerem pravi isti evangelist: »In Jezus je bil pri tridesetih letih, ko je nastopil« (3, 23). Zato bi bilo naravnost čudno, če bi bile vse okoliščine, v katerih je Kristus nastopil, zgodovinsko trdno izpričane, Jezus sam pa bi zgodovinsko ne bil izpričan. Če ima kdo pravico in dolžnost pričati o resničnem življenju, delovanju in nauku Kristusovem, je to čisto gotovo Cerkev, ki ga izpričuje s svojo živo besedo

skozi vsa stoletja. Poleg nje pa imamo za zgodovinskost Kristusove osebe še druge zgodovinske priče, krščanske in nekrščanske. Nekrščanske se delé v judovske in poganske, krščanske pa v svetopisemske in izvensvetopisemske.

Da bi nam judovski in poganski pisatelji iz prvih časov krščanstva sami od sebe poročali o Kristusu zgodovinsko kaj posebno važnega, ni mogoče pričakovati, ker zaradi svoje judovske in poganske miselnosti Kristusu, ki je nastopil v podobi hlapca, in njegovemu na videz skromnemu delu niso pripisovali nikakršnega zgodovinskega pomena, dokler niso sprevideli, da se število kristjanov od dne do dne vedno bolj množi in vedno bolj potiska judovstvo in poganstvo v ozadje. Nekateri izmed njih, ki so Kristusa in njegovo delo bolje poznali, pa so iz sovražnosti hoteli Kristusa iz človeškega spomina sploh izbrisati. Saj nam Apostolska dela (4, 18. 21; 5, 28. 40) poročajo, kako so poglavarji judovskega ljudstva celó Kristusovim apostolom in učencem strogo zabičevali, naj o Kristusu molče. Toda Peter in Janez sta jim v imenu vseh odgovorila: »Ne moremo, da ne bi govorili, kar smo videli in slišali.«

Zato ni čudno, če judovski zgodovinar prvega krščanskega stoletja Just iz Tiberijade v svojih spisih Kristusa nič ne omenja. Spisi tega pisatelja so za nas izgubljeni, a v 9. stoletju jih je carigrajski patriarh Fotij še imel v rokah in vprav on je opozoril na ta Justov molk o Kristusu. Prav tako molči o Kristusu judovski modrijan Filon iz Aleksandrije. Pač pa najdemo nekaj podatkov o Kristusu v spisih drugega judovskega zgodovinarja prvega krščanskega stoletja, Jožefa Flavija. V grškem besedilu njegovih »Judovskih Starožitnosti« (18, 3, 3) beremo, da je v času Pilata nastopil kot Mesija Jezus, moder človek, ako ga je sploh mogoče imenovati človeka, ki ga je Pilat na pritisk judovskih voditeljev obsodil na smrt na križu, a se je po napovedi prerokov tretji dan po svoji smrti zopet živ prikazal svojim učencem; izvrševal da je čudežna dela in učil resnice, s katerimi je pridobil zase mnogo Judov in poganov, tako da se še vedno najdejo ljudje, ki se po njem imenujejo kristjani.

Le malo mest Flavijevega spisa je po rokopisnem izročilu tako trdno izpričanih, kakor prav to mesto. V 4. stoletju ga cerkveni zgodovinar Evzebij sam dvakrat navaja. Ven-

dar moremo iz vsebine podatkov sklepati, da jih v ohranjeni obliki ni zapisal Jožef Flavij sam, ki je bil porimljanjen Jud in s spominjanjem na mesijanske nade Judov vsekakor ni hotel dati Rimljanom povoda za sumničenje svojega naroda; kot Jud pa Kristusa tudi ni mogel tako poveličevati. Najbrž so ti podatki v tej obliki poznejši dostavek kakega vernega kristjana, ki je v Jožefovem spisu pač utegnil najti kak ne popolnoma točen zapisek o Kristusu, pa ga je potem na svoj način popravil. Isto lahko rečemo o nekem drugem mestu »Judovskih Starožitnosti« (20, 9, 1), kjer se omenja apostol Jakob mlajši s pristavkom, da je bil »brat« (t. j. bratranec) Kristusov. Tudi to mesto je ohranjeno v vseh rokopisih in v Evzebijevi cerkveni zgodovini. Isti vsebinski pomisleki veljajo tudi proti zapiskom o Kristusu, ki so ohranjeni v staroslovenskem prevodu Jožefove »Judovske vojne«, pa se v grškem besedilu ne navajajo in so zato mogoče povzeti iz aramejskega besedila istega Jožefovega spisa. Da nam torej Jožef Flavij o Kristusu tako rekoč nič ne poroča, ni čudno, če pomislimo, da tudi o prvi krščanski občini v Jeruzalemu, ki je bila rimski javnosti vendar že znana, zamolči vse zgodovinske podatke. Nekateri spomini na Kristusa so se ohranili tudi v judovskem verskem izročilu (Talmudu), a so po domišljiji tako potvorjeni, da nima njih vsebina nobene zgodovinske vrednosti.

V poganskem rimskem zgodovinskem slovtvu, kolikor se nam je ohranilo, se omenja Kristus prvikrat pri zgodovinarju Tacitu okoli leta 117. Tu stopi Kristus prvikrat v luč svetnega zgodovinopisja. V svojih »Letopish« (15, 44) popisuje Tacit preganjanje kristjanov za časa rimskega cesarja Nerona in dostavlja, da je početnik krščanskega imena Kristus, ki ga je za časa cesarja Tiberija upravitelj Poncij Pilat obsodil na smrt; dalje omenja, da se je krščanstvo razširilo po svetu iz Judeje. Ker je mogoče obsoditi na smrt le osebo, ki je resnično živela, je Tacitovo poročilo edino rimsko pogansko poročilo o Kristusu kot zgodovinski osebnosti. Rimski cesarski namestnik Plinij mlajši piše namreč cesarju Trajanu iz Bitinije v Mali Aziji okoli leta 112 o Kristusu le to, da mu kristjani pri svojih sestankih vsako jutro prepevajo pesmi kot Bogu. Poročilo rimskega zgodovinarja Svetona v življenjepisu cesarja Klavdija (v 25. pogl.) okoli leta 120 o »Krestu«, ki je dal povod tako hu-

dim prepriom med Judi, da jih je cesar Klavdij leta 53 iz Rima izgnal, pa je preveč nedoločeno, da bi z izvestnostjo mogli misliti na prepire med Judi in kristjani zaradi Kristusa.

Kako je Tacit, ki je krščanstvo preziral kot »praznoverje«, doznal za Kristusa, ni točno znano. Ker omenja upravitelja Pilata, bi bilo možno, da je svoje poročilo povzel iz cesarskega arhiva, seveda če je Pilat poslal v Rim uradno poročilo o procesu zoper Kristusa. Na neko takšno poročilo spominjata cerkvena pisatelja sv. Justin okoli leta 150 (Apol. I. 35, 48) in Tertulijan okoli leta 202 (Apol. 21). Toda mogoče je že tedaj krožilo kako izmišljeno poročilo o Pilatovem procesu zoper Kristusa, ali pa sta sklepala na obstoj takega poročila zgolj iz navad rimskih uradov. Pismo Poncija Pilata cesarju Tiberiju, ki se nam je ohranilo mogoče iz 4. stoletja, je čisto gotovo izmišljeno. Namen tega in še kakega drugega izmišljenega Pilatovega pisma je bil, pokazati rimskemu svetu, da sta Kristus in krščanstvo po priznanju samega Pilata čisto nedolžna in da naj rimski svet glede njiju ne posluša Judov, ki so Kristusa umorili iz zasljepljenega sovraštva. Možno je, da je Tacit zvedel za Kristusa od svojega prijatelja Plinija ali pa iz procesov proti kristjanom, ki jih je kot cesarski namestnik v sosedni provinci Aziji morda sam vodil. Vsekakor je mogel dognati Kristusovo zgodovinskost na osnovi prvih posrednih judovskih, poganskih in krščanskih živih prič. Na Kristusovo smrt spominja tudi pismo nekega Sirca Mara (okoli leta 100), v katerem trdi, da je Jude čisto po pravici zadela kazen božja zato, ker so umorili svojega modrega kralja.

Dodatno k tem starim poganskim poročilom o Kristusu naj omenimo še legendo o dopisovanju edeškega kralja Abgarja V. s Kristusom, ki je nastala šele proti koncu 3. stoletja v Edesi v Siriji, in izmišljeno pismo Lentula, Pilatovega prednika v Judeji, rimskemu senatu o telesni postavi Kristusovi, ki je nastalo šele v 13. stoletju.

Z vso izvestnostjo pa pričajo za Kristusovo zgodovinskost krščanski pisatelji, apostoli in evangelisti, ki so ne dolgo po Kristusovi smrti zapisali to, kar so o Kristusu takoj od početka ustno oznanjali. Dalje pričajo za Kristusovo zgodovinskost s svojimi spisi apostolski očetje in apologeti, kakor sv. Irenej, sv. Justin, sv. Klemen Aleksandrijski, Tertulijan, Origen itd. Po poročilih judovskega

krščanskega pisatelja Hegezipa sta rimska cesarja Domicijan in Trajan poleg drugih kristjanov še posebej preganjala Kristusove sorodnike. Pod cesarjem Trajanom je umrl mučeniške smrti v starosti 120 let jeruzalemski škof sv. Simeon (ali Simon), Kristusov bratranec in sodobnik Kristusov, Plinijev, Tacitov in Svetonov. Vsi ti cerkveni pisatelji s posebno skrbnostjo poudarjajo zgodovinsko zvezo Cerkve s Kristusom po apostolih in njih naslednikih. Njihovemu javnemu pričevanju o Kristusu kot zgodovinski osebi pa nihče ne ugovarja, ne na strani Judov ne na strani pogánov, kar potrjuje resničnost njihovega pričevanja, zlasti še zato, ker so bili Judje in pogani strupeni sovražniki in preganjavci krščanstva. Tako pa obenem poleg krščanskih prič za Kristusovo zgodovinskost pričajo s svojim molkom v 1. in 2. stoletju tudi Judje in pogani. Le v luči tega dejstva zadobé svojo dokazno moč tudi prej omenjene poganske in judovske priče, ki Kristusa vsaj mimogrede izrečno omenjajo.

Trdno izpričano Kristusovo zgodovinskost so si nekateri drznili tajiti šele izza 18. stoletja; Dupuis leta 1794, B. Bauer 1850, Robertson 1900, Kalthoff 1903, Smith 1906, Niemojewski 1909, Artur Drews 1910, Couchoud 1924. Do tega pa jih niso privedli nikakršni zgodovinski razlogi, temveč iz moderne nejevere in iz krive filozofije izvirajoča zmeta, da je božje razodetje in učlovečenje nemogoče in da so prav tako nemogoči tudi čudeži. Ker niso hoteli priznati zgodovinskega Kristusa Boga-človeka, jim je izginil iz vida zgodovinski Kristus sploh; kajti o Kristusu kot zgolj človeku ne poročajo nobeni pristni in verodostojni zgodovinski viri. Namesto zgodovinskega Kristusa so začeli razlagati Kristusa na najrazličnejše načine kot neko zgolj bajeslovno bitje. Kakor ti, tako so se v novešem času osmešili oni, ki so se za dosego svojih, krščanstvu neprijaznih namenov hoteli nasprotno proslaviti z odkritjem novih starodavnih poročil o Kristusu, ki pa so si jih sami na skrivaj izmislili (l. 1906, 1911, 1920) in jih zato tudi ni bilo težko razgaliti.

2. Krščansko štetje let.

Štetje let po Kristusovem rojstvu se je uveljavilo šele polagoma. Pred Kristusom in pri kristjanih tudi po Kristusovem rojstvu so se leta dolgo časa štela in se deloma še štejejo na drugačen način. Judje starega zakona so jih šteli po letih življenja svojih očakov

(patriarhov), po vladarskih letih svojih kraljev, po prvem razrušenju templja (588 pr. Kr.), po letih vladanja Selevkidov (počenshi s 1. septembrom 312 pr. Kr.), in kakor je pri njih še danes v navadi, po ustvarjenju sveta, počenshi s 7. oktobrom 3761 pr. Kr. — Grki so jih šteli po svojih vladarjih, nato po olimpijadah, katerih vsaka je obsegala štiri leta, počenshi z letom 776 pr. Kr. Rimljani po svojih konzulih in od cesarja Avgusta dalje tudi po ustanovitvi mesta Rima. Kristjani pa so šteli leta najprej po rimskih konzulih in cesarjih, po grških olimpijadah, po ustanovitvi Rima, počenshi z letom 753 ali 752 pr. Kr., in po indikcijah, to je po razdobjih 15 let, ki se začno tri leta pred Kristusom, pri katerih se pa početek leta ni računal povsod enako; to štetje je bilo poleg drugih v navadi od l. 297 po Kr. pa do 16. stoletja. Po letih Selevkidov (po letih Grkov) štejejo leta v Siriji skoraj izključno še danes. Bizantinci so šteli leta po ustvarjenju sveta, a drugače kakor Judje, počenshi namreč s 1. septembrom 5508 pr. Kr. in to štetje se je ohranilo pri Rusih do l. 1700 po Kr. Pri kristjanih je bilo v navadi tudi štetje let po rimskem cesarju Dioklecianu (Dioklecianova ali mučeniška era), počenshi z 29. avgustom 284 po

Kr., ki ga koptiški in abesinski kristjani še danes rabijo. Končno se je rabilo štetje let po Kristusovem rojstvu in štetje let po vladarskih letih papežev in krščanskih rimskih cesarjev. V Franciji so po proglasitvi republike (22. septembra 1792) z zakonom vpeljali revolucijski koledar, ki pa je bil po svojem duhu nekrščanski in opuščen že 1. januarja 1806. To so na kratko najvažnejša štetja let pri kristjanih.

Zanimivo je, kako se je štetje let uporabljalo v papeških listinah. Najstarejša papeška pisma so se nam ohranila brez datuma, čeprav so ga vsekakor morala imeti. Papež Siricij (384—398) je prvi papež, čigar pristna pisma so nam ohranjena z datumom, in sicer s štetjem let po rimskih konzulih. Proti koncu 5. stoletja so se papeška pisma začela datirati po indikcijah. Leta 537 pa je bizantinski cesar Justinian zapovedal, da se morajo vse listine datirati po cesarjevih vladarskih letih. Tako je prvi izmed papežev datiral svoje listine l. 550 papež Vigilij, ki se je tedaj dlje časa mudil v Carigradu. Ta način datiranja se je ohranil do papeža Hadrijana I., ki pa ga je, ker so bili papeži že nekaj časa sèm v svoji cerkveni državi neodvisni svetni vladarji,

Proslava 1900letnice odrešenja in Jegličeva biserna sv. maša dne 30. julija 1933 na Stadionu v Ljubljani.

nadomestil 1. decembra 781 z datiranjem po svojih vladarskih letih. Ta navada se je s presledki ohranila do danes. Hadrijanov naslednik papež Leon III. je po kronanju Karla Velikega za rimskega cesarja pri datiranju svoja vladarska leta opuščal in navajal samo vladarska leta zapadnega rimskega cesarja. Pozneje so navajali papeži svoja in cesarjeva vladarska leta skupaj, ali pa samo svoja ali samo cesarjeva vladarska leta. Pod papežem

Janezom XIII. pa se od l. 968 navajajo v papeških listinah izjemoma tudi leta po Kristusovem rojstvu z letnim začetkom 25. decembra. Ta način datiranja je postal pod papežem Nikolajem II. (1058 do 1061) stalna navada. Od časa papeža Leona IX. (1048 — 1054) pa se vladarska leta zapadnih rimskih cesarjev nič več ne navajajo, temveč le leta po Kristusovem rojstvu in vladarska leta papežev.

Štetje let po Kristusovem rojstvu, ki je danes splošno v navadi, je v 6. stoletju po Kristusu vpeljal v Rimu živeči opat Dionizij Mali. Po svojih računih je sklepal, da je Kristus rojen 25. decembra l. 753 po ustanovitvi Rima, tako da je smatral l. 754 po ustanovitvi Rima za prvo leto po Kristusovem rojstvu. Pri teh računih pa se je zmotil; ni namreč prav določil, v katerem letu po ustanovitvi Rima je bil Kristus rojen. Čeprav danes tudi mi rabimo isto štetje let po Kristusovem rojstvu, kakor ga je vpeljal Dionizij, vendar vemo, da to štetje ni pravilno. Zato se to naše navadno štetje let imenuje ljudska era (aera vulgaris). Kristus je bil namreč rojen nekaj let prej, kot je mislil Dionizij.

Evangelista sv. Matej in sv. Luka štejeta leta in čas po rimskih cesarjih Avgustu in Tiberiju (Lk 3, 1—3; 2, 1—2) in po judovskem kralju Herodu Velikem (Mt 2, 1). O Kristusovem rojstvu piše sv. Matej (2, 1): »Ko je bil

Jezus rojen v Betlehemu v Judeji, ob času kralja Heroda, glej, pridejo modri z Vzhoda v Jeruzalem.« In sv. Luka piše o času Jezusovega rojstva: »Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet. To prvo popisovanje se je vršilo, ko je bil Kvirinij namestnik v Siriji« (2, 1). Na osnovi poročil Jožefa Flavija pa je znano, da je Herod Veliki umrl meseca marca ali aprila l. 750 po ustanovitvi Rima. Ker je bil Kristus rojen pred Herodovo smrtjo, se je torej Dionizij zmotil vsaj za štiri leta, ko je za prvo leto po Kristusovem rojstvu določil l. 754 po ustanovitvi Rima. Zmotil pa se je dejansko še za več. Kajti Herod je umrl v mestu Jerihi, kamor se je preselil nekaj mesecev pred smrtjo; modri z Vzhoda pa so ga obiskali v Jeruzalemu in ga povpraševali po novorojenem kralju Kristusu. Obiskali so ga torej v 5. letu pred našim štetjem. Kristus bi bil potemtakem rojen vsaj l. 749 po ustanovitvi Rima. Če k temu prištejemo za vsak slučaj še dve leti, ki so jih Herod in modri, če so prav sodili, smatrali za najskrajnejšo tedanjo starost novorojenega Kristusa, ker nam sv.

Matej poroča, da je dal

Biseromašnik nadškof Jeglič.

Herod »pomoriti v Betlehemu in v vsej njegovi okolici vse dečke, dveletne in mlajše, po času, ki ga je bil pozvedel od modrih« (2, 16), lahko sklepamo, da je bil Kristus rojen ali v 5. ali v 6. ali v 7. letu pred našim štetjem.

S tem datumom Kristusovega rojstva se ujema tudi poročilo sv. Luka (3, 1), da je bil Kristus na početku svojega javnega delovanja v 15. letu cesarja Tiberija »pri tridesetih letih«. To velja v vsakem primeru, naj računamo leta cesarja Tiberija od l. 12 našega štetja, ko je postal sovladar cesarja Avgusta, ali pa od l. 14, ko je po Avgustovi smrti zavlada kot njegov naslednik. Prav tako je zgodovinsko dognano, da je bil v 15. letu cesarja

Tiberija Poncij Pilat upravitelj v Judeji, namreč od l. 26 do l. 36 našega štetja. Končno se ujema s pravim datumom Kristusovega rojstva tudi ljudsko popisovanje ob času Kristusovega rojstva, ki ga omenja sv. Luka (2, 1), kolikor ga je pač mogoče vsaj posredno razbrati iz svetnih zgodovinskih virov.

3. Leto 1933/34 kot 1900 letnica Kristusove smrti.

Odgovor na vprašanje, katerega leta je Kristus umrl, se ravna po tem, v katero leto stavimo 15. leto cesarja Tiberija ob času Kristusovega javnega nastopa in koliko časa je potem Kristus javno deloval. Če računamo 15. Tiberijevo leto od 14. leta našega štetja, ko je zavladal kot naslednik cesarja Avgusta, je Kristus javno nastopil v 29. letu našega štetja ne dolgo pred judovskim velikonočnim praznikom. Prva judovska velika noč v času Kristusovega javnega delovanja bi bila torej v 30. letu našega štetja. In če potem upoštevamo, da so tej veliki noči sledile po sporočilih evangelijev še tri velike noči, je Kristus javno deloval tri leta in nekaj mesecev in umrl o veliki noči l. 33 našega štetja. Ta datum pa bi bil seveda drugačen, če bi Tiberijeva leta štetli od 12. leta našega štetja in če bi čas Kristusovega javnega delovanja računali na tri leta in nekaj mesecev ali pa le na dve leti in nekaj mesecev.

Pij XI. je dobro poudaril, da bogoslovni učenjaki o letu Kristusove smrti sicer ne sodijo vsi enako, da pa zato vendarle nismo upravičeni čakati s proslavo 1900 letnice Kristusove smrti tako dolgo, da se bo leto Kristusove smrti splošno izvestno ugotovilo. Kajti s takim čakanjem bi se lahko izpostavili nevarnosti, da bi proslavo 1900-letnega jubileja našega odrešenja sploh zamudili. Zato je Pij XI. z zares praktično vladarsko modrostjo rešil vprašanje naše dolžnosti. Za l. 1933 kot 1900 letnico Kristusove smrti govore pametni znanstveni razlogi, ki jih moramo dejansko tem bolj upoštevati, čim bolj se bliža svojemu koncu prilika za proslavo tega jubileja. Da pa se res bliža svojemu koncu, je razvidno iz tega, da v kako poznejše leto, kakor je l. 33 našega štetja, ne stavi danes Kristusove smrti noben bogoslovni učenjak. Svoj čas sta se zavzemala za l. 34 kot leto Kristusove smrti cerkveni učenik sv. Robert Bellarmin in slavni cerkveni zgodovinar Cezar Baronij. Znanstveni razlogi za to leto pa niso kdovekak tehtni.

Vendar je Pij XI. v svoji praktični vladarski modrosti znal iznajdljivo vzeti v račun tudi to, čeprav slabo utemeljeno mnenje. Izjavil je, da je praznovanje 1900 letnice našega odrešenja tako važno, da ni zadosti, če bi ga praznovali samo nekaj dni, temveč da ga najbolje praznujemo celo leto. Zato je proglasil izredno sveto leto, ki naj traja od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934, t. j.: od velike noči leta 1933 do velike noči l. 1934. Tako torej pride na svoj račun ne le leto 33, temveč tudi l. 34 kot najkasnejši možni datum Kristusove smrti. Morda bo pa sveto leto tudi podaljšano.

O pomenu tega izrednega svetega leta je Pij XI. najprej govoril 24. decembra 1932 kardinalskemu zboru, ki mu je prišel izraziti svoja voščila za božič in novo leto. Njegov govor je prenašala vatikanska radijska postaja po vsem svetu; in po pravici: saj je Kristus s svojo smrtjo na križu odrešil ne le katoličane in kristjane, temveč ves človeški rod. Tedaj je Pij XI. bližnji jubilej v svojem govoru samo napovedal; slovesno proglasil pa ga je 6. januarja 1933. Ob obeh prilikah je poudarjal koristi, ki jih lahko prinese to izredno sveto leto, če ga bodo verniki obhajali v pravem duhu. Pozabili naj bi nekoliko na svoje vsakdanje skrbi in težave, na grožnje in nadloge časa, na minljivost posvetnih dobrin in se zamislili v tiste neskončne in večne dobrote, ki nam jih je Bog naklonil v letu Kristusove smrti: v postavitvev zakramenta sv. Rešnjega Telesa, v postavitvev zakramenta sv. mašniškega posvečenja, v Kristusovo trpljenje in smrt na križu za odrešenje vsega sveta; zamislili naj bi se v to, kako je Kristus svojo deviško Mater postavil za mater vsem ljudem, kako je poveljčan vstal od mrtvih in nam dal poroštvo za naše vstajenje, kako je apostolom in njih naslednikom dal oblast odpustiti grehe, kako je posebej sv. Petru in vsem njegovim naslednikom izročil vrhovno oblast nad vso svojo čredo, kako se je potem dvignil v nebesa, vračajoč se k svojemu nebeškemu Očetu, kako je potem poslal Tolažnika Sv. Duha in kako so potem apostoli na čudežni in zmagoviti način oznanjali krščansko blagovest. To so dobrote, ki si jih večjih na svetu ni mogoče misliti in ki smo se jih dolžni spominjati z največjo hvaležnostjo.

Ob tej obletnici odrešenja more reči tudi Jezusov namestnik, da ga je poslal Duh Gospodov »oznaniti leto božjega usmiljenja« (Lk 4, 19).

Nekaj važnih določb iz davčne zakonodaje.

V današnjih slabih gospodarskih razmerah postajajo davki vedno težje breme. Davčni zaostanki rastejo, rubeži in prisilne prodaje premičnin za davčne zaostanke se množe dan na dan.

Precej davčnih zavezancev pride v davčne zaostanke tudi po lastni krivdi. Dobi položnico; položi jo na stran, če le mogoče, jo založi tako, da je ne najde več. Dobi plačilni nalog za zgradarino, pridobnino ali rentnino (za zemljarino se ne dostavljajo plačilni nalogi, pač pa položnice). Iz plačilnega naloga je razviden le dohodek in osnovni davek pri zgradarini in pridobnini. Predpis se mu na prvi pogled ne zdi velik. Plačilni nalog shrani. Čez nekaj časa pa pride položnica. Ko vidi znesek, za katerega ga davčna uprava terjaja, ostrmi. In upravičeno. Terjajo ga zraven osnovnega davka tudi za dopolnilni davek in samoupravne doklade.

Pritožni rok je že potekel. Ogorčen začne vlagati vlogo za vlogo na razna oblastva od davčne uprave do banske uprave. Seveda zaman. Po nepotrebnem izda za kolke in zakotnim pisarjem toliko, da bi lahko odplačal precejšen del davčnega predpisa, včasih tudi ves davek.

Da se vsaj nekoliko seznanijo davkoplačevalci s pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo po zakonu o neposrednih davkih, so bile napisane te vrstice. Vsak davkoplačevalec jih preberi počasi in večkrat, pa ti bo vse jasno. Ker pa se je bilo treba zaradi tesnega prostora omejiti le na najvažnejša določila, priporočamo davkoplačevalcem, da se v svojih davčnih zadevah obračajo na uradnike davčnih uprav. Ti jim po službeni dolžnosti morajo pojasniti njih davčne zadeve. Ako pa bi tega ne hoteli, se obrnite na finančno direkcijo.

So li davki tudi potrebni? In občinske, banovinske doklade? Seveda so! Z davki krije država svoje potrebe in izdatke za vzdrževanje cest, bolnišnic, vzdržuje red v notranjosti, brani državo pred zunanji sovražniki. S samoupravnimi dokladi pa krijejo občine, banovina, cestni in šolski odbori svoje izdatke.

Večina davkov se mora ravnati po gospodarski moči posameznega davkoplačevalca kakor tudi vsega naroda. Plačevati jih mora vsakdo in ne samo posamezni sloji.

Po načinu pobiranja ločimo neposredne ali direktne davke in posredne ali indirektno davke.

Najnavadnejši neposredni davek je zemljiški davek in pridobnina, posredni davki pa so razne trošarine (užitnine).

Neposredni davek plačajo torej davčni zavezanci od svoje posesti ali dohodka, in to v obsegu, posebej predpisanem posameznemu davkoplačevalcu. Posredni davki pa se plačujejo v posameznih primerih po splošno veljavnih predpisih od potrošnje, uporabe določenih predmetov, ali pa zaradi neke posebne usluge, ki jo zahtevamo od države.

V naši državi imamo naslednje neposredne davke:

1. zemljarino ali davek na dohodek od zemljišč;
2. zgradarino ali davek na dohodek od zgradb;
3. pridobnino ali davek na dohodek od podjetij, obratov in samostojnih poklicev;
4. rentnino ali davek na rente;
5. družbeni davek ali davek na dobiček podjetij, zvezanih javnemu polaganju računov;
6. uslužbenški davek ali dohodek od nesamostojnega dela in poklica.

Za nas pridejo v poštev v glavnem prve tri davčne vrste, manj pa rentnina in uslužbenški davek.

Pri zemljarini, zgradarini in pridobnini razločujemo osnovni in dopolnilni davek.

Osnovni davek se predpiše ne glede na višino dohodka v vsakem primeru z istim odstotkom, dopolnilni davek pa se pri višjem dohodku predpiše v sorazmerno višjem odstotku.

Zemljarina ali zemljiški davek.

Plačuje se od vsakega zemljišča, ki se kmetijsko obdeluje ali bi se moglo obdelovati in izkoriščati za poljedelstvo, živinorejo ali gozdarstvo. Zemljarina spada med najstarejše davčne vrste. Ko se je uveljavila zasebna lastnina, je spadala zemljarina med poglavitne davke, ker je bilo posestvo najbolj viden znak bogastva in blagostanja. Da si država zagotovi stalen vir trajno enakih dohodkov in da se davek kolikor mogoče pravično razdeli med

zemljiške posestnike po velikosti in kakovosti njihovih zemljišč, so se popisala in razmerila zemljišča že v 18. in 19. stoletju. Te popise so imenovali zemljiške katastre. Hkrati se je ocenil povprečni čisti možni donos posameznih parcel. Po vrsti obdelovanja so se zemljišča delila na njive, vrtove in v sadovnjake, vinograde, travnike, pašnike in planine, gozde, trstičja, močvirja, ribnike in jezera. Ta razdelitev se je ohranila do današnjih časov. Vsaka od navedenih vrst se pa deli v naši državi še po kakovosti zemljišča največ na osem razredov.

Davčna zavezanost nastane 1. januarja prihodnjega leta po letu, v katerem nastopi pogoj davčne zavezanosti (n. pr. ko si kupil njivo). Preneha pa davčna zavezanost konec davčnega leta, v katerem je davčna zavezanost prestala, n. pr. če prodaja. Spremembe med davčnim letom se ne upoštevajo.

Načeloma so zavezana zemljarini vsa posestva, ki se lahko kmetijsko obdelujejo. Vendar so nekatera zemljišča radi njihove namembe ali iz drugih razlogov, kakor tudi zaradi elementarnih nezgod (uim, povodnji itd.) trajno ali začasno oproščena zemljarine.

Trajanje proste se med drugimi vzorne trtnice in drevesnice države, občin in zadrug, napravljene zaradi pouka, a brez namena za služka; zemljiški davek se tudi ne plačuje za javne ceste, pota, ulice, trge in javne parke države in samoupravnih teles. Potoki, reke, jezera in močvirja so prosta, če ne dajo nikakšnega dohodka; popolnoma nerodovitna in kmetijsko neporabna zemljišča, zazidane površine in dvorišča, če se ne oddajajo posebej v najem ali ne uživajo ločeno od zgradbe.

Te oprostitve prestanejo, brž ko se nehajo zemljišča uporabljati v namene, zaradi katerih so bila prosta davka; ali ko postanejo primerna za kmetijsko obdelovanje.

Začasno prosta zemljarine so:

1. Za 15 let zemljišča, ki so bila prej za kmetijstvo neporabna, pa so se kesneje z izrednimi stroški izboljšala, tako da so sposobna za kmetijsko obdelovanje.

2. a) Obnovljeni vinogradi z domačo trto na odobreni podlagi — za 4 leta.

b) Novi vinogradi z domačo trto na odobreni podlagi, na kamenitih ali peščenih tleh — za 10 let.

Oprostitev po tej točki velja predvsem za Primorje, Hercegovino in kraški svet.

3. Zemljišča, na katerih se zasade novi sadovnjaki sliv, jabolk, hrušk, breskev in drugega plemenitega sadja — za 6 let.

4. Zemljišča, ki se pogozde po navodilih in pod nadzorstvom državnih gozdarjev — za 20 let. Če pa se zasadi gozd na tleh, ki niso za nobeno drugo obdelavo primerna, se more podaljšati oprostitev do 40 let, po stroških in težavah pogozdovanja.

Če pa se zasadi gozd na zemljišču, kjer se je gozd posekal ali skrčil, se ne dovoli oprostitev.

5. Zemljišča, katera n. pr. hudourniki, reke ali potoki zasipljejo s peskom in kamenjem, tako da so za dlje kakor leto dni nesposobna za kmetijstvo. Oprostitev velja za dobo, ki jo določi finančno ministrstvo.

Prošnja za začasno davčno prostost se mora vložiti pri davčni upravi, pri kateri se plačuje zemljarina za zadevno zemljišče, do konca leta, v katerem so nastopili navedeni pogoji za oprostitvev.

Če je bila prošnja vložena prepozno, se odpiše zemljarina šele z naslednjim letom. N. pr.: Pogoji za davčno prostost so nastopili leta 1930. Lastnik zemljišča vloži prošnjo do konca l. 1931. Davek se mu odpiše šele s 1. januarjem 1932. Če bi bil vložil prošnjo pravočasno, t. j. v l. 1930, bi se mu bil odpisal davek že s 1. januarjem 1931.

Zemljarina se odpiše tudi zaradi vremenskih ali elementarnih nezgod, deloma ali v celoti, če poškodujejo letino za več kakor eno četrtino naslednje nezgode:

a) ogenj, voda, toča, poljske miši, rastlinska uš in kobilice, ne glede na površino;

b) drugi izredni, a neodvrtljivi dogodki brez lastnikove krivde, če so zadelj dogodki ne samo posamezne parcele, ampak cele kraje, n. pr. izreden mraz, vihar, orkan, izredna suša.

Za davčni odpis je pogoj, da je nastopil elementarni dogodek pred žetvijo ali med njo, ne pa po njej. Zaradi tega se odpis davka dovoli, če je nastopil elementarni dogodek (povodenj, nevihta, požar, rušenje zemljišča itd.) takrat, ko so bili poljski pridelki že požeti, toda so bili še na polju (v snopju, kopicah itd.) pripravljani, a ne še popolnoma spravljani pod streho ali shranjeni (n. pr. v stogih).

Odpis davka se ravna po velikosti škode, prizadete letini zemljišča. Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, mora davčni zavezanec prijaviti vsako škodo, ki daje pravico

Evharistični shod v Kamniku 25. junija 1933.

do odpisa davka, v osmih dneh, odkar je opazil škodo.

Prijavo mora vložiti v primerih, navedenih pod a), davčni zavezanec ali njegov pooblaščenec; v ostalih primerih jo lahko vložijo oškodovani davčni zavezanci skupno; vložiti pa jo more tudi občinsko oblastvo samo.

Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi ali pa tudi pri davčni upravi. V prijavi škode je treba točno označiti poškodovane parcele ter navesti občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele, če prijavo vložijo davčni zavezanci sam. Ako je pa prijava skupna, je treba navesti, kateri in kolik del okoliša je poškodovan. V vsakem primeru mora navesti vložitelj prijave čas in vrsto elementarne nezgode ter prijavo podpisati.

Proti odločbi katastrske uprave imajo oškodovanci pravico pritožbe na finančno direkcijo. Pritožba se mora vložiti v 8 dneh po prejemu odločbe katastrske uprave.

Zemljarina sestoji iz osnovnega in dopolnilnega davka.

Osnovni davek znaša 12% katastrskega čistega dohodka. Dopolnilni davek pa znaša do 2000 Din čistega katastrskega dohodka 2%, ki se zvišuje sorazmerno z višino čistega katastrskega dohodka. Če skupni katastrski donos ne doseže višine 1000 Din, se dopolnilni

davek ne odmeri. Na dopolnilni davek se ne smejo nalagati doklade.

Kmetovavcem, ki sami obdelujejo svoje posestvo ter imajo več ko 5 rodbinskih članov v skupnem gospodinjstvu, se odpiše za vsakega člana preko 5 članov del dopolnilnega davka. Dopolnilni davek se odpiše na prijave, ki jih je treba izpolniti in predložiti januarja vsakega leta. Če se vložijo prijave prepozno, se davek ne odpiše.

Zemljarino odmerjajo katastrske uprave, pobira pa jo davčna uprava. Katastrske uprave sestavijo vsako leto razpored zemljarine, t. j. seznam davčnih zavezancev, davčnih osnov (t. j. zneskov, od katerih se odmeri davek) in predpisanega davka. Razporodi se javno razgrnejo v prostorih davčne uprave za 8 dni na vpogled.

Proti odmeri zemljarine ni pritožbe. Če pa kdo ugotovi pri vpogledu razporeda, da se mu ni pravilno izračunala davčna osnova (podlaga) ali davek sam, mora vložiti proti odmeri pismen ugovor, dokler je razpored razgrnjen na vpogled.

Zgradarina ali hišni davek.

Zgrada pomeni v srbsčini poslopje, hišo. Zgradarina je torej hišni davek. Zgradarini so načeloma zavezane vse zgradbe, namenjene za prebivanje ali drugačno trajno uporabo.

Izjeme so:

1. zgradbe, ki so oproščene davka;
2. zgradbe, ki uživajo davčne olajšave.

Med zgradbe, ki so oproščene davka, spadajo poslopja države, banovine, občin itd., dokler služijo neposredno javnim namenom; cerkve, kapele, bolnice, zavetišča itd.

Med trajno oproščena poslopja spadajo tudi ekonomske (gospodarske) stavbe, kašče, ledenice, podi, hlevi, kolarnice. Ravno tako zgradbe, ki služijo izključno kmetovavcem in njihovim delavcem za prebivanje, po vaseh in selških občinah.

Kmetovavec je po zakonu posestnik zemljišča, čigar skupni čisti katastrski donos ne presega 50.000 Din in ki sam ali s svojo družino obdeluje polje in se bavi le s kmetijstvom. Kmetovavci torej niso javni ali zasebni namočenci, upokojenci, trgovci, obrtniki, tovarniški delavci itd., čeprav v prostem času obdelujejo svoja posestva ali nadzirajo delo.

Davek na dohodek od zgradb (zgradarina) se mora plačevati:

1. Od meseca po izdajanju uporabnega dovolila (katero izstavi isti občinski urad, ki je izdal stavbno dovoljenje).

2. Ako pa se začne zgradba uporabljati (t. j. če se v njo naseli lastnik ali najemnik) prej, nego dovoli uporabo občinski urad, se plačuje davek od 1. dne meseca po pričetku uporabljanja.

Dolžnost plačevati hišni davek preneha s koncem meseca, ko lastnik poslopje izprazni, da ga podere, ko je stavba pogorela ali postala neuporabna, ali ko je oblastvo zaradi slabega stanja zgradbe prepovedalo uporabo, če se take spremembe prijavijo v 30 dneh, sicer preneha dolžnost plačevanja davka šele s koncem meseca, v katerem se je sprememba prijavila.

Zgradarino odmerja davčna uprava na podlagi davčnih prijav. Prijave se morajo vložiti v roku, ki ga določa razglas za vložitev. Vlagajo se ali pri davčni upravi sami ali pa pri županstvu občine, kjer stanuje davčni zavezanec.

Prijaviti se mora:

Pri prostorih, ki so oddani v najem, na leto preračunana najemnina meseca, v katerem se je razglasil poziv na vložitev davčnih prijav. Tej je prišteti tudi vrednost vseh datatev in storitev, ki jih najemnik mora zraven najemnine v denarju dati brezplačno lastniku kot odškodnino za najem.

N. pr. poziv za davčno leto 1933 je bil razglašen meseca septembra 1932. Najemnik je plačeval l. 1932 do avgusta mesečno 500 Din. S 1. septembrom pa mu je zvišal lastnik najemnino na 600 Din mesečno. Razen tega mora, ker je zidar, gospodarju brezplačno opravljati vsa zidarska opravila. Leta 1932 je popravil zgradbo 15 dni. Lastnik zgradbe mora navesti kot najemnino:

a) letno najemnino ob času razglasitve poziva t. j. $12 \times 600 = 7.200$ Din

b) vrednost popravil (ves material je dal lastnik), prišteti je torej le vrednost dela, t. j. 15 običajnih zidarskih dni, n. pr. 30 Din dnevno 450 »

skupaj torej 7.650 Din

Pri lastnem stanovanju ali stanovanjih, ki so oddana brezplačno v najem (n. pr. sorodnikom), se mora prijaviti najemna vrednost (t. j. najemnina, ki se plačuje za najbližje enako ali podobno stanovanje ali obrtni prostor).

Za zgradbe po vaseh, izven mestnih, kopaljskih in letoviških okolišev, ki niso oproščene zgradarine in se ne dajejo v najem ter služijo izključno za stanovanje poljedelcem in malim obrtnikom, se odmerja zgradarina po posebni lestvici, in sicer po številu prostorov za stanovanje (in po kosmati najemnini). Za take hiše ni treba vlagati davčnih prijav.

Pri odmeri zgradarine se odbije od kosmate najemnine oziroma najemne vrednosti za vzdrževanje in upravo zgradbe na deželi 30%, v mestih in trgih izven Ljubljane 25%, v Ljubljani pa 20%.

Kot zgradarina se plačuje:

1. 12% osnovni davek od letnega čistega dohodka;

2. dopolnilni davek od vsote skupnega čistega dohodka vseh davku zavezanih zgradb istega davčnega zavezanca v okolišju iste davčne uprave.

Osnovni davek se odpiše:

1. če se zgradba oziroma del zgradbe ne uporablja, n. pr. če se najemnik izseli;

2. če postane zgradba (ali njen del) zaradi elementarne nezgode neporabna;

3. če se prijavljena najemnina tudi sodno ne more izterjati.

Prijave za odpis se morajo predložiti davčni upravi v 14 dneh, odkar se zgradba ali del zgradbe ne uporablja, oziroma v šestih mese-

cih po preteku davčnega leta, za katero se najemnina niti sodno ni mogla izterjati.

Ako pa se predloži prijava za odpis osnovnega davka radi prenehanja uporabe po 14dnevem roku, se odpiše davek od dne, ko je davčna uprava prejela prijavo. Prepozno vložena prijava, da se najemnina tudi sodno ni mogla izterjati, pa se sploh ne vzame v poštev.

Vnovična uporaba zgradbe ali dela zgradbe se mora prijaviti v 14 dneh.

Osnovni in dopolnilni davek pa se odpiše le, če je prenehala davčna zavezanost:

1. ker se je zgradba izpraznila, da se podere;

2. ker je pogorela;

3. ker je postala neporabna ali je oblastvo prepovedalo uporabo;

4. ker se je dosegla oprostitev od davka.

Če se prijavi take spremembe v 30 dneh, se odpiše davek s 1. prihodnjega meseca, sicer pa še le z mesecem po vložitvi prijave.

Posebne davčne olajšave uživajo nove zgradbe. Zanje se plačuje namesto osnovnega in dopolnilnega davka:

a) za zgradbe, pri katerih je nastala davčna zavezanost do 31. decembra 1931: 6% čistega dohodka;

b) za zgradbe pa, pri katerih je nastala davčna zavezanost po 31. decembru 1931 pa: 12%.

Davčna olajšava traja v mestih in krajih izven Ljubljane 10 let, v Ljubljani sami pa 20 let.

Za nadzidane dele zgradbe (nova nadstropja, če se hiša zviša) traja davčna olajšava polovico navedene dobe; prezidane ali le v notranjosti prenearejene zgradbe pa ne uživajo nikakih olajšav.

Obveznost plačevati davek od novih zgradb se začne z mesecem po izstavitvi dovolila za uporabo; ako pa se uporabi zgradba prej, pa z mesecem po začetku dejanskega uporabljanja.

Zgradarinska prijava se mora na predpisani tiskovini vložiti pri davčni upravi v roku 15 dni, odkar je nova stavba zavezana davku.

Da se davčna olajšava prizna, je treba vložiti prošnjo pri pristojni davčni upravi v 30 dneh po začetku davčne obveznosti. Prošnji se mora priložiti stavbni načrt, stavbno uporabno dovoljenje. N. pr.: Poslopje je bilo dovršeno 20. maja 1932. Uporablja se od tega dne. Občinski urad je izstavil uporabno dovo-

ljenje šele z 20. julijem 1932. Davčna obveznost je nastopila s 1. junijem 1932. Ako je vložil davčni zavezanec prijavo do 30. junija 1932, je vložil prijavo za davčno olajšavo pravočasno; ako pa vloži davčno prijavo po preteku 30-dnevnega roka, se skrajša ugodnostna doba za toliko časa, za kolikor se je prošnja prepozno vložila.

Na 6 oziroma 12% zgradarino novih zgradb se ne smejo nalažati samoupravne doklade.

Pridobnina

je davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev. Plačati jo mora vsakdo, ki obrtoma proizvaja, predeluje ali prodaja kako blago ali izvršuje samostojen poklic. Da je tako poslovanje zavezano davku, se mora vršiti:

1. obrtoma, t. j. ponavljati se mora stalno, če tudi s presledki;

2. zato, da se dobivajo dohodki;

3. v mejah kraljevine in

4. samostojno.

Davčni zavezanci se dele na tri skupine.

V prvi so trgovska, industrijska in rudarska podjetja, lekarne, hoteli, kavarne, gostilne itd.

V drugi skupini so vsi prosti poklici: zdravniki, odvetniki, notarji i. dr. ter obrtniki. Obrtniki so razdeljeni v dve podskupini:

a) v prvi so obrtniki, ki delajo s stroji na pogon ali z več nego štirimi kvalificiranimi pomočniki;

b) v drugi so ostali obrtniki;

V tretji skupini so postreščki, izvoščki in avtotaksiji, če vrše posel sami in nimajo več ko en voz.

Pridobnina se odmerja od enoletnega čistega dohodka podjetja, obrata ali poklica, doseženega v poslovnem letu, minulem pred davčnim letom. Za davčno leto 1934 je torej davčna osnova dohodek leta 1933. Čisti dohodek se ugotovi tako, da se od verodostojno dokazanega kosmatega dohodka odbijejo stroški, ki so bili potrebni, da se je dosegel, vzdržal in zavaroval kosmati dohodek.

Taki odbitni stroški so:

1. najemnina za lokale v tuji stavbi v resničnem znesku ali najemna vrednost prostorov v lastni stavbi;

2. izdatki za kurjavo, razsvetljava in snajenje obratnih prostorov;

3. plače in mezde uslužbencev v denarju ali v naravi (stanovanje, hrana, ev. obleka);

4. obresti dolgov, ki so se najeli za vršenje obrata, če so posamezno in poimenoma navedene in dokazane. Ne zadostuje torej, da se navede le znesek obresti; povedati je treba tudi ime upnika, znesek dolga in obrestno mero (koliko odstotkov znašajo obresti) ter v kakšen namen se je najelo posojilo. Priložiti je treba tudi potrdilo o plačanih obrestih;

5. odpisi za amortizacijo zgradbe, za katere se ne plačuje zgradarina, za stroje in inventar;

6. plačani državni in samoupravni posredni davki, takse in carine, davek na poslovni promet; doklada za zbornice, prispevki za zavarovanje nameščencev, kolikor jih mora plačati službodajavec, premije za zavarovanje zgradbe, obrata, blaga in strojev;

7. obresti, obdavčene z davkom na rente.

Od kosmatega dohodka pa se ne smejo odbiti sledeči izdatki, če tudi so dokazani:

1. zneski, ki so se porabili za razširjenje in povečanje podjetja, osnovne glavnice ali za odplačilo dolga;

2. pridobnina;

3. odškodnina oziroma denarna vrednost dela rodbinskih članov, zaposlenih v podjetju, če žive skupaj z davčnim zavezancem. Če pa vodijo rodbinski člani lastno gospodinjstvo, so prejemki, ki jih dobivajo, odbitni;

4. darila in nepogodbene nagrade nameščencem ali drugim in drugi podobni neobvezni izdatki;

5. stroški za gospodinjstvo davčnega zavezanca;

6. obresti od lastne ali tuje vložene glavnice;

7. izgube iz minulih poslovnih let.

Davčna obveznost se začne s prvim dnevom prihodnjega meseca po ustanovitvi podjetja, otvoritvi obrata ali pričetku izvrševanja poklica, preneha pa s koncem tistega meseca, ko je davčni zavezanec obratovanje trajno ustavil.

Začetek obratovanja se mora prijaviti davčni upravi v 14 dneh po začetku davčne obveznosti. N. pr. če odpre trgovec trgovino 1. aprila 1933, se začne davčna obveznost s 1. majem 1933. Prijavo o začetku obratovanja mora trgovec vložiti pri davčni upravi najkasneje do 14. maja 1933. Prestanek obratovanja pa mora javiti prav tako v 14 dneh po nehanju davčne obveznosti.

Kolar N. N. je prenehal s kolarstvom dne 10. aprila 1933. Davčna obveznost preneha s 30. aprilom 1933, če vloži prijavo v 14dnevem

roku, t. j. najkasneje do 14. maja 1933. Če pa vloži prijavo pozneje, n. pr. šele 6. junija 1933, se oprostí pridobnine šele s prvim prihodnjega meseca, v katerem je prijavil ustavitve davčni upravi, v tem primeru torej šele s 1. julijem 1933.

Večinoma odjavijo davčni zavezanci ustavitve obratovanja le sreskemu (okrajnemu) načelstvu, ker mislijo, da zadostuje odložitev obrtnega lista tudi za odpis pridobnine. Po navedenem zakonskem določilu se pa mora vsaka ustavitve odjaviti tudi pri davčni upravi, ki je odmerjala pridobnino, v 14 dneh po prestatku davčne zavezanosti.

Poslovanje v kmetijstvu in gozdarstvu je načeloma oproščeno pridobnine, ker je donos zemljišča že obdačen z zemljarino. Kar se proizvaja, uporablja in troši v gospodinjstvu neposredno za hišne in lastne gospodarske namene, ni zavezano pridobnini. Za kmetijstvo in gozdarstvo se smatrajo tudi poljska in gozdna postranska gospodarstva, s katerim se predelujejo lastni pridelki (pridelovanje vina, pridelovanje lanu itd.). Če se pa predelujejo prvotni proizvodi na izrazito industrijski način, n. pr. pivovarne, tovarne za sladkor, je tudi tako poslovanje zavezano pridobnini.

Čebelarstvo, prevoznništvo, pitanje živine in svinj je zavezano pridobnini, če se vrši redno in pretežno kot samostojno obrtno podjetje. Izkoriščanje zemlje v druge kakor v kmetijske namene je zavezano pridobnini, če je dohodek večji od dvakratnega čistega katastrskega donosa zemljišča in se ti pridelki prodajajo v predelani obliki. N. pr. pridobivanje kamenja iz lastnega kamnoloma in predelava v gramoz; žganje apna; tudi ročna izdelava opeke.

Pridobnine tudi ne plačajo:

a) hišna obrt, če se opravlja samo s svojimi domačini, po naročilu in na račun drugega; prav tako tudi postranska obrt malih kmetovalcev, ki se opravlja zdaj pa zdaj in nima značaja stalne obrti (n. pr. izdelovanje zobotrebcev, pletenje košev, pletilje itd.);

b) obrati vojnih invalidov, nesposobnih za vsak drugi zaslužek, in obrati drugih oseb, za katere bi sicer morala skrbeti občina, če ni njih povprečni dnevni dohodek po ocenitvi davčnega odbora večji od običajne dnevne delavske mezde v tistem kraju;

Verski tabor mož in fantov pri Sv. Joštu nad Kranjem na binkoštni ponedeljek 1933.

c) dninarji, žagarji, nosači itd., ki ne delajo v lastnem lokalu.

Invalidi morajo dokazati svojo nesposobnost za vsako drugo obrt z zdravniškim spričevalom.

Čisti dohodek davčnih zavezancev pridobnine ocenjuje za vsako politično občino posebni davčni odbor po podatkih in računih pravih trgovskih knjig ali po primerjavi z drugimi podobnimi obrati ter po svobodni ocenitvi.

Kot pridobnina se plačuje:

1. 4—10% osnovni davek. Pripadniki prve skupine plačujejo 10%, pripadniki druge 8%, obrtniki, ki ne delajo s stroji ali delajo z manj ko 4 pomočniki, 6%; pripadniki tretje skupine pa 4% čistega dohodka.

2. Dopolnilni davek od čistega dohodka vseh obratov ali podjetij istega davčnega zavezanca v okolišju iste davčne uprave.

Na dopolnilni davek se ne nalažajo samoupravne doklade.

Nova podjetja.

Prijaviti jih je treba davčni upravi v 14 dneh po začetku davčne zavezanosti. V prijavi se navede predvideni verjetni dohodek. Davčna uprava odmeri pridobnino začasno, s primerjavo z drugimi že obdačenimi podob-

nimi obrati. Končno odmero pa izvrši davčni odbor hkrati z odmero za prihodnje davčno leto po ugotovljenem letnem dohodku.

Odpis pridobnine.

Pridobnina se odpiše razen ob popolni ustavitvi obratovanja tudi, če se obratovanje le začasno za dalje časa ustavi radi nezgod, neodvisnih od volje davčnega zavezanca, n. pr. zaradi požara, poplave, bolezni in smrti davčnega zavezanca. Pogoj za odpis: ustavitve obrata za najmanj 6 mesecev in prijava ustavitve obratovanja, takoj ko se obrat ustavi, ter vložitev prošnje za odpis v 14 dneh od vnovičnega pričetka poslovanja.

Rentnina

se plačuje od dohodkov iz premoženjskih predmetov in pravic, kar jih ni zavezanih kakemu drugemu neposrednemu davku, kakor: od obresti posojil, od osebnih rent, najemnin in zakupnin itd.

Od zakupnin plača lastnik zemljišča (zakupodajavec) rentnino, če je zakupnina večja od vsote čistega katastrskega donosa. Plača jo pa samo od presežka zakupnine. N. pr.:

Zakupnina znaša letno	Din 1200.—
čisti katastrski donos	» 800.—
rentnini zavezan dohodek znaša	Din 400.—

Ako je čisti katastrski donos večji od zakupnine, se rentnina sploh ne predpiše, ker je ves dohodek zemljišča že obdačen z zemljarijo. Kdor pa prodaja le seno s travnika (za košnjo), ne plača rentnine.

Rentnine so oproščene med drugimi tudi:

a) podpore in vzdrževalnine, ki jih dajejo zakonci drug drugemu, starši otrokom in otroci staršem;

b) invalidi in druge osebe, telesno nesposobne za obdelovanje zemlje, glede zemljišča, oddanega v zakup.

Davčna obveznost nastane s 1. januarjem leta, pred katerim so nastopili pogoji za davčno zavezanost. N. pr. če je nekdo posodil 1. julija 1932 Din 10.000.— proti 10%nim obrestim, je nastala davčna obveznost za rentnino s 1. januarjem 1933.

Neha pa davčna obveznost tedaj, ko pravna dolžnik svoj dolg. Izjemoma prestane davčna obveznost, če je postala glavnicca neizterljiva, ako davčni zavezanec verjetno dokaže neizterljivost.

Začetek in prestanek davčne zavezanosti morajo davčni zavezanci prijaviti davčni upravi v 30 dneh. Če je davčna obveznost popolnoma prestala, se mora hkrati vložiti tudi prijava o dohodku, doseženem v tem letu.

N. pr.: Nekdo posodi 1. julija 1932 Din 80.000.— po 8%. Davčna obveznost obstoji izza 1. januarja 1933. Leta 1933 je moral vložiti prijavo v roku, določenem v splošnem pozivu, ter prijaviti obresti leta 1932, t. j. Din 3200.—. Dolžnik je plačal 30. junija 1933 svoj dolg. Ker so obresti za čas od 1. januarja do 30. junija 1933 še neobdačene, mora upnik prijaviti do 30. junija 1933 te obresti.

Rentnina se odmerja od dejanskega dohodka, ki se je dosegel v minulem letu. Ako pa dohodek med davčnim letom nastane in prestane, se odmeri od tega dohodka.

Rentnina se mora plačati tudi od onih obresti, do katerih ima upnik pravico, pa se mu še niso plačale, če tudi so že dospele v plačilo. V dolgovnih razmerjih se plačuje rentnina od obresti, določenih v pogodbi (dolžnem pismu) ne glede na to, je li jih upnik prejel ali ne.

Ako je terjatev v tožbi in je uspeh tožbe dvomljiv, lahko upnik prosi, da se počaka z odmero in izterjavo rentnine do izida tožbe. Dokazati pa mora, da je tožba res že vložena.

Od kosmatega dohodka se morajo odbiti stroški za upravo in vzdrževanje predmeta in bremena, ki zmanjšujejo vrednost rente, če so z njo v neposredni zvezi. Stroške in bremena pa mora davčni zavezanec dokazati z računi, pogodbo itd. N. pr. popravila inventarja oziroma pohištva, če je oddana trgovina ali soba z opremo vred v najem. Odbije se od dobljene podnajemnine tudi sorazmerni del celotne najemnine, ki odpade na sobo, oddano v podnajem in podobno.

Rentnina znaša 15%; ako pa znašajo obresti z vsemi odškodninami vred največ 12%, je davčna stopnja 12%. Za vdove, osebe pod skrbstvom in siromašne osebe, katerih skupni dohodek, zavezan kateremukoli neposrednemu davku, ni p. ocenitvi davčnega odbora večji od 10.000 Din, pa znaša le 8%. Na 8%no rentnino se ne nalagajo samonpravne doklade.

Ako živi upnik v inozemstvu, mora vložiti za njega tuzemski dolžnik prijavo rentnini zavezanih dohodkov ter plačevati državni davek. Davek odtegne ob plačilu obresti ter ga plačuje v rednih četrtletnih obrokih pri pristojni davčni upravi.

Obresti vlog pri denarnih zavodih ni treba prijavljati, ker morajo plačevati rentnino denarni zavodi, ki jo ali odračunajo od obresti ali pa jo nosijo sami.

Uslužbenski davek

se plačuje od vsakega dohodka od nesamostojnega dela in poklica. Taki dohodki so: plače in doklade k plačam aktivnih in upokojenih državnih, banovinskih in občinskih uslužbencev, zasebnih uradnikov, uslužbencev, hišnih poslov, delavcev, pomočnikov itd., sejne in dežurne dnevnic, pokojnine, podpore, oskrbnine in drugi prejemki iz službenega razmerja.

Uslužbenskega davka ne plačujejo:

1. kmetijski delavci, hlapci in dekletke, ki so zaposleni večinoma s kmetijstvom. Kmetijske služkinje, ki delajo večinoma le v gospo-

Iz duhovnega življenja družine, spisala Milica Grafenauerjeva. Za starše, za zaročence je knjiga pravo novo razodetje o zakonskem življenju. Stane broš. Din 18.— (24.—), vez. Din 27.— (36.—). **Zametene stopinje** so roman dveh ločenih zakonskih. Vse muke napeto, pa umetniško opisane. Roman je spisal sloviti francoski pisatelj Bordeaux, prevela iz francoščine Krista Hafner. Broš. Din 27.— (36.—), vez. Din 39.— (52.—).

dinjstvu (kot kuharice), morajo plačevati uslužbenški davek. Prav tako so oproščeni tudi delavci pri postavljanju kmetijskih zgradb;

2. dijaki od dohodka instrukcij;

3. nekvalificirani delavci, dninarji, če so bili najeti ob izrednih in nujnih javnih potrebah, n. pr., če zamete sneg ceste, ob povodnjih itd.;

4. uslužbenci, katerih dohodek ne presega 400 Din na mesec, 100 Din na teden ali 16 Din na dan. Poleg tega se odbije za vsakega zakonskega otroka do 18 let, ki nima samostojnega dohodka, po 100 Din na mesec, 25 Din na teden in 4 Din na dan.

Ako sta zaposlena mož in žena, se prizna odbitek za otroke le pri moževem dohodku.

Uslužbenški davek se odmerja po znesku mesečnega, tedenskega odnosno dnevnega ponavljajočega se dohodka po odbitku eksistenčnega minimuma, to je določenega najmanjšega, za življenje neobhodno potrebnega zneska, kakor je navedeno v točki 4.

Ko se ugotavlja davka prosti znesek za hišno služabništvo, se mora upoštevati razen plače v denarju tudi vrednost stanovanja in hrane za hišne služabnike (posle). Ta vrednost je ocenjena z odlokom ministrstva za socialno politiko izza 1. januarja 1931 takole:

	na dan	na teden	na mesec
1. s stanovanjem	Din 7.—	Din 42.—	Din 175.—
2. brez stanovanja	» 6.—	» 36.—	» 150.—

Ker znašajo davka prosti prejemki mesečno Din 400.—, zato plača hišnega služabništva v denarju do zneska Din 225.— na mesec ni podvržena uslužbenskemu davku.

Od ponavljajočih se prejemkov se odmerja uslužbenški davek ob upoštevanju odbitka (eksistenčni minimum) po nižji lestvici; od dohodkov pa, ki se ponavljajo zdaj pa zdaj in niso določeni s stalno letno, mesečno, tedensko ali dnevno vsoto, pa po višji lestvici brez odbitka.

Uslužbenški davek se plačuje v denarju ali v davčnih znamkah. Vsak uslužbenec razen kmetijskih delavcev in nekvalificiranih dninarjev, mora imeti knjižico za uslužbenški davek. V to knjižico se vpisujejo izplačila in se lepijo davčne znamke. Pri uslužbencih, ki so prosti davka, ker njih plača ne presega Din 400.—, se vpiše le znesek plače. Točnost vpisanih podatkov potrdi delodajavec s svojim podpisom.

V davčnih znamkah morajo pobirati uslužbenški davek vsi delodajavci, ki ne zaposljuje mesečno nad 20 delavcev.

Plačila uslužbenskega davka kontrolirajo davčne uprave in oddelki finančne kontrole. Davčna uprava pregleda vsako leto meseca januarja knjižice uslužbenskega davka. Davčni zavezanci morajo pa radi tega predložiti vsako leto knjižice davčni upravi v pregled. Pregled knjižic pri službodajavcih pa vrši četrletno finančna kontrola.

Plačevanje davkov in izvršba.

Davki: zgradarina, pridobnina, rentnina in družbeni davek se morajo plačati četrletno vnaprej.

Za prvo četrletje najkasneje do 15. februarja,

za drugo četrletje najkasneje do 15. maja, za tretje četrletje najkasneje do 15. avgusta in

za četrto četrletje najkasneje do 15. novembra.

Zemljiški davek se mora plačati za prvo polletje do 15. avgusta, za drugo polletje do 15. novembra.

Ako davčni zavezanec ne more plačati pravočasno davka, lahko prosi, da se mu dovoli odlog plačila ali odplačevanje v obrokih. Prošnjo vloži pri davčni upravi — kolkovati jo mora s kolkom za 5 Din. Če je prošnja utemeljena s tehtnimi razlogi, se navadno upošteva.

Ko poteče skrajni rok za plačilo, se računijo od tega dne na neplačane vsote davka 6% ne obresti do dneva plačila in davčno oblastvo dobi pravico uvesti izvršilno postopanje proti davčnim dolžnikom.

Izvršilno postopanje ima dve stopnji: davčni opomin in prisilno izterjavo. Prisilna izterjava obsega rubežen in prisilno prodajo.

Med vsako stopnjo izvršilnega postopanja mora poteči najmanj 8 dni.

Izvršilni stroški znašajo:

1. za pismeni res vročeni opomin eno paro od vsakega dinarja oziroma 1% dolga,

2. za rubežen stvari 2% davčnega dolga.

Ti stroški se poberejo le, če se rubežen res izvrši; ne smejo pa biti nikoli manjši od 10 dinarjev.

Plačevanje davkov je za vsakega davkoplačevavca bolj ali manj neprijetno breme. Za to se skušajo nekateri izogniti plačevanju

s tem, da navedejo n. pr. v zgradarinski prijavi manjšo najemnino, kakor so jo prejeli, da ne prijavijo obresti, ki jih prejema od posojenega denarja, da navedejo v pritožbi ali prijavi za oprostitev davka neresnične izjave. S takim postopanjem zakrivijo davčno utajbo, ki se kaznuje z dva do štirikratnim zneskom utajenega ali prikrajšanega davka. Razen tega pa mora krivec plačati tudi redni davek.

Kazni se pa tak davkoplavečavec lahko reši, če popravi svojo napačno prijavo ali izjavo, še preden ga davčna uprava, ki je izdelala za utajbo, pozove na odgovor. V tem primeru plača le redni, neplačani davek brez globe.

Odmerna davkov.

Zgradarina, pridobnina in rentnina se odmerjajo na podlagi prijav, ki jih morajo vlagati davčni zavezanci v 30dnevnih rokih, ki jih določi finančno ministrstvo.

Prijava za zgradarino se mora vložiti v mestih, trgih, kopaljskih in letoviških za vse hiše, v ostalih krajih pa za zgradbe, oddane v najem, ter za zgradbe, zavezane zgradarini, katerih lastnik ni oproščen dolžnosti vlaganja prijav. V prijavi mora navesti lastnik kot najemno vrednost lastnega stanovanja višino običajne najemnine, ki se plačuje za najbližje podobno stanovanje. V najem dana stanovanja pa navede z 12kratnim zneskom najemnine v tistem mesecu, ko se je razglasil poziv za vložitev prijav. Prijavo mora podpisati lastnik zgradbe in vsak najemnik.

Pri vsakem stanovanju se mora navesti tudi število in lega sob ter število pomožnih prostorov (hodnik, kuhinja, kopalnica, klet).

V korist hišnega lastnika je, da navede pravilno najemnino, da se izogne kazenski preiskavi radi davčne utajbe. Kazen je razmeroma visoka, ker znaša 2—4kratni prikrajšani davek.

V prijavi za pridobnino se navede v razpredelku kosmati dohodek, pri trgovcih kosmati zaslužek, t. j. izkupiček za blago po odbitku stroškov za nakup blaga.

Pod režijskimi stroški se navedejo odbitni stroški, najemnina za lokal, plače pomožnega osebja, luč, kurjava itd. Podrobneje glej pod pridobnino. V opombi naj se navede promet, t. j. celoletni izkupiček za blago.

Mali obrtniki naj navedejo v opombi, koliko dni so v minulem letu izvrševali obrt. Če niso bili zaposleni vse leto v obrti, morajo navesti, s čim so se bavili ostali čas, n. pr.:

»Leta 1932 sem izvrševal obrt le 150 dni. Delal sem sam; zaslužil povprečno na dan dinarjev, v 150 dneh torej dinarjev Ostali čas sem delal na posestvu, ki meri«
Ali »ostali čas sem delal pri kmetih na polju kot dninar.«

Znesek, ki ga dobiš, če pomnožiš število delovnih dni s povprečnim dnevnim zaslužkom, je kosmati dohodek in se vpiše v določeni razpredelek prijave.

V prijavi za rentnino se mora navesti: glavnica (izposojeni znesek denarja), obrestna mera, letni znesek obresti, oziroma, če je denar bil izposojen le za del leta, znesek obresti, ki jih je upnik prejel ali do katerega ima pravico.

Prijave se lahko vložijo ali pri pristojnem občinskem uradu ali pa pri davčni upravi. Kadar vložijo prijavo, dobiš potrdilo, iz katerega mora biti točno razviden dan, mesec in leto vložitve. To potrdilo je treba dobro shraniti, ker se včasih kaka prijava založi.

Kdor namreč ne vložijo v 30dnevnem roku prijave, se kaznuje s 3% no davčno kaznijo. Ako pa je ne vložijo niti na osebni poziv, ali če jo vložijo po poteku določenega roka, plača kot davčno kazen 10% osnovnega davka.

Zgradarino in rentnino odmerjajo davčne uprave, pridobnina pa se odmeri od čistega dohodka, ki ga oceni davčni odbor; le od novih obratov odmeri začasno pridobnino davčna uprava.

O odmeri se obveste davčni zavezanci s plačilnimi nalogi. V vsakem plačilnem nalogu je pravni pouk o pravici do pritožbe. Običajni pritožni rok je 30 dni od vročitve plačilnega naloga.

Pritožbe se morajo vložiti pri davčnih upravah. Torej ne pri finančni direkciji ali pri reklamacijskem odboru. (To velja za zgradarino, pridobnino in rentnino.)

Sestavljene morajo biti kratko, jedrnato. Ko dobiš plačilni nalog, ga primerjaj s prijavo, ki si jo vložil. Ugotovi takoj razliko med prijavo in odmero. Te podatke dobiš pri davčni upravi. Ako ti podatki niso točni ali resnični in je razlika med prijavo in ugotovitvami davčne uprave ali oceno davčnega odbora velika in se godi davčnemu zavezancu očitna krivica, naj vložijo pritožbo!

V pritožbi mora ugovarjati ugotovljenemu dohodku in dokazati verjetnost oziroma pravilnost svoje prijave, in sicer:

I. Pri zgradarini.

a) Ako stanovanje ali zgradba nista dana v najem, ugotovi najemno vrednost davčna uprava s tem, da primerja ceno s podobno v najem oddano zgradbo! Večinoma je primerjava zgrešena, ker zgradbi nista podobni po ohranjenosti, po prostoru kjer stojita, po notranji urejenosti in udobnosti itd. V takih primerih se mora ugovarjati pravilnosti ocenitve, če lastna zgradba ne dosega v najem oddane niti po številu prostorov, tem manj pa še po udobnosti.

b) Obrtnik na deželi se obdači po lestvici, ki raste s številom stanovanjskih prostorov. Ugotoviti mora, od koliko prostorov mu je davčna uprava odmerila davek. Obrtni prostori se vštejejo v obdačljive prostore le, če so sposobni za stanovanja. Če ni tega pogoja, se ne smejo obdačiti. Tak obrtnik mora ugovarjati torej številu stanovanjskih prostorov.

c) Obrtnik je opustil trajno obrt ter se bavi le s poljedelstvom. Obdačen pa je z zgradarino!

Zahtevati mora oprostitev po členu 15, t. 2 zakona o neposrednih davkih.

II. Pri pridobnini.

Davčni zavezanci — trgovci — morajo dokazati bodisi s svojimi zapiski ali s fakturami, kolodvorskim poizvedbami o višini prometa i. dr. manjši brutto in netto zaslužek. Obrtniki naj dokažejo, da niso zaposljevali toliko osebja, izvrševali obrti toliko dni, da ni znašal dnevni zaslužek toliko, kolikor je ugotovil davčni odbor, ali pa da že od prejšnjega leta niso izvrševali obrti.

III. Pri rentnini.

Dokazati je, da je vknjižena terjatev že plačana, ne pa tudi izbrisana iz zemljiške knjige; ali da celokupni dohodek ne presega Din 10.000.— ter se mora radi tega predpisati le 8% na rentnino itd.

Zelo važna so tudi določila zakona o davku na samce in davčni oprostitvi oseb z 9 ali več otrok iz leta 1930.

Namen zakona je obdačiti samce, davčnim zavezcem z velikim številom otrok pa olajšati davčno breme. Zaradi tega so po določilih navedenega zakona bili oproščeni vsi davčni zavezanci z 9 ali več istočasno živimi zakonskimi otroki vseh neposrednih davkov. Ker je prvotno določilo enako oproščalo uboge in bogataše, so se leta 1932 z zakonom ome-

jile davčne oprostitve tako, da so od tega časa prosti le tisti davčni zavezanci, ki imajo vseh neposrednih davkov največ do Din 1000.—.

Oprostitev se dovoli le na prošnjo. Prošnja se vloži pri pristojni davčni upravi. Kot dokazilo se priloži izpisek iz krstne knjige.

Davčna prostost se prizna, če je ob istem času živelo 9 otrok. Ako imata zakonca iz dveh zakonov 9 otrok, se prizna davčna prostost le glede posestva tistega, ki ima iz obeh zakonov 9 otrok. N. pr. N. N. ima v prvem zakonu 4 otroke. Poroči se in l. 1929 je imel že iz drugega zakona 5 otrok. Radi tega se N. N. oprosti davkov, žena pa ne.

Pregled vlog.

A. Zemljarina.

1. Ugovor radi napak pri ugotovitvi davčne osnove ali izračunanju davka se mora vložiti v 8dnevem roku razgrnitve razporeda.

2. Okolnosti, ki povzročajo nastanek davčne zavezanosti prej zemljarine oproščeni zemljišč, se morajo prijaviti v 60 dneh po nastali spremembi.

3. Prošnja za začasno oprostitev zemljarine se vloži do konca leta, v katerem so nastali pogoji za oprostitev ali olajšavo.

4. Prijava za odpis zemljarine radi elementarnih neizgodb se vloži v 8 dneh, ko se je škoda pokazala.

5. Prijave za znižanje dopolnilnega davka kmetovavcem z več ko 5 rodbinskimi člani se vložijo januarja vsakega leta pri občinskem uradu, ki ima tudi tiskovine za prijave.

B. Zgradarina.

1. Prijava za odmero zgradarine se vloži v 30dnevem rednem roku, določenem v javnem pozivu na vložitev prijav, za nove stavbe pa v 15 dneh, odkar je nastala davčna obveznost zanje.

2. Prošnja za priznanje davčne olajšave za nove zgradbe se vloži v 30 dneh po začetku davčne obveznosti.

3. Prijave za odpis osnovnega in dopolnilnega davka radi izpraznitve zgradbe, ker se mora ali namerava podreti, ker je pogorela itd., v 30 dneh po izpraznitvi.

4. Prijava za odpis osnovnega davka v 14 dneh po izselitvi ali neizgodi:

a) če se zgradba ali del zgradbe ne uporabljata,

b) če postane zgradba ali njen del radi elementarne neizgode neporabna.

5. Prijava za odpis zgradarine radi neizterljivosti se mora vložiti v 6 mesecih po preteku davčnega leta, za katero se najemina niti sodno ni mogla izterjati.

6. V 14 dneh se mora prijaviti ponovna oddaja zgradbe ali njenega dela v najem.

7. Pritožba proti odmeri se vložijo v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

C. Pridobnina.

1. Pridobninska prijava se vložijo v 30dnevem roku javnega poziva, navadno januarja vsakega leta.

2. Pritožba proti odmeri se vložijo v 30 dneh po prejemu plačilnega naloga.

3. Začetek obratovanja se prijavi v 14 dneh po začetku davčne obveznosti.

4. Ustavitev obratovanja se mora prijaviti v štirinajstih dneh po nehanju davčne obveznosti.

5. Prijava za odpis radi začasne ustavitve obratovanja radi smrti ali bolezni davč-

nega zavezanca ali radi drugih neodvnljivih dogodkov se mora javiti ob ustavitvi.

Prošnja za odpis pa se vložijo v 14 dneh od zopetnega obratovanja oziroma 14 dni pred koncem davčnega leta, če se poslovanje med davčnim letom ni nadaljevalo.

Č. Rentnina.

1. Prijava v 30dnevem roku.

2. Začetek prejemanja oziroma pravice do prejemanja rentnine zvezanih prejemkov ter prenehanje teh prejemkov v 30 dneh.

3. Prenehanje rentnini zvezanih prejemkov radi smrti davčnega zvezanega mora prijaviti dediči v 3 mesecih od dneva smrti.

4. Če je terjatev predmet sodnega postopanja, se lahko prosi za odlog odmere in izterjatve do končanega sodnega postopanja.

5. Pritožba proti odmeri rentnine v tridesetdnevem roku po dostavitvi plačilnega naloga.

Lurd. Jubilejne slovesnosti pred votlino.

Lurški jubilej (1858—1933).

Pred 75 leti je nedolžna lurška pastirica Bernardka Soubirous 18krat v prikazni gledala Brezmadežno v votlini blizu reke Gave. Na Marijino željo so začeli na ta kraj prihajati romarji in kmalu se je pričelo govoriti o nenadnih ozdravljenjih, ki so se zgodila zlasti z uporabo »lurške« vode, to je vode iz studenca, ki je pričel izvirati v lurški votlini tedaj, ko se je Marija prikazovala Bernardki.

Od tega časa pa do danes je — tako sodijo — obiskalo Lurd čez 30 milijonov romarjev. Vsako leto pride 300 do 400 posebnih vlakov z dve sto do tri sto tisoč romarji. Dvakrat toliko jih pride z rednimi vlaki. 800 do 1000 zdravnikov vsako leto obišče Lurd s tem namenom, da preiskuje ozdravljenja, o katerih se toliko govori in piše. Zdravnik dr. Vallet je ustanovil v najnovejšem času »Mednarodno zdravniško zvezo«, ki je po dveh letih štela že 1685 zdravnikov; samo lansko leto se je njih število pomnožilo za 200. Ozdravljeni, ki o njih zdravniki trdijo, da se naravno ne dajo razlagati, je bilo do l. 1914 4445, med njimi tudi več takih, ki jih je tudi Cerkev izrečno potrdila.

V letošnjem, jubilejnem letu so bile posebno velike slovesnosti 16. julija, to je dan, ko je bl. Bernardka zadnjikrat gledala

lurško Gospó. 22 cerkvenih dostojanstvenikov se je ob tej priliki zbralo v Lurdu, med njimi pariški nadškof kardinal Verdier, znani ruski škof Sloskan, kartaginski škof Lemaître. Njega posebno omenjamo radi tega, ker je bil čudežno ozdravljen hude bolezní na Bernardkino priprošnjo. Prav ta čudež je bil od sv. Cerkve potrjen in je omogočil, da bo bl. Bernardka že letos 8. decembra prišteta svetnicam.

Tudi iz naših krajev se je nekaj romarjev udeležilo lurških slovesnosti. Skupina Slovencev in Hrvatov, med njimi grško katoliški škof dr. Dionizij Nyaradi, je bila navzoča v nedeljo 16. julija pri pontifikalni sv. maši, ki jo je na prostem pred rožnivenško cerkvijo daroval pariški kardinal. Prav tako so se udeležili tudi one božje službe, ki je bila isti dan zvečer ob šestih v lurški votlini. Papež je namreč za ta dan dovolil, da se sme darovati v votlini zvečer ob šestih sv. maša, to je približno v istem času, ko je Bernardka zadnjikrat videla Brezmadežno. Ta večer je še pozno v noč odmevala po Lurdu lurška pesem; v dušah deset in deset tisočev, ki so bili priče veličastnih slovesnosti, pa se je ljubezen do Brezmadežne le še okrepila in utrdila.

Narodna galerija v Ljubljani dom slovenske umetnosti.

Dr. Josip Regali.

Kaj so umetnostne galerije? So zbirke izbranih, najboljših umetnin, del odličnih slikarjev in kiparjev. So zakladnica oblikujoče umetnosti. Iz njih sije lepota med ljudstvo. So dokaz višine, ki jo je dosegel kak narod v umetnosti in z njo v kulturi.

Ko je pred kakimi pet sto leti, v času renesanse, na novo zacvetela umetnost v Italiji in so jo pospeševali papeži, posvetni vladarji in mogočna mesta, so kmalu začeli zbirati umetnine mogočnjaki v posebnih dvoranah svojih palač in gradov. Njih zgled so posnemali tudi vladarji in velikaši po drugih deželah. Take zbirke dragocenih umetnin so imele galerije, ki jih pa niso odpirali množicam, ampak le izvoljencem. Po italijanskih galerijah so se učili mladi umetniki. Da je italijanska umetnost vplivala skoro tri sto let na

vso Evropo in celo na daljno Rusijo, so bile vzrok predvsem umetnostne galerije poleg drugih umetnostnih spomenikov, ker so umetniki, ki so bili že stoletja v grobu, govorili iz svojih del mladim rodovom in jih navdihovali z božanskimi mislimi. Ljudskim množicam je bil najprej odprt British Museum v Londonu, po francoski revoluciji l. 1789 je postala splošno dostopna zbirka umetnin francoskih kraljev v pariškem Louvru. V začetku 19. stoletja so odprli ljudstvu umetniške zbirke vladarjev v Madridu, Petrogradu, Neaplju, Amsterdamu, Stockholmu in drugod. Odprta je bila galerija v Vatikanu, leta 1830 najimenitnejša galerija National Gallery v Londonu, še prej, l. 1818, muzej v Luxembourgju z namenom, da se pospešuje sodobna umetnost. Na Dunaju je bil ustanovljen cesarski Dvorni muzej. Dandanes je vsa

Evropa preprežena z umetnostnimi galerijami, v katerih zbirajo vsi evropski narodi najboljše umetnine. Celó sovjetska Rusija je zelo razširila in pomnožila prejšnje umetnostne galerije.

Med Slovenci je prvi sprožil misel, da bi ustanovili umetnostno galerijo, l. 1819 baron Žiga Zois, ki je ustanavljal »Domorodno zgodovinsko društvo« in »Ilirski muzej« ter je v ustanovnem pismu zapisal, da se v muzeju ustanovi tudi »galerija narodne umetnosti«. Leta 1867 so zopet poskušali ustanoviti v Ljubljani domačo umetnostno galerijo prošt Kos, baron Anton Zois in dr. Costa. — Na angelsko nedeljo l. 1918, torej 99 let po baronu Žigi Zoisu, so podpisali ustanovitelji društva »Narodna galerija« oklic na narod. Ta oklic, ki je ustanovna listina slovenske »Narodne galerije«, pravi, da je njen namen »zbrati in ohraniti najboljše umetnine vseh časov, kar jih je ustvaril slovenski genij. Narodna galerija naj odkrije vsemu svetu obstoj in bogastvo slovenske upodabljalne umetnosti in naj zagotovi Slovincem glas polno kulturnega naroda in dokaže visoko kulturnost slovenstva.« Ustanovni občni zbor društva »Narodna galerija« je bil 18. septembra 1918 v Ljubljani. Leta 1919 je bila že odprta mala zbirka slovenskih umetnin v štirih sobah v ljubljanski Kresiji. L. 1927 je pridobila Narodna galerija sedanje prostore v ljubljanskem Narodnem domu na Bleiweisovi cesti. Nato je dovolilo ljubljansko škofijstvo, da se vanjo preneso umetnine iz ljubljanskega škofijskega muzeja. Bivši ljubljanski oblasni odbor je dovolil, da se izbero iz »Narodnega muzeja«, mestna občina ljubljanska je dala na razpolago precej del sodobnih umetnikov, iz zapuščine vit. Strahla je dobila Narodna galerija starejše stvari. Nekaj so jih dali živeči umetniki na razpolago, nekaj jih je nakupil sedanji društveni predsednik dr. Windischer, veliko jih je pa nabralo in nakupilo v petnajstih letih društvo »Narodna galerija«

samo s prispevki ustanovnikov in darovavcev. Veliko starih slik je mojstrsko popravil akad. slikar prof. M. Stern.

V četrtek dne 22. junija 1933, na dan Sv. Ahacija, ob 340 letnici zmage Slovencev nad Turki in janičarji pri Sisku, je bil odprt vrhovni slovenski umetnostni zavod, slovenska Narodna galerija. Ta dan je za vse Slovence, kar jih je doma in v drugih državah, zgodovinskega pomena. Slovenska Narodna galerija je poleg vseučilišča najvažnejša slovenska ustanova. Narodna galerija ima v dvanajstih dvoranah zbrane domače umetnine od 14. stoletja do današnjih dni. Najstarejše delo je gotška freska iz Vrzdence pri Horjulu iz začetka 14. stoletja v gotski dvorani, velika dvorana je napolnjena z deli iz baroka (17. in 18. stoletja), v devetih manjših dvoranah so dela od začetka 19. stoletja do sedanjih časov, ena dvorana je napolnjena z novejšim slovenskim kiparstvom. Skupaj je razstavljenih 215 slik, 7 fresk, 54 kipov in 2 krilna oltarja. Znamenita so zlasti dela: velika slika V. Metzingerja (1699—1759) »Marija in sv. Frančišek«, nekaj Ilovškihovih in Bergantovih stvari, slika slavnega Goričana Franca Kavčiča (1762—1828) »Fokion in žena«, ki jo je posodila dunajska Akademija oblikovnih umetnosti; slika slavnega Goričana Jožefa Tominca (1790—1866), Mihaela Stroja (1803—1871), slavnega pokrajinarja Korošca M. Pernharta (oziroma Pernata, 1824 do 1871), bratov Šubicev, Ažbeta, Petkovška, Vesela, Kobilce, Jakopiča, Groharja, Jana, Sternena, bratov Kraljev itd.

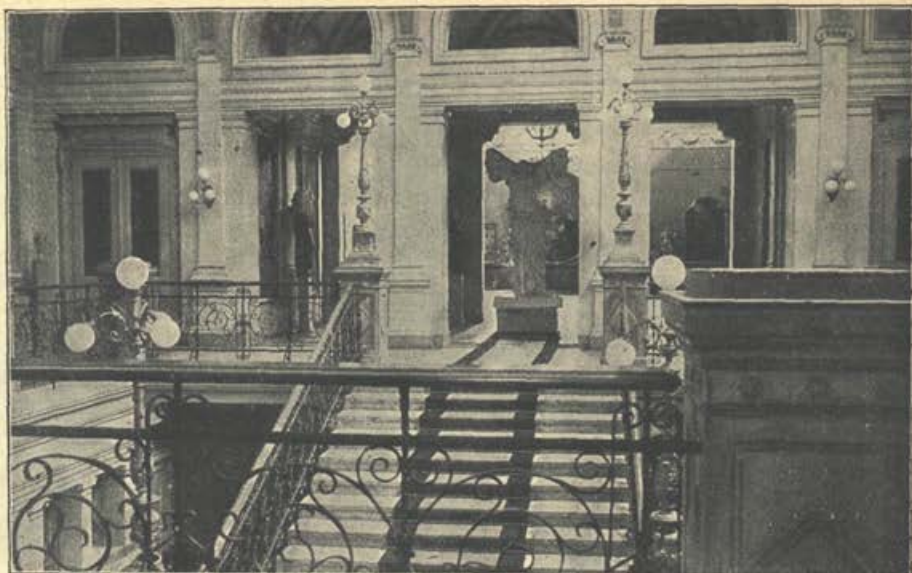
Narodno galerijo bo treba še izpopolniti, da bo dosegla svoj namen popolnoma. Pomagati je dolžan pri tem sleherni pravi Slovenec. Že sedaj pa je mogočen spomenik naše slovenske kulture, ki v njem »narod naš dokazuje hrani«. Odprta je vsako nedeljo dopoldne brezplačno, ob četrtekih je vstopnina 5 Din, druge dni 10 Din.

Izseljenci, vse za vas, toda ne brez vas!

P. Kazimir Zakrajšek.

»Praznik naše zveste ljubezni« — naše do izseljencev v tujini in izseljencev do svoje domovine — je imenoval lanski Koledar izselniško nedeljo, ki smo jo zadnja tri leta na prvo adventno nedeljo praznovali skoraj po vsej domovini. Ta praznik je prebudil v narodu tu doma zanimanje za izseljence po svetu. Domovina danes želi ohraniti stalne

ozke stike z vsemi Slovenci v tujini, pripravljena je zanje skrbeti in žrtvovati vse, kar le more, da jih ohrani zveste veri in narodu. Zaveda se, da je to dolžna že radi tega, ker je njih mati. Še bolj pa je dolžna radi same sebe. Skoraj pol milijona naroda izgubiti kar tako hitro in za vedno, ni malenkost za tako mal narod, kakor je naš.

Narodna galerija v Ljubljani: Stopnišče in vhod v veliko dvorano.

Izseljenci širom sveta so veseli tega prebujenja domovine in so hvaležni Družbi sv. Rafaela, da je to prebujenje dosegla. In po pravici! Nič več niso tako zanemarjeni in pozabljeni, nič več tako prepuščeni samim sebi in tujini mačehi, kakor so bili do sedaj. Res je, marsikje in marsikaj je že zamujenega za vedno; vendar bo mogoče še veliko rešiti, mnogim bo mogoče pomagati, da bo vsaj njih prihodnost lepša, kakor je bila preteklost.

Toda samo dobra volja domovine ni dovolj, če hočemo res kaj uspešnega doseči. Potrebna je enaka dobra volja pri izseljencih samih. Izseljencem moremo mi doma pomagati samo, ako si bodo najprej sami hoteli pomagati, ako bodo hoteli našo pomoč tudi sprejemati. Še Bog pomaža samo tistim, ki si najprej sami skušajo pomagati.

Zato je prišel sedaj čas, ko bo nujno potrebno, da se tudi izseljenci po svetu zganejo in pokažejo domovini, da hočejo njene pomoči. Tolikokrat smo do sedaj čuli iz tujine mile, a upravičene pritožbe nad malomarnostjo domovine do izseljencev. Danes tega ne morejo več reči. Danes je treba samo, da izseljenci sežejo domovini v roke k skupnemu delu za njih koristi, pa se bo dalo veliko doseči.

Kaj zahteva domovina sedaj od izseljencev?

Prva zahteva je, da mi tu doma zvemo, kje vse bivajo naši izseljenci in koliko jih je po posameznih naselbinah. Domovina mora

dobiti celoten in jasen pregled o vsem našem izselništvu. Danes tega pregleda še nimamo. Glede števila pravijo nekateri, da jih je do pol milijona, drugi, da jih je komaj dve sto tisoč, mnogi trdijo spet drugače.

Zelo važno je tudi, da zvemo, kje vse so naši izseljenci, koliko jih je po posameznih državah, delih sveta in naselbinah.

Ko bo dobila domovina odgovor na to osnovno vprašanje, tedaj šele bo mogla začeti proučevati tudi razmere, v katerih naši izseljenci živé, proučevati njih potrebe in iskati sredstva in načine, kako jim pomagati.

Slovenski izselniški adresar.

Da mi tu doma vse to zvemo, je potreben slovenski izselniški adresar, statistični pregled vseh naselbin z vsem njih verskim, kulturnim, narodnostnim in gospodarskim življenjem, z vsemi njih verskimi in kulturnimi ustanovami, če jih kaj imajo, z vsemi organizacijami itd.

Družba sv. Rafaela čuti potrebo tega adresarja bolj kot kdo drugi. Nobene večje pomožne akcije ne more započeti, dokler nima tega pregleda. Zato misli na ta adresar že več let. Že pred tremi leti ga je vzela na letnem občnem zboru v svoj program. Tudi izpeljati ga je že poskušala. Toda skazalo se je, da je to delo zvezano s tako velikim trudom in še večjimi stroški, da tega pri svojih sedanjih finančnih sredstvih nikakor ne zmore. Tudi domo-

vina sama bi tega ne zmogla. Doma je toliko raznih potreb, toliko dela in skrbi, da je nemogoče izvesti še to veliko zamisel.

Pač pa bi ga lahko dosegli s pomočjo naših izseljencev samih.

Ne mislimo, da bi izseljenci sami izdali kako večje in obširnejše delo z vsemi temi statističnimi podatki. Med njimi je večinoma premalo inteligentov, šolanih ljudi, ki bi bili tega dela zmožni. Pač pa mislimo nekaj drugega.

Koledar Družbe sv. Mohorja naj postane za začetek tak naš izselniški adresar.

Imamo svojo veliko narodno književno ustanovo, Družbo sv. Mohorja. Zakaj bi se ne poslužili nje, da dobimo prepotrebni adresar? Družba ima svoj letni Koledar. Že sedaj natiskuje vsak leto popoln imenik vseh svojih članov zunaj Slovenije. Glejte, to je naš prvi izselniški adresar, dasi seveda majhen in nezaten. Samo okrog sto naselbin in okrog dva tisoč imen izkazuje. Vendar je za sedaj to edini seznam izseljencev in njih naselbin, ki ga imamo. Ta izselniški adresar Koledarja bi bil pa prav lahko podlaga, na kateri začnemo veliko delo za prepotrebni adresar. Le prav malenkostnih žrtev in prav malo dobre volje od naših izseljencev je še treba, pa bomo ta imenik od leta do leta spopolnjevali, dokler ne dosežemo tolikega števila imen, da bo mogoče misliti na posebno knjigo o našem izselništvu.

Kako si to mislimo?

Prav lahko. Razpletimo med našimi izseljenci po svetu živahno agitacijo, da stopijo

v Družbo sv. Mohorja najprej vse slovenske župnije kot take, vse slovenske šole, vse slovenske jednote in zveze, vsa slovenska društva. To ne bo prav nič težko. Malenkostna letnina, katero bi vsaka teh ustanov prav lahko zmogla, pa je storjen velik korak naprej! Vse te ustanove naših izseljencev bi potem poagitala med svojimi župljani odnosno člani, da še ti pristopijo — pa je adresar dosežen.

Je to morda nemogoče? Ali bi bila za naše izseljence to prevelika žrtev? Kdo bi mogel kaj takega trditi? Saj se to sploh ne more imenovati žrtev. Saj Družba sv. Mohorja ne zahteva letnine zastoj. Velik in pester knjižni dar dá vsako leto za to malenkostno letnino.

Kaj torej pričakujemo od naših izseljencev sedaj? Vsaj malo, prav malo dobre volje. Jo bodo izseljenci pokazali? Od njih je odvisno.

Število članov Družbe sv. Mohorja iz tujine je sedaj brez dvoma veliko veliko premajhno.

Ako samo površno pregledamo imenik članov Družbe sv. Mohorja po posameznih naših izselniških naselbinah, takoj opazimo, da je njih število veliko veliko premajhno. Imamo naselbine, ki štejejo po dva, pet, deset, celo trideset tisoč izseljencev, pa koliko imen izkazujejo v Koledarju? Imamo velike slovenske župnije, mogočne organizacije, imamo svoje inteligente, imamo na sto tisoče svojih ljudi v tujini, ki bi prav lahko zmožni letnino, pa zastoj iščemo njih imena po imeniku. Da, poznamo velike naselbine po svetu, katerih niti imena ni v seznamu, kar pove, da nimajo niti enega naročnika

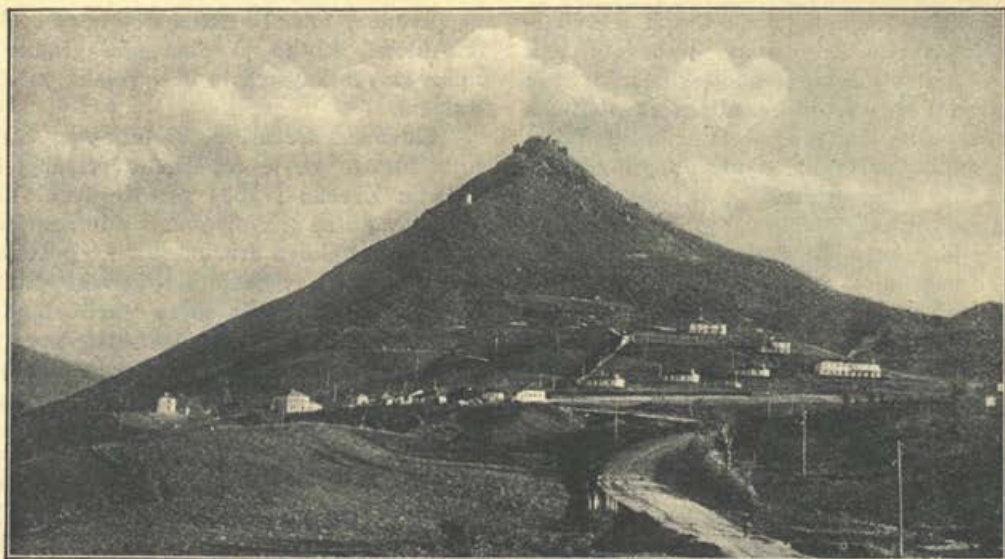
Izseljenci, ne mislite, da je to prav. Ali more domovina po dejstvu, ki se ne dá utajiti, do danes soditi, da je tudi pri izseljencih dobra volja, ki je potrebna, da jim more domovina pomagati?

Odslej ne sme biti več tako!

Slovaki imajo svojo narodno književno organizacijo, podobno naši Mohorjevi družbi: Spolok sv. Vojteha, pa so n. pr. ameriški katoliški Slovaki razpleli mogočno agitacijo med svojimi tamkajšnjimi rojaki in jih pridobili v visokih tisočih za naročnike.

Procesija presv. Rešnjega Telesa v Bitolju.

Zvečan-Trebča, rudnik v Južni Srbiji s slovenskimi delavci.

Če je bilo pri Slovakah to mogoče, zakaj bi pri nas ne bilo?

Zato se mora vse naše delo tu doma, delo Družbe sv. Rafaela in tudi posameznih sorodnikov izseljencev, usmeriti najprej v to, da bodo izseljenci v čim večjem številu, dalje njihove župnije, šole in njihova društva člani Mohorjeve družbe. Domači v domovini naj svoje

drage v tujini naroče na Družbo in jim pošljejo knjige. Njihova imena in naslov pa sporočite ali sami ali po poverjenikih Družbi, da pridejo v naš imenik.

Pa tudi izseljenci storite svojo dolžnost! Pristopite sami in poagitirajte med seboj! Za vas in vašo stvar gre. Domovini boste olajšali delo za vas same.

Pismo iz Južne Srbije.

Najbolj raznolika in tudi najbolj zajemljiva pokrajina naše države je Južna Srbija. Kakor živa zgodovina je. Tu imamo znamenite izkopine iz grško-rimske dobe, n. pr. v Stobih. Tu je bila zibelka krščanstva na Balkanu. Ostanki krščanskih cerkvá iz stare dobe, srbskih zažubín in samostanov so tu zelo pogostni. Petstoletna muslimanska kultura pa ni zapustila razen minaretov nič pomembnega, ves kulturni razvoj je v tej dobi zastal in čakal na kraljeviča Marka. V katoliških krajih Južne Srbije se je krščanski značaj naroda čudovito ohranil, prav tako tudi njegova verska zavest. Nasilje je bilo veliko. Duhovniki so morali nositi turški fes in hoditi oboroženi, da so mogli med ljudstvom izvrševati svojo službo. Nasilje je mnogo vernikov prisililo, da so na zunaj nastopali kot muslimani, a v srcu in doma so bili še vedno zavedni katoličani. Duhovniki so ponoči in v kletih maševali, krščevali in poročali. To se je godilo več sto

let. Še danes živi tod nekaj tisoč tako zvanih laramanov ali skritih katolikov, ki so preboječi, da bi javno izpovedali svojo katoliško vero. Nekako pred sto leti so se v Stubli in v Binaču nekateri laramani javno izjavili za katolike. Turki so jih odpeljali v Solun, njihovega duhovnika privezali konju pod trebuh, nekatere pometali v morje, druge pa odpeljali v Carigrad. Tam so vpricho francoskega poslanika dokazali svoje katoličanstvo, ko so pri sveti maši vedeli za vse dele, se križali in vstajali. Vendar so bili nekateri pregnani v Brusu in tam umrli mučeniške smrti. Zelo verni v Južni Srbiji so domači albanski katoličani, ki so za ohranitev svoje katoliške vere mnogo pretrpeli. Osrednja katoliška cerkev tu doli je v Prizrenu, kjer je tudi sedež škofije. Prav za prav bi moral biti v Skoplju, pa Turki tega niso dovolili.

Južna Srbija je tudi prirodno zelo bogata dežela. Tu uspeva riž, bombaž, grozdje in

južno sadje. V najbolj južnih krajih je svilarstvo zelo razvito. Žitna polja so bogata, tudi živinoreja je bogat vir dohodkov. Zaradi tega naravnega bogastva in zaradi svoje politične lege so si razna ljudstva hotela prisvojiti Južno Srbijo, dokler ni vstala mlada Jugoslavija.

Na tem pisanem ozemlju, ki je bilo v večstoletnih vojskah večkrat poškropljeno s krvjo in je dobesedno doživelo svoje osvobodjenje, se naseljujejo med drugimi tudi naši rojaki, največ iz Italije. Kolonizacija in agrarna reforma sta tu še vedno najvažnejši vprašanji, ki sta zvezani z velikimi narodnostnimi in nravnimi vprašanji. Naseljevanje se vrši deloma na že obdelani zemlji, ki so jo zapustili izseljenci, ponajveč turški, deloma pa na še neobdelanem svetu, ki je čakal pridnega slovenskega orača. Tako je nastalo na Kosovem polju Novo selo Kosovo, podobno Obilić, Ada itd. Tu stojé danes kmečki domovi, ilovnate stavbe, dom za bodoče rodove, ki ga je postavila delovna roka večinoma ob velikem po-

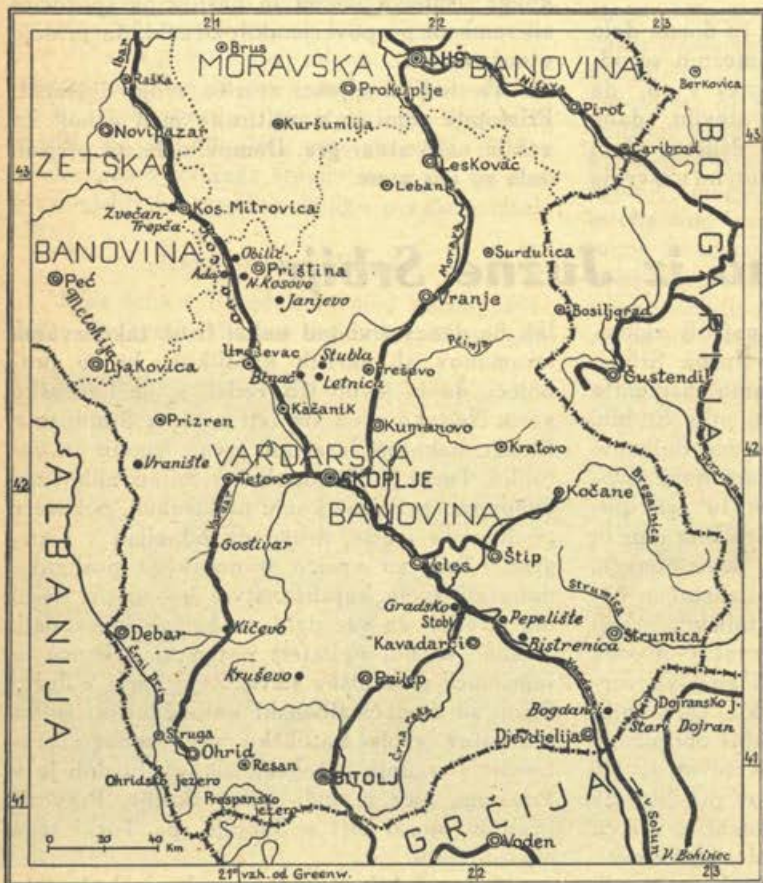
manjkanju. V bližnji Prištini stoji nova cerkvena sv. Antona, ki so jo pomagala graditi tudi dobra slovenska srca in naši vojaki, ki so tod v službi.

Slovenca srečaš, če si le nekaj časa na potu. Mnogo jih je zaposlenih pri angleškem podjetju Zvečan-Trebča pri Kosovski Mitrovici. Zgradili so si svoje domove in nameravajo ostati tam, njihova družina je tako postala kos te zemlje. Cerkev imajo v Kosovski Mitrovici. Nad rudnikom Trebča so še stari ostanki katoliške cerkve in bi jih bilo treba zopet pozidati v novo cerkev. Delavski duhovnik bi našel tu mnogo dobrih ljudi, ki si želijo verskega življenja zase in zlasti za svoje otroke, ki duhovnika niti ne poznajo. V Trebči imajo lepo čitalnico, ki jo vodi Slovenec.

Največja slovenska naselbina je Dušanovo mesto Skoplje. Slovence najdeš med uradniki, vojaki in delavci. Živé lahko udobno kakor doma. Naneslo pa jih je iz vseh vetrov. Tudi slovenska dekleta prihajajo sem in se

prečesto nravno popolnoma zapuste. Podobno kakor šolske sestre v Beogradu so sestre usmiljenke tu zgradile na Bunakovcu Dom sv. Marte, zavetišče za zgubljenega dekleta. Usmiljenke delujejo v štirih sanatorijih. Versko življenje vodijo v Skoplju že od zdavnaj očetje jezuiti. Cerkvena presv. Srca Jezusovega postaja že premajhna za štiri do pet tisoč katoličanov. Vsakoletna procesija sv. Rešnjega Telesa, ki gre po mestnih ulicah, je veličastna. Usmiljenke imajo tu v svojih hišah dve kapelici.

Najnovejše naše naselbine so južno od Skoplja. Katoličani so v Pepelištu, kjer dela neki zelo podjeten Dobrepolčan. Stalna, lepa kapelica je v zasebni hiši. Največja skupna naselbina je Bistrenica ob Vardarju in ima do 150 duš. Voditelja sta dr. Baltič in dr. Čok. Iz starega turškega sela je vstala slovenska vas. Prebivalci so naši Primorci, ki so podjetni in delovni ljudje, večinoma z večjimi družinami.

Južna Srbija s kraji, kjer bivajo Slovenci.

Začetek je še trd, kraji so malarični, hiše so bile razdrte. Zemlje pa je veliko, vsaka družina ima do 20 ha, a kje naj vzamejo vse orodje? Žita pridelajo dosti, ni pa trga in ni denarja. Nekateri so prestopili v pravoslavlje, na hrību so jim zgradili cerkvico, dobili so tudi svojega pravoslavnega popa. Katoliška cerkvica jim bo ustvarila šele pristno domače življenje.

Ob mirnem Dojranskem jezeru, ki ga je nekaj na grškem ozemlju, so naselbine katoličanov v Sretenovem, v Starem Dojranu in v zadnjem času v 7 km oddaljenem Dušanovcu, kjer so Slovenci in Istrijani. Tam je opravil duhovnik prvič sv. mašo kar na ognjišču na kupu drv, ker ni bilo v vsej naselbini niti ene mizice. Danes stoji tam trideset hiš. Pa kam bodo hodili otroci v šolo, kam bodo ljudje hodili v cerkev? Edino domovina jim more pomagati. Moj klic, da pomagate graditi cerkvice po naselbinah in jim oskrbite duhovnika, naj ne bo neuslišán! Naseljevanje se še vedno nadaljuje in katoliška diaspora (kraji, kjer žive katoliki raztreseni) bi morala biti vzorno oskrbovana. In Južna Srbija so vendar tla velikega apostola sv. Pavla! Na vzhodno stran proti Strumici in na zapadno preko Bogdancsev do Djevdjelije živé grkokatoliki, ki imajo svoji cerkvi in svoja župnika v Strumici in v Djevdjeliji.

Katoličanov je mnogo po orožniških postajah. Tja pride duhovnik, ko jih za praznike obiskuje in jim deli duhovno pomoč. Zasilna katoliška kapelica je v Štipu v vojašnici, kjer je bil do zadnjega katoliški vojaški duhovnik. Pri gradnji nove železniške proge Veles-Prilep je bilo zaposlenih mnogo katoliških delavcev, ki so dobili za velikonočno dobo svojega duhovnika. V Velesu je pomožna kapelica za mestne katoličane, v bolnici pa so sestre frančiškanke. V Štipu pa je bila letos lepa evharistična procesija.

Središče najbolj romantičnega dela naše države pa je Bitolj. »Mali Pariz!« Ob najlepši cesti je krasna katoliška cerkev, ki so jo prej opravljali francoski lazaristi. Ostala je tu še francoska šola sester usmiljenk z zavetiščem za sirote. Nekaj let so tu delovali tudi slovenski lazaristi. V okolici žive naseljenci, ki so večinoma Dalmatinci. Gorska pokrajina je tu izredno slikovita. Mnogo katoličanov je pri mornarici ob Ohridskem jezeru ter v vojašnicah. V Skoplju in v Bitolju sta tudi katoliška vojaška duhovnika.

Skopljski škof dr. Ivan Gnidovec, ki je septembra 1933 obhajal svojo šestdesetletnico.

Vso Južno Srbijo obsega skopljska škofija. Vse to ozemlje oskrbujejo štiri župnije in duhovniki, ki jih pošlje škof od časa do časa. Med katoliškim albanskim življenjem pa je v vsej škofiji 18 župnij. Znamenita je naselbina katoličanov v Janjevu, ki ima okoli 2500 ljudi, ki so se menda priselili sem pod kraljem Miljutinom; drugi pa trdijo, da so to potomci Sasov. Zanimive so njihove izvirne noše. Staro, zdaj prenovljeno svetišče Črnogorske Majke božje v Letnici je postalo božja pot za katolike Južne Srbije; tja romajo 15. avgusta.

Od leta 1924 vodi obsežno skopljsko škofijo, h kateri spada tudi Sandžak do Priboja in Metohija ob Albaniji, Slovenec, škof dr. Ivan Franjo Gnidovec. Neumorni nadpastir je večkrat sam prepotoval škofijo in delil svojim vernikom telesne in duhovne dobrote. V Prizrenu je zgradil lepo malo semenišče za vzgojo duhovniškega naraščaja, po škofiji pa gradi s pomočjo dobrotnikov cerkve, ki bodo lep spomin na vnetega škofa. Dne 29. septembra 1933 je obhajal šestdesetletnico svojega rojstva.

† Mariborski škof dr. Karlin.

Jože Pogačnik.

Kakor valovi zgubljeni list, tako življenje premetava človeka. Danes, v tej vihri še prav posebno. To je zlasti skušal pokojni mariborski škof dr. Karlin. Pa eno ga je držalo: zavest, da vse to nemirno beganje vodi Bog. »V Tebe, Gospod, zaupam« je bilo njegovo škofovsko geslo. In ko je bil imenovan za Slomškovega naslednika, se je vdal kar z besedami sv. Martina: »Če sem ljudstvu potreben, se ne branim dela.«

Zato je bil kljub vsem preizkušnjam škof Karlin vesel in družaben človek. Pa glasbo je imel vedno rad. To ljubezen je kazal, ko je urejeval Cerkevni Glasbenik, ko je s pokojnim prelatom Lesarjem oskrbel za zavode v Št. Vidu nove orgle, ko je pozneje kot ravnatelj teh zavodov bodril dijake in jim vžigal ljubezen do glasbe. Vprav v tem se je kazal njegov mehki značaj, ki mu je pomagal prenašati težko, včasih skoro pretežko škofovsko breme.

Veliko je imel opraviti pokojni škof v svojem življenju z mladino. Ne le kot kaplan v Smledniku, Šenčurju pri Kranju in pri Sv. Jakobu v Ljubljani, mnogo več pozneje kot gimnazijski profesor v Ljubljani, kesneje pa kot zadnji ravnatelj Alojzijevišča in po vojski škofijskega zavoda v Št. Vidu. Zato ni čuda, da se je na mariborskem škofijskem sedežu toliko trudil za dvig domačih semenišč: malega, ki ga je dvignil iz razvalin svetovne vojske in mu dal novo, krasno »Karlinovo dvo-rano«, zgrajeno po načrtih arhitekta Vurnika, in velikega — bogoslovja, ki ga je preuredil.

Iz iste pastirske ljubezni do svojih vernikov se je trudil kot škof izvesti versko obnovo. Zato se je prav toplo zavzel tudi za skorajšnjo proglasitev svojega prednika Slom-

ška za blaženega in prevzel prve priprave za to. Trudil se je tudi, da je čimprej upeljal katoliško akcijo v svoji škofiji. Bil je škof tihega, pa vztrajnega dela, pri čemer pa ga je žal, mnogo ovirala njegova bolezen.

Pri gibanju, ki sta ga začela škof Mahnič in dr. Krek, je tudi pokojni mariborski škof žilavo sodeloval. Pisal je kulturne in časopisne stvari, delal pri organizacijah in gospodarskih zavodih, izdal novi in stari zakon za srednje šole, prevedel za Družbo sv. Mohorja sv. Alfonza Ligvorija »Pripravo na smrt« (1899), napisal zanjo potopisne spomine s pota »V Kelmorajnu« (1903) in skupno z Žlogarjem napisal zgodovino šentjakobske fare v Ljubljani.

Kakor je bilo Karlinovo delo in tudi službovanje pestro in mnogolično, tako je bilo tudi njegovo zunanje življenje. Rojen je bil 15. novembra 1857 na Kalanovšu v Stari Loki. Bili so trije bratje. Janez je postal župnik, Martin profesor, Andrej je bil namenjen za dom; pa je

preprosil očeta, da je dal tudi njega v šole. Leta 1880 je pel novo mašo v domači cerkvi. Leta 1892 je naredil v Rimu na vseučilišču sv. Apolinara doktorat iz cerkvenega in civilnega prava, postal nato srednješolski profesor, nato kanonik in nadzornik verouka, slednjič ravnatelj Alojzijevišča. Na praznik sv. Jožefa 1911 pa ga je v Trstu v cerkvi sv. Justa ob asistenci nadškofa dr. Sedeja in škofa dr. Jegliča posvetil njegov prednik in poznejši dunajski škof in kardinal dr. Nagl za tržaškega škofa. Na tem izredno težkem mestu je prebil viharje svetovne vojske, l. 1919 pa se je umeknil in odšel v Št. Vid, od tam pa l. 1923 v Maribor. Letos 5. aprila 1933 pa je odšel k Bogu.

† Prošt Andrej Kalan.

Jože Pogačnik.

Na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Križu je bila na prostoru, ki je prihranjen za duhovnike, načeta sveža vrsta — za grob marijaniškega očeta, prošta Andreja Kalana. Danes na njegovem usedlem grobu že žalostno poganjajo prve rože. Njegov pogreb je bila sama velika žalost in molitev: marijaniških sirot in gojencev, sester, prijateljev in duhovščine ter vseh. Saj nismo pokopali samo najboljšega srca in največjega dobotnika revežev, ampak tudi mnogo mnogo naše zgodovine iz najlepše dobe katoliškega preporoda. Ob njegovem odprtem grobu smo stali kakor zapuščene sirote.

Oče Marijanišča je skoro vsako jutro, požvižgaje od radosti in z rdečim biretom na glavi, prišel k dijakom pri zajtrku. Po molitvi pa se je zgrnila cela procesija pred njim, vsakdo je potreboval podpore za to in ono, potrebno in manj potrebno, gospod pa je iz žepov svojega talarja kar delil, ni štel in pisal v knjigo dolgov, kakor so delali gospodje prefekti — vse za-

stonj! Ko so se pa ti dijaški berački razšli, je odšel gospod prelat obiskat svoje domače bolnike, ki so ga že vse jutro pričakovali; ko je on vstopil, ni bila nobena bolezen prehuda. Ko so potem dijaki odropotali v šolo, pa so pritolkli v hišo berači, prihajali so prijatelji, javni delavci — često so morali gospoda prelata poiskati pri čebelah, ki jim je tudi po očetovsko stregel. Opoldne pa so prihajali bivši gojenci h kosilu, od katerega so odhajali spet močnejši in bolj idealni.

Le malo vsakokratnih gojencev pa je vedelo, kaj vse je bil gospod vodja. Njegova skromnost ni dala slutiti tako velikega moža, a vprav zato so imeli vsi do njega pravo otro-

ško zaupanje, vsi: osmošolci in prvošolčki, ki so jih matere prvič pripeljale gospodu pokazat, pa tudi »razredarji«, sestre pa še celó. In vendar je bil ta tihi mož, katerega glavno dnevno delo sta bili molitev in skrb za sirote, poleg dr. Kreka in dr. Lampeta najmočnejši stebler našega katoliškega javnega življenja.

Doma v prelepem kotičku slovenske zem-

lje, v Pevnu pri Stari Loki, kjer se je rodil 2. decembra 1858, pa pozneje kot kaplan po kmečkih farah: v Predosljah, Preddvoru, Cerkljah in Preski je dobil tistega pristonjšega duha in tisto notranjo skladnost z življenjem našega ljudstva. Tak Kalan je bil mogoč samo pri nas. Kot trnovski kaplan v Ljubljani, še bolj pa kot stolni vikar je začel posegati v naše javno življenje, postal eden najvažnejših borcev za Mahničeve ideje in neutrujen delavec na vseh poljih. Leta 1888 je začel izdajati »Dmoljuba« in ga sam 11 let urejeval, nato je ustanovil Katoliško politično društvo, pomagal pri ustanavljanju

katoliške demokratične politične stranke in pri delu za katoliško časopisje, polagal z drugimi temelje naše prosvete in našega združništva. Bil je tudi 10 let glavni urednik »Slovenca« (1891 do 1900), pisal je članke z veliko načelno jasnostjo in polemike brez osebne mrznje do svojih nasprotnikov. Bil je deželni poslanec in ljubljanski občinski svetovavec. Zidal je Katoliško, zdaj Jugoslovansko tiskarno (1907 in 1908). Marijanišču, katerega vodstvo je prevzel l. 1900 po smrti dr. Frančiška Lampeta, je dozidal nov, lepi srednješolski zavod, v katerem je vzgojil pozneje toliko naše inteligence. Bil je skoro 30 let (od 1903) predsednik Katoliškega tiskovnega društva. Zraven pa bil

aktivni kanonik, od leta 1919 tudi stolni prošt, nekaj časa tudi generalni vikar, začasno načelnik Slovenske ljudske stranke, po vojski poverjenik za kmetijstvo pri Narodni vladi v Ljubljani, tudi predsednik Kmetijske družbe, Čebelarskega društva in še in še. Zraven pa je še vedno pisal, tudi pesmi, in prevajal, mnogo bral in branil naše leposlovne liste, še bolj pa podpiral umetnike, česar je bil najbolj deležen rajni Ivan Cankar.

Za literarno delo sta ga navdušila profesor Marn in zgled Franciška Lampeta. Pisal je pridige v Duhovnega Pastirja, napisal je šmarnice, prispeval v Glase katoliške družbe, opisal življenje očeta Vincencijevih konferenc, Friderika Ozanama (v Domu in svetu 1913), dalje življenje Fr. Lampeta, Viktorja Hugoja, Andreja Einspielerja, pesnika Ivana Voljča itd. Leta 1888 je Mohorjeva družba izdala njegov

prevod Hoje za Kristusom, katero je Kalan l. 1920 izdal drugič; bila je to njegova najljubša knjiga. Mnogo je prevajal iz francoščine (Bourget: Razporoka 1906), španščine (Coloma: Boy 1917 in drugo) in angleščine.

Moči za vse to delo pa je gospod Kalan črpal iz svojega duhovništva. Trudil se je, biti povsod drugi Kristus, sama dobrota. Zakristijska kapelica v Marijanišču bi mnogo vedela povedati, kje je gospod prelat zajemal. Zato je bil na smrt tudi tako pripravljen. Zadnje leto se je od prijateljev kar nekako poslavljaj. Koledar Mohorjeve družbe je imel vedno pred seboj in Smrtna žetev je bila odprta pred njim. Zadnjo noč si je podčrtal v duhovniškem listu besede: »Če me dobite mrtvega, ne ustrašite se!« Binkoštno soboto popoldne, 3. junija 1933, ko je po cerkvah zazvonilo delopust, se je preselil v večnost. — Kdo bi ga pozabil?

Smrtna žetev

od 1. avgusta 1932 do 1. avgusta 1933. Z velikim trudom smo zbrali ta del našega Koledarja. Posebno ljubezen smo skušali skazati možem in ženam iz preprostega ljudstva, ki so tako često pozabljeni. Zastopani so dalje vsi stanovi in vsi kraji naše ožje domovine. V teh zastopnikih naj bo pa postavljen spomin tudi vsem tistim, ki bi še zaslužili priti v Koledar. — Žal, odslej ne bomo mogli vedno vsem ustreči, ker je naš prostor omejen. Kdor želi, da pokojnik dobi spominek v Koledarju, naj pošlje njegov življenjepis in sliko takoj po smrti našemu uredništvu. — Od maja dalje moremo prinesiti le tiste, za katere prosi uredništvo samo.

SINKO JOŽEF, zlatomašnik, duhovni svetovavec in župnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, umrl 1. avgusta 1932. Pokojnik je bil rojen 24. marca 1850 v Biserjanih pri Sv. Juriju ob Ščavnici v prav isti hiši kot njegov sorodnik, bivši ministrski predsednik dr. Anton Korošec. Gimnazijo je dovršil v Varaždinu, bogoslovje v Mariboru. Bil je na več krajih za kaplana, dvanajst let pri Svetem Lovrencu, kjer je pozneje župnikoval 32 let. Povsod je ustanavljal verske in prosvetne organizacije, da bi ljudstvo dvignil v verskem in narodnem oziru. Rajni je bil posebej ljuba dobrotljivost, otroško pobožen, vesel, gostoljuben, skromen in miroljuben. Vedno je rad podpiral uboge dijake, marsikomu je pomagal do višje izobrazbe. Vse življenje je bil navdušen narodnjak, kar mu je povzročilo marsikakšno bridko uro. Ljudstvo ga je radi krepostnega in narodno zavednega življenja visoko spoštovalo.

DEV OŠKAR, deželni sodni svetnik v pokoju in skladatelj, rojen 2. decembra 1868 v Planini pri Rakeku, umrl 2. avgusta 1932 v Mariboru. Oče in mati sta bila v Gorenjskega. V glasbo ga je uvedel že oče, na novomeški gimnaziji pa je nani vpilval p. Hugolin Sattner. Izšolal se je v Glasbeni Matici v Ljubljani in v glasbeni šoli Ambrosiusvereina na Dunaju, kjer je tudi obiskoval pravne nauke, ki jih je dokončal v Gradcu. V sodni službi je bil v Postojni, Škofji Loki, Kranju, na Brdu in nazadnje v Mariboru. Kjerkoli je mogel, je ustanavljal in vodil pevске zборе. Mnogo zaslug si je pridobil pri ustanovitvi Glasbene Matice v Mariboru leta 1919. Bil ji je predsednik in dolgo tudi zborovodja.

Bil je plodovit skladatelj in harmonizator koroških narodnih pesmi. Prve skladbe je objavil l. 1901 v »Novih akordih«. V skladbah je nežen in veselo razpoložen.

MILAVEC MARIJA, posestnica v Jakovici pri Planini na Notranjskem, umrla 4. avgusta 1932 v starosti 64 let po dolgotrajni in težki bolezni. Pokojnica je bila iz ugledne rodbine »Majerjeve« v Ivanjem selu pri Rakeku in mati Cirila Milavca, kaplana na Igu pri Ljubljani, ter dr. Antona Milavca, bivšega oblastnega odbornika v Ljubljani. Bila je vzor krščanske žene in prave, verne slovenske matere, izredno umna gospodinja, ki je znala v najtežjih dneh najti pravo pot iz težav. Miren značaj in dobro srce ji je pridobilo veliko spoštovanje daleč na okrog. Ob grobu je s poudarkom naglasil domači g. župnik Lovšin, da v svojem pastirstvu še ni videl, da bi kak bolnik svojo težko in dolgo bolezen prenašal tako potrpežljivo in vdano v voljo božjo kot pokojna Marija Milavec. Ta vdanost in potrpežljivost je izvirala le iz njene globoke, žive vere. Pokojnica je bila mati trinajstih otrok.

TIVADAR JANKO, šolski upravitelj v Pincah pri Dol. Lendavi, je utonil 15. avgusta 1932 v Muri pri Beltincih šele v 29. letu starosti. Znan je bil po vsej Slovenski Krajini in priljubljen povsod, kjer je bil v službi. Šolarjem dober oče, mladini tovariš, ljudstvu dobronik. Vzoren katoličan, ki se je že v dijaških letih izkazal v vseh naših katoliških organizacijah. Radi svojega praktičnega katoličanstva je moral marsikaj pretrpeti, a prepričanja nikdar ni zatajil. Plemenit značaj, ki ga

Sinko Jožef.

Tivadar Janko.

Milavec Marija.

Dev Oskar.

je vsak vzljudbil. Slovenska Krajina je z njim zgubila enega najboljših mladih delavcev. Večkrat je ponavljal: »Če nisem postal duhovnik, pa sem vsaj učitelj, duše bom pa le vzgajal.«

POGAČNIK JOSIP se je rodil pred šestinsšestdesetimi leti v Podnartu kot sin premožne gojenjske hiše. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani in v Pazinu, pravno fakulteto pa je studiral v Gradcu. Med studiji so mu doma umrli starši. Mlad jurist je moral zapustiti Gradec in doma prevzeti gospodarstvo. Kmalu se je poročil z Gabrielo Jegličovo, sestro bivšega državnega pravdnika dr. Andreja Jegliča iz Podbrezjij. V letih njegove najlepše moške dobe je med Slovenci zagorela ljudska misel s svojim krščansko kulturnim in socialno gospodarskim programom. V tistih letih, ko so se mladi borci zgrinjali okoli dr. Kreka in dr. Šušteršiča, je ta misel osvajala naše podeželje. Tudi Pogačnik iz Podnarta je stopil v njene vrste in kmalu postal deželni in državni poslanec. Po naravi ni bil borec, vendar je bil v tedanji Slovenski ljudski stranki njen zvesti in lojalni zastopnik. Povsod ji je skušal koristiti s svojim uglašenim nastopom. Na odgovornih mestih načelnika obrambnega odseka v dunajskem parlamentu in podpredsednika avstrijske poslanske zbornice, kamor ga je poslala stranka, je Slovincem mnogo koristil in dvignil ugled slovenskih poslancev. S svojim mirnim nastopom si je tudi osebno pridobil le prijatelje, sovražnikov tudi v najbolj burnih časih ni imel. Zato je med avstrijsko aristokracijo užival ugled in spoštovanje. Cesarski dvor ga je cenil in uvaževal; cesar ga je poplemenitil in imenoval za viteza. Ko je Avstrija razpadla in je bila v Ljubljani sestavljena prva Narodna vlada, je postal Josip Pogačnik njen prvi predsednik. Pozneje je

bil tudi prvi poslanik mlade Jugoslavije na Dunaju in je imel težko nalogo, urejati razmerje med domačo državo in novo Avstrijo. Ko je svojo nalogo končal, se je umeknil v svoj Podnart. Politiki je dal slovo. Posvetil se je ves gospodarstvu in družini. Postal je upravni svetnik Trboveljske premogokopne družbe, predsednik upravnega odbora tekstilne družbe »Jugočeška«, pivovarne »Union« itd. Tu se je udeleževal zadnje desetletje s splošno priznano spretnostjo in sposobnostjo. Za svoje zasluge je bil večkrat odlikovan z visokimi redovi. Zapustil je ženo in tri sinove: Joškota, ki je generalni tajnik TPD, Branka, ki je bil do pomladi 1933 adjutant kraljice Marije, in Bogdana, ki je bančni ravnatelj v Mariboru. Bil je družini nežen oče, do vseh pa plemenit in zelo dobrega srca. Umril je 18. avgusta 1932.

PAJK PETER, vnuk znane slovenske pisateljice Pavline Pajkove, rojen 18. maja 1908 v Ljubljani, umrl 18. avgusta 1932 po dolgem in silno mučnem trpljenju. Pokojnik je bil zelo nadarjen slušatelj ljubljanske univerze. Po poklicu slavist se je vsega posvetil proučevanju slovenskega leposlovja in naše kulturne zgodovine. Bil je eden največ obetajočih mladih delavcev, po naravi pa preslaboten, da bi mogel dozoreti. Zgodaj se je zakopal v studij Prešernove poezije in umetnosti ter se temeljito pripravljval za znanstveno delo. Zapustil je mnogo gradiva o raznih vprašanjih, zvezanih z našo kulturno preteklostjo. Izredno vztrajna, tiha, mirna, ko čebelica pridna narava, ki je res v škodo narodu prezgodaj morala pustiti svoje veliko obetajoče delo.

FERTIN MINA, Kraljičeva z Breznice, je umrla 21. avgusta 1932 na Brezjah. Prava svetopisemska Marta in Marija, oboje skupaj. Dobro štirinajstletna

Pogačnik Josip.

Jamar, o. Berard.

Pajk Peter.

Trobej Alojzij.

Dr. Hinterlechner Karel.

Milčinski Fran.

Funtek Anton.

Gruden Jožef.

je po materini prezgodnji smrti morala prevzeti gospodinjstvo in skrb za tri mlajše otroke. Brat Nace je postal duhovnik, Janez prevzel gospodarstvo, Jera se omožila drugam. Tedaj se je Mina poslovila od doma in šla služiti za farovško gospodinjstvo, dokler ni brat postal župnik. Čudovita žena. Samo delo in molitev, ob vsem trudu pa večna dobra volja. Biti vsem Marta z večno strežbo nepopisnega gostoljubja, biti Marija pri nogah Gospodovih ob tabernaklju — to ji je bila vsebina življenja. Zase nič, vse za druge. Bila je vzor, ki v sedanji sebični dobi izmira. Krog 30 duhovnikov je prihitelo k njenemu pogrebu, Mina, čudo plemenitega srca, zaslužila si to častno spremstvo. Veseli se v Gospodu, svojem Bogu! Mnogo je napisala o pesniku Prešernu za msgr. Toma Zupana, kakor je slišala pripovedovati iz ust svojega očeta.

TROBEJ ALOJZIJ, šolski upravitelj v pokoju, rojen 20. junija 1861 v Gornjem gradu, umrl 25. avgusta 1932 v Šoštanju. Po končani osnovni šoli v rojstnem kraju je prišel na učiteljske v Mariboru. Učiteljeval je v Rečici ob Savinji, v Št. Ilju pri Velenju in končno 19 let v Šoštanju, skupaj 45 let, nato stopil v pokoj leta 1925. Ves čas svoje službe je bil marljiv vzgojitelj in značajan Slovenec, ki je tudi v najhujših dneh pred vojsko in med njo vztrajal sredi trdega narodnega boja z Nemci in nemškutarji. Njegova šola je vzgojila cele rodove v slovenskem duhu. Učiteljstvu je bil dober tovariš, ljudstvu prijazen svetovavec, učencem ljubezniv vzgojitelj. Spoštovalo ga je vse, tudi narodni nasprotniki. Pokojni Trobej je pomagal tudi na gospodarskem in društvenem polju. Bil je dober sadjar, v družbi izbraven pevec in ljubitelj glasbe. Za zasluge v šolskem in gospodarskem oziru je bil izvoljen za častnega občana občine Št. Ilj pri Velenju in občine Šoštani.

POKLUKAR JANEZ, rojen 14. julija 1852, je umrl v Gorjah pri Bledu 14. septembra 1932. »Zagarjev stric« je rad bral, naročal je vse katoliške politične in verske liste. Romal je dvakrat v Lurd, dvakrat v Rim, obiskal je tudi sveto deželo. Deloval je pri domači hranilnici, kmetijski zadrugi, prosvetnem in gasilnem društvu. Njegov stric Janez je bil kanonik, stric Jože župnik v Št. Vidu na Dolenjskem, brat Jože pa politik in deželni glavar. Bil je prava in verna gorenjska koreninal!

GRUDEN JOŽEF, višji poštni kontrolor v pokoju, rojen 14. marca 1864 v Novi vasi pri Rakeku, umrl 16. oktobra 1932 v Ljubljani. V Ljubljano je prišel deček že v 3. razred ljudske šole in tu končal gimnazijske razrede. Bil je veččak slovenskega

jezika pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani. Zlasti po vojski je bilo treba v tej panogi opraviti veliko delo, ko je vse poslovanje postalo slovensko. Pokojni Gruden je imel pisateljsko pero. Od mladih let je bil sodruknik »Vrtca«, zlasti od leta 1904. dalje. Prevajal je največ iz češčine. Njegovi prevodi so vsi do skrajnosti izklesani in izbrušeni. Nekaj jih je prišlo tudi v šolske čitanke. Pisal je še v »Angelčka« in pošiljal potopisna poročila v »Slovenca«.

JAMAR p. BERARD, frančiškan v Kamniku, se je rodil v Ljubljani 16. januarja 1867 in je umrl 18. oktobra 1932. Deloval je skoro po vseh postojankah redovne provincije, največ v Brežicah, kjer je bil voditelj in vizitator tretjega reda okoli dvajset let in dlje časa samostanski predstojnik. Znan je bil tudi kot izkušen in spreten čebelar.

FUNTEK ANTON, profesor v pokoju, rojen 30. oktobra 1862 v Ljubljani, umrl 21. oktobra 1932. V Ljubljani je dovršil pet razredov realke, nato šel na učiteljske, ki ga je dovršil leta 1881. Nekaj časa je bil učitelj v Litiji in Št. Vidu pri Stični. Deželni odbor ga je kmalu poslal studirati obrtnoilstvo na dunajski tehnološki muzej, nakar je postal učitelj na ljubljanski mestni šoli na Barju. L. 1888 je napravil izpit za meščanske šole in pozneje kot profesor jezikovno zgodovinske in matematično prirodoslovne skupine ter pedagogike učil na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. Pokojni Funtek je bil visoko spoštovana pesniška narava. Prvo njegovo pesem je priobčil Ljubljanski Zvon leta 1881. (»Mejnik«). Bil je Cimpermanov učenec in po njem je prevzel dovršeno obliko. Sodeloval je v Ljubljanskem Zvonu, v Kresu in v Slovanu. Leta 1894 je izdal svoje Izbrane pesmi. Dasi so ga moderni — Kette, Župančič in Cankar — potisnili v ozadje, je ostal vedno zelo upoštevana slovstvena osebnost. Prav posebno pa se je odlikoval kot prevajavec Baumbachovega Zlatoroga, Shakespearejevega Kralja Leara, Goethejevega Fausta (I. del), Hauptmannovega Potopljenežnega zvona itd. Prevedel je razna besedila za opere (Prodana nevesta, Čarostelec itd.). Od 1.1891 do 1894 je Funtek urejeval Ljubljanski Zvon, Poklukar Janez. Fartin Mina.

Dr. Vodusek Konrad.

Krebelj Peter.

dolgo let uradno Laibacher Zeitung, po vojski Uradni list do l. 1930. Pri tem delu si je pridobil velike zasluge za uradno slovensko izrazoslovje. Funtek je bil mož obširnega znanja in obzorja. Zanimal se je skoro za vse, najbolj za leposlovje, prav do zadnjega. Užival je splošno spoštovanje. Leon Funtek, sin iz prvega zakona, živi kot profesor na konservatoriju v Helsingforsu. Bil je dvakrat poročen. Dasi je cenil izobraženo in načitano družbo, je vendar živel sam zase in zaprt vase. Funtkove zasluge za slovenski jezik, slovensko knjigo, gledališče, časnikarstvo in sploh za našo kulturo bodo ostale trajne, sam pa bo ohranil častno mesto v slovenski kulturni zgodovini.

MILČINSKI FRAN, s pisateljskim imenom »Fridolin Zolna«, rojen leta 1867 v Ložu, kjer je bil njegov oče v sodnijski službi, umrl 24. oktobra 1932 v Ljubljani, kjer je imel po vstopu v pokoj svojo odvetniško pisarno. Po končani gimnazijski dobi se je posvetil pravniški vеди na dunajski univerzi. Po končanih studijah je stopil leta 1890 v sodno službo v Ljubljani, nato je bil sodnik v raznih krajih po Slovenskem. Dolgo časa je bil v Idriji. Ko je bil imenovan v Ljubljano, je na ljubljanskem sodišču takoj posvetil vso svojo skrb mladinskega oddelku. Njegova zasluga je, da imamo danes v Ljubljani vzorno urejeno mladinsko skrbstvo, ki ni le uradna ustanova, ampak tudi res socialno človeška naprava. Milčinski si je že zgodaj pridobil glas odličnega pravnika. Mnogo je sodeloval pri »Slovenskem pravniku« in bil med tistimi slovenskimi pravniki, ki so ustvarjali slovensko pravno imenstvo. Po prevratu je bil določen za važno mesto v poverjeništvu za socialno skrbstvo v Ljubljani, a se je rajši vrnil k sodišču kot apelacijski sodnik. Pozneje je bil imenovan za prisednika na najvišjem sodišču za Slovenijo, pri stolu sedmorice v Zagrebu. Kakor povsod se je Milčinski tudi tu odlikoval po ostrini svojega duha, redkem poznavanju prava in veliki nepristranosti. Po dolgih letih službe je bil leta 1925 upokojen v činu dvornega svetnika, na kar je odprl lastno odvetniško pisarno. Bolj kot njegovo poklicno delo je Milčinskega storilo znanega njegovo plodovito pisateljsko pero. Sodniški poklic mu je dal obilo prilike, da je globlje pogledal v življenje, ki pa ga je znal pogledati Milčinski od vsele strani. Trajne vrednosti za našo mladino so njegovi spisi: Pravljice, Tolovaj Mataj in druge slovenske pravljice; izmed iger pa Martin Krpan mlajši, Kjer ljubezen tam Bog, Volkašin in Mogočni prstan. Nepozabne so tudi njegove satire, zlasti: Igračke, Muhoborci, Suha roba, Igračke in Zgodbe kraljeviča Marka.

V Mohorjevi družbi je izšla njegova pri starih in mladih priljubljena povest Ptički brez gnezda.

Dr. HINTERLECHNER KAREL, vseučiliški profesor v Ljubljani, umrl 27. oktobra 1932. Bil je Ljubljančan. Njegov oče je bil znan in spoštovan obrtnik, čevljar. Mati je bila po rodu Čehinja; po njej je podedoval žilavo vztrajnost, praktično razsodnost in organizatorno spretnost. Rodil se je 31. maja 1874. Dopršivši leta 1894 gimnazijo, je šel na dunajsko univerzo, studiral mineralogijo in petrografijo in 1899 promoviral za doktorja filozofije. Že 1898 je bil nastavljen za asistenta na tehniki v Brnu, 1900 pa prišel na državni geološki zavod na Dunaju. Tu je deloval 19 let, bil 1918 imenovan za šefa geologa, po prevratu pa kot Slovenec odslovljen. Leta 1919 je bil imenovan za rednega profesorja na tehniški fakulteti v Ljubljani in takoj prvo leto, ko je bilo treba fakulteto organizirati, je bil za dekana. V studijskem letu 1924/25 pa je kot rektor vodil našo univerzo in se z enako skrbjo zavzemal za prospeh vseh petero fakultet. Ustvaril je vzoren mineraloški inštitut z dragoceno zbirko in izbrano knjižnico. Izdelal je načrt za državni geološki zavod in ga predložil vladi, kakor je bil že prej naredil osnutek za češki državni geološki zavod v Pragi. Večkrat je v časopisju javnost poučil o univerzitetnih zadevah in potrebah. Pri vsem tem delu, ki mu je vzelo mnogo časa, je nadaljeval svoja znanstvena raziskavanja in geološke karte ter pripravil slovenske učbenike iz panog svoje stroke. V letih, ko je služboval na dunajskem geološkem zavodu, je objavil dolgo vrsto razprav. Pisal je tudi v Vestnik češkega znanstvenega društva in v nemške geološke liste. Bil je član raznih čeških in dunajskih znanstvenih zavodov. Karel Hinterlechner je bil mož, ki si ga moral spoštovati: preprost, iskren, vztrajen, dobrega srca in nesebičen.

Dr. VODUŠEK KONRAD, odvetnik v Ljubljani, umrl, zadet od kapi, 29. oktobra 1932. Pokojnik se je rodil v Gorici 1874 kot sin znanega profesorja Mateja Voduška. Gimnazijo je dokončal v Ljubljani, pravne nauke na Dunaju, nato je stopil kot koncipient v pisarno dr. Ivana Tavčarja. Po nekaj letih je odšel v Trst, kjer je odprl svojo lastno pisarno. Tu se je posvetil javnemu delu, zlasti na gospodarskem polju. Uspešno se je trudil, da se je lepo razvila tržaška Jadranska banka, ki je postala važna slovenska postojanka v tržaškem in v primorskem življenju sploh. Po prevratu se je preselil v Ljubljano, kjer je pa moral z žalostjo gledati, kako Jadranski banki letijo

Dr. Jerovšek Anton.

Rant Helena.

Arh Ivan.

Labes Ivan.

Skerlep Josip.

Murnik Rado.

polena pod noge prav iz vrst, iz katerih bi jih ne pričakoval. Nekaj časa je bil tudi predsednik Narodne tiskarne ter se udeleževal celó v časnikarstvu. Pokojnik je bil med tistimi redkimi, tako zvanimi »starini« Narodno napredne stranke, ki so se rajši umekniti iz javnega življenja, kakor da bi šli z radikalnejšo, mlajšo strujo, ki je po prevratu prevzela vodstvo na gospodarskem in političnem polju. Osebo je užival v Ljubljani velik ugled. Z njim je odšla v večnost važna priča mnogih zanimivih poglavij iz naše narodne in politične zgodovine v Trstu in v Ljubljani.

Msgr. dr. JEROVŠEK ANTON, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru, umrl, zadet od kapi, 31. oktobra 1932. Dr. Jerovšek je bil izrazita osebnost med štajerskimi Slovenci. Rojen je bil 23. maja 1874 v Spodnji Novi vasi pri Slovenski Bistrici. Gimnazijo in bogoslovje je dokončal v Mariboru. Prvo njegovo kaplansko mesto je bilo v Vojniku, nato je šel v rimski zavod »Dell'anima«, kjer je bil leta 1900 promoviran za doktorja rimskega prava, bil nato dvorni kaplan in konzistorialni tajnik, profesor in veroučitelj na mariborski realki, dokler ni leta 1911. šel radi bolehnosti v pokoj in prevzel vodstvo Cirilove tiskarne. Na novem delovnem mestu se mu je nudila prelepa prilika, razviti vse svoje izredne gospodarske in politične darove. Slomšek je spodnještajerskim Slovencem prinesel duhovno ravnovesje, Jerovšek pa jih je po odhodu dr. Korošca v dunajski in po prevratu v belgrajski parlament utrdil v politični in gospodarski moči. Dr. Jerovškovo stanovanje je postalo od leta 1911, ko je prevzel vodstvo tiskarne, živo središče vsega spodnještajerskega katoliškega in slovenskega gibanja. Saj je v istem stanovanju prebival tudi mladostni prijatelj in drugi duhovni vodja slovenskih Štajercev, dr. Hohnjec, ki je z dr. Korošcem dolgo vrsto let odločilno posegal v vse javne dogodke ne le na Štajerskem, nego tudi na Slovenskem sploh. Povsem naravno je bilo, da je bil dr. Jerovšek z generalom Maistrom in z dr. Veršovškom eden soodločujočih mož zlasti v težkih dneh prevrata, ko je šlo za usodo Maribora. Tisti dnevi in zlasti tista odločilna seja v pozni nočni uri v uredništvu »Straže« in »Slovenskega Gospodarja«, ko je ženket razbitih šip opozarjal na skrajno kritično položaj, bo ostala v slovenski zgodovini zapisana s prav velikimi črkami. Okrog njega so se zbirali najzvestejši sodelavci. Jerovšek je posredoval med mladimi in starimi in jih združeval. Marsikaj se je njemu posrečilo, kar bi se drugemu ne bilo. Neprisiljena demokratična narava in vse razumevajoči duh sta ga usposab-

ljala za izbornega svetovavca in zaupnika v vseh težavah. Vse življenje mu je bil določen en cilj: duhovno, politično in gospodarsko združeno reševanje spodnještajerskih katoliških Slovencev. Mesto ravnatelja v tiskarni je bilo zato zanj kot nalašč. Pod njegovim vodstvom se je tiskarna sv. Cirila visoko dvignila, tako da lahko ustreže vsakršnemu naročilu. Glavno torišče dela za dr. Jerovška je bilo na gospodarsko finančnem polju. Pokazal je izredno možnost pri denarnih in gospodarskih zavodih. S pokojnim proštom dr. Martinom Matkom je ustanovil Spodnještajersko ljudsko posojilnico in po Matkovi smrti postal nje načelnik. Mariborsko Mestno hranilnico je tako preustrojlil, da je postala eden najtrdnjših denarnih zavodov bivše Štajerske. Velike so zasluge dr. Jerovška za mesto Maribor, odkar je bil izvoljen v mestni svet in bil v njem več let finančni poročevavec. Po smrti dr. Matka je postal še načelnik Katoliškega tiskovnega društva v Mariboru. Podružnica Zadrudne gospodarske banke v Mariboru ga šteje med svoje ustanovitelje. Vse delo pa je blagi pokojnik opravljal nad vse požrtvovalno, nesebično, v duhu velikega Slomška in Kreka. Katoliški tisk ga šteje med svoje osnovatelje, tako »Straža«, »Naš Dom« in po prevratu »Mariborske Novice«. »Naš Dom« je še danes glavno mesečno glasilo za slovensko štajersko mladino. Med prvimi je bil, ko je bilo treba organizirati katoliško politično gibanje na Štajerskem. Pomagal je dr. Korošču, dr. Hohnjcu in drugim pri ustanovitvi in širitvi Slovenske kmetске zveze, ki je v kratkem času zbrala v svojem okrilju množice kmetскеga ljudstva, zajezila in omejila širitev nemškutarsko štajercijanskega gibanja. Dr. Jerovšek je bil stalno član izvršilnega odbora in načelstva Kmetске zveze in Slovenske ljudske stranke, njegov svet je bil marsikdaj odločilen. Da je delal tudi v Mladeniških zvezah, je samo po sebi umljivo. Z dr. Koroščem in F. Žebotom je organiziral leta 1901 prvi mladeniški shod v Žičah. Mladeniške zveze so v kratkem času razgibale vso Štajersko in pripravile temelj za težko, plodonosno politično delo. Zadnje njegovo delo je bila cerkev očetov jezuitov v Mariboru. Sredi priprav za posvetitev nove kapelice presv. Srca Jezusovega je božja poslanka neumornemu snovatelju velikih načrtov nenadno prestrigla življenjsko nit in dr. Jerovšek je odšel v večnost po plačilo za vse svoje plodovito in nesebično delo.

RANT HELENA, rojena Fojkar, iz Zg. Luše v župniji Sv. Lenarta nad Škofjo Loko, je bila rojena 5. aprila 1875 in je umrla po dolgi, vdano

Rode Terezija,

Štravs Marija.

Supin Marija.

Antolin Kornelij.

prestani bolezní na dan vseh svetnikov 1932. Markovo mater so poznali vsi reveži daleč naokrog, ker nihče ni šel prazen od njene hiše, niti trde besede ni slišal nikdo iz njenih ust. To veliko ljubezen in usmiljenje je črpala pokojnica iz svoje žive vere, ki jo je učila v vsakem revežu sprejemati Kristusa. Bila je mati dvanajst otrok, izmed katerih jih devet še živi. Vsa se je zanje izživljala, posebno pa je imela vse svoje življenje globoko zavest odgovornosti za vzgojo in življenje otrok.

KREBELJ PETER, orožniški stražmojster v pokoju, rojen 29. aprila 1851 na Ostrožnem brdu pri Postojni, je umrl 4. novembra 1932 v Mariboru. Sam se je pričel branju in pisanju, znal je več jezikov, zanimal se je za vse, zlasti pa je ljubil petje, posebno pesmi prijatelja Gregorčiča so mu bile ljube. Svojih devetero otrok je vzgojil v pravem narodnem duhu. Sam je bil vedno neupogljiv Slovenec in je deloval pri društvih v Gorici in drugod. Zaradi svoje narodne zavesti je imel v stari Avstriji večkrat opraviti s policijo. Mladini je večkrat ponavljal besede: »Ako bi mladost vedela, kaj starost potrebuje, bi ne bilo na svetu nobenega berača.« Vsi, ki so ga poznali, so ga ljubili kot dobrega družinskega očeta in moža poštenjaka.

MURNIK RADO, pisatelj, rojen 31. julija 1870 v Ljubljani, umrl 6. novembra 1932 v mestnem zavetišču v Ljubljani. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, študiral zdravilstvo na Dunaju in v Gradcu, a se končno posvetil le književnemu delu. Po prevratu je postal uradnik dopisnega urada v Ljubljani, a že leta 1921 prišel ob službo, ko je urad prenehal. Kot pisatelj si je pridobil ime zlasti s svojimi humorističnimi spisi. Znana sta zlasti »Napoleonov samovar« in »Bucek v strahu«. Njegove knjige »Navihanci«, »Matajev Matija«, »Lovske bajke in povesti«, »Groga in drugi« bodo še dolgo imele svoje čitatelje. Več lepih stvari ni prišlo v knjigi med svet. Bil je eden najboljših slovenskih podlistkarjev. Umrl je po dolgotrajnem bolehanju brez denarja. Pomanjkanje in trpljenje sta ga spremljala do smrti. Dokler je mogla, ga je podpirala v bolezní predobra mati, starka pri tri in osemdesetih letih.

ARH IVAN, inženjer in generalni ravnatelj državnih gozdov in posestev v pokoju, rojen dne 25. septembra 1860 v Ljubljani, je umrl v Pragi dne 22. novembra 1932. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, nato je odšel na tehniško šolo v Gradec, potem pa končal visoko poljedelsko šolo na Dunaju. Svoje službovanje je pričel na cesarskih po-

sestvih v Hodoninu na Moravskem, potem je bil oskrbnik cesarjevega posestva na Orthu, vzhodno od Dunaja. Ker se je izkazal za izvrstnega uradnika in gospodarja, so ga poklicali v generalno ravnateljstvo na Dunaj, nato pa k upravi cesarskih posestev na Češkem. Leta 1905 je postal generalni ravnatelj in predstojnik praškega urada; to službo je opravljal do svoje upokojitve. Odlikoval se je po svojem strokovnem znanju, po obzirnem nastopu in pravičnem ravnanju. Cesar Karel ga je zaradi zasluga aprila leta 1918 povišal v viteški stan. Po državnem prevratu je še dalje služboval v Pragi, bil bi prevzel na poziv Narodne vlade v Ljubljani stolicu za narodno gospodarstvo na novo ustanovljeni ljubljanski univerzi, pa ni bilo kredita, da bi se stolica mogla ustanoviti. Julija leta 1923 je bil trajno upokojen. Bil je mož globokega verskega prepričanja in gorke ljubezni do svojega naroda. Rad je prispeval za dobrodelne namene in vsaki taki prošnji je po svojih močeh ugodil. V Pragi je bil član »Podpornega društva za slovenske dijake«.

SKERLEP JOSIP, posestnik v Mali vasi pri Ježici, rojen 3. aprila 1862, umrl 3. decembra 1932. Pokojnik je bil vzoren gospodar, poštenjak, kremenitega značaja in skrben oče svoji družini. V svoji bogati izkušnosti in preudarnosti je vedno rad pomagal bližnjemu z dobrim nasvetom. Dolgo vrsto let je bil cerkveni ključar; za nad štiri-desetletno plodonosno delovanje in občinskem odboru na Ježici je bil tudi odlikovan. Bil je soustanovitelj Gasilnega društva na Ježici in za njegovo tridesetletno zvesto in vneto delo ga je društvo imenovalo častnim članom. Strojna zadruga na Ježici se je s pokojnikovim sodelovanjem lepo razvijala. Kako zelo je bil cenjen v domači vasi, občini in daleč na okoli, je pričala njegova poslednja pot.

LABES IVAN, železniški uslužbenec v pokoju, rojen 2. maja 1849 v Pobrežju pri Mariboru, umrl v Mariboru 7. decembra 1932. Dolga desetletja zaposlen v mariborski delavnici drž. železnic je bil od mladih let neomajno zvest katoliškemu mišljenju in vzornemu življenju. Že leta 1879 je pristopil k novo ustanovljeni Vincencijevi konferenci pri Sv. Magdaleni in bil dolga leta desna roka voditeljev. Zadnjih petnajst let je bil neumorno delaven predsednik konference in velik dobrotnik revežev. Bil je tudi med prvimi, ki so pristopili k društvu za zidavo nove magdalenske župnijske cerkve, in opravljal do smrti tajniške posle. Izredno pobožni mož je bil sleherni dan pri sv. maši in večernicah, vzoren je bil pri prejemanju sv. za-

kramentov. Sleherno cerkveno slovesnost je smatral za svoj praznik. Pred petindvajsetimi leti je zgubil svojo družico Terezijo, pred desetimi leti hčerko Alojzijo, pred osmimi leti pa edinega sina Ivana. Pokojni je užival med katoliškimi Slovenci v Mariboru izreden ugled.

RODE TEREZIJA, rojena 19. oktobra 1865, je umrla 7. decembra 1932 v Nožicah na Homcu. Tako verno in za vse dobro vneto mater in gospodinjjo je mogla vzgojiti le Cerkev in njen katoliški prosvetni pokret zadnjih desetletij. »Udamičeva mama« je bila vzor zakonske žene in gospodinje, ki jo je odlikovala zlasti velika skrbnost za dom in ljubezen do revežev. Bila je prednica Marijine družbe za žene, naročnica mnogih nabožnih in drugih časopisov in knjig; med darovavci v dobre namene, zlasti za homško cerkev, je bila vedno prva; z veliko ljubeznijo je skrbelo za vse katoliške organizacije v fari. Vzgojila je 10 otrok, 5 fantov in 5 deklet, v verskem duhu in kljub radodarnosti privarčevala nekaj denarja, ki ga je volila večinoma v dobre namene. Dasi je bila preprosta žena, je nad 40 let redno pisala družinsko kroniko, v kateri pa nikdar ni omenjala človeka nevrednih dogodkov in prav s tem pokazala svoje plemenito srce. Ni čuda, da je bila blaga žena povsod tako priljubljena.

ŠTRAUS MARIJA, rojena 19. decembra 1877 v Št. Florijanu v Doliču, umrla 10. decembra 1932 na Dobrni, Dobra, krščanska žena, velika dobrotnica revežev. Vsakomur je pomagala, če je le mogla. Vse jo je rado imelo. Zapustila je sedem krščansko vzgojenih otrok.

SUPIN MARIJA, roj. **KONC** 6. oktobra 1853 v Čirčicah pri Kranju, vdova pomožnega sluge nekdanje Kranjske hranilnice v Ljubljani, umrla 16. decembra 1932 pri sinu župniku Karlu Supinu v Trzišču pri Št. Janžu na Dolenjskem. Pokojnica je v mladosti služila na več krajih za kuharico. Tako tudi pri pokojnem advokatu in pisatelju dr. Ivanu Tavčarju. Bila je skrbna gospodinja in dobra mati tudi dijakom, ki so stanovali pri njej. Marsikdo se z velikim spoštovanjem in hvaležnostjo spominja stare »Mine« in »tihih tednov«, kadar je hotela z molkom kaznovati neposlušne višjegimnazijce, dokler je lepa beseda ni spravila zopet v dobro voljo in je bilo »grdobi« vse odpuščeno.

ANTOLIN KORNELIJ, rojen 11. junija 1900 v Odrancih v Slovenski Krajini, umrl 16. decembra 1932 v Črensovcih, kjer je od leta 1924 slovel kot izvrsten sodar in izvrsten pevec, dober gospodar in skrben družinski oče. Več let je bil občinski

Požlep Francelj.

Rozman Jurij.

odbornik, blagajnik, odbornik Prosvetnega društva, zadnja tri leta je bil tudi za nadzornika delavcev na državnem posestvu v Belju. Vzoren katoliški mož in zaveden Slovenec je bil povsod priljubljen.

NAPOTNIK FRANC, po domače »Lipak«, rojen 4. novembra 1855, umrl 24. decembra 1932 na Tepanjskem vrhu pri Konjicah. S pokojnim, bratom rajnega lavantinskega škofa dr. Mihaela Napotnika je legel v grob velik del politične in kulturne zgodovine Spodnje Štajerske. Kot prava kmetijska grča je znal neizprosno in vztrajno braniti svoja krščanska načela in slovensko narodnost. V Katoliškem političnem društvu v Konjicah, ki je bilo ustanovljeno še na pobudo škofa Slomška, se je izsolal za poznejše svoje javne nastope. Bil je zelo živahen govornik na političnih shodih proti nemškutarstvu in štajercijanstvu. Okrog njega se je zbiral po shodih narodno zavedni kmetijski živelj. Začetkoma je nasprotoval zidanju katoliškega društvenega doma, pozneje pa se je prepričal o njega velikem pomenu za Konjice in širšo okolico ter zato žrtvoval skoro svoj gozd. Izredno dobro se je počutil med mladino in med pevci slovenskih narodnih pesmi, ker je že izza mlada sam rad popeval. S ponosom je naglašal, da je črpal svojo izobrazbo iz »Slov. gospodarja« in knjig Družbe sv. Mohorja. Zelo so nanj vplivali tudi dijaški sestanki, ki so se vršili na Lipakovem domu, ko je studiral še rajni njegov brat, poznejši škof Mihael Napotnik. France je bil pa tudi izboren gospodar; leta 1913 si je postavil novo hišo in veliko gospodarsko poslopje. Častno službo cerkvenega ključarja v Konjicah je opravljal svojih petdeset let, vse do smrti. Dolgo let je bil tudi oče ubogih. Njegovo delo je tudi sedanja dvorazredna šola v Tepanju. Najstarejši sin Jožef je profesor.

POŽLEP FRANCELJ, posestnik pri Sv. Krištofu v Ljubljani, umrl 28. decembra 1932, star 74 let. V svojih mladih letih je bil cerkovnik pri frančiškanih v Ljubljani. Tu si je navarčeval toliko, da je kupil za pokopališčem sv. Krištofa prazno in nerodovitno jamo. Ko je pustil svojo cerkovniško službo, se je preselil s svojo sestro Marijano v to jamo in jo začel obdelovati. V nekoliko letih sta jo spremenila v krasen in rodoviten vrt, ki ju je dolga leta preživljal. Po vojski je cena svetu nenadoma poskočila in tako je tudi Francelj nenadoma postal bogat. Odprodal je večji kos tega sveta in dobil zanj težke stotisočake. Da je postal bogat, ni opazil na njem nihče, razen siromakov, cerkve in dobrodelnih zavodov. Pa tudi ti večinoma niso vedeli, kdo jim je do-

Napotnik Franc.

Žargi Maks.

Rottmann p. Klarus.

Jeglič Jan. Nep.

brotnik. Francelj je bil vzor katoliškega moža, dasi je bil fant do smrti. Preprost v vsem svojem življenju, globoko veren, mož molitve in katoliškega dejanja. Bral je veliko in bil podkovan v vseh dnevnikih vprašanjih.

ROZMAN JURIJ, bivši župnik v Kovorju pri Trziču, rojen 18. aprila 1846, je umrl 1. januarja 1933 v Trbojah pri Kranju, v svojem rojstnem kraju. Bil je zelo originalen župnik. Ko je bil v Rakitni, ga je imel Ivan Cankar pred očmi za opis kmečkega župnika v povesti »Martin Kačur«. Ljudje so ga imeli skoro za čudaka, pa je bil izredno duhovit in naobražen. Posebno dobro je poznal sveto pismo stare zaveze, hebrejščino je znal kot menda nikdo, njegov prevod psalmov in nekaterih drugih knjig stare zaveze se je ohranil v rokopisu. Bil je tudi jezikoslovec in zgodovinar. Zlasti je bil originalen v svojih pridigah. Kljub svoji učenosti je bil nenavadno ponižen, profesuro v bogoslovju je odklonil, izredno skromen je bil v jedi in noši, pa globoko pobožen dušni pastir.

ZARGI MAKŠ, trgovec in posestnik v Kamniku, rojen 5. oktobra 1898 v Kamniku, umrl 5. januarja 1933 v ljubljanski bolnišnici. Pokojni je šele pred dvema letoma prevzel po svojem pokojnem očetu trgovino, jo lepo preuredil in povečal. Pobožen in odločno katoliško misleč mož je enako vzgajal svoje otroke v strogo krščanskem duhu. Udeleževal se je tudi javnega dela, bil občinski odbornik in odbornik meščanske korporacije. Vneto je delal pri vseh katoliških organizacijah, pomagal cerkvi kot ključar, zelo požrtvovalno pa je skrbel za blagajniške posle pri Vincencijevi konferenci. Ljubil je zelo tudi čebelarstvo.

JEGLIČ JANKO NEPOMUK, ravnatelj II. mestne deške šole v pokoju in hišni posestnik v Ljubljani, rojen 19. maja 1859 v Zgornjem Tuhinju pri Kamniku, umrl 9. januarja 1933. S štirinajstimi leti je prišel v šolo v Ljubljano, kjer je maturiral na učiteljski šoli leta 1884, napravil čez dve leti usposobljenostni izpit in služil v Škocijanu pri Turjaku, v Tunjicah, Pečah pri Moravčah, pri Sv. Križu pri Litiji, kjer se je tudi poročil, potem na Rakeku in končno postal ravnatelj II. mestne deške šole v Ljubljani, kjer je služil polnih 20 let do 1924. leta, ko je bil upokojen po 40letni vzorni službi. Pokojni je bil izvrsten učitelj in vzgojitelj; kjer je služil, se ga vsi z največjo hvaležnostjo spominjajo. Njegovo delo se je poznalo v celih rodovih. Zakaj znal je učiti učence o vrtnarstvu, sadjereji, gospodarstvu in ročnih delih. Strog in ljubezniv, neizmerno skrben in vesten si je znal pridobiti srca mladih in starih. Neutrudljiv organizator učil-

teljstva si je pridobil veliko zaslug za Slomškovo zvezo, ki ji je bil tudi dolgoletni odbornik. Pri Sv. Križu pri Litiji in na Rakeku je ustanovil podružnico Kmetijske družbe, pri Sv. Križu tudi posojilnico in hranilnico. V Ljubljani je bil neumoren snovatelj dnevnih zavetišč za revno mladino; med vojsko je oskrboval gališke begunce in opravljal težko delo krušnega komisarja. Dolgoleten odbornik Vincencijeve družbe je skrbel za uboge, zlasti v šentpetrskem okraju, kjer so ga volivci leta 1911 na priporočilo dr. Kreka poslali v ljubljanski občinski svet, da je kot »ubožni oče« mogel tembolj skrbeti za sirote svojega kraja. Pod zupanovanjem dr. Periča leta 1923 je bil prav radi zaslug za revne sloje imenovan za častnega ljubljanskega meščana. Poznal je vse reveže in uboge vdove šentpetrskega okraja, za vsakega se je zanimal, vse obiskoval, delil podpore, skrbel za službe otrokom, se zavzemal zanje pri uradih itd. Prav posebno pa je skrbel za »Dom slepih«. Kot blagajnik Društva za slepe je znal poiskati zanj vire kot malokdo. Kot skušen javni delavec in vzgojitelj je rad delal v Prosvetnem društvu pri Sv. Petru in bil njeva častni član. Dolgo let je bil odbornik Društva hišnih posestnikov, kjer je zadnja leta osnoval in vodil odsek Samopomoč. Odličen delavec je bil tudi pri nekdanji županski zvezi za Slovenijo, bil član ravnateljstva Hranilnice kmečkih občin, zadnja leta tudi član upravnega odbora. Radi gospodarskih zmožnosti je bil tudi v odboru Vzajemne zavarovalnice. Bil je kongreganist pri oo. jezuitih in tudi umrl kot vzoren kristjan.

ROZMAN PETER, upokojeni tovarniški mojster na Jesenicah, rojen leta 1864 v Bohinju, umrl 16. januarja 1933 po dolgem trpljenju, je bil poznan po vsej gornji savski dolini in po bohinjsem kotu. Bil je mož, da malo takih. Vseskozi neustrašen bорец za krščanska načela, vedno zvest Bogu in domovini, eden prvih in najvidnejših utiravcev krščanskega socialnega gibanja na Jesenicah. Po prevratu so ga nasprotniki nesli iz tovarne, a le ni klonil. Bil je med ustanovitelji bivšega Katoliškega delavskega društva in Krekovega prosvetnega društva, Delavskega doma, sam dober odrski igravec, živo veren in zadnje njegovo delo je bilo, da je izposloval za Savčane dnevno sv. mašo in obhajilo v cerkvi na Savi. Katoliški značaj, veder, pošten. Imel je 16 otrok, ki jih je lepo vzgojil in preskrbel do kruha. Bil je vzor očeta, socialnega in kulturnega delavca. Večni mu spomin!

ZADRAVEC PETER, župnik pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji, rojen na Grabah v župniji Središče dne 23. junija 1866. Gimnazijske studije je

Rozman Peter.

Zadavec Peter.

dokončal v Varaždinu, bogoslovne pa v Mariboru. Ker so mu starši umrli pred posvečenjem, je imel novo mašo pri Mariji Snežni, kjer je bil tedaj njegov brat Ivan kaplan. Peter je 1. 1902 postal župnik pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji in je tam služboval trideset let, potem pa je nastopil pokoj na svojem posestvu na Dobravi pri Ormožu. Pa kmalu je moral zaradi ranjene noge v bolnišnico v Ormož, kjer je 23. januarja 1933 umrl. Bil je dobrosrčen in šaljiv in zato je bil priljubljen pri svojih Lenarčanih. Zato ga niso pustili pokopati v Ormožu, ampak so ga v hudi zimi z velikim spremstvom prepeljali k Sv. Lenartu.

ROTTMANN, p. KLARUS, frančiškan in knezoškofijski duhovni svetovavec, umrl v Mariboru 26. januarja 1933, rojen je bil 16. septembra 1861 v župniji sv. Marije v Mariboru, kjer je bil tudi dušni pastir nad 40 let. Bil je izredno priljubljen med duhovščino in ljudstvom, Okrog 30 let je bil

Ahačič Matej.

Senica Minka.

spovednik pri šolskih sestrah in ne veliko manj let v bogoslovnem semenišču. V njegovi celici so ga iskali nešteti od najvišjih do najnižjih in njegova spovednica v baziliki je imela magnetično privlačno moč. Bil je zgleden, goreč duhovnik, mil in ljubezniv sobrat, miren in prikupljiv značaj.

KAPŠ RUDOLF, župnik v Banjaloki ob Kolpi. Po večletnem hudem trpljenju, ki ga je potrpel, ljivo in molče nosil, je vdan v božjo voljo izdihnil 29. januarja 1933. Rodil se je na Uršnih (Vršnih) selih pri Toplicah na Dolenjskem 13. maja 1886. Gimnazijo je dokončal v Novem mestu, bogoslovje pa v Ljubljani. Prvo službo je dobil v Postojni, kjer je pokazal mnogo sposobnosti in nič manj pridnosti, ki mu ni omagala v vseh novih krajih. Bil je v Vipavi, v Trebnjem, v Št. Jerneju, pozneje pa v Križah na Gorenjskem. Od leta 1922 do 1925 je moral v začasnem pokoji, ki ga je preživel doma. Brž ko je nekoliko ozdravel, je prevzel ekspoziuro na Zdihovem v kočevski dekaniji. Odondod pa je prišel za župnika v Banjaloko, kjer sedaj tudi počiva. Župnik Kapš je bil mož veselega in odkritega značaja (bil je tudi lovec) in zlatega srca ter darežljive roke. Govoriti je znal prav preprosto in so ga ljudje v cerkvi zelo radi poslušali.

SENICA MINKA, rojena 3. aprila 1882 v Kamniku, bila je iz znane Tomanove rodbine, je umrla 2. februarja 1933 v Domžalah. Vzorna krščanska žena je bila povsod znana in tudi nad vse priljubljena. Zlasti pa jo je vse cenilo zaradi njene velike radodarnosti in ljubezni do revežev.

Maležič Urška.

Kapš Rudolf.

MALEŽIČ URŠKA, uradnica pri Prvi mizarski zadrugi v Ljubljani, rojena 1902 v Velikih Laščah na Dolenjskem, umrla 2. februarja 1933 kot žrtev zavratne bolezni. Njen odkriti značaj, prirojena prijaznost in vljudnost je vsakogar osvojila. Bila je vzor katoliškega slovenskega dekleta. Globoko verna, požrtvovalno delavna, zvesta članica katoliških prosvetnih društev, a tudi vestna delavka v svoji službi. Prav posebno jo bo pogrešal pevski zbor »Ljubljane«. Bila je ena njegovih najbolj vnetih pevk. Saj se je za nenavadnim veseljem udeleževala vseh vaj, vseh koncertov in prireditev.

AHAČIČ MATEJ, rojen 10. septembra 1878 pri sv. Ani nad Tržičem, umrl kot upokojeni župnik v Kropi pri Kapelici 8. februarja 1933. Pokojnik je bil izredno nadarjen in izšolan duhovnik. Kaplanoval je v Radečah pri Zidanem mostu, dalje v Hrenovicah in na Bledu. — Odtod je šel na župnijo v Trnje na Notranjskem, kjer je nevarno živčno in duševno obolel in moral iti v začasni pokoj. — Bival je nad pol leta v Zasipu pri župniku, svojemu sorodniku, trpel hude duševne bolečine in ob romanju Marijinih družb na Sveti Gori pri Gorici nenadoma ozdravel. To je bilo v jeseni l. 1913. Kot rekonvalescent je šel v Repnjo za duhovnega voditelja tamošnje gospodinske šole. Odtod se je kot župnik priselil v Leše, kjer je do l. 1932 plodonosno pastiroval. Tu je hudo obolel na obeh očeh, da je zopet moral prositi za pokoj. Preselil se je v Kropo h »Kapelici« in tu bival, delal, kolikor je mogel, v spovednici in na prižnici. Zaradi hude živčne in duševne bolezni pa je revež čimdalje bolj hiral. Bil je vzoren duhovnik, mož svetniške pobožnosti, zares goreč dušni pastir. — Želja njegovih višjih predstojnikov je bila, naj bi studiral profesuro za škofijsko gimnazijo v Št. Vidu. Ob njegovi smrti je dobra žena potožila: »Gospod Ahačič so bili svetnik!«

JAŠ MIRKO, rojen 12. junija 1903 v Mislinji (okraj Slovenj Gradec), je nenadoma in mlad umrl 10. februarja 1933. Z njim smo izgubili nadobudnega fanta, ki bi bil kot odločen katoliški mož svoji ožji domovini v veliko oporo. Spreten in iznajdljiv je bil v nemajhno pomoč v podjetju svojega očeta. Izguba za njegove drage je bila toliko hujša, ker je bila tako nepričakovana: Mirko je bil še ves dan v delavnici pri stroju, sredi dela je omahnil. — Ko je pa oče hotel namesto Mirka izučiti v elektrotehniški stroki poslednjega sina Ivana, je še ta 15. julija 1933 v Betnavskem ribniku nenadoma utonil. Bil je vzoren katoliški fant, zato ga je Bog vzell!

Solar Jakob.

Pleterski Jožefa.

SOLAR JAKOB, po domače »Markec«, rojen 5. julija 1862, umrl 11. februarja 1933 na Rudnem v župniji Selca. Pokojnik je brat č. g. Venclja Šolarja, duhovnika in profesorja v Ameriki, in oče dveh duhovnikov, in sicer Jakoba Šolarja, profesorja v Št. Vidu nad Ljubljano v zavodih, ter Janeza Šolarja, ki studira na vseučilišču v Washingtonu v Ameriki. »Markcov oče« je bil zelo priljubljen in spoštovan mož, globoko veren in kremenit značaj, neustrašen in neupogljiv, dober in do vseh prijazen. Ljubil je pošteno zabavo, bil izvrsten lovec. V Markcovi hiši je vedno vel pristni katoliški duh, pravo krščansko družinsko življenje je odlikovalo vso rodbino, Katoliški verski in politični časopisi so Markcu nudili potrebno duševno hrano, kar je koristilo tudi domačemu lepemu gospodarstvu in resnim gospodarskim organizacijam, ki jim je bil pokojni član in vesten odbornik. Mož molitve je bil vnet član Marijine družbe in tretjega reda. Za reveže, misijone in za dobrobit cerkve, ne le domače, je rad mnogo dal.

JANČAR JOSIPINA, posestnica v Ljubljani, rojena 11. marca 1854, umrla 16. februarja 1933 v Ljubljani, v isti hiši, kjer se je rodila. Pokojnica je izvirala iz stare ljubljanske pekovske rodbine Jančarjeve. Po smrti staršev je sama nadaljevala obrt svojega očeta s pomočjo Antona in potem Franca Dolinarja, ki mu je pozneje tudi izročila obrat v last. Pokojna Josipina ni bila poročena. Mnogo je brala in bila zelo izobražena žena. Njena prijaznost in dobrotelost je bila znana. Podpirala je nešteto revnih, delavskih družin, zlasti pa dijake. Globoko verna žena je velik del časa posvetila molitvi. Velika dobrotnica je bila ljubljanski stolnici, kateri je kupila lep, velik lesteneč in dala prenoviti oltar žalostne Matere božje. Velika prijateljica je bila tudi karmelskega samostana na Selu pri Ljubljani. Na poti tja je tudi nenadno oslabela in kmalu nato umrla. Sledila je očetu točno pol stoletja po njegovi smrti.

PLETERSKI JOŽEFA, rojena 18. februarja 1830, umrla 18. februarja 1933. Pokojnica je bila iz stare, znane rodbine Bogovič (p. d. »Raztovčki«) v župniji sv. Jurija na Ždolah pri Vidmu. Njen oče je dočkal starost 86 let; brat Jože, užitkar, je slavil v marcu svoj 90. rojstni dan. Bila je krepka, močna in zdrava narava. Stroga in vzorna krščanska žena je bila v škapulirski bratovščini čez 50 let, v družbi vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa od 1898, v redu III. sv. Franciška čez 30 let.

BRANKOVIČ MARIJA, rojena JAGODIC, je umrla v 88. letu na Štefanji gori na Gorenjskem

dne 6. marca 1933. Bila je iz starodavnega Tomajnarjevega rodu v Cerkljah, ki je nekdanj igral veliko vlogo v cerkljanski fari in občini. Z več pari konj so vozili blago čez Ljubelj in Jezerski vrh na Koroško in v Trst in na Reko. Ko pa je te vozniške železnice uničila, je Tomajnarjev rod propadel. Osemnajstletna Marija se je morala s starši preseliti iz najbolje gruntarske hiše v bajto za vasio, kjer je kmalu morala prevzeti gospodinjstvo in vzgojo svojih mlajših bratov po zgodnji materini smrti. Pozneje se je poročila s krojačem Brankovičem Janezom na Štefanji gori, bila tam skrbna mati devetero otrok, cerkvena pevka in s pomočjo dobrotnikov se je izučila babištva, katerega je vršila v cerkljanskih hribih dolgo vrsto let.

KRAMAR ANTON, mizar, rojen 1848 v Mateni pri Igu, umrl 9. marca 1933 v Poljanah nad Škofjo Loko. Pokojnik je bil obrtnik posebne vrste. Poleg mizarstva je opravljal tudi steklarska in

Jančar Josipina.

Jaš Mirko.

urarska dela, mimo vsega je izdeloval še harmonije. Bil pa je tudi velik prijatelj knjig in katoliških časnikov. Na knjige Družbe sv. Mohorja je bil naročen od l. 1870; od mladega je agitiral zanje. Njegova domača knjižnica je štela nad 1000 del, med njimi vse letnike Doma in sveta, in sicer vezane. Vsestranska nadarjenost ga je napravila tudi za glasbenika, pevca in pevovodjo domačega cerkvenega zbora v Mateni. Sinu Franču, organistu in nabiratelju narodnih pesmi, je zapel čez sto starih izanskih pesmi, ki jih hrani ljubljanski Etnografski muzej. Bil je živa vaška kronika.

PLANTARIČ JOSIP, kanonik, se je rodil dne 13. marca 1867 v Tržiču pri Mokronogu, umrl za možgansko kapjo 15. marca 1933 v Novem mestu. Gimnazijo je studiral v Celju in Ljubljani, odslužil pri Janezih tri vojaška leta, se vrnil kot četovodja zopet k studijam ter vstopil v ljubljansko semenišče. Pastiroval je v Čemšeniku nad Zagorjem, potem v Vodica, Kranju, od koder je šel za župnika v št. Lambert. Od tu se je preselil v Dobrovo pri Ljubljani, kjer je bil župnik do leta 1914, ko se je preselil v Trebnje, kjer je bil župnik in dekan do svoje umestitve za kanonika koleg. kapitlja v Novem mestu v letu 1929. Svoje želje, da deluje kot misionar v kongregaciji lazaristov, ni mogel uresničiti. Tih, neprestano delo, usmerjeno dosledno za najlepšimi dušnopastirskimi cilji, je vsepovsod označevalo pokojnika. V Novem mestu je uspešno vodil apostolstvo mož, oskrboval kapiteljsko ekonomijo, deloval pri Vincencijevi konferenci, vodil upravo verskega lista »Križ« in tudi pisal vanj.

Brankovič Marija.

Kramar Anton.

Plantarič Josip.

Vdovič Bogomil.

VDOVIČ BOGOMIL, književnik v Ljubljani, rojen 21. avgusta 1880 na Turjaku pri Vel. Laščah, umrl v Ljubljani 17. marca 1933. Šolal se je v Ljubljani, kjer je po maturi služil v odvetniških pisarnah. Pred vojsko je živel več let v Gorici in bil tam obče znan. Vojska ga je poslala najprej na gališko, potem na soško bojno polje. Še pred koncem vojske se je vrnil kot invalid in potem stalno bolehal. Po vojski se je posvetil izključno pisateljskemu delu. Bil je duhovit satirik in kritik, poln pristnega humorja, ki je doma v širni ribniški dolini. Znal je vse polno jezikov, a svojega materinskega poznal in ljubil kot kvečjemu le še veliki rojak Levstik in sovrstnik njegov Ivan Cankar. Bil je književnik v pravem pomenu besede. Za knjigo in slovensko besedo je živel, za slovenski jezik tudi trpel. Saj se je z iskanjem pravičnega izraza le ene same besede mučil po cele tedne! Slovenska beseda mu ni bila nikdar dovolj lepa, nikoli se mu ni zdelo zadostno poskrbljeno zanjo. Oblikoval, lepšal, gladil in božal jo je kot otrok svojo najljubšo igračko. »Georges« — tako se je podpisoval v člankih, je bil ves zaljubljen v lepoto slovenskega jezika. Zato je osteval v jezikoslovnih člankih (»Mrcvarstvo«) »slobenarje«, če mu niso bili kakorkoli že všeč. Glavno njegovo delo pa je bilo prevajanje iz tujih jezikov: iz češčine, poljščine, ruščine, nemščine, francoščine, italijanščine, a tudi iz angleščine in celo iz madžarščine. Prevodi so raztreseni po raznih listih. Zadnje njegovo večje delo je prevod »Basni« ruskega satirika Krylova in povest »Ko so hrasti šumeli« Minclova, oboje leta 1932. Radi točnosti prevoda, zgoščenosti in izpiljenosti jezika moremo Vdovičevo prepovedev Krylova vzporediti z izvornikom, kar je kritika splošno priznala. Da ga smrt ni prehitro vzela, poklonil nam bi bil svoj prevod »Lovčevih zapiskov« J. S. Turgenjeva, ki jih je pričel prevajati takoj za »Basnimi«. Z Vdovičem je padel eden izmed »stebrov« one mlade slovenščine, ki jo je ustvaril Cankarjev in Župančičev rod. Dobrodušen in reven kot Ivan Cankar je vkljub vsem miselnim stranpotem pred smrtjo poklical duhovnika ter očiščen stopil pred — najvišjega kritika.

Dr. MANTUANI JOSIP, upokojeni ravnatelj Narodnega muzeja v Ljubljani, rojen 28. marca 1860 v Ljubljani, je umrl 18. marca 1933. Dr. Mantuani je bil potomec italijanske rodbine iz Padove, ki je prišla k nam v Napoleonovi dobi in se poslovenila. V mladosti je bil najprej kolarski vajenec, a ga je neutešljiva žena po izobrazbi privedla iz delavnice v gimnazijo, nato dalje na dunajsko vseučilišče, kjer se je z vso vnemo posvetil zgodovinski stroki, tako da je bil eden redkih Slovencev,

ki so postali redni člani slovečnega instituta za avstrijska znanstvena raziskavanja. Prav posebno pa se je posvetil zgodovini umetnosti in studiju glasbe. Po končanih vseučiliških naukih je dobil l. 1893 mesto v dunajski dvorni knjižnici, kjer je bil dodeljen glasbenemu oddelku in ostal tu do l. 1909, ko mu je tedanji kranjski deželni odbor poveril vodstvo tedanjega deželnega muzeja. V priznanje za zasluge na vzgojnem polju na raznih dunajskih učnih zavodih, kjer je predaval zgodovino umetnosti in glasbe, mu je bil podeljen časten naslov profesorja. Po vojski je v novi državi dosegel čast dvornega svetnika. Leta 1924 je bil upokojen in od tedaj je živel le v krogu svoje rodbine in svojim studijem, ki mu jih službena zaposlitev ni dopuščala izvršiti. V priznanje zaslug na znanstvenem polju ga je Društvo za humanistične vede v Ljubljani izvolilo za svojega pravega člana. Na ljubljanski univerzi je več let predaval klasično arheologijo, predaval pa tudi v raznih društvi o vprašanih iz umetnostne, zlasti glasbene zgodovine, narodopisja in domače zgodovine. Z izbranimi esejmi se je večkrat oglasil tudi v dnevnem časopisu, znanstvenih razprav pa je obilo napisal v slovenskem kakor tudi v nemškem jeziku in bil tako znan daleč med znanstveniki izven ožje domovine. Pri vsej svoji učenosti je bil globoko veren mož, prijazen in uslužen družabnik. Z njim smo obilo zgubili, zakaj do zadnjega je pripravljav zgodovino slovenske glasbe in drugo.

Dr. LEMEŽ URBAN, odvetnik v Slovenski Bistrici, rojen 24. maja 1858 pri Sv. Duhu pri Svetini, umrl 18. marca 1933. Pokojni je bil ugleden odvetnik in obče priljubljen mož, ki je mnogo pomenil v družabnem in gospodarskem življenju Slovenske Bistrice. Bil je veren, kremenit in blag značaj. Bil

Dr. Lemež Urban.

Sušnik Matevž.

Roškar Ivan.

Papler Katarina.

Praprotnik Franc.

Kranjc Leopold.

je ustanovitelj slovenjebistriške posojilnice, ki jo je z neumornim in nesebičnim trudom dvignil na višino prvih zavodov v okraju.

SUŠNIK MATEVŽ, župnik v Rovtah nad Logatcem, rojen na Trati 21. septembra 1876, umrl 16. aprila 1933. Ponižen gospod, a skrben in delaven kakor malokateri, nele v cerkvi v spovednici in za cerkev z olepšavanjem Gospodove hiše, ampak tudi za blagor ljudstva izven nje. Že na Vrhniki, odkoder je prišel v Rovte, si je postavil trajan spomenik, ko je ustanovil Vrhnicianom mlekarno, znano daleč po Sloveniji po svojih izdelkih. V Rovtah je bila prva njegova skrb, dati ljudem dobro pitno vodo, kar ni bila mala reč! Če za drugo ne, se ga bodo župljani spominjali radi te njegove dobrote. A se ga bodo še radi »Zadruga«, za gospodarsko in prosvetno delo prepotrebneža zbirališča vrlih Rovtarjev. Čez 25 let je žrtvoval blaginji ljudstva, ki ga ni zaman spoštovalo.

ČIŽEK ALOJZIJ, duhovni svetnik, mestni župnik in dekan v Slovenjgradcu, rojen 27. maja 1869 v Pilštanju, umrl 18. aprila 1933 v Jarenini na obisku pri bratu Jožefu, jareninskem častnem kanoniku, pokopan v Slovenjgradcu ob izredni udeležbi ljudstva in duhovščine. Pokojni dekan Čížek je bil od 1. 1907 mestni župnik v Slovenjgradcu. Bil je blagega in plemenitega značaja, vzornega duhovniškega življenja. Svoje sposobnosti je poleg cerkvenega poklica posvetil tudi kulturnemu in gospodarskemu delu. Ni mu bilo do vodilne vloge, vendar pa je posegal v narodnostne in politične borbe. Bil je gerent slovenjgrajske okrajne posojilnice, ki jo je v težkih časih srečno izpeljal iz neugodnih razmer. Spisal je liturgiko in cerkveno zgodovino ter objavil številne razprave v »Voditelju« in »Vzajemnosti«. Tikale so se zlasti vzgoje in poučevanja verouka, zakaj bil je izvrsten kate-

het in strokovnjak v pouku otrok. Sam dober pevec in izvežban glasbenik je pospeševal cerkveno petje, ki ga je v Slovenjgradcu lepo dvignil.

KRANJC LEOPOLD, posestnik v Metavi, župnija Sv. Peter pri Mariboru, rojen pri Sv. Barbari v Slov. goricah 2. novembra 1856, umrl 4. maja 1933. Bil je eden tistih redkih mož, ki stojijo kakor stebri trdno v občini in župniji ter z besedo in dejanjem skrbijo za ljudski blagor in napredek. Pomagal je ustanoviti prosvetno društvo in posojilnico, ki ji je bil 26 let odbornik oziroma načelnik. Svojo vdanost, vernost in ljubezen do Cerkve je pokazal kot vnet in skrben cerkveni ključar. Skoraj 30 let je vztrajal v tej službi in skrbel vzorno za cerkvene gorice.

CERAR ANTON, gostilničar in lesni trgovec v Verneku pri Kresnicah, rojen 4. junija 1901, je umrl 5. maja 1933, star komaj 32 let. V domači hiši in v kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu skrbno pripravljen je moral zgodaj prevzeti posestvo in obrt po očetu. Bil je tih, vesten in resen delavec povsod. Dvignil je svojo domačijo v lep dom, ki stoji nasproti kresniški postaji. Bil je občinski odbornik občine Litija, delal je pri šolskem svetu v Hotiču, bil vsem iskreni svetovavec. Naročal je vedno vse Mohorjeve publikacije.

ROŠKAR IVAN, bivši poljedelski minister in poslanec, posestnik pri Sv. Juriju v Slov. goricah, rojen 8. aprila 1860, umrl 23. maja 1933 po dolgotrajni in mučni bolezni. Izredno nadarjen mož, ki je imel le nekaj razredov domače šole, a se je s pridnostjo povzpел do odločujočega voditelja našega kmetijskega ljudstva že pred svetovno vojsko. Razmeroma mlad je stopil v javno življenje, ko so ga v domači občini Malni pri Sv. Juriju izvolili občani za župana, starega komaj 25 let. Bil je skoro 20 let vodilni član izvrstno delujočega okrajnega cestnega zastopa kot podnačelnik. Z njegovim večjim vodstvom se je posrečilo pregnati iz okrajnih zastopov nemškutarje in zboljšati zanemarjene ceste. Kot načelnik Okrajne hranilnice je dvignil ta domači denarni zavod na višek. Sodeloval je tudi pri domači posojilnici, ustanovil pri Sv. Juriju bralno društvo »Edinost«, Kmetijsko podružnico in celo vrsto drugih kulturnih in gospodarskih ustanov. Geslo »Proč od Gradca« je izvajal z vso doslednostjo. Poleg dr. Korošca, Robiča in dr. Verstovška je bil glavni borec za kmetijsko šolo pri Sv. Juriju ob južni železnici. Njegova zasluga je, da so Slovenci dobili v nekdanji Štajerski kmetijski družbi svoje zastopnike. Skrbel je za sadjarstvo, vinogradništvo in plemensko živino. Leta 1907, je

Dr. Mantuani Josip.

Čížek Alojzij.

Regally Fran.

Juvanc Jožef.

Dobravec Helena.

Dobravec Anton.

bil prvokrat izvoljen v štajerski deželni zbor v okraju Maribor—Sv. Lenart, v državni zbor pa v okraju Maribor-Ljutomer. Roškar je bil ustanovitelj Slov. kmetske zveze, njen prvi predsednik in vztrajen borec. Miroljuben sicer, a proti hudobnemu nasprotniku neizprosno odločen. Neomajno zvest pristaš krščanske misli, ki je povsod branil pravice katoliške stvari. Globoko veren je doma in na tujem tako vzorno izpolnjeval svoje verske dolžnosti, da je bil politikom najlepši zgled. Radi ljubezni do naroda in dela zanj je bil ob začetku svetovne vojske preganjan kot »srbofil« in zaprt v graških zaporih. Po prevratu je bil poklican za poljedelskega ministra v Protičev-Korošček kabinet. Leta 1922 je radi zdravstvenih razlogov stopil iz javnega življenja in se posvetil delu v domačem kraju.

ZUPANČIČ FRANČ, trgovec in gostilničar v Kamnici pri Dolu pri Ljubljani, rojen 4. oktobra 1856, je umrl 9. junija 1933. »Francelj« iz Kamnice je bil znan daleč naokrog. Vesten gostilničar ni trpel v svoji gostilni nobenih nerednosti. Zvečer, ko je zazvonilo, je vedno sam stopil med goste in molil naprej angelovo češčenje. Bil je ustanovitelj gasilnega društva v Dolskem, ustanovil je mlekarsko zadruho, bil dlje časa občinski svetovavec in župan, odbornik pri hranilnici, ključar cerkve sv. Helene in podnačelnik cestnega odbora. Vzor moža poštenjaka.

PAPLER KATARINA, rojena **FINŽGAR**, dne 11. novembra 1877 v Zabreznici, umrla 12. julija 1933 v Ljubljani. Bila je žena veleposestnika, usnarja in trgovca z lesom Franceta Paplerja v Dolslovičah. Z eno besedo bi lahko vse povedali o njej: bila je prava slovenska mati! Sama skrb je bila za moža, za otroke, za delavce. Rahločutno, utelešeno srce; vsa vas ve, da ni bilo zlepa bolnika v soseščini, ki bi ne bil dobival hrane in priboljškov od nje. Reveži so se zgrinjali k Fojevi mami, nihče ni odhajal prazen. Nenadna bolezen jo je napadla, njene moči so bile izčrpane, dogorela je kot sveča, ki s tem, da drugim sveti, sebe porabi. Katarina je v skrbi in ljubezni gorela za druge; delala in molila, dokler ni dogorela. Naj ji sveti večna luč!

PRAPROTNIK FRAN, daleč znani sadjar in nadučitelj v pokoju, rojen 28. januarja 1849 v št. Andražu pri Velenju, je umrl na svojem posestvu na Brezju pri Mozirju 20. julija 1933. Dovršil je gimnazijo v Celju z odliko, pa se je posvetil učiteljskemu poklicu ter služboval v Selnici ob Dravi, v Limbušu, pri Devici Mariji v Puščavi, nazadnje

nad 40 let v Mozirju, kjer je med vojsko stopil v pokoj. Kot učitelj se je držal Slomškovih vzgojnih načel. Poleg šole se je bavil predvsem s sadjarstvom in kmetijstvom, ustanavljal je drevesnice, prirejal sadjarske razstave, pisal sadjarske članke v Slov. Gospodarju, celjski Domovini in našem Koledarju. Mozirje je s sadjarstvom povsem prenovil in s tem tudi gmotno dvignil. Z Naratom je izdajal in pisal vzgojeslovni list »Popotnik«, Končniku je pomagal sestavljati ljudskošolska »Berila«, za Štrekljevo zbirko narodnih pesmi je nabral mnogo gradiva, v Popotniku je objavil mnogo narodnih pravljič, za Pleteršnikov slovar pa je nabral mnogo besed. Rasel je z narodom in delal nesebično zanj, z njim tudi preprosto živel in zato dočakal polnih 84 let.

JUVANC JOŽEF, dekan, se je rodil pri Sv. Vidu nad Cerknico 13. febr. 1869, v mašnika posvečen 21. julija 1894, umrl 24. julija 1933. Že dijak je bil kot pevec in dirigent dijaškega zbora povsod priljubljen. Bil je dobra duša in vprav v njegovi dobroti je bil temelj njegovih uspehov. Bil je kaplan v Senožečah, ekspozit na Suhorju, 1901 pa že župnik v Rakitni, nato župnik v Borovnici, od 1913 dalje župnik in dekan v Cerknici. Kjerkoli je bival, povsod je bil najprej goreč duhovnik: pobožen, molitven, vnet za duše in čast božjo. Ob vsem tem delu ni pozabljal, da ljudstvo potrebuje tudi gospodarske opore. In Juvanc je bil gospodarski talent. Ni ga izrabljaj zase, posvečal ga je župljanom. V Cerknici je bil načelnik hranilnice in posojilnice, ustanovitelj Zadrुžne elektrarne, predsednik Protituberkulozne lige, občinski odbornik, član krajnega šolskega sveta in sodelavec v raznih korporacijah, kjerkoli je le mogel svetovati in

Cerar Anton.

Zupančič Franc.

pomagati. Iz te srčne dobrotnosti je izviralo tudi njegovo gostoljubje. Sam je živel ob poselski hrani, če pa je dobil goste, je dal vse na mizo, karkoli je mogel. Vprav zaradi te gorečnosti za blagor duš in zaradi dejanske ljubezni do bližnjega je bil deležen smrti, za katero ga lahko zavidamo: duhovne vaje, sv. maša, zadnji blagoslov — in v zakristiji smrt. »Glejte, kako umira pravičnik!«

*

Slednjič naj omenimo kar skupaj še en zakonski par, ki bi sicer po smrtnih datumih spadal drugam.

DOBRAVC ANTON, posestnik v Opečniku pri Kozjem je umrl 7. junija 1932 v 80. letu starosti. — Bil je nad 40 let nepretrgoma svetovavec in odbornik občine Kozje, okrajnega zastopa, krajnega šolskega sveta in dr. Umrl je bil zelo ugleden, obče spoštovan in priljubljen mož, dober svetovavec vsakomur, varčen gospodar in zelo skrben oče svojih devetero otrok. — Dne 2. januarja 1933 mu je po dolgem trpljenju sledila v boljšo večnost njegova vdova **HELENA** (roj. **ŽIBERT** 15. aprila 1857). Leta 1928 sta obhajala oba še čila in zdrava zlato poroko.

Slednjič naj ob desetletnici smrti omenimo še važnega delavca v našem javnem življenju, **REGALLY-ja FRANA**, čigar življenjepisa takrat nismo mogli prinesiti, ker naša Smrtna žetev tedaj še ni izhajala. Regally Fran, eden naših najodličnejših pravnikov, je zatisnil oči 15. aprila 1924. Rojen je bil v Ljubljani 1. oktobra 1870 kot sin svoj čas

zelo znanega meščana. Šolal se je v Ljubljani in odšel na vseučilišče na Dunaj. Navzlic delu v odvetniški pisarni, kjer si je prislužil potrebno za studij in življenje, se je vedno živahno udeleževal v dijaškem življenju v »Sloveniji«. V sodno prakso je stopil 1894 v Ljubljani, 1897 je bil po prestanem sodnem izpitu poslan k sodišču v Radovljici, istega leta jeseni ob reorganizaciji sodišč pa za sodnega pristava v Kamnik, kjer je prevzel civilni referat. Leta 1906 je bil imenovan okrajnim sodnikom v Metliki, leta 1909 pa za sodnega predstojnika v Radovljici, leta 1914 je bil poklican, tedaj že sodni svetnik, k sodnemu gremiju v Ljubljani, kje je ostal do svoje smrti kot dvorni svetnik in podpredsednik deželnega sodišča. Ves čas življenja je bil od vseh predstojnikov priznan kot eden najboljših slovenskih pravnikov. Napisal je obilico strogo in poučno znanstvenih člankov, precej tudi v Koledarjih sv. Mohorja. Njegovo največje delo, plod dvajsetletnega truda, je izšlo šele po njegovi smrti, namreč slovenska izdaja Občnega državljskega zakonika. Sodeloval je tudi pri Slovencu in Času. Jugoslovanski Matici je bil podpredsednik, Leonovi družbi odbornik, bil je član izpraševalne komisije na ljubljanskem vseučilišču, član zakonodajnega sveta v Beogradu itd. Odličen strokovnjak v civilnem pravu si je po prihodu v Ljubljano pridobil lep ugled tudi kot strokovnjak v kazenskem pravu. Izredno mnogo svojega truda in dela je posvetil zlasti mladini, zato ga je ljudstvo povsod nenavadno vzljubilo kot dobrega očetovskega svetovavca.

Kolodvorski misijon in društvo za varstvo deklet.

Kolodvorski misijon je ustanova, razširjena po vsem svetu. Po načinu drugih dežel in držav je nastal tudi v Ljubljani in skrbi za varstvo potujočega ženstva na ta način, da je pri prihodu in odhodu vlakov stalno na kolodvoru navzočna gospa ali gospodična — v Ljubljani jo imenujemo kolodvorsko pomočnico — ki išče vse pomoči potrebne. Pomočnica ima na rokavu mednarodni znak kolodvorskega misijona v belorumeni barvi z napisom »Kolodvorski misijon«. V mnogih krajih obhaja kolodvorski misijon že lepe jubileje. Tako deluje n. pr. v Švici že okoli 40, v Nemčiji 35, v Gradcu že nad 20 let. Kolodvorski misijon je brez dvoma najmočnejši steber mednarodnega ženskega varstva sploh in posebej še močen jez proti trgovini z dekleti. Kakor usmiljeni Samarijan, tako tudi Kolodvorski misijon pomaga vsakemu, ki je pomoči potreben, brez ozira na vero ali narodnost — v božjem imenu in za božje plačilo. Treba je oskrbeti naslove zaupnih oseb, zavetišč, uradov, javnih ustanov, zvedeti za njih uradne ure, sploh vse, kar je potrebno. Treba je opisati pot do tja,

raztolmačiti železniške zveze, napisati priporočila za tuje Kolodvorske misijone, nasvetovati trgovine, zdravnike, oskrbeti varno spremstvo, rešilni avto in še mnogo drugega.

V Ljubljani deluje Kolodvorski misijon od 1. aprila 1932 in ima tudi svojo pisarno v palači Vzajemne zavarovalnice nasproti glavnega kolodvora. Mnogokdaj se zgodi, da prihajajo žene in dekleta v Ljubljano tudi z nočnimi vlaki; tem preskrbi Kolodvorski misijon tudi prenočišče v svojem majhnem zavetišču v Marijinem domu ali pa jim nasvetuje primerna privatna stanovanja. Marsikatero delo, ki je spočetka koristilo samo ženstvu, se je polagoma razširilo na vse potujoče občinstvo, ki je bilo pomoči potrebno.

Ker pa je bilo treba oskrbeti tudi n. pr. za nezakonske matere, za izkoriščana dekleta, za brezposelne služkinje, za odpuščene kaznenke, za dekleta, ki so prišla iz tujine, za padla dekleta itd., je tako delo nujno zahtevalo širše in podrobnejše organizacije. Zato se je ustanovilo tudi v Ljubljani »Društvo za varstvo deklet«, ki je v svoje območje prevzelo vse

Pomočnica Kolodvorskega misijona na ljubljanskem kolodvoru.

dosedanje delo Kolodvorskega misijona na kolodvoru, v pisarni in zavetišču pa pri posredovanju dela. Poleg tega pa bo oskrbovalo tudi razna predavanja, tečaje in podobne prireditve, zlasti za brezposelne. Novo društvo se je takoj včlanilo v internacionalno zvezo društev za varstvo deklet v Fribourgu v Švici

in je kot prvo društvo za varstvo deklet v Jugoslaviji prevzelo od centrale nalogo, naj skuša ustanovljati tudi drugod društva z istim namenom. Z veseljem lahko poročamo, da deluje v Mariboru Kolodvorski misijon tudi že skoraj eno leto in da se je ustanovila tam podružnica ljubljanskega društva za varstvo deklet.

Društvo je tudi že poiskalo zveze s podobnim društvom slovenskih služkinj v Zagrebu, ki ima svoje zavetišče in poslovne prostore v Beogradski 12. V Beogradu se zbirajo slovenske služkinje v svojem društvu v bližini cerkve Kristusa Kralja v Krunski ulici, pa tudi pri sestrah usmiljenkah na Čukarici, v Zemunu pri č.š. šolskih sestrah. Posebno društvo v Skoplju, ki zbira dekleta vseh narodnosti, je nastanjeno v Domu sv. Marte v Karadjordjevi 56 in ga vodijo sestre usmiljenke. Tudi v Splitu obstaja Društvo za zaščito djevojaka in ima svoj sedež v Rimski ulici 3.

Vsa društva na deželi naj bi imela stalen pregled o odhodu kateregakoli dekleta iz župnije ali občine. Vse one, ki odhajajo za kruhom v mesto, naj sporoče Društvu za varstvo deklet v Ljubljani, Masarykova cesta 12, ki se bo potem zavzelo zanje. Vsako dekle se lahko zaupno obrne nanj, kadar želi izvedeti razmere kakega kraja, kamor želi v službo ali po drugih opravkih.

Razgled po svetu.

J. Š.

Leto 1933 nam je prineslo precejšnje razčiščenje položaja. Razmere so toliko dozorele, da so morali vodilni politiki vsaj deloma pokazati svoje karte, katere so doslej zakrivali s toliko trdovratnostjo.

Kako malo je v svetu resne volje za mir in medsebojnega zaupanja, je pokazala razorožitvena konferenca, ki se je vršila skoraj vse leto 1932 in stala velike vsote denarja. Vsa pogajanja so se vrtela v krogu brez izhoda, ker so posamezne velesile predlagale samo take načrte, ki bi njim zagotovili premoč nad vsemi drugimi. Vsaka država je zahtevala, naj se razorože najprej ostale države, da je ne bi mogle napasti v dobi razoroževanja. Veletovarnarji orožja in streliva pa so s svojim silnim vplivom na vodilne države netili nezaupanje v razorožitev. Tem gre žito tem bolj v klasje, čim več je na svetu sovraštva in vojne

nevarnosti. Brezplodna razorožitvena konferenca se je končala 10. decembra 1932 edino s tem uspehom, da so Anglija, Amerika, Francija in Italija dovolile oboroževanje tudi Nemčiji, kar ji je bilo po mirovnih pogodbah doslej zabranjeno.

Odločujočih politikov pa tudi ne razburja strahovito naraščajoča brezposelnost, ki je od prejšnjega leta zajela deset milijonov novih žrtev. Zakaj gospodarska kriza je velekapitalistom v veliki meri celó dobrodošla. Dala jim je priliko, da so prisilili manjša podjetja v močnejše zveze tako zvanih kartelov in trustov, ki zabranjujejo, da bi kako podjetje prodajalo svoje izdelke ceneje kot ostala in jim na ta način odjemalo kupce. Da ne bi šel domač denar v tujino, so skoraj vse države obdačile tuje izdelke z visoko carino, in tako je skoraj onemogočen uvoz enakovrednih, ali celó bolj-

ših in cenejših tujih izdelkov, ki so poprej odvezemali domačim tovarnam trg in zaslužek. Izgovarjanje na zastoj je imelo za velepodjetja to dobro posledico, da so jim znižali davčna bremena in jih deloma prevalili na delavstvo, ki je izgubilo bojevitost in samozavest. Radi tega se velepodjetniki v veliki večini ne drže več zakonitih določb v zaščito delavstva. Zmanjšujejo mu plače, čeprav imajo izdelki skoraj vedno iste cene; podaljšujejo mu brez zakonite nagrade delovni čas, a po mili volji praznujejo, kadar zmanjka naročil; v službo sprejemajo tovarne samo najmočnejše delavce, obnemogle pa odpuščajo.

Pred poldrugim letom so se velekapitalisti še bali, da se štirideset milijonov brezposelnih rok stisne v pesti in udari. Ali Amerika jih je potolažila. Ko so prišli deset tisoči zahtevati v glavno mesto zaslužka in kruha, sta jih z lahkoto razgnali policija in vojaštvo domov v brezupno bedo, kjer jih odganjajo bogataši s streli od svojih hiš, če pridejo prosit koščka kruha. Ti pravice lačni in dela žejni brezposelni milijoni se ohranjajo pri življenju z miloščino in gledajo z ravno tako otopelim obrazom v bodočnost kakor njihovi sotrpini, ki so še danes v tovarnah in rudnikih.

Ker je prinesla brezposelnost vodilnim velekapitalistom, ki imajo v velesilah odločilno besedo, skoraj neomejeno svobodo pri kopičenju dobička, zato ni čudno, da se je kljub enoletnim pripravam mednarodna gospodarska konferenca v letu 1933 prav tako izjalovila kakor pred letom razorožitvena. Ponesrečila se je zato, ker nihče ni upal zahtevati žrtev od tistih, ki živijo v razkošju. Toda brezposelnost nujno tira v bedo tudi kmetski stan, ki trpi zaradi padanja cen in težavnega unovčevanja svojih pridelkov, ker delavski razred nima sredstev za najnujnejše potrebe. Vodilni možje na Zapadu se ne zavedajo, da povzroča glad svojevrsten duševni razvoj, ki vodi preko začasne otopelosti k obupnemu boju. V času telefona, aeroplanov in radia je sicer mogoče strahovati onemogle delovne sloje, kadar so duševno otopeli, ali glad obupanih more izvršiti neverjetne stvari, kakor je bila n. pr. re-

Zavetišče Kolodvorskega misijona v Marijinem domu v Ljubljani.

volucija peščice delavcev v poljedelski, sto petdeset milijonski Rusiji.

Še je čas, da se človeštvo reši propada. Pravilno pot je naznačil papež Pij XI. s svojo znamenito okrožnico »Quadragesimo anno«, kjer je ostro obsodil kapitalizem in se odločno zavzel za pravice delovnih slojev. Ali samo debele knjige in učene razprave o tej okrožnici ne bodo nič pomagale, dokler bo ta okrožnica v dejanskem življenju samo glas vpijočega v puščavi.

Vse prijatelje miru je v letu 1933 zelo razočarala Zveza narodov, ki je popolnoma odpovedala, ko bi morala uveljaviti svoje upravičene zahteve v kitajsko-japonskem sporu. Enako ni znala braniti teptanih človeških pravic v Nemčiji, Španiji in Mehiki. Vprašanja zatiranih narodnih manjšin pa sploh ni še resno načela. V začetku leta se je celó zdelo, da bo zahteva po spremembi mirovni pogodbe vzbudila nov svetovni vojni požar. Nemčija, Italija in Madžarska so odkrito zahtevale, naj se mirovne pogodbe tako spremenijo, da se jim razširijo meje na škodo Male zveze (Jugoslavije, Češkoslovaške in Romunije) ter Poljske. Mala zveza (antanta) je odgovorila na spletke na ta način, da so 16. februarja njeni zunanji ministri podpisali pogodbo o čim ožjem gospodarskem sodelovanju in o enotni zunanji politiki vseh treh držav. To dejstvo je imelo nepričakovan vpliv na velesile in je začasno onemogočilo italijanske namere.

Ali spretni Mussolini je iznašel nov načrt, ki so mu takoj nasledili Angleži. Ko je od vo-

lilne zmage pijana Hitlerjeva Nemčija z vso silo zahtevala mesta na soncu in je bilo radi brezpomembnega dogodka na meji razmerje med Italijo in Jugoslavijo tako napeto, da je grozil vsak trenotek izbruh vojne, tedaj je Mussolini predlagal angleškemu ministrskemu predsedniku Mac Donaldu zvezo Anglije, Italije, Francije in Nemčije, ki bi naj sama urejala svetovni položaj in spremenila meje majhnih držav. Ne samo Nemci in Angleži, ampak celó Francozi so se navduševali za ta načrt, zlasti francoski zunanji minister Paul Boncour in francoski veleposlanik v Rimu de Jouvenel. Zaradi nastopa Male zveze ter Poljske, ki sta izjavili, da ne bosta priznali nikakih sklepov, ki bi se tikali njihovih mej, kakor tudi zaradi rastočega odpora francoske radikalne stranke, se je nazadnje Mussolinijev načrt bistveno spremenil. Ta tako zvani pakt štirih velesil, kakor je bil podpisan v Rimu dne 7. junija 1933 za dobo desetih let, je izpustil iz prvotnega načrta zahtevo spremembe državnih mej, a Francija se je obvezala Mali zvezi in Poljski, da te nikakor ne bo dovolila.

Ker se je Francija s podpisom četvernega pakta v neki meri izneverila svojim prejšnjim zaveznikom in je nastal radi tega v francoskem javnem mnenju velik odpor, je skušala Francija popraviti neugoden vtis s tem, da je njena diplomacija odstranjevala sporne točke med vzhodnimi evropskimi državami. Na ta

način se je tem laže posrečil Vzhodni pakt (Vzhodna zveza), ki jo lahko po pravici imenujemo Slovansko zvezo, ker imajo v njej Slovani glavno besedo. To zvezo tvorijo Sovjetska država, Poljska, Češkoslovaška, Jugoslavija, Romunija, Turčija, Litva, Latvija, Estonija in Finska. Le žal si je Poljska še pustila odprta vrata za italijanske spletke. Ta Vzhodna zveza je ne samo presenetila zapadne velesile, ampak je vsaj začasno zelo utrdila tako omejeni svetovni mir.

Ameriške Zedinjene države

delajo Evropi velike preglavice radi svoje odločne zahteve, naj evropske države vestno plačujejo svoje dolgove. Jasno je, da ni mogoče zahtevati v dobi sedanje krize, da bi Evropa odplačevala Ameriki vse dolgove z velikimi obrestmi, ko se je vprav Amerika najbolj zavzemala za Nemčijo in končno dosegla, da Nemčiji ni več treba plačevati vojne odškodnine. V tem ko so se Zedinjene države skoraj popolnoma zaprle za evropski uvoz, so evropske države zaradi svojih finančnih obvez še vedno odprte za ameriške izdelke, kar gospodarsko krizo v Evropi še povečuje. Novi državni predsednik Roosevelt skuša z vso odločnostjo zaježiti finančno krizo. V dobi, ko je dvanajst milijonov brezposelnih in so vlagatelji dvignili iz bank nad dve milijardi dolarjev (okrog 140 milijard Din) ter s tem po-

V nedeljo po sv. maši v Prizrenu. Albanska noša.

zvročili pomanjkanje denarja, je Roosevelt uvedel državno nadzorstvo nad bankami ter takoj žrtvoval usodi 15.000 bankirjev. Zabranil je preveliko razkošje, ki izziva stradajoče in začel ostro borbo proti korupciji v državnih in mestnih uradih. Bodočnost bo pokazala, ali bo upal spravljeni na pota pravičnosti tudi tistih dve sto delniških družb, ki imajo v svojih rokah vso industrijo, petrolejske vrelce in polovico vsega premoženja. Atentatu je podlegel Rooseveltov prijatelj Čermak, po rodu Čeh, župan Čikaga, drugega največjega mesta v Ameriki. Filipinski otoki, ki imajo velike nasade bombaža in sladkornega trsta, so dobili samostojnost, ki se bo popolnoma uveljavila čez deset let.

V Mehiki

še vedno preganjajo katoličane. V začetku marca je grozovit potres strašno opustošil mehiški polotok Kalifornijo.

V Južni Ameriki se je vnel boj med državama Peru in Bolivijo radi pokrajine Letitia. Ko jo je Zveza narodov kljub peruanskih zasedbi prisodila Boliviji, je Peru zapustila Zvezo narodov. Argentinijska, soseda Bolivije, je srečno zadušila upor Irigoyena, bivšega državnega predsednika.

V Evropi je v središču pozornosti

Nemčija,

kjer je državni predsednik Hindenburg 29. januarja poveril vlado Adolfu Hitlerju, vodji narodnih socialistov, ki je takoj razpustil parlament, ki mu je 27. februarja zažgal palačo dvajsetletni holandski komunist Lubbe. Pri državnih volitvah 5. marca si je Hitler priboril 288 poslancev, torej 92 novih mandatov. S Hugenbergovimi nacionalisti razpolaga v parlamentu z večino. Milijonski poljski narodni manjšini je ustavil vse časopise, Lužičke Srbe pa je prisilil, da pišejo njihovi listi v Hitlerjevem duhu. Ukinil je zakonodajno oblast posameznih dežel, razpustil vse stranke, celo nekdanj tako mogočno socialno demokratsko in pa katoliško stranko Centrum, ki je večkrat rešila Nemčijo v najtežjih trenutkih. S sv. Stolico je sklenil pogodbo (konkordat), ki daje Cerkvi nekatere pravice, zabranjuje pa duhovščini samostojno politično udejstvovanje. V zunanji politiki si je Hitler priboril uspeh zlasti s podpisom četvernega pakta.

Avstrija

se pod vodstvom ministrskega predsednika dr. Dollfussa s pomočjo Francije in Italije bori

proti hitlerjanstvu, ki zahteva združitev Avstrije z Nemčijo, čemur se odločno protivita Italija in Francija, ki se bojita premočne Nemčije.

Francija

razmeroma najmanj čuti gospodarsko krizo. Lyonski župan Herriot je doživel kot ministrski predsednik sredi decembra 1932 v parlamentu poraz, ko se je zavzemal za izplačilo dolgov Ameriki. Po njegovem odstopu je sestavil vlado Paul Boncour, ki pa je že po šestih tednih tako razburil parlament s svojim finančnim načrtom, da je moral odstopiti. Ali novi ministrski predsednik Daladier mu je poveril zunanje ministrstvo, kjer je začel popuščati Italiji.

Anglija

si skuša pomagati iz krize z uspehi v zunanji politiki in pa s tem, da skuša izsiliti od Amerike znižanje vojnih dolgov.

Španija

se ne more popolnoma umiriti. Splošna železničarska stavka 8. januarja je bila znak za izbruh vstaje po vseh večjih mestih, a vlada jo je zadušila.

Mussolini vlada z železno roko

Italiji

že enajsto leto. Boljše čase gradi na zunanje politične uspehe. Zato se italijansko zunanje ministrstvo odlikuje po izredni delavnosti in iznajdljivosti vedno novih spletk. Z našo narodno manjšino ravna še vedno nasilno. Fašisti so uničili celo nagrobni spomenik našega pesnika Simona Gregorčiča. V Albaniji, ki je v resnici italijanska kolonija, se je začel resen odpor proti italijanskemu gospodarskemu izžemanju. Grčija preživlja burno dobo notranjih političnih bojov, v katere se vmešujejo tudi generali. Visoki policijski uradniki so izvršili v tej politični borbi celo atentat na znanega politika Venizelosa, kar je izredno razburilo duhove, četudi Venizelos ni bil smrtno ranjen.

V Bolgariji

se kakor za stavo streljajo med seboj pristaši obeh skupin makedonske organizacije. Tudi minister Dimov, član zemljedelske stranke, se je šel v planino poklonit mogočnemu voditelju makedonstvujuših, Vanči Mihajlovu. Vlado ima še vedno v svojih rokah Mušanov, ki pa ni kos gospodarskim težavam. Odkar so se na ljudsko zahtevo vrnili iz desetletnega iz-

gnanstva nekateri bivši ministri vlade pokojnega Stambolijskega, so se kmetske množice začele zbirati okrog njih, kar pa ne gre v račun Italiji, ker so ti bivši ministri njeni sovražniki in prijatelji Jugoslavije.

Jugoslavija

je zelo utrdila svoj položaj z Vzhodnim paktom. Poleg vsedrjavne stranke sta nastali še Jugoslovanska narodna in pa Radikalna socialna stranka. Veliko pozornost je vzbudil zlasti protisokolski list vseh jugoslovanskih škofov.

Romunija

se je v zadnjem času gospodarsko malo opomogla. Zaradi spora s kraljem je podal ostavko sredi januarja 1933 ministrski predsednik Maniu, voditelj narodne kmetske stranke. Vlado je nato sestavil njegov strankarski tovariš Vajda Voevod, ki je izročil zunanje ministrstvo sposobnemu Titulescu.

Češkoslovaška

kljub veliki brezposelnosti dobro gospodari. Važno vlogo ima v krogu odločujočih evropskih držav.

Z železno vztrajnostjo pa zahteva **Mađarska** spremembo svojih mej. Njenim grofom je žal za izgubljena posestva.

Sovjetska država je navezala boljše zveze s **Poljsko**, ki jo najbolj ograža nemški pohlep.

Sovjetska država

sicer ne pozna duhovne svobode, je pa edina država na svetu, ki ne pozna brezposelnosti. Celih petnajst let pridušeni slovanski duh se je začel javljati vedno jasneje tudi v Sovjetski državi.

Angleške bogataše in politike je zelo vznemirila **Perzija**. Ukinila je namreč Anglo-Persian Oil Companyji dovoljenje, da sme nadalje izrabljati perzijske petrolejske vrelce, čeravno bi pogodba iztekla šele leta 1961. Perzija je namreč dobivala samo 16 odstotkov čistega dobička, ne glede na to, da ta angleška družba tudi goljufa Perzijo za velike vsote pri davkih. Ti petrolejski vrelci dajejo sicer samo eno tridesetino vsega petroleja na svetu, ali za

Anglijo so izredno važni, ker leže na poti v Indijo in zalagajo angleške ladje z bencinom. Anglija je to kršitev pogodbe predložila Zvezi narodov, vendar pa si je Perzija izvojevala ugodnejšo novo pogodbo.

Japonska

je še bolj ošabna in nasilna v Aziji kot Italija v Evropi. Tudi Japonski dela preglavice pre naglo naraščanje prebivalstva. Vsako leto se pomnoži skoraj za milijon. Zato se skuša širiti na račun Kitajske. Leta 1932 je ustanovila Japonska državo Mandžukuo (Mandžurijo), ki jo je odtrgala od Kitajske, češ, da nemiri in roparji ogražajo to obširno pokrajino, ki je tako velika kakor Francija in Nemčija skupaj in ima 30 milijonov prebivalcev. Na tem ozemlju je samo četrt milijona Japoncev, vendar ga je Japonska zasedla in mu s silo orožja še pridružila pokrajino Džehol. Ko je Zveza narodov natančno proučila japonsko - kitajski spor, je 24. februarja 1933 sklenila, da ne priznava samostojnosti Mandžurije, ki je v resnici kitajska pokrajina. Zahtevala je, naj skušata obe državi spor urediti s pogajanjem. Japonska ni hotela priznati tega sklepa, ampak je rajši izstopila iz Zveze narodov in dela naprej v Vzhodni Aziji, kar se ji zljubi.

Razsežna 440 milijonska **Kitajska** je sedaj za resen odpor nesposobna, ker so njeni generali preveč podkupljivi in preveč miroljubni. Ko so Japonci začeli z vsemi silami prodirati v Džehol, se je poveljnik general Tang polastil vseh državnih tovornih avtomobilov, ki bi morali dovažati nujno potrebno strelivo, da je lahko z njimi reševal svoje bajno bogastvo. Kitajska je na tak način nazadnje morala skleniti z Japonsko premirje pod zelo trdimi pogoji. Zdi pa se, da se bo krvava igra še nadaljevala.

Samo površen pogled v svetovni razvoj kaže, da zidarji svetovnega miru grade trhlo stavbo, ker jo zidajo brez Vsemogočnega. Ne bi pa bilo tudi dovolj samo priznavati katoliška načela pravice in ljubezni, vsaj tako važno in potrebno je tudi, da ta načela uveljavljamo v življenju, začeni pri samem sebi.

Za god, božič, Miklavža in druge priložnosti daruj knjige iz založbe Družbe sv. Mohorja. Tu dobiš za malo denarja globoko vrednostne knjige, ki spremljajo obdarovanca skozi vse življenje.

Zahtevaj podroben seznam vseh knjig, dobiš ga popolnoma brezplačno!

Sinje ozare je naslov knjigi, v kateri je zbral pesnik Jože Pogačnik svoje najlepše pesmi.

Vezana knjiga stane le Din 15.—.

Gospodarski pregled.

Anton Oblak.

I. Stari časi.

Letos je 1900 let minilo, odkar nas je Odrješnik na križu odrješil. Mi vemo za srečo otroka božjega v katoliški cerkvi in za vse, kar nam Bog daje po sv. zakramentih. Premalo se pa zavedamo, da vsa omika in gospodarski napredek, tudi družinska sreča temelji na Kalvariji. Danes, ko človeštvo zopet pada v poganstvo življenje brez Boga, se ponavljajo stare rane človeštva. Tako hudo, kakor je bilo takrat, danes še ni. Razmere so bile grozne, toda kri Kristusova je posvetila v to temo sveta. Začelo se je novo življenje, prišel je drugi rod — v pravici in resnici. Tudi za stiske, v katerih živimo, je gotova rešitev edino le milost in delo v duhu našega Odrješnika.

Tema poganstva,

Danes je ena izmed najhujših ran gospodarske krize kapitalizem: bogastvo sveta je nakopičeno v nekaterih rokah, v drugih, ki nimajo, je pa neuglasljiva žeja po denarju, ki naj mu dá raj na zemlji.

Ob času Kristusovega prihoda je bilo bogastvo sveta nakopičeno pri redkem številu bogatinov. V Rimu je bilo takrat do 20.000 ljudi, ki so bili bogati kakor Lukul. Ta je obogatel v vojski z Azijci. Mogel je pogostiti hkrati 25.000 ljudi. Vsaka večerja je morala veljati najmanj 30.000 zlatih dinarjev. Ko nekoč niso bili gostje napovedani in se je kuhar

opravičeval zaradi preproste večerje, mu je gospodar zabičal: »Ali nisi vedel, da bo danes Lukul pri Lukulu večerjal?« — Se bogatejši je bil Kras, ki je s svojim denarjem Cezarja podprl. Ta je rekel, da ni bogat, kdor ne more na svoje stroške cele vojske vzdržati. Bogatejši od njega je bil Sula, ki je dal na tisoče in tisoče najboljših Rimljanov poklati. Vso severno Afriko je imelo v oblasti šest veleposestnikov. Vsak je torej imel več zemlje, kakor je vsa Jugoslavija velika. Nero jih je ukazal vse umoriti in se nam postaviti za njih dediča.

Kornelij Balb je dal na smrtni postelji vsakemu Rimljanu po 20 zlatih dinarjev. Drugi »revež«, Klavdij Izidor, je zgubil med meščansko vojsko večino premoženja. Ob svoji smrti je imel vendar še 4116 sužnjev, 3000 parov volov, 250.000 glav druge živine, posestev in hiš pa še toliko, kakor nikdo drug.

Gordian je imel neizmerno bogastvo v vseh krajih sveta. Ko je bil edil, to je mož, ki je moral skrbeti za zabavo ljudstva, je dal vprijarjati javne igre. Vselej je poskrbel za gladiatorje, kupljene junake, ki so se Rimljanom v zabavo klali v cirkusu. Navadno jih je bilo 150 do 500 po številu. Nekoč je dobil iz Nemčije 1000 živih medvedov, drugič iz Afrike 100 levov. Toda, kaj je vse to z razkošnostjo rimskih palač? Te so bila kakor cela kraljestva. Ogladala iz čistega zlata, marmorne dvorane, udobna kopaljšča, postelje, ki so stale čez 100.000 zlatov. In pojedine! Človeka je kar

To je naše največje zdravilišče in lelovišče, katerega slava sega daleč preko mej naše države. Še pred nedavnim je bil posej tega zdravilišča radi visokih cen nekak privileg bogatašev. Sedaj pa ni več tako. Uprava je cene znižala na tako stopnjo, da si more krajši oddih ali zdravljenje vsakdo privoščiti. Zlasti nizke so cene za bivanje v tem zdravilišču in lelovišču na pomlad in na jesen. Veliko je število onih, ki so v tem zdravilišču našli svoje zdravje. Tu se s čudovitim uspehom zdravijo boleznj želodca, črevesja, žolčnega mehurja (kamni), jeter, prolina, sladkorne boleznj, srca, boleznj krvnega obtoka ter oslabelih živcev. — Znameniti vrelci: Tempel, Styria in Donat

ROGAŠKA SLATINA

groza, če bere poročila. Najbolj izbrane jedi: ribe, ki so jedle človeško meso, pavji ali slavčevi jeziki. Če so imeli zadosti in preveč, so si s posebnim orodjem želodce odpirali, da so vse izbljuvali in zopet začeli jesti.

Spolna razbrzdanost je bila tako velika, da so rekli, da že z desetimi leti ni skoraj bilo več device v Rimu.

Kako so prišli do takega bogastva? Bogateli so z oderuštvom in upravo podvrženih dežel. Bile so res izdane postave zoper oderuštvo. Vendar pa so bili najodličnejši Rimljani sami oderuštvu vdani. Še strogi Kato, Rimljan stare korenine, je dajal na pösodo za 14 dni do enega meseca po 12 %, za 48 do 60 dni po 60 %. Če ni mogel plačati, mu je upnik prodal vse, tudi njega, ženo in otroke. Še več so pa dajale podjarmljene dežele rimskim namestnikom. Ti so dali pobiranje davkov velikim najemnikom, ki so dobili podnajemnike in cestinarje, ki so ubogo ljudstvo do krvi drli. Mnogi namestniki so svoje dežele popolnoma oskubli, iz templjev pobrali dragocenosti, ljudem pa vzeli možnost poštenega življenja. Žeja po bogastvu je bila splošna. Kamor so prišli ti oderuhi, so jim morali ljudje še pota plačati in jih hvaliti doma in pri cesarju za plemenita dela in očetovsko skrb. Vse je bilo na prodaj, pravice ni bilo na svetu. »Naši ljudje delajo tako z mesti v pokrajinah«, je rekel slavni

govornik Cicero, »kakor bi jih z mečem osvojili. Vsi vzdihujejo, vsi narodi se pritožujejo zoper našo lakomnost in nasilnost. Vidimo, da so imeli take dežele le za molzne krave. Do morja ni kraja, kamor ne bi segla naša krivica in nasilnost. Rimsko ljudstvo ne more več prenašati teh solz in pritožb sveta.«

»Kdo te je ščuval na upor?« je vprašal cesar Tiberij vodnika divjakov. »Ti sam«, je rekel nesrečni mož, »ker nam nisi pošiljal psov, ki bi varovali tvojo čredo, ampak volkove, ki so grabili naše premoženje.«

Kato je zapisal resnične besede: »Narodni tatovi končajo svoje življenje v ječi in verigah, veliki državni tatovi pa v zlatu in škrlatu.«

S temi nakradenimi zakladi so šli potem v Rim in živeli tako grozno, da se nam stуди, ko to beremo. Najljubša zabava jim je bila kri zverin, gladiatorjev in kristjanov. V deželah, katere so imenovali province, ljudje niso mogli živeti. Cele pokrajine so bile zapuščene in brez ljudi. Le tako nam je mogoče razumeti, kako so mogli rimski cesarji cele narode naseliti v svojih pokrajinah. V Rim so pa drli brezposelni in se navzeli duha in srca bogatinov.

Panem et circenses! Kruha in iger! Tako so kričali brezposelni! Ne dela, ne zaslužka, le kruha in zabave. Lenoba in veseljačenje, tudi v najhujših razmerah, je bilo redno znamenje poganskih časov.

II. Nove razmere.

Kakor v poganskem Rimu se danes širi posvetni duh — želja, le uživati — in pohlep po bogastvu, ki se je nabralo le v nekaterih redkih rokah. En tak bogatin — bodisi Rotšild ali Morgan in sto drugih ima na uro več dohodkov, kakor trije reveži vse leto zaslužijo. Na novo so si napravili zlato tele za boga, kateremu se vse klanja. Poglejmo nekatere posledice, ki iz tega izvirajo in rušijo temelje prave sreče.

1. Zmotili so se.

Najvišji cilj zgolj posvetnosti vdanega človeka je navadno: veliko pridobiti. Denar je sveta vladar. Ko so si bogastvo pridobili, so ga nekateri posojali na hude obresti in živeli brez dela. Drugi so nesli denar na tuje, ker niso zaupali v varnost domačih razmer. »Če vse propade, bomo imeli na tujem svoj naigrabljeni denar na varnem.« Potem seveda ni čudno, ako je doma stiska.

Amerikanski iznajditelj Baker je sestavil dvojno padalo, s katerim bodo skakali iz zrakoplovov. Manjše spodnje padalo varuje padajočega pred neprijetnim zibanjem med potjo na tla.

Najbrž ni bilo še nikdar toliko zlata na svetu kakor zdaj. Samo francoska narodna banka ga ima do 100 milijonov frankov. Ko bi to množino naložili na železnico, bi morali imeti 3000 vagonov po 10 ton, torej 100 vlakov po 30 voz za samo zlato. Vendarle ga je sedaj še veliko več v Ameriki kakor v Evropi. Koliko truda, prostorov in priprav je treba, da se zavaruje ta mrtvi denar! Huni so svojega mrtvega kralja Atilo položili v zlato rakev in pomorili vse sužnje, ki so videli, kje so mogočnega kralja v zemljo spravili. Prav tako je z zlatimi in papirnati zakladi, ki so spravljani in zakopani — mrtvo bogastvo, ki nikomur ne koristi. Denar ima vrednost le kot menjalno sredstvo, zato mora priti med ljudi. Če se ta žila podveže, mora zastati vse gospodarsko življenje.

Napravili so karteke, določili visoke cene železu, sladkorju, cementu in obleki. Ti karteki držé za silo. Ko ljudje ne bodo mogli kupovati, mora tudi to razpasti. Danes dobro nesejo železne tovarne in orožarne. Če neha oboroževanje, bodo takoj v stiski. Sladkor in obleka sta pod močno zaščitno carino, v veliko škodo prebivalstva. Če ta neha, bodo vse nove tovarne prišle v težave. Včeraj zavidani milijonar, danes pa berač je nekaj vsakdanjega. Veliko je tudi zlobnih konkurzov. Spekulanti so od poštenih ljudi zvalili denar in sami prišli v polom. Upniki so vse zgubili, spekulanti pa mnogo poskrili.

2. Dani se.

Kapitalistični razvoj moderne gospodarstva je napravil kmetu veliko škodo. Najboljši delavci so šli za kruhom v tovarne in v daljno Ameriko. Splošno je bilo prepričanje, da se naš kmet ne bo mogel držati. Na tujem so videli izseljenci mogočne kmete, ki so se z avti vozili in s stroji po novem gospodarili. »Doma ni nič«, je bilo geslo. Ker se jim je na tujem bolje godilo, so prodali doma očetno posestvo. Kmet je vedno težje dobival delavce in tudi svoje reči le srednje prodajal. Delavec je bil v primeri s kmetom gospod. V tovarni je delal po 8 ur, potem je bil prost. V resnici bi moral to bití zelo dobro, postalo pa je slabo, ker je imel delavec preveč časa, večkrat tudi zadosti denarja, a nihče ga ni vodil, da bi bil odvišni čas koristno izrabljjal.

Kmeta je zajela sedanja stiska z vso silo. Revščina se širi, ni denarja za največje potrebe. Naš človek ima še svojo nedeljo. Praznična obleka je vidno znamenje, da posvečuje Go-

spodov dan. Danes jih je vedno več, ki si je ne morejo več napraviti. Oče in sin imata isto obleko za službo božjo, oče zjutraj, sin ob desetih, mati in hči iste čevlje, otroci morajo pa doma ostati.

Mnogi so zaradi hudega pomanjkanja in stiske začeli obupovati, kakor bi ne bilo več za kmeta rešitve. Pa še se otroci smejejo, dekleta pojejo, fantje vriskajo, možje možujejo in matere tiho delajo in molijo kakor nekdanje čase. Z vso gotovostjo gledamo jutrnjo zarjo boljših dni. Naš kmet je ob teh hudih časih vse uredil spet po starih domačih zgledih. Če so kdaj slabo klali, je bilo za gospodinjo in gospodarja glavno načelo: kupovali ne bomo, se bo pa manj belilo. Če je bila letina slaba, niso imeli pozimi kruha, otoci so dobili suhe hruške in močnik so otepali, pa so bili zdravi in močni kakor Daniel s tovariši ob babilonskem postu. Neprijetno je, trdo je, krivično je, toda huje je še proletarcem.

Kmet se je uživel v nove razmere in skrčil svoje izdatke, da reši kmetijo in z njo svoj narod. Težko se je bilo odvaditi raznim ne-

Letalec z zvitem padalom na odskočni deski zrakoplova. Tu odpne nahrbtnik; v močnem vetru, ki ga dela leteči zrakoplov, se padalo razvije, letalec šteje do tri in skoči navzdol. Tako se iz letala rešujejo piloti in potniki.

potrebnim in škodljivim razvadam, vse se je kregalo in vpilo proti pomanjkanju, toda gre tudi brez čaja in žganja, še tobak so opustili, dekleta židane rute, otroci bonbone in čokolado, a vendar se še smeji otroci, pojejo dekleta in vriskajo fantje. Po kmetu bo ves narod ozdravel. Saj kmet je ohranil tri glavne stebre boljše bodočnosti: vero, družino in zemljo.

Ohranil je vero. Dosti je odpadnikov. Toda strašne razmere so mnogim oči odprle, da so se zopet oklenili svoje matere, katera je očete srečne naredila. Še imajo zupanje v svoje duhovnike, še hodijo v cerkev in prejemajo zakramente. Glejte, kakor Cerkev v mučeniških časih! To ni le božja luč, je tudi božja moč, ki napravi človeka čisto drugačnega. »Iščite božjega kraljestva in njegove pravice«, je rekel Odrešenik, »in vse drugo vam bo navrženo«.

Ohranil je svojo družino. Še je na kmetih splošno doma zakonska zvestoba in vdanost pa ljubezen do staršev. Čim več je otrok, več je božjega blagoslova, več je domačih delavcev. Družina dela, družina trpi, vsi skupaj nosijo. Če gre trdo, vsaj tega nihče drug ne ve. Za doto, za prihodnost — kakor bo Bog hotel. Tukaj zrastejo glavni stebri za vse stanove. Danes hočejo napraviti kaste. Za isti stan le otroke staršev istega poklica. To je smrt za narod. Brez vednega prenavljanja iz sveže kmetske krvi bo vse propadlo.

Ohranil je svojo zemljo. O ta gruda naših očetov, napojena z njih znojem in s krvjo posvečena po njih zemeljskih ostankih, ostane tudi za nas najbolj trdna skala v vseh viharjih! Kako je bil Bog dober do nas! Najlepše na svetu je kmetu zastonj dal. Ali je kaj lepšega kot zvezdnato nebo, jasni sončni dan, te visoke gore in temni gozdi, pomladni cvet in jesenski sad! Kakor nevesta se mu zemlja smehlja, ko gre na delo. Saj ne strpi doma, ko je čas dela. Ko dela in trpi, pozabi vse skrbi. Dosegel je največjo srečo na svetu — notranjo zadovoljnost srca. Ne mika ga sport in neumne moderne zabave — igre, kino in vse nerednosti, ko ima v svojem delu najlepše zastonj. Vse, kar je grdo in ničvredno, je silno drago, spodkopuje tiho domačo srečo — kakor pijančevanje, razne razvade, zapravljanje in pohajanje od veselice do veselice. Če hočeš to srečo še izpopolniti, pomagaj trpečemu bratu, bodi usmiljen in čutil boš sam, da je bolje dati kakor vzeti.

Velika zmeta je v splošnem naziranju, da je časno blagostanje le v obilnem denarju. Ni res. Denar se zapravi in zgubi. Španci so imeli po odkritju Amerike zelo velike množine zlata. Dežela je propadla, ker so ljudje iskali zlato in niso hoteli več delati. Če bomo imeli zadosti živine in bomo na polju vedno več pridelovali, potem imamo zadovoljivo gospodarsko stanje, ki ni odvisno od denarja, ampak od našega dela. Če se žito, vino, živina in les tudi za nizko ceno prodaja, vedno bo vse to imelo svojo veljavo. Mi moramo zopet na novo začeti, da zboljšamo svoje gospodarstvo, ker je v tem temelj dobre prihodnosti.

3. Gospodarska tiska.

Kriza se pozna po vsem svetu. V Ameriki imajo veliko nižje žitne cene kakor pri nas. Novi predsednik je skušal ublažiti težave, da bi določil najnižjo ceno za žito, mast, meso in bombaž. Za domači trg bodo to uredili. Toda glavna moč farmerjev je bila vedno v izvozu. Kanada, Argentina, Avstralija imajo še neizmerne prostore, katere s stroji lahko prav poceni obdelujejo. Američani ne bodo mogli svojih izdelkov nikamor prodati, drugi bodo z veseljem prevzeli njih trg.

Angleži so hoteli svoje zavarovati in so določili carino na ves tuj uvoz. S tem so vse druge narode prav občutno zadeli. Dance so nam vedno stavili za zgled najboljših kmetovavcev. Zanimarjali so poljedelstvo in se oklenili skoro same živinoreje. Zdaj ne morejo prodati ne masla ne živine. Prašičereje so morali omejiti za 30%, stare krave niso šle v denar, do 30.000 so jih doma pobili za mesno krmo prašičev. To je zopet svarilni zgled, kam pride kmetsko gospodarstvo, če se drži le ene vrste pridelovanja. Za nas je vedno najbolje, živino in žito gojiti.

Čehi so poprej vso Avstrijo zalagali s sladkorjem. Avstrijcem se je zdelo škoda, da bi dajali denar tujcem, doma so pomnožili število krav in skrbeli za paše, zdaj že izvažajo maslo in sir; sladkorja so doma pridelali le peti del porabe, lani so imeli domačega pridelka že dovolj. Čehi so pa imeli toliko sladkorja, da so sladkor dajali prašičem za krmo. Češki kmetje bi radi vsa mesta sami zakladali z živino, toda tovarne ne morejo prodati izdelkov sosednim državam, če jim ne dovolijo, žito in živino uvažati.

V Avstriji so se z vso silo lotili prašičereje. Tam lahko delajo, ker Dunaj porabi na teden do 10.000 prašičev. Osnovali so veli-

kanska pitališča, ki so vse leto prodajala prašiče po 15 do 20 Din našega denarja. Samo krmil so kupili na tujem 50.000 vagonov. Imajo pa druga bremena, da so kmetje vedno nezadovoljni. Spoznali so, da ne bodo mogli sosednim državam prodajati svojih izdelkov, če ne bodo od njih jemali žita in živine. Torej stiska po vsem svetu. Čim več imajo tovarn in delavcev, tem huje je.

Kako so razmere grozne, naj navedemo le en zgled. Lani je šel vagon prašičev v južno Italijo iz Dolenjske. Vsi prašiči so stali ob enem z dobičkom trgovca in prekupca 47.000 Din. Vsi stroški, prevoz, carina in vse drugo pa 90.000 Din. Kako naj naš kmet pri tem shaja? Je pa še druga in hujša rana. Mi se premalo čutimo kot narod, manjka nam zavesti, da moramo podpirati svoje ljudi in da mora naš denar doma ostati. Naši mesarji hodijo po prašiče na Hrvaško, naš kmet pa skoraj od lakote umira.

Velika krivda je tudi na kmetih samih. Danes se proda le prvovrstno blago in še to le po primerni reklami. Najprej moramo mi sami izboljšati pasmo in rejo. Preveč gledamo na malenkosti. Sam sem skusil, da se pri pravi pasmi prašičev dobi več kot še enkrat toliko od prašičereje. Pri osmih mesecih smo dosegli v našem pitališču težo 150 do 180 kg, ko so pri isti krmi in v isti starosti imeli slabi prašiči komaj 80 kg. Dobra žival se vedno lahko proda. Seveda je treba skrbeti za izdatne pridelke (pese, krmel); da jih dobiš, izrabi gnojnico; če je ni dovolj, dokupi umetnih gnojil.¹ Tudi orodje imamo večkrat tako, da je oranje slabo in težko, prav tako okopavanje in drugo delo. Nabavi si najboljše za svoj kraj, stroje le tedaj, če jih res koristno izrabljaš. Stroj, ki ti ga je

rja v šupi, je škodljivec za tvoje gospodarstvo. — Važna so gospodarska poslopja, greznice za gnojnico, betonirani hlevi in svinjaki. Cement bo treba nabavljati skupno po znižanih cenah.²

Še bolj nam pa manjka reklame za prodajo. Mi čakamo, da pride prekupec in plača, kakor more ali kakor se mu zdi. Ti prekupci niso vselej vredni popolnega zaupanja. Danes so minuli časi, ko so šli večji odjemavci po daljnih vaseh. Na Gorenjsko in naša mesta prihajajo razni zastopniki ponujati svojo živino in prašiče. Prodajo živine bi bile treba postaviti na bolj zanesljivo podlago.

Letos smo posebno hudo čutili lansko slabo žitno letino. Zlasti strn je bila zelo slaba. Spomladi so prodali poceni lastno pšenico, pozimi so morali drago sami kupovati. Večletna skušnja kaže, da se strn ravná po aprilskem vremenu. Če je april topel, je strn dobra, tudi če je maj mrzel. Če je april mrzel, si več ne opomore.

Za rejo prašičev bomo morali povsod vpeljati vagonске nakupe turščice.³ Kako noro so letos gospodarili s krompirjem in prašiči! Zanašali so se na visoke cene krompirja spomladi in rinili prašiče jeseni naprej po 5 do 6 Din. Zdaj je krompir padel na 50 par in še za to slepo ceno ga ne morejo prodati. Ob koncu marca je prišel že novi krompir iz Sicilije. Zdaj bi prašiče rabili, da bi jim krompir pokrmili, pa bi jih za veliko noč lahko po 10 Din prodajali. Pa prašičev ni, krompir je odveč.

S takimi spekulacijami kmet le sebe uničuje. Krmila pa moramo kupovati. Brez tega je umna živinoreja nemogoča. Za prašičerejo se je izkazalo kot izvrsten pripomoček ribje olje, ki ima tolščo in vitamine.⁴

² Glej inserat: Trbovlje, stran 128.

³ Glej inserat: Sedej Pavel, stran 138.

⁴ Glej inserat: A. Volk, stran 124.

¹ Glej inserat: Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, stran 136. — Ruše, stran 139.

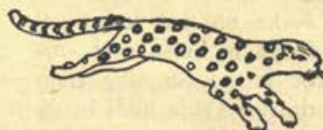
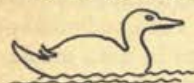

Ljubljanski velesejmi

Vam v bogati izbiri nudijo vse, kar potrebujete v gospodarstvu Ljubljanski velesejmi se vrše vsako spomlad v začetku junija in vsako jesen začetek septembra

Hitrosti (v eni uri).

1. Človek in živali.

KONJ
V SKOKU
16 KM

KONJ DIRKAČ DO 50 KM

2. Prometna sredstva.

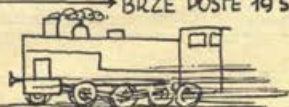
→ STAROPERZUSKA POŠTA 13 KM

→ NAJHITREJŠA RIMSKA POŠTA 12-13 KM

→ BRZE POŠTE 19 STOLETJA 10-15 KM

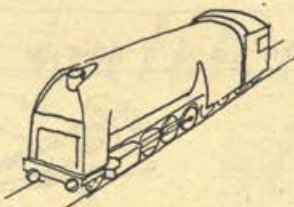
PRVE ŽELEZNICE (PRED 100 LETI) DO 16 KM

TOVORNI VLAK 25-40 KM

OSEBNI VLAK 40-50 KM

BRZI VLAK 60-90 KM

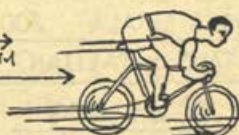
THE TWENTIETH CENTURY EXPRESS 78.7 KM

ATLANTIC FLYER (USA) 99.5 KM

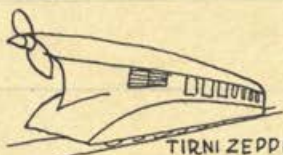
PARIS-ST QUENTIN 99.9 KM

LONDON-BRISTOL 106 KM

CHELTENHAM-FLYER (LONDON-SWINDON) DO 124 KM

KOLEŠAR

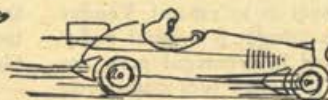

TIRNI ZEPPELIN (LETEČI HAMBURŽAN)
150-170 KM

MOTORNO KOLO DO 165 KM

AVTOMOBIL 150-300 KM

DIR KALNI AVTOMOBIL
(SIR MALCOLM CAMPBELL)
437.9 KM

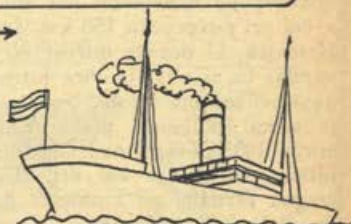

LADJE NA VESLA
V STAREM VEKU
6-11 KM

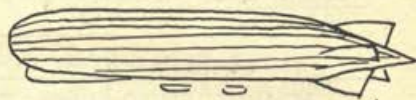
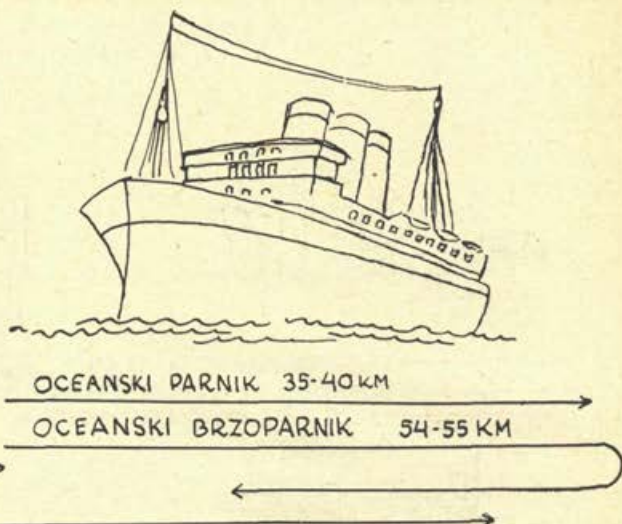

JADRNICE OKOLI 1750

BRZO JADRNICE OKOLI 1850 26 KM

DANAŠNJE LADJE 20-30 KM

PRVA LETALA (W. WRIGHT, L. BLERIOT 1903, 1907) 50-60 KM

SEDANJA POTNIŠKA LETALA 200-250 KM

NAJHITREJŠE LETALO (ITALIJAN AGELLO 10. 4. 1933) 682 KM.

PRVI ZEPPELIN (L. Z. 1. 1900) 28 KM

SEDANJI ZEPPELIN (L. Z. 127. 1929) 110 KM

Človek je najhitrejši!

V. B.

Stoletja in stoletja je človek v hitrosti zastajal za pticami, za sesavci in za ribami. Vendar njegov boj ni bil brez upa zmage. S svojimi čudovitimi tehničnimi iznajdbami je premagal prav vse živali in gospodar zemlje je danes tudi najhitrejše bitje na svetu. Najhitrejša evropska ptica je po opazovanjih učenjakov pač sokol selec, ki preleti v eni uri povprečno 150 km. Še hitrejša je sibirski lastovica, ki doseže hitrost do 300 km na uro. In vendar to ni niti polovica hitrosti, s katero se ponašajo današnja letala. Najhitrejši človek na svetu je sedaj italijanski podporočnik Agello, ki je v aprilu 1933 dosegel nad Gardskim jezerom v letalu hitrost 682 km v eni uri! To je več kot znaša zračna razdalja od Ljubljane do Niša. Razume se, da more biti tako hitro le posebno, za hitrostne rekorde zgrajeno letalo; redna potniška letala prepotujejo v eni uri 200 do 250 km. Za letali seveda zaostajajo vsa druga prometna sredstva. Vendar so tudi avtomobili dosegli že bajne hitrosti. Ime »vodoravne bliska«, sira M. Campbella, pozna ves

svet. Njegov dirkalni avtomobil, ki ima 2600 konjskih sil, je dosegel v februarju 1933 rekordno hitrost 437,903 km, to je v eni sekundi 121 $\frac{1}{2}$ m! Je torej skoraj tako hiter kakor strel iz puške.

Najhitrejši vlake na svetu imajo Angleži: med Londonom in Swindonom vozi vlak s povprečno hitrostjo do 124 km na uro, dosegel pa je tudi že največjo brzino 148,5 km. Še hitrejši so tirni Zepelin, ki prav nič ne zaostajajo za zračnimi, saj nas popelje »Leteči Hamuržan« v vedni vsakodnevni vožnji iz Berlina v Hamburg (257 km, to je skoraj toliko kakor pol pota po železnici iz Ljubljane v Belgrad) v dveh urah in 22 minutah. Na vodi je motorni čoln Angleža Kaye Dona že prekosil hitrosti motornih koles. (Navadno kolo doseže v eni uri do 45 km.) Najhitrejši parniki so oceanski brzoparniki. »Modri trak« oceana, to je rekordni čas v vožnji iz Evrope v Ameriko čez Atlantski ocean, ima danes italijanski parnik »Rex«, ki je v avgustu 1933 premagal razdaljo Gibraltar-New-York v 4 dneh, 13 urah in 48 minutah

Že 50 let uporabljata na tisoče ljudi v mestu in na deželi kremo za čevlje »Šmol-pasto«, ki vsebuje pravi terpentini in je dvakrat tako izdatna kot cenene vodene kreme; ona daje obutvi lep in odličen lesk, jo konservira in ščiti usnje pred prezgodnjim razpadanjem. Odtod izvira tudi njen svetovni sloves. Zahtevajte izrečno: „Šmol-pasto“.

Kaj vse se lahko čisti s Šmol-Pasto?

rumena

rjava

rdeča

črna

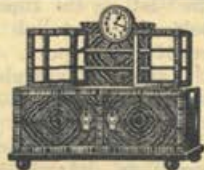
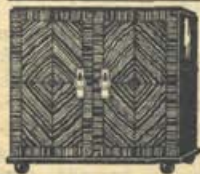
Z belo
Šmol-pasto:

Večbarvni
modni čevlji

Lakasti čevlji

galoše

ŠMOL-PASTA bela osvežuje polituro in barve

ŠMOL-PASTA bela osvežuje barve, daje sijaj, konservira.

25 Najvišjih Odlikovanj

PARIS RIM WIEN BUDAPEST LTD.

Letopis

za dobo od avgusta 1932 do avgusta 1933.

Razni dogodki.

Avгуст (1932): 18. Znani profesor Piccard, ki se je že enkrat dvignil v stratosfero, je napravil nov polet. Iz Curiha v Švici se je dvignil v gondoli balona skupno z učenjakom Cossjusom 16.750 m visoko. Polet je trajal 12 ur. Na zemljo sta se spustila v bližini Mantove v Italiji. — 24. Potopljeno šolsko ladjo »Niobe« so dvignili in pokopali rešena trupla več kot 50 učencev mornarice v skupnem grobu.

September. 11. Poljski letalec Cwirko, ki je v avgustu v evropskem krožnem poletu zmagal, se je smrtno ponesrečil. — 11. Slovenski fantje so organizirali štafeto na grob škofa Slomška v Maribor. Na Jesenicah je prejel prvi tekač pozdravno besedo v kovinasti skatlici, ki jo je po teku 200 m izročil naslednjemu. Tako je prispela v 9 urah in 14 minutah v Maribor, kamor je skoro istočasno prispela štafeta iz Št. Ilja.

Oktober. 1. Državno sodišče za zaščito države je obsodilo prof. Dragoljuba Jovanovića na 1 leto ječe in izgubo državne službe. — 4. Pri Društvu narodov v Ženevi so dognali, da je na svetu 30 milijonov brezposelnih. — 5. V Mehiki so izgnali papeževega nuncija. — 7. V Mehiki so sprejeli zakon, ki jemlje duhovnikom državljsanske pravice in dovoljuje zaplembo cerkvenega posestva. — 10. Po petletnem delu so otvorili eno največjih elektrarn na svetu, »Dnjeprostroj« v Rusiji. — 14. V občini Coyollos v Španiji so komunisti napadli procesijo z Najsvetejšim, pljuvali in streljali na udeležence.

Januar (1933): 16. V Ljubljano je prispel zbor Korošcev, ki so zvečer peli v unionski dvorani, polni navdušenega občinstva; že prej so si pridobili s svojim petjem srca Celjanov in Mariborčanov.

Februar. 16. Ko je ameriški kandidat za predsedniško mesto Roosevelt govoril v Miami na Floridi 15.000 poslušalcem, je oddal nanj iz neposredne bližine italijanski anarhist Zangara pet strelcov. Roosevelta ni zadela, pač pa čikaškega župana Čeha Čermaka, ki je zaradi tega umrl; ranil je še štiri druge osebe.

Marec. 6. Razzodba državnega sodišča za zaščito države v 14dnevnem procesu proti Slovenem, obtoženim radi političnih demonstracij spomladi l. 1932 v Šenčurju pri Kranju, v Komendi pri Kamniku, v Mengšu pri Domžalah ter v Dolu pod Ljubljano. Obsojeni so bili: Brodar Janez, posestnik v Hrastju pri Kranju in bivši poslanec SLS, na poldruho leto, Anton Umnik, posestnik v Šenčurju, na 1 mesec, vŕsteje se mu preiskovalni zapor (10 mesecev), Štrcin Ivan, posestnik v Kaplji vasi pri Mengšu, na 900 Din globe (preiskovalni zapor 10 mesecev), Vomberger Jernej, sobni slikar, na 1 leto strogega zopora, Grilc Franc, posestnik v Šenčurju, na 1 leto; Kos Vinko, posestnik, na 10 mesecev; Loboda Josip, sluga, na 8 mesecev; Ogrin Tomaž, čevljar, na 8 mesecev; Cerar Peter, zidarski pomočnik, na 6 mesecev; Ilija Alojzij, jurist, na 1 leto; Škerbec Matija, župnik v Kranju, na 1 leto; Gregorin Franc, delavec, na 6 mesecev. Vsem se vŕsteje preiskovalni zapor. — 27. V baziliki sv. Petra in treh drugih cerkvah v Rimu so prebrali bulo

sv. očeta, s katero otvarja sveto leto. — 28. Za letošnje svetovno razstavo v Čikagi so uredili park, kjer imajo sohe zaslužni moŕje narodov, ki so pripomogli k razvitju Zdruŕenih držav. Ljubljanska občina je darovala ameriškim Slovenem v ta namen portret Ivana Cankarja v bronu, ki ga je izdelal kipar Loboda.

April. 1. V Nemčiji je Hitler, ki je po volitvah v marcu postal državni kancler in dejanski gospodar države, napovedal boj židom. Ker priznava samo arijsko pleme, jim je odvzel mnogo javnih pravic, tako ne smejo biti v državni službi, ne odvetniki ali zdravniki; proti židovskim trgovcem izvrŕujejo oster bojkot. Več židovskih trgovin so porušili in lastnike ranili. Židovskemu učenjaku, fiziku Einsteinu so zaplenili premoŕenje. Mnogo židovskih pa tudi drugih duŕevnih delavcev je zbeŕalo iz Nemčije. — 3. Dve angleŕski letali, ki sta ju vodila Clydesdale in Mac-Intyre, sta preleteli najviŕjŕo goro na svetu, Mount Everest. — 22. Dognali so, da je samo na ozemlju pruskih deŕel 10.000 ljudi v »politični« ječi, na Bavarskem pa 5400. — 19. je padla v Moskvi razzodba v senzacionalnem procesu proti ŕestim angleŕskim inŕinjerem, ki so bili obdolŕeni sabotaŕe in vohunstva. Angleŕska se je energično potegnila za svoje podanike, zato so bili zelo milo sojeni: glavni obdolŕenec inŕ. Thornton je dobil 3 leta, inŕ. Mac Donald 1 leto ječe, tri so izgnali, enega oprostili. Anglija je zahtevala, naj ŕe tadva izpuste in dokler tega ne store, prepovedala izkrcavati rusko blago v angleŕskih pristaniŕtih. Rusija je tako izgubila velik trg in je zato v juniju rajŕi izgnala oba inŕenirja. — 27. Iz Albanije je pribeŕalo 56 druŕin s 600 člani. Lastnik posestev, na katerih so ŕiveli, je prekinil s njimi odnoŕaje na podlagi nove uredbe, ki je sedaj stopila v veljavo. V Metohiji so jim dali zemljiŕŕa, stanovanjske prostore in orodje. — 29. Sodiŕŕe za zaščito države je obsodilo voditelja Hrvatov dr. Mačka na tri leta ječe.

Maj. 23. Radi ŕirjenja neresničnih in alarmantnih vesti je bil zopet aretiran bivŕi vseuč. prof. v Belgradu Dragoljub Jovanović, ki je bil nedavno izpuŕŕen iz zopora. — 25. se je vrŕil v Dubrovniku XI. kongres Pen-klubov, ki se ga je udeleŕilo veliko ŕtevilo delegatov. — 28. V Čikagi so odprli svetovno razstavo, ki je bila organizirana pod geslom: »Eno stoletje napredka«. — 28. Bivŕega nemŕkega državnega kanclerja in vojnega ministra generala Schleicherja so zaprli.

Junij. 13. Hitlerjevci so hoteli po svojih pristaŕih izzvati v Avstriji revolucijo. Narodni socialisti so z bombami napadli ŕefa tirolske varnostne službe dr. Steidla in ga ranili. Bombe so nastavili deŕelnemu glavarju za ŕtajersko dr. Rintelenu, pa jim je uŕel. — 11. V Monakovem so imeli nemŕki katoliŕski rokodelci kongres, ki se je pričel s častitkami samega Hitlerja. Njegovi podivjani pristaŕi pa so kongresiste razzgnali z bikovkami in pendreki, enega duhovnika so ubili na pragu cerkve. Izdali so tudi letake, na katerih sramoté Kristusa in proslavljajo vstajenje Nemčije v znamenju kljukasteŕga kriŕa in ne Golgoté.

Julij. 2. Maks Cossins, spremljevalec prof. Piccarda, se je dvignil v stratosfero in se po 20urnem težavnem letu — v višini je odpovedal ventil in bila je nevarnost, da balon počí — spustil na tla pri St. Vitte južno od Pariza. — 8. V naše morje je priplulo angleško brodovje na vaje.

Proslave, jubileji itd.

avgust (1932): 1. Na evharističnem shodu na Žezlju pri Vinici je bilo zbranih 700 belokranjskih mož in fantov. — 4. Pod vodstvom požrtvovalnega duhovnika westfalskih Slovencev, g. Tensunderna, so obiskali nemški dijaki božjo pot na Brezjah. — 15. Rogaska Slatina je z velikimi slovesnostmi proslavila 200 letni jubilej, odkar so začeli tehnično izrabljati zdravilno moč slatinskih vrelcev. — 15. Na Jesenicah se je vršila veličastna evharistična slavnost. — 28. Evharistični kongres v Novem mestu.

September. 3. in 4. se je vršil v Zagrebu IV. kongres slovanske katoliške inteligence. — 2.—5. V Essenu se je katoliškega shoda udeležilo nad 200.000 ljudi. — 4. so ob veliki udeležbi praznovali na Brezjah srebrni jubilej Marijinega kronanja. — 11. so v Kanadi ob izlivu Crosse River-a v Gornje jezero blagoslovili lep križ na čast slovenskemu misijonarju Frideriku Baragi. — 25. Ob 70 letnici smrti so se Slovenci hvaležno spominjali škofa A. M. Sliška, svojega velikega narodnega buditelja.

Oktober. 12. Samostan v škofiji Loki je praznoval 150letnico, kar so tam uršulinke, prej so bile več kot 400 let v njem klarise. — 16. je obhajal katoliški dnevnik »Slovenec« biserni jubilej.

December. 7. V Belgradu so blagoslovili novo frančiškansko cerkev, za katero je narisal načrt prof. Jožef Plečnik. — 16. Hrvatje so v Zagrebu proslavili 60letnico slovenskega pisatelja Finžgarja. Uprizorili so v opernem gledališču »Divjega lovca«.

Januar (1933): 22. Slovensko katoliško akademsko starejšinstvo je slovesno proslavilo 20letnico svojega obstoja. — 25. 70letnico rojstva je obhajal Ivan Trnko Zamejski, profesor bogoslovja v videmskem semenišču, oče beneških Slovencev in nestor slovenskih pesnikov.

Februar. 11. 75 let je prešlo, odkar se je Brezmadežna prikazala v Lurdu blaženi Bernardki. — 13. je preteklo 50 let od smrti enega največjih nemških glasbenikov in ustvaritelja moderne nemške opere, Riharda Wagnerja.

Marec. 4. V Spodnjem Brniku, kjer uživa zašlužen pokoj, je praznoval 70letnico župnik Josip Grasič, ki je 45 let oral gospodarsko in kulturno ledino Istre. — 12. Ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman je praznoval 50letnico. — 14. Železno sveto mašo — 70letnico posvečenja — je praznoval monsignor in prelat Tomo Zupan na Okroglem pri Naklu, narodni borec, pisatelj in vzgojitelj mladine.

April. 12. Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani so slovesno praznovali zaključek letošnjega tečaja »Zadružne šole«, ki je bil pet in dvajseti od njene ustanovitve.

Maj. 25. Kongregacija šolskih sester sv. Frančiška v Mariboru je obhajala biserni jubilej — 60letnico redovnega življenja in delovanja — svoje vrhovne prednice Angeline Križanič.

Junij. 11. V Retečah je praznoval 25letnico župnikovanja duhovni svetnik Janez Meršolj, priljubljen dušni pastir ter verski in prosvetni orga-

nizator. — 22. V Ljubljani so slovesno otvorili Narodno galerijo. — 25. Slovensko planinsko društvo je slavilo 40letnico svoje ustanovitve. — 25. Za 1900letnico ustanovitve najsv. Zakramenta se je vršil v Kamniku evharistični shod. Naslednje nedelje podobno v Domžalah in v Šmartinu v Tuhinju. — 25. K evharističnemu kongresu v Mostah se je zbralo 7000 ljudi. — 25. K verskemu shodu na Ptujski gori je prihitelo 1000 mož in fantov. — 26. Vrhbosenski nadškof dr. Ivan Šarič je obhajal srebrni škofovski jubilej. — 28. Na Ježici so blagoslovili nov zadružni dom. — 28. je bil imenovan dr. Ivan Tomažič, dosedanji pomožni škof dr. Andreja Karlina, za lavantinskega škofa.

Julij. 1. je minilo 50 let, odkar je bila posvečena cerkev misijonarjev v Ljubljani, prva in edina cerkev presv. Srca Jezusovega v Sloveniji. — 2. Marijanskega tabora v Ljutomeru se je udeležilo 1200 mož in fantov. — Pri crngrobški Materi božji se je zbralo preko 6000 slovenskih bojevnikov. — 16. so v Radovljici slovesno otvorili novo kopalnišče. — 30. Slovenci so proslavili 1900letnico odrešenja in biserno mašo svojega velikega sina, nadškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča. Na Stadionu v Ljubljani se je zbrala k biserni maši tolika množica, kot se je pri naš še ni zbralo. Do 60.000 je bilo vseh udeležencev, 2000 samih slovenskih narodnih noš. Veličasten je bil pogled na morje ljudi, ki so z robci pozdravljali svojega vodnika, in pretresljivo je bilo, ko so mu vsi peli bisernomašni pozdrav.

Nesreče, požari.

avgust (1932). 1. V Stavci vasi pri Žužemberku je pogorelo 24 poslopij. — 16. V slovenskih gorah, na Ptujskem in Dravskem polju je strašen vihar s točo in nalivom uničil vinograde in sadovnjake; stotinam hiš je odnesel strehe. — 22. Na Kočevskem je pokončal požar vas Onek.

September. 4. V Podbrežju pri Ptujju je pogorelo 6 kmetij. — 4. V bližini Št. Vida pri Ljubljani je trčil avtobus v osebni avto, ki se je vnel in je v njem lastnik Dolenc živ zgorel. — 13. V mestu Kolim na severnem Poljskem je požar upepelil skoro polovico hiš. — 14. Na meji med Alžirom in Marokom je zdrknil v 100 m globok prepad vlak, ki je vozil oddelek tujske legije: 500 častnikov, podčastnikov in legijonarjev. Več kot 160 je bilo ubitih, vsi ostali ranjeni. — 27. Strašen potres je divjal v grški Makedoniji, 15 vasi je uničil. Največ škode je napravil na polotoku Halkidiki; v mestu Stratoniki je porušil 3000 hiš, 351 oseb je bilo hudo ranjenih, 200 mrtvih. — 28. Na otoku Portoriko je tornado (vihar z vrtinci) povzročil 200 smrtnih žrtev, čez 1000 je ranjenih, in napravil velikansko škodo po nasadih. Ob obali je pomel preko 800 vasi.

November. 11. Na otoku Kubi je divjal strahovit orkan, ki je skoro docela porušil mesti Santa Cruz in Camagney. — 14. Grozen vihar je opustošil vzhodno japonsko obal. Podrtih je najmanj 30.000 hiš, ranjenih nad 10.000 ljudi, preko 1000 mrtvih. Kar je vihar pustil, je uničil ogenj.

December. 22. V južni Franciji je bila vsa obala od roba Pirenejev do reke Rone poplavljena; 50.000 ha zemlje je bilo pod vodo. — 27. Velikanske množine kobilic so uničile na japonskem otoku Formozi 40 odstotkov bombaževih in tobaknih nasadov. Roji so se razširili 9 km daleč.

Januar (1933). 4. Veliki, najboljši francoski potniški parnik »Atlantic« je zgorel na potu iz Bordeaux-ja v Le Havre, v zadnjih letih tretji francoski prekoceanski parnik, ki je zgorel; sumijo, da je bil oženj podtaknjen. — 10. Blizu Bukarešte je zavozil brzovrak v osebne, ki je obstal na progi radi defekta lokomotive.

Februar. 10. V Neunkirchenu v Nemčiji je eksplozija 120.000 m³ obsegajoč plinski rezervar; imel je 80 m višine in 45 m v premeru. Vse mesto je silno poškodovano, velika ulica z 28 visokimi hišami je kar izginila; mrtvih je bilo 61 ljudi, ranjenih preko 1000. Po 10 m² velike kose železnega oklepa je vrglo kilometre daleč. Plin se je vnel in zelo oteževal reševalna dela. — 27. je zgorel parlament v Berlinu. Požiga so osumili komuniste, nenemški listi pa pišejo, da so hitlerjevci sami podtaknili ogenj.

Marec. 2. Severnovzhodno obalo Japonske je zadela nova potresna nesreča, ki je zahtevala okrog 600 mrtvih žrtev, mnogo ranjencev, 5500 hiš je porušenih, 2000 poplavljenih; morska bibavica je odnesla preko 1000 ladij.

Maj. 12. V Spodnji Hajdini sta zgoreli dvema kmetoma hiši in gospodarska poslopja; pri gašenju se je ponesrečilo 5 oseb. — 18. V mestu San Clemente v Kaliforniji se je udril 60 m visoki hrib in porušil več hiš. — 27. Radi silnega dežja (v 48 urah ga je padlo več kakor leta 1923 ves majnik) so narasle vse reke v Sloveniji. Ljubljansko barje je bilo poplavljen, v Loški dolini Nadlesek, deloma Kozarče in Pudob, Šmartno pri Litiji je bilo pod vodo. Iška se je prelevila v deročo Savo in napravila mnogo škode. — 29. Voda je zalila 150 km² sveta in povzročila večmilijonsko škodo. Prizadeto je bilo Barje, Vrhnika in Borovnica. — 29. Krka je narasla 2 m nad normalo, zalila Kostonjevo in mnogo polja.

Junij. 23. V djakovski katedrali je zgorel kor, na katerem so bile dragocene Strossmajerjeve orgle, ki so pred 50 leti stale 28.000 goldinarjev; tri freske bratov Seitz so uničene. Škode je več milijonov.

Julij. 10. V Podkarpatski Rusiji so vode strašno narasle. Tisa je bila 7 m nad normalo. — 10. V Transilvaniji je bilo na stotine vasi pod vodo.

Umrli so:

Avgust (1932). 2. na Dunaju dr. Ignacij Seipel, bivši zvezni kancler. — 6. v Ljubljani Ana Mesar, hčerka ravnatelja Jugoslovanske knjigarne. — 19. bivši avstrijski kancler dr. Schober. — 29. v Maas-trichtu na Nizozemskem kardinal van Rossum, odlična cerkvena osebnost.

Oktober. 1. v Zagrebu rektor univerze dr. Josip Belobrč. — 12. Moji Šlemc, kmetica v Št. Janžu v Rožu, duhovna mati dr. Blümla, voditelja celovškega Karitativnega sekretariata.

December. 18. v Zagrebu pl. Vancaš, znani arhitekt, ki je napravil načrt za zavod sv. Stanislava, v Št. Vidu, hotel Union in druge stavbe v Sloveniji. — 27. v Belgradu vojni kurat Fr. Pavlič, slovenski duhovnik v Zaječaru.

Januar (1933). 5. v New Yorku bivši predsednik USA Coolidge. — 23. v Gorici upok. šolski upravitelj Franc Vilhar, vnet glasbeni in prosvetni delavec. — 26. v Parizu generalni superior misijonske družbe sv. Vincencija Franc Verdier. — 30. na Brdu pri Lukovici Lojzika Kersnik, vdova rajnega pisatelja Janka Kersnika. — 31. angleški pisatelj svetovnega slovesa in predsednik Pen-klubov John Galsworthy. — 31. v Londonu so-proga odličnega srbskega državnika Elizabeta O'Brien Christitch, pisateljica in prijateljica Slovencev in mati Ane Christitcheve, tajnice Mednarodne ženske zveze.

Februar. 7. v Ženevi madjarski grof Albert Appony, znan politik. — 9. v Rimu kardinal Andrej Frühwirth, kancler rim. kat. cerkve. — 26. v Nizzi ruski veliki knez Aleksander.

April. 2. v Ljubljani 80letni soustanovitelj čebelarkega društva Peter Pavlin. — 18. v Bačah ob Baškem jezeru na Koroškem mladi slovenski zdravnik dr. Lovro Mikl, nada koroških Slovencev. — 21. v Dobrepoljah vzorna mati umetnikov bratov Kraljev. — 25. v Marijanišču v Ljubljani sestra M. Ervina Lesar, nečakinja pok. prelata dr. J. Lesarja.

Junij. 9. v Zagrebu kajkavski lirik, predsednik zagrebškega Pen-kluba Dragotin Domjanec.

Julija. 21. v Št. Vidu nad Ljubljano solastnik tovarniškega mizarskega obrata Štefan Erman, zgleden prosvetni delavec, bivši urednik in dopisnik fantovskega glasila »Mladost«.

Seznamek

župnij, krajev, poverjenikov in udov Družbe sv. Mohorja.

Seznamek smo razvrstili po škofijah in dekanijah. — Številke na koncu župnij in krajev pomenijo število udov leta 1933, v oklepajih () število udov leta 1932. — Pri krajih s poštnim uradom ni pošta posebej navedena.

Krška škofija.

1. Beljak. Brnca. Župni urad. 14 (18). — Zila. Lamprecht J. (P. Beljak.) 8 (8). — Sv. Lenart. Sadjak A., žpk. (P. Rekarja ves.) 29 (31). — Loče. Dr. Ogriz Josip, žpk. 51 (51). — Šteben. Ožgan Iv., župnik. (P. Malošče.) — (—).

2. Borovlje. Žihpolje. Košir Kristo, župnik. 24 (26). — Golšovo. Holec Fr., žpk. (P. Žihpolje.) 6 (16). — Bilčovs. Štih Jos., žpk. (P. Bistrica v Rožu.) 74 (96). — Borovlje. Koschat Maks. — (—). — Glinje. Wornig Mat., župnik. (P. Borovlje.) 33 (34).

— Št. Janž. Dr. Lučovnik Iv., žpk. (P. Svetna vas.) 55 (63). — Kapla. Singer Št., žpk. (P. Svetna vas.) 23 (33). — Kotmara ves. Mente K., žpk. — (33). — Sv. Lenart v Ljubelju. Boštjančič Josip, soprovizor. (P. Podgora.) 15 (15). — Sele. Vauti Alojzij, žpk. (P. Borovlje.) 85 (94). — Slov. Plajberk. Boštjančič Josip, provizor. (P. Podgora.) 26 (23). — Šmarjeta. Trabesinger Len., žpk. 31 (36). — Sveče. Ruprecht Vikt., župnik. (P. Bistrica v Rožu.) 74 (85).

3. Celovec. Celovec. Družba sv. Mohorja. 24 (44). — Sv. Duha. Msgr. Podgorec Val. 8 (—). —

Hodiše. Starc Iv., žpk. 57 (63). — **Otok, Malgaj Fr.,** žpk. 18 (18). — **Škofiče, Nadrah Al.,** župn. upr. (P. Vrba.) 12 (20). — **Vetrinj, Klatzer Št.** 13 (13).

4. **Dobrla ves, Dobrla ves, Vastl Martin.** 110 (142). — **Apače, Rudl Jos.,** prov. (P. Galicija.) 16 (15). — **Galicija, Rudl J.,** žpk. 21 (19). — **Globasnica, Pšeničnik J.,** žpk. 31 (26). — **Kamen, Šturm A.,** žpk. (P. Tinje.) 10 (14). — **Škocijan, Poljanec Vinko,** žpk. 65 (65). — **Korte, Nagel Iv.,** žpk. v p. (P. Železna Kapla.) 15 (16). — **Št. Lipš, Zulechner Feliks,** žpk. (P. Dobrla ves.) 51 (60). — **Mohliče, Hanisch Jos.,** 7 (6). — **Obirsko, Zupan Ign.,** žpk. (P. Žel. Kapla.) 29 (31). — **Rebrca, Šporn Iv.,** župnik. (P. Galicija.) 14 (21). — **Šteben, Pšeničnik J.,** žpk. (P. Globasnica.) 15 (14). — **Št. Vid, Kindlman Jak.,** dekan. 64 (80). — **Žel. Kapla, Kanduth Jos.,** kaplan. 110 (123). — **žitara ves, Weiß V.,** žpk. (P. Miklavc.) 38 (38).

5. **Pliberk, Pliberk, Koglek Jož.,** kaplan. 128 (132). — **Kazaze, Oizinger Luka,** župnik. 24 (38). — **Šmihel, Vintar Josip,** župnik. 106 (121). — **Vogrče, Wöfl Blaz,** župn. (P. Pliberk.) 32 (35). — **Žvabek, Uranšek Franc,** žpk. (P. Pliberk.) 39 (39). — **Suha, Dr. Zeichen Fr.,** župnik. (P. Labud.) 19 (22).

6. **Rožek, Dvor, Fritz Jožef,** dekan. (P. Vrba.) — (18). — **Drava, Katnik Janez,** posestnik. (P. Podravlje.) 9 (10). — **Št. Ilj, Petrič Janko,** župnik. (P. Vrba.) 32 (36). — **Št. Jakob, Šenk Franc,** d. upr. 100 (112). — **Gozdanje, Kuchler Martin,** župnik. (P. Vrba.) 13 (15). — **Lipa, Reichmann Jak.,** (P. Podravlje.) 8 (8). — **Logaves, Bayer Št.,** žpk. (P. Vrba.) 14 (20). — **Pečnica, Sekol J.,** žpk. (P. Ledenice.) 39 (45). — **Podgorje, Vuk Franc,** župnik. 40 (40). — **Rožek, Dobernik Jožef,** žpk. — (32). — **Skočidol, Ulbing Tomaž,** župnik. (P. Podravlje.) 35 (30).

7. **Šmohor, Blače, Maierhofer Janko,** župnik. 10 (12). — **Borlje, Mlinar Alojz,** prov. (P. Goriče.) 7 (12). — **Brdo, Ebner Jan.,** žpk. 36 (31). — **Gorje, Katnik Fr.,** žpk. (P. Zil. Bistrica.) 10 (—). — **Št. Jurij, Mošič J.,** žpk. 7 (8). — **Krčanje, Hutter Al.** žpk. (P. Grebinj.) 6 (6). — **Melviče, Mikula Fr.,** župn. (P. Brdo.) 10 (13). — **Št. Štefan, Pelnar A.,** žpk. — (4). — **Zilska Bistrica, Kuchling Anton,** adm. 29 (21).

8. **Tinje, Tinje, Benetek Anton,** prošt. 26 (26). — **Medgorje, Marktl Niko,** župnik. (P. Grabštanj.) 12 (16). — **Podgraj, Marktl Niko.** (P. Grabštanj.) 10 (12). — **Podkrnos, Brabenec J.,** prošt. (P. Žrelc.) 13 (13). — **Radise, Jank Lud.,** prov. (P. Žrelc.) 42 (52). — **Št. Tomaž, župni urad.** (P. Škofji dvor.) 42 (—). — **Žrelc, Supanc Ana,** — (4).

9. **Velikovec, Djekše, Repnik Franc,** žpk. 6 (—). — **Gorenče, Muri Ign.,** (P. Ruda.) žpk. 23 (30). — **Grebinj, Hutter Al.,** žpk. v p. 6 (4). — **Št. Jurij, Kovač Fr.,** žpk. (P. Zg. Trušnje.) 4 (5). — **Klošter, Kukačka Josip,** župnik. (P. Grebinj.) 26 (25). — **Št. Peter, Wutte Josip,** župnik. (P. Velikovec.) — (34). — **Ruda, Pirker F.,** prov. — (12). — **Št. Rupert, Brandstätter V.,** žpk. (P. Velikovec.) 25 (26). — **Šmarjeta, Kovač Franc,** soprov. 3 (2). — **Vovbre, Zebedin Kristof,** župnik. 18 (20).

10. **Razne, Zg. Bela, Pleterski Franjo.** 1 (1).

Skupno število udov: 2356 (2695).

Lavantinska škofija.

1. **Slov. Bistrica, Slov. Bistrica, Šolinc Ivan,** mestni žpk. 217 (279). — **Črešnjevce, Zamuda Alojz,** župnik. (P. Slov. Bistrica.) 94 (115). — **Gornja Polskava, Gartner Franc,** žpk. 57 (—). — **Laporje,**

Ozimič Jože, žpk. 80 (106). — **Majšperk, Bratanič R.,** žpk. 39 (61). — **Makole, Šegula Fr.,** župnik 71 (237). — **Sv. Martin, Zdošek Al.,** župnik. (P. Slov. Bistrica.) 20 (30). — **Poljčane, Cilenšek Vekoslav,** žpk. 83 (100). — **Spodnja Polskava, Zorko Melhior,** žpk. (P. Praegersko.) 117 (112). — **Studenice, Čede Josip,** žpk. (P. Studenice pri Poljčanah.) 64 (63). — **Tinje, Hafner U.,** župnik. (P. Slov. Bistrica.) 26 (40). — **Sv. Venčeslav, Zakošek Ivan,** župnik. (P. Slov. Bistrica.) 20 (20).

2. **Braslovče, Braslovče, Atelšek Iv.,** župnik. 129 (147). — **Sv. Andraž, Ocvirk Maks,** župnik. (P. Velenje.) 13 (15). — **Gomilsko, Satler Fran,** župnik. 77 (—). — **Sv. Jurij, Pečnak Josip,** žpk. 125 (132). — **Marija Reka, Lebar J.,** župnik. (P. Sv. Pavel pri Preb.) 28 (35). — **Sv. Pavel, Končan Fort.,** župnik. 125 (142). — **Šmartno, Presker K.,** dek. 109 (202). — **Vransko, Dr. Mörtl Val.,** župnik. 116 (133).

3. **Celje, Celje, Jurak Peter,** opat. 660 (650). — **Gotovlje, Agrež Mart.,** župnik. (P. Žalec.) 49 (63). — **Galicija, Kramaršič Alojzij,** župnik. (P. Žalec.) 16 (17). — **Griže, Krančič Iv.,** župnik. 99 (108). — **Sv. Peter, Dr. Jančič Iv.,** žpk. 124 (138). — **Polzela, Jodl Iv.,** žpk. 105 (127). — **Teharje, Vesenjok P.,** žpk. 131 (190). — **Žalec, Veternik A.,** žpk. 210 (186).

4. **Dravsko polje, Hoče, Sagaj A.,** dek. 150 (—). — **Cirkovce, Ravšl Ant.,** župnik. 116 (147). — **Črna gora, Zagoršak Fr.,** žpk. (P. Ptujška gora.) — (—). — **Fram, Rakun F.,** žpk. 115 (137). — **Št. Janž, Polak F.,** žpk. 138 (131). — **Sv. Lovrenc, Spindler F.,** 87 (124). — **Slivnica, Mihalič J.,** žpk. 148 (168).

5. **Dravograd, Dravograd, Serajnik V.,** prošt. 24 (45). — **Črneče, Rozman Jožef,** župnik. (P. Meža ob Dravi.) 6 (8). — **Libeliče, Vogrinec A.,** žpk. 24 (26). — **Ojstrica, Kociper R.,** prov. (P. Dravograd.) 9 (8).

6. **Gornji Grad, Gornji grad, Šlander Maks,** žpk. 89 (112). — **Bočna, Kitak Jakob,** župnik. (P. Gornji grad.) 52 (80). — **Sv. Frančišek, Vogrinec Iv.,** žpk. (P. Radmirje.) 103 (110). — **Ljubno, Krančič Jos.,** dekan. 89 (101). — **Luče, Mikolič Jurij,** žpk. 66 (100). — **Marija Nazaret, P. Kerub Tušek,** župn. (P. Mozirje.) 60 (70). — **Mozirje, Kroselj Fr.,** žpk. — (110). — **Nova štifta, Fermé Gothard,** žpk. (P. Gornji grad.) 43 (50). — **Rečica, Požar A.,** župnik. 160 (200). — **Šmartno, Štiglic Fr.,** župnik. 46 (53). — **Šmihel, Presnik Jos.,** žpk. (P. Mozirje.) 50 (50). — **Solčava, Arko Leopold,** kaplan. 58 (81).

7. **Jarenina, Jarenina, Čizek Josip,** dekan. 156 (170). — **Št. Ilj, Vračko Ev.,** župnik. 194 (210). — **Sv. Jakob, Erhatic M.,** žpk. 113 (182). — **Sv. Jurij, Terstenjak Fr.,** ž. upr. (P. Zg. Sv. Kungota.) 28 (26). — **Sp. Sv. Kungota, Kraner Vinc.,** žpk. (P. Pesnica.) 77 (78). — **Svečina, Časl Fran,** žpk. (P. Zg. Sv. Kungota.) 52 (54).

8. **Konjice, Konjice, Tovornik Fran,** arhidiak., dekan. 100 (135). — **Čadram, Hohnjec Fr.,** žpk. (P. Oplotnica.) 66 (103). — **Sv. Jernej, Pavlič P.,** žpk. (P. Loče.) 16 (18). — **Kebelj, Panič Jožef,** župnik. (P. Oplotnica.) 24 (38). — **Sv. Kunigunda, Žgank Ferd.,** župnik. (P. Žreče.) 21 (41). — **Loče, Žičkar Marko,** župnik. 60 (80). — **Prihova, Vajda Julij,** župnik. (P. Konjice.) 38 (80). — **Stranice, Medved Anton,** župnik. (P. Konjice.) 15 (23). — **Špitalič, Goričan Jan,** žpk. (P. Konjice.) 14 (23). — **Žreče, Bežjak J.,** žpk. 55 (55). — **Žiče, Tomazič A.,** župnik. (P. Loče.) 36 (34).

9. **Kozje**. **Kozje**, Lunder V., župnik. 61 (95). — **Buče**. Turk Miloš, žpk. 43 (56). — **Dobje**. Vavpotič Franc, župnik. (P. Slivnica pri Celju.) 54 (62). — **Olimlje**. Lorbek Iv., župnik. (P. Podčetrtek.) 12 (14). — **Sv. Peter**. Lah Ivan, žpk. 60 (70). — **Pilštanj**. Rauter Jakob, župnik. 48 (66). — **Planina**. Sajovic Jakob, župnik. 71 (70). — **Podčetrtek**. Pirč Andrej, župnik. 60 (58). — **Podsreda**. Krohne Josip, dekan. 31 (43). — **Polje**. Mlakar Iv., žpk. (P. Podčetrtek.) 25 (31). — **Prevorje**. Šaloven Fr., žpk. (P. Pilštanj.) — (40). — **Št. Vid**. Vurkelc Jernej, župnik. (P. Planina pri Sevnici.) 54 (61). — **Zagorje**. Privožič J., župnik. (P. Pilštanj.) 25 (19).

10. **Laško**. **Laško**, Dr. Kruljc Fr., dek., nadžpk. 203 (203). — **Dol**. Gorjup Pet., župnik. 116 (143). — **Sv. Jedert**. Lončarič Jos., žpk. (P. Laško.) 70 (75). — **Jurklošter**. Kocjančič Ant., župnik. 26 (—). — **Sv. Lenart**. Kosi Jakob, žpk. (P. Laško.) 55 (73). — **Loka**. Šket Mih., župnik. 70 (86). — **Marija širje**. Kristovič M., provizor. (P. Zid. most.) 26 (29). — **Sv. Marjeta**. Bohak Jakob, žpk. (P. Rimske toplice.) 45 (50). — **Sv. Miklavž**. Čebašek Jakob, župnik. (P. Laško.) 27 (39). — **Razborje**. Pretnar Jož., žpk. (P. Loka.) 17 (20). — **Št. Rupert**. Jager A., župnik. (P. Sv. Jurij ob juž. železn.) 50 (154). — **Trbovlje**. Gorogranc Mart., kapl. 239 (254). — **Hrastnik**. Kat. delavsko prosvetno društvo. — (30).

11. **Sv. Lenart v Slov. gor.** **Sv. Ana**. Šeško K., župnik. 111 (146). — **Sv. Anton**. Škof Fr., žpk. 73 (102). — **Sv. Benedikt**. Gomilšek Fr. Sal., žpk. 188 (214). — **Sv. Bolfenk**. Lasbaher J., župnik. 21 (34). — **Sv. Jurij**. Bosina Ivan, župnik. 185 (197). — **Sv. Lenart**. Sinko Franc, žpk. 91 (110). — **Marija Snežna**. Vršič Srečko, župnik. 45 (61). — **Negova**. Bratkovič Fran., župnik. (P. Ivanjci.) 93 (111). — **Sv. Rupert**. Kodrič Josip, žpk. (P. Sv. Lenart v Slov. gor.) 82 (71). — **Sv. Trojica**. P. Ernst Jenko, župni upravitelj. 132 (120).

12. **Dolnja Lendava**. **Dolnja Lendava**. Bejek Janko, kaplan. 30 (37). — **Marušič** Matevž, — (5). — **Beltinci**. Ciglar Alojz, kapl. 71 (65). — **Bogojina**. Hanko Jožef, žpk. 32 (48). — **Črensovci**. Čačič J., žpk. 59 (46). — **Dobrovnik**. Benkovič št. 4 (4). — **Strehovci**. Bojnc Franc. (P. Dobrovnik.) — (9). — **Turnišče**. Greif Ivan, župni uprav. — (9). — **Velika Polana**. Rantaša Anton. (P. Črensovci.) 40 (44). — **Hotiza**. Zadravec Matija. (P. Dolnja Lendava.) 4 (8).

13. **Ljutomer**. **Ljutomer**. Lovrec Andr., župn. 210 (224). — **Apače**. Cilenšek Ivan, žpk. 46 (46). — **Cezanjecvi**. Ferk Mih., eksp. (P. Ljutomer.) 31 (48). — **Sv. Jurij**. Štuhec Fr., žpk. 143 (123). — **Kapela**. Meško Martin, kan. in žpk. (P. Radenci.) 114 (138). — **Sv. Križ**. Weixl Jos., dek. (P. Križevci.) 232 (267). — **Mala nedelja**. Ostrž Fr., žpk. 91 (109). — **Gor. Radgona**. Gaberc Mart., žpk. 327 (310). — **Veržej**. Klemenšek Anton, ž. upr. (P. Križevci.) 39 (51).

14. **Marenberg**. **Marenberg**. Messner Ivan, dek. 69 (64). — **Brezno**. Sagaj Marko, žpk. 22 (20). — **Kapla**. Lovrenčič V., žpk. žpk. (P. Brezno.) 31 (—). — **Muta**. Hurt Fr., župnik. 36 (48). — **Sv. Ožbolt**. Krušič Jan., prov. (P. Brezno.) 14 (12). — **Remšnik**. Pavlič Vid, žpk. (P. Marenberg.) 12 (16). — **Pernice**. Slana Franc. (P. Muta.) — (24).

15. **Maribor levi breg**. **Maribor**. Stolna. Munda Vinko, st. vik. 710 (690). — **Bogoslavlje**.

Dr. Cukala Fr., st. kan. 47 (34). — **Frančiškani**. P. Landergott V., župnik. 286 (359). — **Sv. Barbara**. Potočnik Jos., župnik. 52 (47). — **Sv. Duh**. Rožman Jakob, župnik. (P. Selnica.) 36 (42). — **Gornja Sv. Kungota**. Magdič Franc, župnik. 5 (7). — **Kamnica**. Božiček Fran., župnik. (P. Maribor.) 136 (136). — **Sv. Križ**. Kren Fr., žpk. (P. Maribor.) 52 (56). — **Sv. Marjeta**. Frangež Jern., žpk. 65 (74). — **Sv. Martin**. Lajnič A., žpk. 54 (62). — **Sv. Peter**. Tkavc A., žpk. (P. Marib.) 90 (91). — **Selnica**. Ciuha F., žpk. 52 (44).

16. **Maribor desni breg**. **Sv. Magdalena**. Stergar Ant., dekan. 340 (374). — **D. M. v Puščavi**. Nadrah Ign., žpk. (P. Sv. Lovrenc pri Mrb.) 36 (49). — **Limbuš**. Bračič A., žpk. 54 (—). — **Sv. Lovrenc**. Oblak Jan., žpk. 58 (69). — **Roše**. Pšunder Ferd., žpk. 130 (150). — **Studenci**. Oo. kapucini. 59 (69).

17. **Mežiška dolina**. **Prevalje**. Riepl Matej, dek. 104 (136). — **Guštanj**. Barbič Mih., žpk. 87 (81). — **Črna**. Razgoršek V., žpk. 90 (—). — **Št. Danijel in Strojna**. Kupčič J., žpk. (P. Prevalje.) 50 (60). — **Javorje**. Viternik L., župnik. (P. Črna.) 6 (8). — **Koprivna**. Hojnik I., žpk. 12 (21). — **Kotlje**. Serajnik I., žpk. 38 (41). — **Mežica**. Hornböck I., žpk. 156 (162).

18. **Murska Sobota**. **Mur. Sobota**. Vojkovič Jožef, kapl. 5 (6). — **Horvat Št.**, kateh. 31 (40). — **Martinišče**. 3 (5). — **Mataj Fran.** 58 (60). — **Can-kova**. Safonšnik Jakob, kapl., 70 (70). — **Gornja Lendava**. Rataj A. P., kaplan. 29 (34). — **Gornji Petrovci**. Cirič A., žpk. 13 (10). — **Sv. Jurij**. Berden A., kaplan. (P. Rogoševci.) 17 (7). — **Markovci**. Ficzo K., žpk. 6 (6). — **Martjanci**. Gjorek F., cerk. 17 (24). — **Pertoča**. Varga Štefan, kpl. (P. Rogoševci.) 20 (21). — **Sv. Sebeščan**. Szupi Jož. — (—). — **Vel. Dolenci**. Klekl Jožef, žpk. 4 (4). — **Tišina**. Krantz Jož., žpk. (P. Rankovci.) 33 (51).

19. **Nova cerkev**. **Nova cerkev**. Žagar Pavel, dek. kan. (P. Vojnik.) 40 (54). — **Črešnjice**. Hlastec Fran., župnik. (P. Vojnik.) 5 (9). — **Dobrna**. Urleb Franjo, žpk. 74 (—). — **Frankolovo**. Čech Vaclav, župnik. (P. Vojnik.) 26 (31). — **Sv. Jošt**. Čarf M., žpk. — (—). — **Šmartin**. Ozvatič Fr., žpk. 33 (40). — **Vitanje**. Musi Jož., župnik. 70 (83). — **Vojnik**. Lasbacher A., župnik. 117 (125).

20. **Ptuj**. **Ptuj**. Mestna nadžupnija. Dr. Žagar Iv., inf. prošt. 115 (130). — **Sv. Peter in Pavel**. P. Alfonz Svet., župnik. 188 (245). — **Sv. Andraž**. Alt Ivan, žpk. 71 (105). — **Hajdina**. Skuhala Vek., žpk. (P. Ptuj.) 80 (112). — **Sv. Lovrenc**. Neudauer Mat., žpk. (P. Juršinci.) 100 (85). — **Sv. Marjeta**. Sketa Ivan, (P. Juršinci.) 136 (180). — **Sv. Marko**. Groblar Ign., žpk. (P. Ptuj.) 65 (93). — **Polenšak**. Poplatnik J., žpk. (P. Moškanjci.) 70 (83). — **Sv. Urban**. Razbornik Iv., žpk. 60 (97). — **Vurberg**. Kokelj Al., žpk. 74 (73).

21. **Rogatec**. **Rogatec**. Žehar Jožef, nadžpk. 52 (42). — **Sv. Ema**. Plepelec J., žpk. (P. Pristava.) 25 (25). — **Sv. Florijan**. Malajnar Karel, župnik. (P. Rogatec.) 13 (5). — **Kostrivnica**. Slavič Jan., žpk. (P. Podplat.) 40 (44). — **Sv. Križ**. Korošec Fr., žpk. (P. Rog. Slatina.) 170 (210). — **Sv. Peter**. Pučnik A., župnik. (P. Podplat.) 20 (25). — **Sv. Rok**. Veranič Ant., žpk. (P. Rogatec.) 19 (25). — **Stoprce**. Pichler Al., župnik. (P. Majšperk.) 13 (23). — **Žetale**. Rotar Milko, organist. 52 (51).

22. **Stari trg**. **Šmartin**. Somrek Ant., nadžpk. (P. Slovenjgradec.) 58 (64). — **Dolič**. Ulčnik M., žpk. (P. Mislinje.) 29 (34). — **Št. Ilj**. Roškar Dav., žpk. (P. Mislinje.) 90 (106). — **Št. Jan**. Essenko A., žpk. (P. Meža.) 12 (20). — **Stari trg**. župni urad.

45 (43). — **Sv. Miklavž.** Treiber Franc, župnik. (P. Slovenjgradec.) 19 (21). — **Pameče.** Trinkaus Ant., župnik. (P. Slovenjgradec.) 30 (36). — **Sv. Peter.** Vrhnjak Al., župnik. (P. Meža.) 5 (32). — **Podgorje.** Kotnik Simon, župnik. (P. Slovenjgradec.) 27 (22). — **Razbor.** Lampert Karel, žpk. (P. Slovenjgradec.) 21 (27). — **Sele.** Meško F. Ks., dek. (P. Slovenjgradec.) 21 (26). — **Slovenjgradec.** Dr. Kovačič Fr., ž. uprav. 86 (87). — **Sv. Vid.** Pohraški Ferd., župnik. (P. Misljinje.) 33 (42).

23. **Šaleška dolina.** **Škale.** Msgr. Rotner Iv., dek. (P. Velenje.) 122 (121). — **Bele vode.** Klascinc Franc, žpk. (P. Šoštanj.) 25 (47). — **Št. Ilj.** Schreiner Franc, žpk. (P. Velenje.) 41 (50). — **Št. Janž.** Weiß Matej, župnik. (P. Velenje.) 18 (62). — **Sv. Mihael.** Gril Pavel, žpk. (P. Šoštanj.) 190 (230). — **Šmartno.** Potokar J., žpk. (P. Velenje.) 58 (37). — **Zavodnje.** Rožman J., žpk. (P. Šoštanj.) 17 (21). — **Zg. Ponikva.** Gorišek J., žpk. (P. Zalec.) 52 (105).

24. **Šmarje pri Jelšah.** **Šmarje.** Lom Franc, žpk. 148 (175). — **Dramlje.** Pirš Alojz, žpk. 25 (35). — **Sv. Jurij ob j. ž.** Mikuš Val., župnik. 187 (204). — **Kalobje.** Sveglj Pet., žpk. (P. Sv. Jurij ob j. ž.) 40 (46). — **Ponikva.** Kociper Anton, žpk. 90 (98). — **Sladka gora.** Ivanc Iv., žpk. (P. Šmarje pri Jelšah.) 43 (54). — **Slivnica.** Župni urad. 12 (28). — **Sv. Štefan.** Močnik Franc, žpk. (P. Šmarje pri Jelšah.) 20 (26). — **Št. Vid.** Kolenc L., žpk. (P. Grobelno.) 36 (—). — **Zibika.** Jelšnik Iv., žpk. (P. Pristava.) 21 (33). — **Žusem.** Palir I., žpk. (P. Loka pri Žusmu.) 13 (18).

25. **Velika Nedelja.** **Velika Nedelja.** Horvat Fr., dekan. 130 (130). — **Ormož.** P. Remigij Jereb, žpk. 80 (106). — **Sv. Bolfenk.** Molan Fran, župnik. 37 (71). — **Sv. Lenart.** Zadravec Pet., žpk. (P. Vel. Nedelja.) 39 (28). — **Sv. Miklavž.** P. Anzelm Polak, žpk. 47 (61). — **Središče.** Cajnkak Jakob, župn. 105 (134). — **Svetinje.** Bratušek Fr., žpk. (P. Ivanjokovci.) 41 (50). — **Sv. Tomaž.** Zemljč Mat., žpk. 102 (155).

26. **Videm.** **Videm.** Medvešek Ivan, dekan. 96 (108). — **Brežice.** Jurhar Mart., žpk. 200 (240). — **Artiče.** Šribar Josip, župnik. 34 (42). — **Bizeljsko.** Brvar Ignacij, župnik. 76 (78). — **Dobova.** Pernat Ant., žpk. 46 (47). — **Kapele.** Podržaj Ciril, ž. upr. (P. Dobova.) 26 (40). — **Koprivnica.** Doberšek Fran, žpk. 39 (51). — **Pišce.** Toplak Fr., žpk. 82 (106). — **Rajhenburg.** Zidanšek J., kpl. 101 (142). — **Sevnica.** Lesjak D., kpl. 149 (185). — **Sromlje.** Štiper Štefan, žpk. 86 (54). — **Zabukovje.** Rampre Franc, župnik. (P. Sevnica.) 20 (28). — **Zdole.** Šoba A., župnik. (P. Videm.) 30 (—).

27. **Vuzenica.** **Vuzenica.** Hüttner Drag., dek. 48 (51). — **Sv. Anton.** Letonja Fr., žpk. (P. Vuhred.) 11 (11). — **Sv. Primož.** Dolinar Ivan, župnik. (P. Vuzenica.) 12 (20). — **Ribnica.** Vrhnjak Al., žpk. 77 (82). — **Trbonje.** Prohaški Ferdo, žpk. (P. Vuzenica.) 30 (30). — **Vuhred.** Hrašovec H., žpk. 23 (28).

28. **Zavrčje.** **Zavrčje.** Jarh K., dek. 38 (63). — **Sv. Andraž.** Škamlec Ogn., žpk. 36 (41). — **Sv. Barbara.** Grobler Franc, žpk. 28 (25). — **Sv. Trojica.** Jazbinšek Franc, žpk. (P. Podlehnik.) 29 (38). — **Sv. Vid.** Soklič Jakob, župnik. 61 (74).

Skupno število: 443 dosm., 17.997 letnih = 18.440.

Ljubljanska škofija.

1. **Cerknica.** **Cerknica.** Juvanc Jožef, dekan. 246 (250). — **Babno polje.** Črnugelj Anton, adm. (P. Prezid via Rakek.) 16 (16). — **Begunje.** Ježek M., župnik. 98 (94). — **Bloke.** Švigelj Viktor, župnik.

(P. Nova vas pri Rakeku.) 78 (92). — **Grahovo.** Wester Al., župnik. 68 (68). — **Planina.** Lovšin Iv., župnik. 82 (104). — **Stari trg.** Hafner Jern., župnik. 160 (231). — **Sv. Trojica.** Žužek Kar., žpk. (P. Nova vas pri Rakeku.) 17 (22). — **Unec.** Martinčič And., župnik. (P. Rakek.) 51 (57). — **Sv. Vid.** Pucelj Jan., župnik. (P. Begunje pri Cerknici.) 69 (80).

2. **Kamnik.** **Kamnik.** Jenko Miha, kaplan. 238 (236). — **Dob.** Bešter Jan. Ev., žpk. dek. 123 (138). — **Domžale.** Bernik Franc, žpk. 145 (164). — **Gozd.** Selan Mat., ž. upr. (P. Kamnik.) 24 (27). — **Groblje.** Misijonišče. (P. Domžale.) 46 (56). — **Homec.** Govekar Franc, žpk. (P. Radomlje.) 67 (97). — **Ihan.** Kepec J., žpk. (P. Domžale.) 73 (84). — **Komenda.** Zabukovec J., žpk. (P. Kamnik.) 127 (166). — **Mečinje.** Čadež Vikt., žpk. (P. Kamnik.) 102 (102). — **Mengeš.** Škrbe Stan., kaplan. 200 (209). — **Motnik.** Župni urad. 46 (51). — **Nevlje.** Rihar L., župnik. (P. Kamnik.) 48 (52). — **Radomlje.** Doktorič D. 40 (38). — **Rova.** Golmajer Fr., žpk. (P. Radomlje.) 27 (36). — **Sela.** Pavlič Ant., žpk. (P. Kamnik.) 30 (36). — **Skaručina.** Dežman Jan., kur. (P. Št. Vid n. Ljubljano.) 51 (50). — **Sp. Tuhinj.** Opeka Ivan, župnik. (P. Šmartno v Tuhinju.) 43 (55). — **Stranje.** Langetholz Janez, župnik. (P. Kamnik.) 64 (73). — **Špitalič.** Mezeg Ant., župnik. (P. Kamnik.) 26 (27). — **Tunice.** Razboršek Jak., žpk. (P. Kamnik.) 57 (60). — **Vodice.** Janc Pet., žpk. 157 (205). — **Vranja peč.** Knol Adolf, žpk. (P. Kamnik.) 40 (50). — **Zg. Tuhinj.** Burnik Jan., žpk. (P. Šmartno v Tuhinju.) 44 (56).

3. **Kočevje.** **Kočevje.** Studen F., kpl. 56 (86). — **Banja Loka.** Plot K., žpk. (P. Nova sela.) 22 (15). — **Fara pri Kostelu.** Staré A., župnik. 60 (75). — **Koprivnik.** Henigmann K., 5. — **Nemška Loka.** Rogelj J., žpk. 6 (10). — **Osilnica.** Klopčič Franc., žp. upr. 40 (108). — **Spodnji Log.** Župni urad. (P. Nemška Loka.) — [3]. — **Stara cerkev.** Jamnik A., 11 (14). — **Stari log.** Oražem J., kaplan 5 (6). — **Zdihovo.** Rauch Matija. (P. Zg. Mozelj.) 5.

4. **Kranj.** **Cerklje.** Dolinar Franc, dekan. 202 (227). — **Kranj.** Škerbec Matija, žpk. 394 (400). — **Besnica.** Pokorn Fran, žpk. (P. Kranj.) 47 (51). — **Duplje.** Vrankar J., žpk. 62 (55). — **Goriče.** Železný Al., žpk. (P. Golnik.) 56 (60). — **Jezersko.** Gostiša Vinko, žpk. 47 (—). — **Št. Jošt.** Kokol Fr., eksp. (P. Kranj.) 20 (19). — **Kokra.** Dimnik Mart., župnik. 46 (47). — **Kovor.** Zabret Franc, žpk. (P. Križe.) 89 (86). — **Križe.** Hartman Josip, župnik. 180 (190). — **Lom.** Sparhakl Karel, ž. upr. (P. Tržič.) 44 (49). — **Mavčiče.** Mikuž Ivan, župnik. (P. Smlednik.) 99 (110). — **Naklo.** Župni urad. 77 (87). — **Olševke.** Škerbec Mat., č. kan., dekan v p. (P. Predvor.) 41 (44). — **Podbrezje.** Vondrašek V., žpk. 75 (81). — **Predvor.** Lakmayer F., žpk. 144 (160). — **Predoslje.** Zupanc Ign., žpk. (P. Kranj.) 99 (106). — **Smlednik.** Čegnar Jos., žpk. 172 (194). — **Šenčur.** Piber Ivan, župnik. 87 (104). — **Hrastje.** Zmrzlikar Jožef. (P. Kranj.) 21 (14). — **Št. Urška gora.** Župni urad. (P. Cerklje pri Kranju.) 4 (15). — **Šmartin.** Šarec Al., žpk. (P. Stražišče.) 184 (207). — **Trboje.** Cuderman Ivan, župnik. (P. Smlednik.) 20 (24). — **Trstenik.** Dr. Arnejc Janko, žpk. (P. Golnik.) — (50). — **Tržič.** Vovk Ant., žpk. 425 (434). — **Voglje.** Rajčević Fr., žpk. (P. Šenčur.) 42 (40). — **Vesovo.** Brešar Jos., žpk. (P. Cerklje pri Kranju.) 85 (85). — **Zapođe.** Franke Ivan, župnik. (P. Smlednik.) 48 (53).

5. **Leskovec.** **Leskovec.** Štrukelj Alojz, kapl. 115 (170). — **Boštanj.** Rakovec Engelb., žpk. 30 (35).

— **Bučka**, Frančič Janez, žpk. 22 (27). — **Cerklje**, Žuust Jak., žpk. — (250). — **Catež**, Kmet Mik., žpk. (P. Brežice.) 9 (16). — **Sv. Duh**, župni urad. (P. Krško.) 50 (53). — **Št. Jernej**, Lesjak Ant., žpk. 66 (81). — **Kostanjevica**, Golob Fr., žpk. 88 (91). — **Sv. Križ**, Zupanc Andrej, župnik. 54 (75). — **Krško**, Filipič J., žpk. 156 (172). — **Raka**, Bukovec Mart., žpk. 50 (67). — **Studenec**, Štrubelj Ivan, župnik. (P. Savenica.) 25 (42). — **Škocijan**, Anžič Jož., dekan. 27 (44). — **Velika dolina**, Gnjezda Janez, župnik. (P. Jesenice na Dol.) 16 (38).

6. **Litija**, Šmartno, Gornik Anton, dekan. 152 (203). — **Dobovec**, Počagač J., ž. upr. (P. Trbovlje.) 20 (31). — **Dole**, Filler Vacl., žpk. 34 (60). — **Hotič**, Cuderman Kristijan, župnik. (P. Litija.) 50 (66). — **Janče**, Verce Franc, župnik. (P. Litija.) 40 (42). — **Javorje**, Javornik T., ž. upr. (P. Šmartno pri Litiji.) 34 (43). — **Št. Jurij**, Vodopivec Iv., žpk. 21 (37). — **Kresnice**, Dolinar Janez, žpk. 41 (51). — **Št. Lambert**, Rupnik Karel, župnik. (P. Sava.) 16 (24). — **Litija**, Lovšin Vinko, 209 (198). — **Polšnik**, Kocič Jernej, žup. uprav. (P. Sava.) 30 (33). — **Prežganje**, Stupica Jos., žpk. (P. Litija.) 31 (40). — **Primskovo**, Plešič Anton, žpk. (P. Šmartno pri Litiji.) 36 (40). — **Radeče**, Lovšin Anton, župnik. 108 (133). — **Sava**, Širaj A., žpk. 54 (65). — **Svibno**, Selan A., žpk. (P. Radeče pri Zid. mostu.) 44 (46). — **Štanga**, Znidaršič Ant., žpk. (P. Litija.) 50 (50). — **Zagorje**, Sitar Valentin, župnik. 159 (210).

7. **Ljubljana**, mesto. **Stolna**, Vindišar Iv., stolni vikar. 235 (246). — **Sv. Jakob**, Barle Janez, m. žpk. 260 (302). — **Mar. oznanjenje**, Dr. o. Angelik Tominec, žpk. 512 (521). — **Prosvetna zveza**, 74 (109). — **Uršulinke**, Koretič Franc, šp. 11 (11). — **Trnovo**, Hostnik Anton, kapl. 450 (456). — **Nova založba**, 207 (234). — **Sv. Peter**, Petrič Janko, žpk. 669 (660). — **Moste**, Prosvetno društvo, 56 (42). — **Splošna bolnica**, Slana Ign., kurat. 88 (96). — **Umobolnica**, Orehek Mila, 23 (16). — **Sv. Krištof**, P. K. Zakrajšek, 178 (160). — **Sp. šiška**, Dr. Novak o. Modest, žpk. vikar. 317 (312). — **Drž. klas. gímn.**, Osana J., profesor. 30 (32). — **Masič Pavle**, višji kontrolor. 39 (26).

8. **Ljubljana okolica**. **Brezovica**, Lavrič And., žpk. 133 (166). — **Črnuče**, Tomelj Ant., žpk. (P. Ježica.) 123 (133). — **D. M. v Polju**, Müller Jan., žpk. 296 (315). — **Dóbrova**, Havptman P., župnik. 127 (134). — **Dol**, Kastelic Matija, župnik. 87 (91). — **Golo**, Kunauer Janez, župnik. (P. Studenec-Ig.) 5 (8). — **Sv. Helena**, Rihtaršič Jan., župnik. (P. Dol pri Ljubljani.) 86 (106). — **Ig.**, Klemenčič Janez, župnik. (P. Studenec-Ig.) 98 (106). — **Sv. Jakob**, Novak Jožef, župnik. (P. Dol pri Ljubljani.) 68 (75). — **Ježica**, Košir Fr., žpk. 170 (178). — **Sv. Katarina**, Pavlin Andrej, župnik. (P. Medvode.) 21 (33). — **Polvh gradec**, Štrukelj Janez, župnik. 76 (89). — **Preska**, Oblak Val., žpk. (P. Medvode.) 110 (110). — **Rudnik**, Zajc Karel, župnik. (P. Ljubljana.) 60 (68). — **Sora**, Kajdiž Valentin, župnik. (P. Medvode.) 128 (140). — **Sostro**, Poljak M., župnik. (P. Hrušica pri Ljubljani.) 169 (175). — **Šmartin**, Lesar J., žpk. 93 (118). — **Tomišelj**, Muren J., žpk. (P. Studenec-Ig.) 25 (30). — **Vič-Glince**, P. Teodor Tavčar, žpk. 510 (558). — **Št. Vid n. Lj.**, Zabret V., dekan. 429 (498). — **Belec**, Fran., prof. 48 (47). — **Želmlje**, Erjavec Iv., župnik. (P. Studenec-Ig.) 23 (33).

9. **Loka**. **Stara Loka**, Mrak Matija, dekan. (P. Škofja Loka. 140 (167). — **Bukovščica**, Rihtaršič J.,

žpk. (P. Selca.) 50 (50). — **Črni vrh**, Dovč J., žpk. (P. Polhovgradec.) 36 (36). — **Dražgoše**, Hiti Fran., župnik. (P. Železniki.) 46 (54). — **Davča**, Kopitar A., žpk. (P. Sorica.) 15 (49). — **Javorje**, Klopčič J., župnik. (P. Poljane.) 41 (56). — **Sv. Lenart**, Mecželj J., žpk. (P. Selca.) 36 (41). — **Leskovicca**, Kos Mat., žpk. (P. Gorenja vas.) 20 (45). — **Lučine**, Poljanec Ivan, ž. upr. (P. Gorenja vas.) 35 (37). — **Nova Oselica**, Lončar Ivan, ž. upr. (P. Gorenja vas.) 18 (21). — **Poljane**, Tavčar Matej, župnik. 172 (184). — **Reteče**, Meršolj J., žpk. (P. Škofja Loka.) 92 (93). — **Selca**, Šušteršič Fran., žpk. 155 (200). — **Sorica**, Cunder V., ž. upr. 16 (25). — **Stara Oselica**, Gogala Iv., žpk. (P. Gorenja vas.) 66 (77). — **Škofja Loka**, Podbevšek Jernej, žpk. 288 (300). — **Trata**, Brajec Josip, župnik. (P. Gorenja vas.) 71 (81). — **Zalí loč**, Hribar Ant., (P. Železniki.) 37 (48). — **Žabnica**, Verce Josip, žpk. (P. Škofja Loka.) 78 (90). — **Železniki**, Bertoncek Val., župnik. 100 (151). — **Žiri**, Pečnik Ivan, župnik. 144 (200).

10. **Moravče**. **Moravče**, Ferkulj Jož., kaplan. 202 (192). — **Blagovica**, Štrekelj Jak., žpk. (P. Lukovica.) 40 (47). — **Brdo**, Slak Matija, župnik. (P. Lukovica.) 78 (76). — **Čemšenik**, Dačarin Mat., žpk. (P. Medija-Izlake.) — (—). — **Česnjice**, Perko Pav., župnik. (P. Šmartno v Tuhinju.) 9 (9). — **Sv. Gora**, Žganjar Ig., žpk. (P. Vače.) 11 (20). — **Št. Gotard**, Pflajfar Franc, žpk. (P. Trojane.) 55 (62). — **Izlake**, Duhovni urad sv. Jurija, (P. Medija-Izlake.) 46 (72). — **Kolovrat**, Učakar Fran., žpk. (P. Medija-Izlake.) 31 (47). — **Krašnja**, Brečeljnik A., župnik. (P. Lukovica.) 41 (48). — **Sv. Križ**, Komlanec Anton, žpk. (P. Moravče.) — (—). — **Sv. Ožbalt**, Vadnjal Ant., žpk. (P. Trojane.) 15 (25). — **Peče**, Ogrizek Jakob, župnik. (P. Trojane.) 28 (30). — **Sv. Trojica**, Markič Jož., duhovnik. (P. Dob.) 20 (23). — **Vače**, Porenta Ant., župnik. 39 (65). — **Vrhpolje**, Jerše Valentin, ekspozit. (P. Moravče.) 28 (36). — **Št. Vid**, Majeršič Fil., ekspozit. (P. Lukovica.) 28 (32). — **Zlato polje**, Kranjc Jožef, župnik. (P. Lukovica.) 24 (28).

11. **Novo mesto**. **Novo mesto**, Kek Fr., vikar. 238 (257). — **Bela cerkev**, Rebol Bl., žpk. 17 (25). — **Brusnice**, Sesek Iv., žpk. 27 (43). — **Črmošnjice**, Höhnigman Fr., ž. upr. 5 (11). — **Mirna peč**, Petrič Ant., kpl. 115 (148). — **Podgrad**, Česenj And., žpk. (P. Stopiče.) 15 (17). — **Prečna**, Šmidovnik Anton, žpk. 58 (75). — **Soteska**, Volc Al., žpk. (P. Straža.) 29 (34). — **Stopiče**, Žitnik Frančišek, župn. 37 (42). — **Št. Peter**, Štarc Martin, kaplan. 73 (80). — **Šmarjeta**, Perko Ivan, župnik. 37 (85). — **Šmihel**, Šinkovec Stanislav, kaplan. (P. Novo mesto.) 186 (171). — **Toplice**, Erzar Fran., župnik. 68 (169). — **Vavta vas**, Bartel B., župnik. (P. Straža.) 48 (51). — **Uršna sela**, Kralj Franc, župnik. — (26).

12. **Radovljica**. **Radovljica**, Fatur Jak., dek. 160 (160). — **Begunje**, Gornik Fr., žpk. 90 (88). — **Bled**, Oblak Jan., župnik. 161 (176). — **Boh. Bela**, Drolc Martin, župnik. 81 (112). — **Boh. Bistrica**, Ambrožič Jos., žpk. 119 (139). — **Brezje**, P. Bon. Resman. 106 (102). — **Breznica**, Koprivec Peter, žpk. (P. Žirovnica.) 111 (115). — **Dobrava**, Klavžar Janez, žpk. (P. Podnart.) 45 (62). — **Dovje**, Pečarič Fran., župnik. (P. Mojstrana) 126 (129). — **Goře**, Petrič Gabr., žpk. 142 (175). — **Jesenice**, Kastelic Anton, žpk. 249 (284). — **Kamna gorica**, Zorko Fr., žpk. 90 (99). — **Koprivnik**, Kres Jos., župnik. (P. Boh. Bistrica.) 38 (47). — **Koroška Bela**, Žbontar M., žpk. (P. Javornik.) 214 (225). — **Kranjska gora**, Čuk

Kar., žpk. 127 (143). — **Sv. Križ.** Krašna Fr., žpk. (P. Jesenice na Gor.) 26 (33). — **Kropa.** Kanduč Fr., žpk. 53 (55). — **Lesce.** Župni urad. — (34). — **Leše.** Knafelj J., ž. uprav. (P. Brezje.) 26 (38). — **Ljubno.** Juvan Fr., župnik. (P. Podnart.) 39 (40). — **Mošnje.** Bleiweis F., žpk. (P. Radovljica.) 63 (66). — **Ovsiše.** Očepek Jožef, žpk. (P. Podnart.) 24 (24). — **Ráteče.** Lavtižar Josip, župnik. 84 (83). — **Ribno.** Kramar Janez, župnik. (P. Bled.) 86 (91). — **Srednja vas.** Golf Ant., žpk. 109 (177). — **Zasip.** Demšar Anton, župnik. 57 (60).

13. **Ribnica.** Ribnica. Skubic Anton, dekan. 282 (308). — **Dobrépolje.** Presetnik Franc, kaplan. 153 (165). — **Dolenja vas.** Škulj Karel, župnik. 58 (76). — **Draga.** Lončar Franc, župnik. 16 (21). — **Gora.** Habjan Janez. (P. Sodražica.) 17 (24). — **Sv. Gregor.** Krumpetar Franc, župnik. (P. Ortnek.) 73 (81). — **Loški potok.** Pravhar J., žpk. 134 (144). — **Rob.** Zabukovec Tom., žpk. 44 (50). — **Sodražica.** Starman F., ž. upr. 172 (175). — **Struge.** Orehek A., žpk. 48 (82). — **Škocijan.** Zupančič Ivan, župnik. (P. Turjak.) 35 (42). — **Turjak.** Ambrožič F., ž. upr. 30 (30). — **Velike Lašče.** Ramovš Jakob, župnik. 120 (144). — **Vel. Poljane.** Noč Ivan, župnik. (P. Ortnek.) 28 (41). — **Grčarice.** Klemenčič Pav. (P. Dolenja vas.) 10 (13).

14. **Semič.** Metlika. Cerar Gregor, prošt. 123 (160). — **Adlešiči.** Peček A., župnik. (P. Črnomelj.) 34 (34). — **Črnomelj.** Bitnar Pavlin, dek. 75 (130). — **Dragatuš.** Omahen Jakob, župnik. 31 (48). — **Planina.** Wittine H., župnik. (P. Črnomelj.) — (3). — **Podzemelj.** Ilc A., žup. upr. (P. Gradac.) 46 (75). — **Radovica.** Jerman Ant., ž. upr. (P. Metlika.) 25 (38). — **Semič.** Miklavčič A., kaplan. 74 (108). — **Sinji vrh.** Župni urad. (P. Vinica.) — (—). — **Stari trg.** Zupančič Fr., žpk. 28 (50). — **Vinica.** Kos L., žpk. 31 (52). — **Preloka.** Jerič Al., župnik. (P. Vinica.) — (—).

15. **Šmarje.** Šmarje. Rozman Jožef, kaplan. (P. Šmarje-Sap.) 70 (88). — **Javor.** Klinec Jern., žpk. (P. Dol. Hrušica.) 30 (34). — **Št. Jurij.** Medved Ant., župnik. (P. Grosuplje.) 56 (62). — **Kopanj.** Kogovšek Ivan, župnik. (P. Grosuplje.) 51 (56). — **Lipoglav.** Pečarič Martin, župnik. (P. Šmarje-Sap.) 30 (36). — **Polica.** Bambič Joško, žpk. (P. Višnja gora.) 51 (64). — **Št. Vid.** Hladnik Jan., žpk. 214 (288). — **Stična.** P. Bolcar Bened., ž. upr. 106 (118). — **Višnja gora.** Vidmar Fr., Ks., žpk. 140 (134). — **Žalna.** Šolar Jos., žpk. (P. Višnja gora.) 53 (65). — **Grosuplje.** Ravnikar Anton, ekspozit. 45 (58).

16. **Trebnje.** Trebnje. Tomažič Ivan, dekan. 96 (133). — **Čatež.** Povše Henr., žpk. (P. Vel. Loka.) 29 (62). — **Mirna.** Širaj Jakob, župnik. 54 (—). — **Mokronog.** Bukowitz H., žpk. 114 (130). — **Sv. Križ.** Erzín Leop., župnik. 90 (103). — **Sv. Trojica.** Supin Karel, žpk. (P. Tržišče.) 57 (85). — **Št. Janž.** Črnilec Janez, žpk. 141 (178). — **Št. Lovrenc.** Oblak Anton, župnik. (P. Velika Loka.) 76 (74). — **Št. Rupert.** Flajnik P., župnik. 138 (116). — **Trebelno.** Dolenc Janko, župnik. 42 (60).

17. **Vrhnika.** Vrhnika. Kete Janez, dekan. 367 (418). — **Bevke.** Poljšak Anton, eksp. (P. Vrhnika.) 41 (67). — **Borovnica.** Strajhar Iv., žpk. 65 (95). — **Horjul.** Nastran Fr., žpk. 114 (131). — **Hotedršica.** Borštnar Janko, župnik. 52 (52). — **Dol. Logatec.** Reemškar Valent., žpk. 103 (116). — **Gor. Logatec.** Skubic Anton, žpk. 54 (63). — **Podlipa.** Tome Al., ž. upr. (P. Vrhnika.) 26 (36). — **Preserje.** Perčič

Mihael, župnik. (P. Vrhnika.) 56 (65). — **Rakitna.** Lovšin Fr., žpk. 14 (32). — **Rovte.** Sušnik Matija, župnik. 64 (95). — **Št. Jošt.** Nagode Josip, župnik. (P. Vrhnika.) 41 (44). — **Vrh.** Ramšak Fr., žup. upr. (P. Rovte.) — (57). — **Zaplana.** Mihelčič Ivan, žpk. (P. Vrhnika.) 30 (37).

18. **Žužemberk.** Žužemberk. Mali Gr., kaplan. 159 (214). — **Ajdovec.** Žust Ig., žpk. (P. Žužemberk.) 29 (35). — **Ambrus.** Žavbi Iv., žpk. (P. Zagradec.) 34 (—). — **Dobrnice.** Omahen Ignac, župnik. 100 (128). — **Hinje.** Kolenc Franc, župnik. 25 (16). — **Sela.** Podlipnik Jos., žpk. (P. Zagradec.) 19 (21). — **Zagradec.** Gnidovec Josip, župnik. 30 (40). — **Krka.** Vidmar Alojzij, ž. upr. 34 (56). — **Šmihel.** Zupanc Alojzij, kaplan. — (8).

Skupno število: 708 dosm., 23.625 letnih = 24.333.

Ostale jugoslovanske školije.

1. Beograjska nadškofija.

Beograd. Tumpelj Andrej, Ličan Oskar, dr. Tollazzi Tomo, Rožman Mirko, Mejač Leopold, Kranjc Franc, Kuk Franc, Humar Stanko, Mavec Maks, Kosi Marica, Suhač Lojze, Kastelic Tončka, Pucelj Stanko, dr. Kavčič Janez, Čugmus Jožef, dr. Bončina Janez, Molek Anton, Purnat Jožef, Kunstel Nežka, Serjun Franc, Korbar Franc, Grandovec Jožef, Laznik Ana, Usmiljenke Valjevo, Usmiljenke Čukarica, Kalmarevič Štefka, Usmiljenke Dedinje, Mohar Janez, Adamič Janez, S. Kerubina Pance, Ulaža Marija, Klemenjak Andrej, Mikec Francka, Mastnak Lizika, Serjanc Julka, Korban Marija, Erjavec Marija, Verbajs Lojzka, Furman Marija, Grmšek Francka, Potokar Tone, Rot Jože, Šilih Ferdo, Ušaj Mirko, Pukšič Alojzij, Janežič Joško, Janežič Hugo, Visočnik Franc, *Župnijska knjižnica.* — Ulaža Tomaž, dr. Korošec Ant., Kašič Stanko, Golija Dragutin, Jurjevec Karel, Kehan Marija, Lavrenčič Anton, Oblak Fr., Vojska Drago, Poje Anton, Knafelj Stanko, dr. Pavletič Ivan, Ogrin Gašp., Klaužer Franc, Krebelj Cvetko, Roman Alojzij, Picelj Slavko, Štefanič Iv., Kovačič Alojzij, Grampovčan Janko, Marčič Albert, Levstek Anton, Stani Alojzij, Mlakar Stana, Crnjač Franc, Gruđen Ivan, Praznik Ivan, Vreček Jožef, Florjančič Fr., Saks Jožef, Sturm Otmar, Miklin Mirosl., Stupar Janez, Selič Karel, Lednik Karel, Cenar Jožef, Turdy Bogoljub, Korenčič Franjo, Jug Drag., Smodej Franc, Jernejčič, Rodanovič Joško, Bezek Franjo, Šuler Marjan, Razbornik Avg., Levi Izidor, Kraner Alojzij, Strmšek Fr., Novinc Fr., Žabkar Hinko, Smole Mavricij, Erjavec Josip, Kobé Fran, Žlender Josip, Prosodna knjižnica, Poselska zveza, Koboča Mimi, Novak Fani, Vuče Rezika, Jemc Marija, Resnik Jožefa, Ošaben Ivanka, Košir Mar., Petrič Marija, Vinkovič Ana, Klukar Ana, Kapus Katar., Tepina Marica, Šida Rozi, Klarič Pavla, Volavec Marija, Repin Neža, Trglec Mar., Berič Franc., Vršnik Fani, Podlipnik Ivanka, Zakrajšek Elza, Košir Minka, Fürst Kat., Zelnik Jelena, Rutar Rozal., Kurent Val., Plantarič Alojzij. — Repič Fr., Repič Srdan, Repič Borut, Repič Anica, Troha Slavko, Vrhovec Tone. (P. Beograd.) 139

Kupinovo. Hudohmet Zofija. (P. Kupinovo.) 1

Ruma. Kristl Ferdo. (P. Ruma.) 1

Subotica. Planinc Fr., Fabčič Jos., Nestor Ivan, Kovačič Fanika, Novak Josip, Amon Ivan, Marinič Mar., Vidmar Ivan. 8

Valjevo. Zajc Rihard, Delak Edvard, Tič Franc, Gostenčnik Iv., Zavišek Jan., Sigmund V., Markovič Mila, Hvala Franc, Fajdiga Franc. 9
Veliki Bečkerek. Janko Anton, Ivan-Raf. Rodić, Poniž Rajko, Bano Karlo, Grafenauer Zdr., Gunčar Hinko, Hvalič Josip, Kosi Fr., Kastelic T., Grgurić Ant., But Jernej, Bračun Maks, Vencel Franjo, Šolske Sestre Notre Dames, Sestre milosrdnice, Sestre sv. Franje, Sestre sv. Vinka, Kikinda, boln.; Sestre sv. Vinka, Kikinda. sanatorij; Outrata Franjo, Klinar Jakob, Tavčar Josip, Rader Franjo. (P. Vel. Bečkerek.) 22
Vel. Kikinda. Žnidaršič Iv. (P. Vel. Kikinda.) 1
Zaječar. Bezjak Franjo. (P. Zaječar.) 1
Zemun. Udir Josip, major; Ferjančič Josip. (P. Zemun.) 2

2. Bosenska škofija.

Alipašinmost. Paravan Franjo, Pahor Ign., Vajdnar Julka. (P. Alipašinmost.) 3
Banja Luka. *Samostan oo. trapistov;* Budim J., žpk. v p.; Soče Marijan, učit.; Baumkircher Franjo, Črtalič Avg., Kocman Stanko, Kržan Josip, Sket Andrej, Sirotišče sv. Bernarda, Prelog Martin, Vatovec Franjo. (P. Banja Luka.) 15
Bijeljina. Verhunc Fran. (P. Bijeljina.) 1
Cetinje. Prohart Jure, Mušič J., Koprivec Ivan, Deželak Fr., Kramer Nikola, Nartnik Andr., Selič Jožef, Švajncer Blaž, Plomberger Avguštin, Cestnik Anton, Dormiš Anton, Domiter Zalika, Sever Ign., Župec Alojzij, Slekovec Jakob, Vrečko Micika, Kopic Jožef, Bjelac Franc., Ankon Viktor, Ilaš Emil, Kotnik Ivan, Pilh Franjo, Čop Ivan, Jamnišek Rudolf, Pikel Ivan, Štrukelj Fr., Gračner Mart., Zavodnik Zvonko; Petek Matija. 29
Drvar. Krašovac Ivan, Vrh Mih. (P. Drvar.) 2
Fojnica. Vričko J. Riko, ravn.; Franjevački samostan, Fuks Jurij, Koselj Jakob. 4
Han Kump Vitez. Ceznar Đuro, duhovnik. 1
Mostar. Katoliški župni urad (7 izt.); Sušnik Jos., nač. int. Jadr. div. (P. Mostar.) 8
Novi Pazar. Žažar Jože. (P. Novi Pazar.) 1
Odžak. Mohorič Anton. (P. Odžak.) 1
Rakitno. Grom Matko. (P. Posušje.) 1
Sarajevo. Slovenski klub, Rakar I., Klobučar Jak., Marinčić Nace, Šeško Iv., Pfeifer Valent., Arhar Jože, dr. Kržišnik Anton, Elijon Rok, dr. Prenj Ferdo, Hude Alojzij, Mušič Fr., Skorčič Fr., dr. Čremožnik Gregor, Urlep Janko, Jurišič Lojze, dr. Stepančić Josip, Prodink Janko, Medič Ana, Kolman Fr., v. vojni ur. (P. Sarajevo.) 20
Travnik. Jenko Zofija. (P. Travnik.) 1
Tuzla. Jemc Anton, Degan Jurij, Mervar Josipa, Kosjek Marija, Urankar Ant., Pangeršič Iv., Čadež Mihajlo. (P. Tuzla.) 7
Zenica. Čop Iv., Hladnik Mart., Kos Gašper, Zita Ivana. (P. Zenica.) 4

3. Dalmatinska škofija.

Cirkvena. Jesih Pavao. (P. Cirkvena.) 1
Djenović. Jug Josip. (P. Djenović.) 1
Dubrovnik. Dr. Malnerič Mart., Maršić Franjo, Srabotnak Fran, Paulin Fran, Rev. Glumacet, Kumar Miroslav, Čekada Bern., Rašica Gjuro, don Capurso Karlo, don Vučetić Fran, don Ljepopili Ante, dr. Matelič Anton, don Fabris Spaso, Koren Ivan, Jamnik Franc, dr. Koprivica Nikolaj, Kavčič Ferdo, Miklauc Ivan, Hafner Jos., s. Gera-

zina, s. Dobravec Zena, Popović Peter, dr. Brajša Stojan. (P. Dubrovnik.; 23
Hercegnovi. Blažek Matija. (P. Hercegnovi.) 1
Karlobag. Br. Gervazi, kap. (P. Karlobag.) 1
Metković. Stupar Fr. (P. Metković.) 1
Nin. Don Trstenjak Ivo. (P. Nin.) 1
Omiš. Černjavič Rozika. (P. Omiš.) 1
Pašman. *Peterca o. Petar.* (P. Pašman.) 1
Pučišće. Don Krstinić Fran. (P. Pučišće.) 1
Split. Majcen Gabriel, ing.; Ciril-Methodova podružnica, Hočevar Fran. (P. Split.) 3
Šibenik. Fr. Šegula Rajm., frančiskan; Sošič Vikt., Jug Rožica, dr. Vončina Milan, Dulibić Božo, Bastjančić Ivan, Korošec Karel, Žlender Jos., Rehar Iv., Skarabul J., Varl And., Tratnik Lavosl., Kolednik. (P. Šibenik.) 13
Trogir. P. Knafelj Ignac, Podlipec Al. 2

4. Djakovska škofija.

Djakovo. Poderžaj France, urad.; Sokol Josip, kanon.; Jurčević Ant., Crnić Ivan, duhovn.; Hefner Josip, Vreča Oton, ravnat.; dr. Belić Mat., odv.; Stare Fr., org.; Brajković Bož., Homotar Ign., urad.; Sagadin Karel. (P. Djakovar.) 11
Brod na Savi. Božeglav Franč., Bat Raf., Bat Roman, Beguš Olga, Brenc Franc., Bester Rezika, Počagčnik Ljudmila, Delez Albin, Rujnik Anton, Velušček Fr., Antonič Amal., Jerkič Zvonko, Franetič Marija, Novak Josip, Viltužnik D. 15
Kamenica. Kočvar Jernej. (P. Kamenica.) 1
Novi Sad. Stilinović Stanko, Sirnirk Jernej, Podbršček Franjo, Podof. čitaonica kr. mornarice, Pivk Leopold, Pribil Ivan, Štupnik Franc, Ivančić Anton, *Nardin Ludovik*, Klenovšek Karlo, Vindiš Štefan, dr. Kordaš Boštjan. (P. Novi Sad.) 12
Osijek. *Živko Mihajlo*, župnik; Kamnikar Jos., Besetzky Rob., Mikulić And., Sokičić Jos., Horvat Ivan, Deutschbauer Stj., Geci o. Kapistran, Ferk o. Joakim, Savec o. Bonav., Lovrenčić o. Damijan, Putrih o. Hinko, Pašalić o. Grga, Šipoš br. Tom., Kapucinska knjižnica, Knjižnica 3. reda, Ogrizek Ivan, Ogrizek Marija, Milosrdnice »Sirotište«, Mar. sestre, Milosrdnice »Vinkov dom«, Machulka Mil., Poznić Janko, dr. Pelc Stj., Brečko Jos., Veleber Jos., Rogar Franja, Benčina Marija, Rutar Adela, Luzner Ivan, Sladič Rezika, Kravos Ant., Stopar Leopolda, Turković Joža, Pivec Pavlina, Pošinger Kat., Razni člani (2 izt.). (P. Osijek.) 38
Pašicevo. Trampuž Jožef. (P. Pašicevo.) 1
Vinkovci. Sever Franjo, Kokošar Franjo, Kovačić Fr., Vrh Ivan, Trost Alojz, Smuk Anton, Pešec Fr., Guzelj And., Seljak Fr., Seljak M. 10
Vrdnik. Babnik Rud., Kovač Mart., Napotnik Anton, Pižem Jožef, Vozel Ivan, Vivod Leopolda, Čitaonica rud. rad. (P. Vrdnik.) 7

5. Škofija Krk.

Krk. Dr. Srebrnić Josip, biskup; Dminić Jak., st. prošt; Zahija Petar, kan.; Mrakovčić Iv., kanc.; Medved Iv., kapl.; Lapanja Vek., uprav.; Rajčić Olga, uč.; Dobršek And., trg.; Školaris Fr., redar; Brusić Vilj., Srebernič Kat. (P. Krk.) 11
Dobrinj. Šabalja Pavel. (P. Dobrinj.) 1
Rab. »Jadrana« okrevališče. (P. Rab.) 1
Vrbnik. Vitezić Luka, sveč. (P. Vrbnik.) 1

6. Senjska škofija.

Kastav. Lazić Julij, *Brnčić Mate*, dr. *Bole Boleslav*, Bolé Ivan; Sironič Šime, prof.; Košir A.,

žpk.; dek.; Žiganto Iv., žpk.; Ivancič Ivana, Devjak Franjo, Turk Josipa, Šuster Ana, Jagodnik Josip, Dukić Franjica, Bačić Val., Jurinčić Br. 15
Sušak. Grgić Vjek., Franjevački samostan, Knjižnica 3. reda sv. Franje, Stupar Mar., Smerdel Mih., Nemeč Ivana, dr. Štrčaj Gjuro, Golob Anton, Jordan Karel, Jordan Ign., Turina Pet., *Petrović Radke*, Krnčić Zora, Brumen Anton, Horvat Mar. Ljubić A., Vičić Ivana, Železnik K., Pelozo M. 20
Zamet. Ponikvar Adolf. (P. Zamet.) 1

7. škofija Skoplje.

Skoplje. *Bukevič Anton*, Kraljić Jos., Petrač Oto, dr. Drušković And., Kappus Anton, Lukežić Štefanija, Lukež Alojz, Dušej Josip, Colja Angel, Gruden Mih., Švagelj Alojz, Kutin Oskar, Urbančić Gabr., Pipan Fr., Kodrič Fr., Telban Fr., Rudež Bronislava, Janežič Anton, Neimenovana (2 izt.), Sestre milosrdnice, Ježovnik Kar., Zajec O. 23
Aleksinac. Pivk Steva. (P. Aleksinac.) 1
Bitolj. Malgaj Franjo, kapitan; Hus-Marić Mara, Steinfl Mirko, Plaper Pav., Lenarčić Milan, Adamić Vek., Ozimić Franjo, Varl Maks, Skoberne Jos., dr. Vasle Boltek. 10
Donja Lastva. Dr. Mahkovec A. (P. D. Lastva.) 1
Niš. Czurda Karel. (P. Niš.) 1
Obilić. Rijavec Anton. (P. Obilić.) 1
Priština. Pavlin Josip. (P. Priština.) 1
Prizren. Dr. *Gnidovec Iv. Fr.*, škof; Dorčić Br., upr. sem.; Pavlinić Arn., prof.; Kordin Ant., bisk. konz.; Remih Fr., Kovač Fr., Gnjezda Fr. 7
Strumica. Stanovnik Jaka, Čopi Makso. 2

8. Zagrebska nadškofija.

Zagreb. Legan Ivan, Kastelic Rob., Černe Josip, Maček Anton, Mrak Vid, Kosi Jos., Tivader Ant., Mihevc Fr., Maček Matej, Fatur Iv., Semec Ivan, Šušelj Avg., Zupančić Fr., Ašič Jos., Obad Jos., Praznik Anton, Paušič Štef., Repič Slavko, Petrovičić Fani, Gaberšek Ivan, Omerzo Iv., Pintar Viktor, Stergaršek Mih., Bajc Fr., Beden Karlo, Mikelič Karel, Fajfar Mirko, Kosmina Avgust, Židan Albert, Seražin Fr., Švara Al., Čelik Viktor, Jermančnik Mart., Težak Matevž, Vičić Ant., Škert Franc, Božič Ernest, Penko Ivan, Jančić Jakob, Sotelšek Ivan, Javoršek Fran, Pak Rok, Husu Pet., Sečki Fr., Sila Avgust, Antončić Fr., Curda Rafael, Boronič Viktor, Skvarcy Ana, Stok Edv., Hrovat Silverij, Sila Št., Pisanec Josip, Čuk Ant., Krajnčić Sim., Gorjan Adolf, Lemut Fr., Humar Ant., Glas Drago, Kete Fr., Vižintin Željko, Sažadin Franjo, Močivnik Al., Novak Št., Levak Fr., Kobal Josip, Žnidarič Fr., Škrabec Mih., Čopot Konr., Ložnik Iv., Pirnat Fr., Ferjančić Adolf, Černetič Aleksand., Nipič Fr., Čamernik Leop., Zor Iv., Stojan Franc, Burdjan Konr., Ramor Iv., Berlot Avg., Rebec Jos., Bregar Roman, Šušteršič Alojz, Kukovič Jožef, — Dr. Marjetič Jože, Bofulin Fr., dr. Dolinšek Raf., Perčić Jos., Premelč Jos., Kos Ivan, Somrak Josip, Fajdiga Miško, Mozetič Franc, Krivec Miha, Marr Ant., Bernik Ivan, Krnec Ivan, Rajs Matija, Pristotnik Jernej, Cvetkovič Jožef, Verdnik Rud., Golobić Ana, Vučanek Tončka, Šepec T., Požar T., Radanović Neža, Jurečić Malčka, Kežman Jožefa, dr. Sedci Jožef, Jančić Jerica, Depovz Lojzika, Šuman Roza, Sažadin Mar. — Slomškovo prosv. društvo, P. Cevc Gabr., Težak Marko, dr. Klemenec Josip, dr. Veselko Otmar, dr. Primožič Anton, Praprotnik Jos., Rusjan Franjo, Morela Iv.,

Mavrič Mart., Glavina Fr., Černe Vladim., Šimenc Mario, Štrukelj Fr., Senoa Vera, Mlakar Štefanija, Košuta Danica, Gruden, Kržan Alojz., Malgaj Ivan, Gerkman Franc, Hladnik Fr., Dušič Anica, Lottar Slavica, Kolar Katica, Dominko Viktor, Batić Ant., Turnšek Franc., dr. Esih Ivan, Fras Rado, Erjavec Iv., Tkalčić A., Smalčić J., Petrovič J., Murer Št., Jazbinšek M., — Ožir Mih., Slov. dekliska zveza, Geč Jerica, Vršič Milka, Gorjanc Roz., Vrtar Mar., Lipovec Antonija, Zelenjak Alojzija, Grm Nežika, Kožer Ter., Kosteuc Ivan, Ottorepec Ivan, Jager Matija. — Kikl Ljud., Senker Karlo, Senker Fran, — Hostnik Edv., Ilovac Fran, Korčić Fr., Pirc Jerica, Prezelj Albin, Tonejc Ivan, Vilman Vinko, Zalesjak Frančiška, Pemič Anton, Wisjak Josipa, *Zgorelec J.*, Koželj Iv., Vidrajs Anica, Kette Fr., Toplišek N., Toplišek Fr., Pleninger Ter., *Ukmar Stj.*, Kavšek Iv., Artič Sl., Kovač p. Stanko. 187
Antunovac. Nociar J. (2 izt.) (P. Antunovac.) 2
Belica. Košak Pavao. (P. Belica.) 1
Bjelovar. Smrekar Lojze. (P. Bjelovar.) 1
Čakovec. *Tišler o. Timotej*, Troha o. Mihael, Habjan o. Benvenut, Šalić o. Vilko, Častna braća Iajki, Častne sestre Sv. Križa, Gjumbar Tom., Hari Josip, Jug Mar., Šimon Jeronim, Šolčić Ana, Benčik Št., Prusatz Matilda, Kampamer Št., Gerić Otmar, Kolarić Rih., Radošević Slavko, Gerbavec Marija, Renner Ivana, Horvat Ter., Henschei Irma, Videc Matija, Sopčić Stanko, Špiranec Mijo, Dogša Josip, Blazinarić Fr., Rodič Ign., Pirkmajer G., Gaberc I. 30
Čehovec. Štok Štefan. (P. Čehovac.) 1
Štehovci. Bojnc Fr. (5 izt.). (P. Dobrovnik.) 5
Donji Kraljevec. Štimec I., Ažura T., Šercer A. 3
Duga Resa. Rovšnik Mat., Rovšnik Jurij, Novak Jož., Vidmar Viktor, Mari Jur., Pader And., Zavrl Al., Petelinšek Matevž, Podrekar Fr., Dot Frid., Omahna Fr., Kovač Al., Dolinšek Mar., Rež M., Šimnic M., Wohlgemut M. (P. Duga Resa.) 16
Goričan. Ošlaj Št., žpk. (P. Goričan.) 1
Hrašćina. *Nejak Mijo*, žpk. (P. Hrašćina.) 1
Hum. Horvat Emerik. (P. Hum.) 1
Ivanec. Mlinar Ant., župnik; Kljun Janez, Slekovec Josip, Herg Martin. (P. Ivanec.) 4
Gjurmanec. Kljun Ivan. (P. Gjurman.) 1
Koprivnica. Dom presv. Srca Isusovega (2 izt.), Čapara Tomo, Majnarić Iv., Gril V., Pintar T. 6
Karlovac. Prosen Jos., prof.; Sestre milosrdnice, Butković Franjo. (P. Karlovac.) 3
Macinec. Tkalec Fr. (11 izt.). (P. Macinec.) 11
Molve. Žnidarič Ter., učit. (P. Molve.) 1
Mursko Središće. *Levačić J.*, Rahnkamel M., Bračko I., Horvath M., Ravnikar J. 5
Odra. Majsec Josip, župnik. 1
Pitomača. Veršnik Dušan. (P. Pitomača.) 1
Ruski Krstur. Malacko J. (P. Ruski Krstur.) 1
Samobor. *Rudolf Vjek.*, žpk.; Čeč Franjo. 2
Slav. Požega. Novak Ivan J. (P. Sl. Požega.) 1
Štrigova. *Valentič Mat.*, Zanjkovič Štef., Trstenjak Jos., Lapuh Emerik, Žličar Ant., Zaved Salezijanci, Novak Karel, Golenko Avg., Kutnjak Pav., Slomšek Ant., Smolkovič Matija, Kerznar Št., Golenko Št. — *Zadravec Fr.*, Belovič Barb., Lovrenčić Fr., Mikulek Vid, Nemeč Anton, Rojko Št., Terčić Lud. (P. Štrigova.) 20
Varaždin. *Makuc Josip*, priv. vet.; Franjevačka sakristija. (P. Varaždin.) 2
Vukovar. Papež Mihael. (P. Vukovar.) 1
 Skupno število: 16 dosm., 816 letnih = 832 udov.

Italija.

Število udov: 3 dosmrtni, 4 letni = 7 udov.

Razne države.**Avstrija.**

Wien. Šmeigert Jož., Černelc Jož., Križnič Tone, Brodnik Mili in Hani, Inkret Julija, Lučovnik Krist., Alešova Marica, »Slovenski krožek«, Pirnat Bern., Gabler Antonija, Kafka Nežka, Neudorfer Franc., Tanšek Marija, dr. Picigas Leopold. 14

Donawitz. Glastovec Ivan, kovač; Mežnar Anton, Košir Ant., Delavec Franc, Waidhofer Kat., Varšak Ferdinand, Kokol Jurij. 7

Graz. Citalnica, Fr. Osojnik B., br. Chrysostom. 4

Kainbach. Šmavc Fr. 1

Knittelfeld. Kuttin Karolina, Schnider Alojzija. 2

Wolfsberg. Fr. Notsch Dominicus. 1

Število udov: 4 dosmrtni, 25 letnih = 29 udov.

Nemčija.

Dortmund-Eving. Supan Mart., Trebušak Jos. 2

Essen. Mlinarič Anton, Knez Vinko. 2

Gladbeck. Pokovec Franc. 1

Hausen-Raitbach. Arh Veron., Bluch Marija. 2

Hamborn. Malis Ant., Višnar J., Vidoušek F. 3

Število udov: — dosmrtnih, 10 letnih = 10 udov.

Francija.

Aumetz. Pregelj Anton, Gorišek Jurij, Peterne Jožef, Komljanec Ant., Švelc Anton, Zgonc Jožef, Drač Janez, Modic Franc, Lukan Vinc., Čerin Jan., Durcig Vladimir, Hojak Jož., Kenk Valent., Kožar Rud., Figelj Ant., Petrovčič Mart., Dittrich Jožef, Jurič Ivan, Makuc Viktor, Miklavčič Franc, Gatej Franc, Kosmač Fr., Simnovčič Franc, Kragelj Fr., Gantar Leopold, Zupan Ivan, Globokar Edvard, Završek Franc, Švelc Anton (2 izt.). 30

Lens. Pajer Ferdinand. 1

Liévin. Zupančič Val., župnik (3 izt.); Knjižnica Liévin, Knjižnica Brnay, Knjižn. Salaumines, Dacar Ivan, Šeško Ljud., Gomilar Franc, Kolenc Rudolf, Simonič Fr., Potisch Ivan, Tom Marija, Pestotnik Rotija, Mužina Ter., Lazanska Antonija, Potrpin Avgusta, Muster Krista, Žibret Rozalija, Čič Ter., Potrpin Roza, Lebič Josip, Potočnik Ter., Drakslar Val., Arh Pav., Berliš A. 26

Fouquieres lez Lenz. Oblak Jos. 1

Sartrouville. Bibel Eliza. 1

Število udov: — dosmrtnih, 59 letnih = 59 udov.

Razni kraji.

Sofija. (Bolgarija.; Žabkar Anton. 1

Praha. (ČSR.) Dr. M. Murko, prof.; dr. Herič Fr., Skrbnišek Jožef, prof. 3

Bratislava. (ČSR.) Butina Anton. 1

Proštějv. (ČSR.) Dimec Anton. 1

Limburg. (Holandska.) Kužnik Martin. 1

Heerlen. (Hol.) Zore Fr., Stradar Al., Hladin J., Šentjunc Marko, Lanišnik Jožef, Društvo sv. Barb., Zupančič Ant., Čebin Ant., Merčnik Jak., Androjna A., Gliha Ivan, Herle Franc, Kobald, Zorko Alojzij, Društvo sv. Barbare, Murko Jož., Janko France, Pribošek Fr., Kos Viktor, Pintarič Leop., Dolenc Ivan, Kreže Anton, Društvo sv. Barbare, Petrič A., Novak Iv., Železnik Mihael, Društvo, Oberžan Drago. 32

Mogila. (Poljska.) Kuhar Robert. 1

Število udov: 1 dosm., 39 letnih = 40 udov.

Amerika.**Združene države (U. S. A.).**

New York. P. Hiacint Podgoršek, br. Akurzij Somrak, Jakopič Avg., Grill Mar., Jazbec Mar., Jeglič John, Kosmač Mar., Kerč Ana, Keršmanc Fani, Holešek John, Zobec Matilda, Pavlič Val., Ogrinec Neža, Kerč Zofija, Ovca Vinc., Vesel Jera, Gostič Mar., Danič Mar., Corel Matija, Remec Cecilija, Korinšek Fr., Češko Kat., Arko Mimika, Trček Angelica, Čagran Mätija. 26

Brooklyn. (N. Y.) Anzlovar Anton, Burgar Fr., Česark Alojz, Čik Marija, Felician Jos., Nakerst P., Starin Ant., Cvetkovič J., Skrabe Jos. 9

Chicago. (Ill.) Amerikanski Slovenec (155 izt.) — Rev. Plevnik John (2 izt.), Rev. Hiti M. J., Rev. Kuzma George, Klepec Jožef, Šolske sestre sv. Frančiška, Adamič John, Avsec Franč., Babič Matija, Baur Barb., Butala Katar., Čulik Frank, Flajnik George, Golobič Mar., Hočevvar Mihael, Jansekovič Louis, Klemenčič Jožef, Kunstek Ant., Lavrič Franč., Libersar Jožef, Mali Marjeta, Muren Louis, Mustar Johana, Papič John, Pirc Jern., Plut

Svoj denar nalagate najbolje in najvarneje

pri

SPODNJEŠTAJERSKI LJUDSKI POSOJILNICI

— registrovani zadrugi z neomejeno zavezo —

V MARIBORU

Gosposka ulica 23

Obrestuje hranilne vloge vedno po najugodnejši obrestni meri!

A., Rogina A., Rus J., Skul druž., Zalar J., Slapničar Jožef, Sterniša Alojz, Stiglic Frank, Živec Frank, Zupančič Fr. — Peru. (Ill.) Rev. Šolar Vencel. 191

North Chicago. (Ill.) Rev. Butala M. J., Sestre sv. Benedikta, Šolska knjižnica, Cerkveni pevski zbor, Društvo Presv. Imena, Krščanske žene in matere, Marijina družba, Mladinski oddelek presv. Imena, Kovačić Ivan, Drasler Jos., Opeka Fr., Barle Fr., Stritar Anton, Madrič Anton, Root Ant., Umek Ter., Kraner John, Mušič Lovr., Kosir And., Ivanetič Ivan, Grom Ignacij, Kržič Marija, Mozina Antonija, Kern Ivana, Petrič Jennie. 25

Berwyn. (Ill.) Darovic Alojzij. 1

Ellinwood. (Kans.) Rev. A. P. Podgoršek. 1

Calumet. (Mich.) Plautz Jožef, Likovich Mat., Študel Jožef, Brozovich R. John, Mishica Jurij, Ruppe Jožef, Scheringer Jožef st., Sunich Mich., Turk John, Banovec Franciška, Barkovich Marija, Plenich John, Spreitzer Jakob, Barich Mar., Sterk Ana, Rev. Šprajcar Peter (2 izt.) 18

Greaney. (Min.) Babich Ignacij, Flake Ignac, Kasun Josef, Rev. Sedej F. A., Skraba Peter, Starich Anton, Zgaynor Josef. 7

Buhl. (Minn.) Mrs. Malley E. 1

Chisholm. (Minn.) Rev. John E. Schifferer, Globočnik Ivanka, Lamush John, Petrič Jos., Zamernik Ignacij. 5

Gilbert. (Minn.) Rev. msgr. Bilban M., Godec Martin, Ulčar Frank, Tušar Frank, Brimšek John, Novak Josip, Marolt Matija, Babič Josip, Kern Franciška, Kern Blaž, Erčulj Anton, Jakelj John, Filipič John. 13

St. Louis. (Mo.) Br. Papič Marko, S. J. 1

Cleveland. (O.) Grdina Josip, Slovenska knjigarna (30 izt.), Rev. J. B. Ponikvar, župnik; Rev. Jager Matija, kaplan; dr. Kern J. Fran, Gregoric R., Slovenska čitaln. Colinwood, Bukovnik John, Zorman Ivan, Grdina Anton, Grdina Jožefa, Pirc Fr., Modic Marija, Vencelj Johana, Petruška Zora, Zobeč Neža, Sodnikar Franc, Mišič Frank, Koljat Marija, Stepič Jožefa, Pirc Franč., Flajnik Matija, Novak Ant., Ogrin Josip, Potokar John, Drempetič Marija, Oberstar Ivanka, Šebenik Valent., Opaškar Eliz., Gobec Hel., Kotnik Jožefa, Sever Iv., Hrvatini George, Tomšič Rozi, Setnikar Mihael, Bogovič M., Tutin Ivan, Novak Leop., Kolar Johana, Mestek Marg., Hrovat Jožef, Jakopič Anton, Švigelj Alojz, Arko Jožef, Mirtič Angela, Mlinar Matija, Gornik Ivana. — Rev. O man J. J., Rev. Slapšak J., Agler Mar., Blatnik And., Cotman Helena, Glavič Ter., Gliha Fr., Gliha Anton, Godec Mar., Habjan Fran, Hočevar Jožef, Gundič Magda, Jerič Mar., Kenik Rudolf, Kmet Jernej, Kenik Josip, Kužnik Frank, Kristančič Avgust, Lindič Frank, Miklavčič Anton, Miserko Avgust, Mirtel Martin, Perko Agnes, Rogel John, Slamnik Agn., Slak Andrej, Strekel Mar., Šuštaršič John, Urbančič Jera, Valenčič Ant., Škočaj Martin, Zagorc Mar., Hočevar Jospina. 111

Barberton. (O.) Rataj John, Lekšan Josip, Mažek Ana, Brunski Charles. — Beg Frank, Kranjc Ant., Okolich Jennie, Hiti Josip, Podpečnik Josip, Smerdel Franc, Zažar George, Zalar John, Shabec Franc, Slovenska ženska zveza. 14

Bridgeville. (Pa.) Kos Marijana, Rainer Martin, Krek John, Dernovšek Luka, Čadež Jak., Ščurič Frank; M o d e r A. F., župnik. 7

Johnstown. (Pa.) P. Snaj Benigen, P. Ambrožič Bernard, P. Svete Avgust, Brenčič Ivana, Debevc

Jedert, Drašler Ivana, Ferenčak Frank, Gal Ivana, Gunde Frank, Hiti Terez., Hren Anton, Hrovat M., Intihar Joe, Jankovič Alojz, Mele Frank, Mevc J., Nemanič Joe, Pečjak Berta, Pešič Mar., Požun Fr., Pristov Fran, Rovani Joe, Selan Fr., Smith Martin, Tegelj Marija, Tomec Andrej, Tomec John, Tomec Marija. 28

Wilkes Barre. (Pa.) Mosser Anton, Resnik Franc, Kostelc Helena, Zagorc Anton. 4

Sheboygan. (Wisc.) Kržišnik Marija. 1

Rock Springs. (Wyo.) Gnidovec Albin, Bračun Anton, Koritnik Anton, Pavkovič Julija, Potočnik Ter., Kržišnik Angela. 6

Kirkland Lake. (On.; Svete Frank. 1

Los Angeles. (Cal.) Cuznar J. — Buena Vista. (Col.) Fink J. — Leadville. (Col.) Trunk J. M. (2 izt.), Ponikvar A., Rims Fr., Rus Ag., Rus Mart. — Pueblo. (Col.) Rev. P. Ciril Zupan, O. S. B. (10 izt.), Skiff Reg., Spilar Jos., Anzik L., Princ Ana, Roitz J. — Salida. (Col.) Drobnič Kat. — Morris. (Ill.) Rev. Plaznik John. — Indianapolis. (Ind.) Gerbeck J., Česnik Mart., Turk M. — Fredonia. (Kans.) Bambich Ivana. — Houghton. (Mich.) Rev. Rezek A. J. — Soudan. (Minn.) Nemanich Geo. — Rice. (Min.) Rev. Trobec Jos., Hudovernik Mat., Slivnik John, Rev. Trobec J. — Red Ore. (Minn.) Mlakar Ang. — Saint Michael. (Minn.) Rev. Miks A. — Worcester. (N. Y.) Hren Mar. — Pittsburg. (Pa.) Golobich J., Rev. Skur Jos., Valenčič J., Jakše Ant., Henrihar Al., Bašel Jos., Balkovec J., Zelko Fr., Tomec V., Mravinec Mat., Nečimer Fr., Pavlakovič Mat., Vidina Mih., Brožič Fr., Baznik A., Krotec Jos., Gorišek Ag., Kompare Al., Radovič John, Rozenbergar Jos., Rozenbergar John, Knafelc John, Sute Mat., Shur Ant., M. D. — Cumberland. (Wash.; Media Mar. — Puyallup. (Wash.) Malne-rich Math. (2 izt.) 65

Število udov: 5 dosm., 530 letnih = 535 udov.

Južna Amerika.

Buenos Aires. (Argentina.) Naglich Miguel, Lakner Franc, Jančič Fani. 3

Nuporanga. (Braz.) Drnovšek Antonio. 1

Število udov: — dosmrtn., 4 letni = 4 udi.

Afrika.

Aleksandrija. Pestelj Rozalija, Breginc Willy, P. Begel Ker., Č. šolske sestre, Cijan Hortenz., Kaučič Ana, Glešič Franciška, Metljak Karolina, Simšič Franciška, Toplikar Ivana Lipovž Viktorija, šinič Pepina, Stegenšek Nežka, Silič Pavla, Pavlič Jolanda, Kranjc Ema, Zajc Franc, Tušar Marija, Sulič Viktorija, Novak Cvetka, Žižmund Marija, Lavrin Antonija, Franciškin Alojzija, Slov. katol. društvo (12 izt.). 35

Cairo. R. P. Stanet Evgen (23 izt.). 23

Marrakech. Langeršek Jean. 1

Število udov: 3 dosmrtni, 56 letnih = 59 udov.

Imenik novih dosmrtnih udov.

Do konca junija 1933 so vstopili kot dosmrtni člani tile udje in pristopnino vplačali v Matico:

3400. Šaloven Franc, župnik v pok. Šmartin pri Velenju Din 500.—
3401. Župnijska knjižnica, Čukarica-Beograd » 500.—
Din 1000.—

Imenik umrlih dosmrtnih udov.

980. Lika Franc (1350), Bela.
 981. Cesar Matija (2038), Radovica.
 982. Sinko Jožef (968), župnik, Sv. Lovrenc v Sl. g.
 983. Rozman Jurij (938), župnik, Trboje.
 984. Plantarič Josip (2424), kanonik, Novo mesto.
 985. Tomašič Tomo, Osijek.
 986. Rupert Marija (1395), Bučka.
 987. Požlep Franc (751), Ljubljana.
 988. Ahačič Matej, župnik, Kropa.
 989. Grobelšek Ivan (1711), župnik, Gomilsko.
 990. O. Filip Pirc (962), Maribor.
 991. O. Klarus Rottman (1795), Maribor.
 992. Ing. Arh Ivan (3372), Praha.
 993. Dr. Karlin Andrej (1070), škof, Maribor.
 994. Rezman Alojzij (2619), profesor, Maribor.
 995. Vukšinič Jožef (923), Metlika 35.
 996. Cuznar Franc (2036), Podkoren, Kranjska gora.

Pregled udov Družbe sv. Mohorja 1933.

Skofije in dežele	Šteje udov				
	do-smrt.	letnih	vkup	od l. 1932	
				več	manj
Krška škofija	66	2.290	2.356	—	339
Lavantinska škofija	443	17.997	18.440	—	3.556
Ljubljanska škofija	708	23.625	24.333	—	4.003
Ostale jugosl. škof.	16	816	832	—	8
Italija	3	4	7	—	21
Razne države	5	133	138	—	136
Amerika	5	534	539	—	230
Afrika	3	56	59	—	14
Skupaj	1.249	45.455	46.704	—	8.307
					manj 8.307

Pomoč v sili!

Stojim na palubi srednje velike ladje in zrem na sinjo gladino našega Jadranskega morja. Tako spokojno, mirno počiva, kot bi se bilo zaljubljeno zazrlo v zlato oblo opoldanskega solnca. Lahni valčki so gubice v licu tisočletnega morja. Moti me zapad. Pošastno bruha iz sebe vse večje grmade temnih oblakov. Ob jamboru zapoje rezko pesem temnih slutenj polni zapadnik, Morske gubice postajajo gube, brazde, kupi, hribčki... Solnce je pokrtil črn pajčolan. Naša ladja se ziblje, škriplje, ječi kot umirajoči titan. Valovi pljuskuje čez palubo in odnašajo vse, kar ni pritrjeno. Vse sinje morje je postalo črn grob...

O morje, kako si podobno našemu življenju! Mirno živi kmetič in duša mu je polna upanja ob pogledu na zoreča polja in topli dom v tišini sadnega bogastva. A zdajci se nebo stemni, pogubonosna strela švigne iz temnih oblakov v dom sreče in tihega zadovoljstva. Še nekaj trenutkov in vse je — kup pepela.

Pobožno stopa romar na goro k Mariji. Zajema ga že čut srčne sreče, ki je bo deležen gori. Naenkrat pa mu noga spodrsne in pade tako nesrečno, da si zlomi nogo. Pot na goro mu je preprečena, bolna noga se mu prisadi in — morda mladenič z najveselejšimi upi — umre radi »male« nezgode.

Od ust si je pritrjala, da je kot dekla dajala za stara leta na stran. Skrbno je zaklepala skromne prihranke v svojo skrinjo na podstrešju. Poleg je položila zlati poročni prstan, edini spominček na davno umrlo mater. Kako toplo ji je bilo v duši, ko

je ob nedeljah odpirala skrinjo, pa sta jo iz nje pozdravljala up na oskrbljeno bodočnost in sladek spomin preteklosti. Pa je prišla zlobna roka in s silo odtrgala pokrov ter ji odnesla upe in spomine.

Zenico sem poznal, ki ji je mož — že v visokih letih — brezupno zbolel. Skromni prihranki so ostali tudi v boleznih nedotaknjeni: za možovo oskrbo je bilo dovolj skromne pokojnine in tisto malo skrbi bolniške blagajne. Nekega večera so se starčkove trudne oči za vedno zaprle. Kako je takrat zaskrbelo staro ženo! Dostojno hoče zvestega življenjskega tovariša pokopati, a kje vzeti denar! Naj li seže po prihrankih? Ljubezen je premagala skrb in prihranki so šli za pogreb. Po pogrebu se je v siromašno stanovanje osamele starke naselilo pomanjkanje in glad. Danes sključena stopa od hiše do hiše in išče usmiljenih src...

Vihar na morju je v svoji sili neukrotljiv, viharje življenja je vsaj deloma mogoče z voljo ublažiti. To plemenito delo vrši Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, ko Vas zavaruje zoper nesrečo požara, zoper vsakere nezgode, zoper vlomске tatvine, a v svojem, posebno širšim ljudskim slojem namenjenemu oddelku »Karitas« Vam oskrbi sredstva za kristjana vredni pogreb. Vam nudi oskrbo za stara leta, Vašim otrokom pa tudi pri sicer slabih razmerah primerno doto. Naše življenje bodi dalekovidno urejeno tudi v stvareh gmotne sreče. Zato naj te vrstice ne bodo navadna reklama, temveč pobuda za resno razmišljanje o premalo upoštevanem, a neprecenljivo vrednem zavarovanju.

Sejmi.

Dnevi pomenijo vobče letne in živinske sejme. — Pri srežih in krajih, ki so zaznamovani z zvezdico *, je opomniti tole: Ako pade sejm na nedeljo ali zapovedan odtodno državni praznik, se vrši naslednji delavnik; dnevi v oklepajih () pomenijo sejme samo za blago.

V Sloveniji.

Srez Brežice.*

Brežice. 14. febr., ponedeljek po sv. Florijanu, 13. junija, 10. avgusta, 6. novembra, 19. decembra; vsako soboto se vrši prašičji sejm. — Dobova. 31. januarja, 26. marca, 25. aprila, 10. jul., 13. sept.,

9. dec. — Golobinjek. 14. sept. — Kapela. 17. jan., 10. marca, 17. apr., 7. jun., 17. avg., 17. sept. — Pišce. 19. febr., 8. jul., 1. avg., 6. okt., 3. nov. — Planina. 11. jan., 1. marca, 12. maja, 15. jun., 12. jul., soboto pred angelsko nedeljo, 15. okt., 3. dec. — Rajhenburg. 29. januarja, veliki četrtek, ponedeljek pred bink., dan po sv. Petru in Pavlu, 26. avgusta,

10. okt. — **Sevnica**. 14. februarja, ponedeljek po tihí nedelji, tretjo sredo po veliki noči, 22. junija, 16. avgusta, 21. okt., 6. decembra. — **Videm**. 21. jan. 20. februarja, 1. aprila, 21. maja, 3. avg., 26. okt., 16. dec. — **Zabukovje**. 3. aprila, 18. julija, 20. sept., 6. nov. (vsi za živino). — **Zdole**. 15. marca, 24. apr., 15. julija, 15. sept. — **Žigarski vrh**. 21. jun., 1. sept.

Mesto in srez Celje.*

Celje. Vsako sredo in sob. svinjski sejm; letni živ. in kram.: sredpostno soboto, 21. okt., 30. nov. — **Dobrna**. Poned. po sveč., kvat. čet. v sept., 6. dec. — **Dramlje**. 2. apr., 22. okt. — **Frankolovo**. 17. marca. kvat. sob. v sept. — **Sv. Jurij ob j. ž.** 2. jan., 10. febr., 12. marca, 23. aprila, 4. maja, poned. po letnih in jes. kvatrah, 22. jun., 12. avg., 28. oktobra, 19. nov. 10. dec. — **Sv. Lovrenc pri Prožinu**. Poned. po ang. ned., soboto po brez. spoč. Dev. Marije. — **Nova cerkev**. Poned. po sv. Treh kraljih, četrtek po vel. noči, poned. po Telovem, 6. nov. — **Sv. Ožbolt**. 21. marca. — **Petrovče**. 17. jan., 4. marca, 2. julija, 14. septembra. — **Svetina**. Poned. po Mariji Snežni, 25. maja. — **Teharje**. 21. jan., 22. febr., dan po Ozn. Marijinem, 26. jul., 12. okt., 19. decembra. — **Velika Pirešica (Pernov)**. 21. marca. — **Vojnik**. Poned. pred sveč., poned. po beli ned., 16. maja, 4. julija, 7. sept., 18. oktobra. — **Žalec**. 14. febr., 13. junija, 25. jul., 29. avg., 4. okt., 13. dec. — **Vransko**. 3. marca, drugo sredo po vel. noči, 29. sept., 15. novembra. — **Braslovče**. Poned. pred sv. Matijem, cvetni petek, poned. pred sv. Matevžem, ponedeljek pred sv. Martinom. — **Sv. Jurij pod Taborom**. 29. jan., 10. marca, 7. sept., 21. nov. — **Sv. Pavel pri Preboldu**. Živinski sejmi: 3. aprila, 6. septembra, 4. novembra.

Srez Črnomelj.

Črnomelj. Prvi četrtek v mesecih jan., febr., maj, avg. in sept. veliki sejmi za blago in živino; ako je ta dan praznik, je sejm drugi četrtek. Torek po 1., 2., 3. in 4. kvat. nedelji, terek po cvetni ned., terek po veliki noči, terek po sv. Petru in Pavlu, terek po sv. Simonu in Judi. Vsak četrtek sejm za prašičke. — **Gradec**. 21. jan., 11. marca, 13. maja, 8. jul., 9. sept., 25. novembra. — **Metlika**. Torek po sv. Treh kraljih, terek po svečnici, terek po sv. Jožefu, terek po beli ned., terek po bink., terek po sv. Marjeti, terek po vel. Gosp., terek po sv. Mihaelu, terek po sv. Martinu, terek po sv. Miklavžu. Vsak poned. za prašičke. — **Planina**. 1. maja, poned. po angelski ned. — **Semič**.* 14. febr., 15. marca, 26. apr., 15. jun., 24. jul., 12. okt. — **Stari trg pri Poljanah**. 18. marca, 13. jun. — **Vinica**. Poned. po Izpr. Pavla, poned. po tihí ned., drugi poned. po beli ned., poned. pred bink., poned. po sv. Marjeti, ponedeljek po Marijinem Imenu, poned. po 4. okt.

Srez Dolnja Lendava.

Dolnja Lendava. 25. jan., 27. marca, 17. aprila, 16. junija, 28. julija, 28. avgusta, 28. oktobra, 18. decembra ter vsak terek svinjski sejm. Ako pade veliki sejm na terek, se vrši svinjski sejm naslednji dan. — **Beltinci**. 20. jan., 24. (prestopno leto 25.) febr., 25. apr., 27. jun., 15. jul., 5. nov. — **Bogojna**. 15. febr., 20. marca, 19. maja, 20. julija, 4. septembra, 16. nov. — **Črenovci**. 14. marca, poned. po 3. maju, poned. po 14. sept., 20. okt. — **Dobrovnik**. 6. apr. (goveji), poned. po Telovem, 25. jul., 2. oktobra. — **Dokležovje**. 18. jun., 21. avg. — **Turnišče**. Četrtek pred cvetno ned., drugi poned. po vel. noči, četrtek pred

bink., 12. jun., četrtek pred vel. Gosp., drugi dan po mali Gosp., 4. okt.; vsak četrtek svinjski sejm. Ako pade veliki sejm na četrtek, se vrši svinjski sejm naslednji dan.

Srez Gornji grad.*

Gornji grad. (6. febr.), 4. maja, 28. oktobra. — **Ljubno**. (19. marca), (1. maja), (24. jun.), (26. avg.), (19. nov.). — **Luče**, (25. maja). — **Mozirje**. 22. jan., 24. apr., bink. terek, 15. jun., 16. avg., poned. pred malo Gosp., 18. okt. — **Rečica ob Savinji**. 17. marca, 4. jul., 21. sept., 6. nov. — **Šmartno ob Paki**. 22. marca, 11. novembra.

Srez Kamnik.

Kamnik. Kramarski in živinski sejm vsak drugi terek v mesecih: jan., marec, junij, avgust, oktober, dec.; samo živinski pa v mesecih: febr., april, maj, julij, sept., nov. Ako je ta dan praznik, se vrši sejm prihodnji delavnik. — **Blagovica**.* 25. jan., 20. avg. — **Dob**. 14. febr., 15. jun., 10. avg., 28. dec. — **Domžale**. 4. jan., 4. maja, 26. jul., 25. nov. — **Gor. Tuhinj**. 20. febr., 3. marca, 3. apr., 12. jul., 21. sept. — **Krajsna**. 5. avg., 21. dec. — **Lukovica**. 3. febr., 26. marca, 27. apr., 9. sept., 18. okt. — **Menges**. 9. febr., 6. marca, 25. maja, 5. jul., 29. sept., 6. nov., 13. dec. — **Moravče**. Dan sv. Matije, velikon. poned., 16. maja, 21. jun., terek po sv. Jern., 11. nov. — **Motnik**. 12. febr., tretji pon. v postu, 22. apr., 2. jun., sredo po roženv. ned. — **Skaručina**. 15. apr., 1. sept., 28. okt. — **Št. Gotard pri Trojanah**. Petek pred cv. ned., 5. maja, 25. maja, 2. jul., 11. nov.

Srez Kočevje.

Kočevje. 20. jan., 20. marca, 4. maja, 15. junija, 25. jul., 24. avg., 16. okt., 30. nov., 31. decembra. — **Dolenja vas**. 14. febr., 30. maja, 5. julija, 4. sept. — **Kočevska Reka**. 16. maja, 2. julija. — **Koprivnik**. 12. maja, 20. julija. — **Loški potok**. 3. febr., 4. apr., 7. junija, poned. po mali Gosp. — **Mala gora**. 5. apr., 25. maja, 1. jun., 30. jun. — **Mozelj**. 25. apr., 20. maja, 28. jun. — **Ribnica**. 2. jan., velik. poned., 24. junija, poned. po 2. avg., 21. sept. — **Sodražica**.* 22. jan., četrtek pred sv. Gregorjem, četrtek pred sv. Janezom Nep., 22. jul., 2. sept., četrtek pred sv. Terezijo. — **Stari log**. 13. julija. — **Trava**. 1. maja, poned. po 4. jul., 10. avg. — **Turjak**. 12. marca, 30. novembra. — **Vel. Slevica pri Vel. Laščah**.* 27. apr., 28. sept. — **Velike Lašče**. Poned. pred sv. Matijem, četrtek pred bink., 21. jun., 9. sept., 6. nov. — **Vel. Poljane**.* 1. marca, 15. sept. — **Videm (Dobrepolje)**. 17. jan., 1. maja, 31. avg., 5. dec. — **Vrhovec**. Četrty poned. po veliki noči, 5. avg. — **Zdenska vas**. Poned. po tihí nedelji, 13. jun., 17. jul., sredo po roženv. ned.

Srez Konjice.*

Konjice. 5. jan., 9. febr., 1. marca, vel. četrtek, križ. sredo, 24. jun., 31. jul., 31. avg., poned. po Mih., 4. novembra, 3. dec. — **Vitanje**. Sredpostno sredo, 25. maja, 20. julija, 14. septembra, 2. nov., 27. dec. — **Oplotnica**. 3. marca, 25. aprila, 15. junija, poned. po škapl. ned., 16. avg., drugi poned. po roženv. ned., 11. nov. — **Loče**. 23. febr., poned. po tihí ned., bink. terek, 13. junija, 13. jul., 15. okt., 24. nov. — **Žreče**. 30. junija, poned. po prvi nedelji v septembru.

Srez Kranj.

Kranj. Prvi ponedeljek v mesecih maj, sept., okt., nov., dec. letni sejmi za živino in blago in vsak ponedeljek tedenski sejmi za živino in blago. — **Cerklje**. 17. jan. (sv. Anton), petek pred cvetno

nedeljo, 16. avg., 21. okt. letni sejmi za živino in blago. — **Jezero.** Prvi ponedeljek po mali Gosp. — **Hotemaže.** Petek pred cvetno nedeljo, 13. junija. — **Hotovlje.** 25. aprila, 16. avgusta. — **Poljane.** 5. maja, 18. okt. — **Škofja Loka.** 3. febr., 17. marca, 24. apr., 24. jun., 16. avg., 29. sept., 25. nov.; ako je ta dan nedelja ali dan prej praznik, se vrši sejm poprej v soboto oziroma v petek. — **Tržič.** 18. febr., 16. maja, poned. pred vneboh.; (pri Sv. Trojici) poned. pred Telovim, 23. junija, 26. julija, 30. sept. — **Železniki.** 17. jan., torek po veliki noči, 10. avg., 30. novembra. — **Jezero, Hotemaže, Hotovlje, Poljane, Škofja Loka, Tržič** in **Železniki** nimajo živinskih sejmov, oziroma se ne vrše.

Srez Krško.

Krško. 3. februarja, 18. marca, 4. maja, 4. julija, 25. novembra, soboto pred ang. nedeljo, ponedeljek po sv. Lukežu. — **Boštanj.** Prvo soboto v postu, 31. maja, soboto po sv. Urhu, torek pred povišanjem svet. križa. — **Brunik.** Petek pred cvetno nedeljo, 13. junija. — **Bučka.** 24. febr., 25. apr., poned. pred 24. jun., poned. pred 24. sept., 11. nov. — **Bušeča vas.** Torek po beli nedelji, torek po bink., 9. sept., 12. nov. — **Drnovo.** 12. marca, 24. jun., 29. sept. — **Kostanjevica.** 17. jan., 31. maja, poned. po tihi ned., ponedeljek po sv. Jakobu, poned. po sv. Mihaelu, kvat. poned. v dec. — **Leskovec.** Ponedeljek pred sv. Jurijem, 26. jul., 14. avg. — **Mokronog.** 28. okt., 9. dec., soboto pred tiho nedeljo, soboto po Srcu Jezusovem, soboto pred sv. Jernejem, tretjo soboto v sept. — **Radeče.** 25. jan., prvi poned. v postu, poned. pred sv. Jurijem, 25. maja, 27. jun., 17. jul., 9. avg., 1. sept., 11. okt., poned. po sv. Mart., 27. dec. — **Raka.** 10. marca in 19. novembra. — **Slanč vrh.** Ponedeljek po sv. Urhu. — **Studenc.*** 31. marca, 16. maja, 8. avgusta, 30. oktobra. — **Škocijan.** Vsak kvat. četrtek, 15. apr., 15. jul. — **Št. Jernej.** 12. apr., 24. avg., četrtek po svečnici, poned. po sv. Trojici, poned. po vernih dušah. — **Št. Janž.** Prvi kvat. torek, poned. po 24. jun., tretji kvat. torek. — **Topolovec.** Binkoštni torek, 7. septembra. — **Trebelno.** Soboto po veliki noči. — **Vel. Cirknik.** Prvi petek v postu, sredo pred binkoštni. — **Vel. Mraševo.** 24. marca in 12. sept. — **Vesela gora.** 12. marca, 27. aprila, 27. okt., četrtek pred bink., soboto pred 8. sept.

Srez Laško.*

Laško. 24. febr., vel. četrtek, binkoštni torek, 24. jun., 24. avg., 21. sept., 11. nov., 21. dec. — **Dol.** 10. marca, 25. apr., 31. jul., 3. okt. — **Jurklošter.** 1. febr., 1. julija, 4. okt., 13. dec. — **Sv. Lenart** nad **Laškim.** Cvetno soboto, 5. julija, 16. sept., 4. nov. — **Loka pri Zid. mostu.** 13. marca, 3. maja, 22. maja, četrtek po Telovem, 5. avgusta, poned. po Mar. Im., 17. okt. — **Šmarjeta.** 21. marca, 15. julija, 7. sept., 9. okt. — **Trbovlje.** 3. febr., 17. marca, 18. okt., 5. dec.

Srez Litija.

Litija. Zadnji poned. v jan. (živ.), ponedeljek po sred. nedelji. 4. maja, poned. po sv. Rešnj. Telesu, 13. jul. (živ.), 22. avg. (živ.), poned. po sv. Mih., pon. po sv. Nikolaju. — **Brezovo.** Četrtek po veliki noči, soboto po sv. Urhu, četrtek po mali Gosp. — **Dole pri Litiji.** 26. marca, prvi četrtek po sv. Rešnj. Tel., 5. avg. — **Kotredež.** 17. jan., 12. marca, dan sv. Jošta. — **Krka.** Poned. po sv. Treh kr., 1. marca, 16. maja, 5. avgusta, beli ponedeljek in 27. septembra. — **Javorje.** Torek po tihi nedelji, 24. avgusta. — **Martinja vas.** Poned. pred sv. Miklavžem. — **Mišji dol.**

13. dec. — **Radohova vas.** 2. jan., pustni ponedeljek, torek po bink., 18. okt. — **Stična.** Veliki četrtek, ponedeljek po vnebohodu, 20. avgusta, 25. nov. — **Šmartno pri Litiji.** Po sv. Treh kr. (živ.), torek po 14. febr., torek po cvetni ned. (živ.), ponedeljek po 25. jul., torek po 8. sept., ponedeljek po 11. nov. — **Št. Lambert.** 14. febr., 22. maja, 17. septembra. — **Št. Vid pri Stični.** Sredo po veliki noči, 15. junija, ponedeljek po mali Gospojnici, drugi ponedeljek po sv. Mihaelu, soboto pred sv. Martinom. — **Tirna.** 1. maja, 9. junija, 9. julija. — **Trebeljevo.** 18. marca in v ponedeljek pred kvat. nedeljo v septembru. — **Vače.** Poned. po beli nedelji, torek po sv. Trojici, 16. avg., 30. nov. — **Veliki Gaber.** 30. apr., 4. julija, 26. avg., 30. okt. — **Višnja gora.** 21. jan., poned. pred pustno ned., poned. po prvi, drugi in tretji kv. ned., poned. po cv. ned., 24. jun., 26. jul., 1. sept., poned. po vseh svetih, poned. pred četrto kv. ned. — **Zagorje.** 9. febr., četrtek pred cv. ned., 12. maja, 30. jun., 29. avg., 3. nov., 31. dec. — **Žubina.** Dan sv. Matije in 21. okt.

Srez Ljubljana.

Ljubljana (mesto). Vsako prvo in tretjo sredo vsakega meseca sejm za živino; če je v sredo praznik, se vrši sejm dan poprej; vsako sredo in soboto tržni dan. — **Čušperk.** 11. marca, 5. sept. — **Dolsko.** Poned. po tihi ned., 21. okt., (sv. Uršula). — **Grosuplje.** 25. apr., 29. sept. — **Horjul.** 26. marca, 12. julija, torek po roženv. ned. — **Ig.** 27. febr., 20. marca, poned. po beli ned., četrtek po bink., 10. avg., 11. nov. — **Šmarje.** Torek po sv. Florijanu, 16. avg. — **Vrhnika.** Prvi poned. v postu, torek po veliki noči, poned. pred vneboh., poned. pred Telovim, 25. julija, 6. novembra, 27. decembra.

Srez Ljutomer.

Ljutomer. Živ. sejm: 12. jan., 12. apr., 14. junija, 12. jul., 9. avg., 8. nov.; kram. in živ. sejm: 16. febr., 15. marca, 17. maja (tudi konjski), 20. sept., 13. dec.; samo konjski in živ. sejm: 11. okt. — **Cven.** 7. sept. — **Gov. Radgona.** 3. febr., 25. maja, 10. avg., 15. nov. — **Sv. Križ.** Poned. po tihi ned., 3. maja, 26. julija, 6. nov. — **Mala Nedelja.** Četrtek pred ned. presv. Trojice, 21. okt. — **Verzej.** 6. maja, 29. sept., 30. nov. — **Sv. Jurij ob Ščavnici.** 3. febr., 25. apr., 21. nov. — **Sv. Duh.** 24. avg., 13. dec. — **Negova.** (8. sept.) — **Sv. Peter.** 17. jan., (29. jun.), 30. jun., 21. sept.

Srez Logatec.

Begunje. 18. marca, 8. okt. — **Cerknica.** Dan sv. Matije, poned. po sred. ned., 26. jul., 2. nov. — **Dol. Logatec.** 3. jan., 12. marca, 24. okt. — **Gov. Logatec.** 7. febr. za živino in blago, dan po vnebohodu, poned. po roženv. ned., 13. dec. — **Grahovo.** 9. febr., 22. marca, 17. apr., 15. nov. — **Hotedrišica.** 5. apr., 21. nov. — **Lož.** 19. febr., 15. marca, 4. maja, 10. jun., 16. avg. (sv. Rok), 28. okt., 5. dec. — **Nadlesk** pri **Ložu.** 28. marca, 20. sept., 15. okt. — **Nova vas** na **Blokah.** 1. marca, 24. maja, 22. avg., 29. sept. — **Planina.** Dan sv. Jurija, 13. julija, 16. avg., 30. nov. — **Rakek.** 30. jan., 2. aprila, 30. junija, 16. sept. — **Rovte.** 14. marca, 24. junija, 10. avgusta, 29. sept. — **Sv. Helena** v **Rovtah.** Ponedeljek po tihi nedelji, torek po roženv. nedelji. — **Št. Vid** na **Blokah.** Ponedeljek po sv. Gregorju, ponedeljek po sv. Vidu, poned. po sv. Jerneju. — **Unec.** Dan sv. Antona, prvi ponedeljek marca. — **Vrh.** Poned. po tretji nedelji po vel. noči, 27. julija, 9. sept. — **Žerovnica.** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, 14. febr., sredo pred

bink., 15. dec. (vsi za živino). — Žiri. Sredp. sredo, sredo po vel. noči, 13. jun., 4. julija, 21. oktobra.

Srez Maribor. (Levi dravski breg)*

Maribor (mesto). Vsak 2., 4. in 5. torek v mesecu sejm za živino; če je v torek praznik, se vrši sejm dan poprej. Vsak petek sejm za prašiče (za drobnico); če je v petek praznik, se vrši dan poprej. Ako je v četrtek božič, se vrši sejm v sredo. Vsako sredo in soboto je tržni dan. — **Sv. Lenart v Slov. gor.** 20. januarja, 26. marca, ponedeljek po beli ned., 19. maja, 24. jun., 2. avg., 5. sept., 4. okt., 6. nov. — **Marija Snežna na Velki.** (20. maja), 6. avg. — **Sv. Trojica v Slov. gor.** 20. marca, ponedeljek po sv. Trojici, 28. avgusta, poned. po tretji kvat. nedelji.

(Desni dravski breg.)

Poljčane. Ponedeljek po kvatrni nedelji v postu, poned. po cvetni ned., 13. maja, 22. junija, 10. julija, 29. avg., 12. oktobra, 15. novembra. — **Slov. Bistrica.** Živinski in kramarski: 17. januarja, 24. februarja, 11. marca, na cvetni petek, 4. maja (sv. Florijan), 4. junija, 25. julija (sv. Jakob), 24. avg. (sv. Jernej), 24. septembra, 28. oktobra (sv. Simon), 23. novembra (sv. Klemen), 15. decembra. Če je ta dan nedelja ali praznik, se vrši naslednji delavnik. — **Spodnja Polskava.** 2. februarja, 10. marca, 30. junija, poned. po 3. avgustu, 9. sept. — **Studenice pri Poljčanah.** 25. januarja, četrti poned. po veliki noči, 13. dec.

Srez Murska Sobota.

Murska Sobota. Živinski in kramarski: prvi ponedeljek (ako je praznik, naslednji delavnik) v febr., v marcu, v maju, v juliju, 24. avg., 15. okt., 6. dec.; samo živinski: prvi ponedeljek v januarju, v aprilu, v juniju, v septembru, v novembru. — **Cankova.** Poned. po cvetni nedelji, poned. po ned. sv. Trojice, 24. sept. in 11. nov. — **Hodoš.** 10. marca, 5. julija, 19. avg., 5. okt. — **Križevci.** 16. apr., 4. jun., 27. okt. in vsako prvo soboto v mesecu svinjski sejm (ako je na soboto praznik, se ta sejm vrši prejšnjo sob.). — **Martjaci.** 6. maja, 6. avgusta, 23. oktobra. — **Prosenjakovci.** 15. marca, 16. jun., 2. sept., 28. nov. — **Puconci.** 28. maja, 10. julija, 10. sept., 10. nov. — **Rakičan.** (Gov.) 26. marca, torek pred bink., 2. jul., 16. avg., 8. okt. — **Tišina.** 10. aprila, 7. septembra.

Srez Novo mesto.

Novo mesto. Prvi ponedeljek vsakega meseca sejm za živino; vsak poned. (ako je praznik, sledeči delavnik) sejm za prašiče; torek po sv. Antonu, torek pred sv. Jurijem, torek po sv. Jerneju, torek po sv. Lukežu, prvi torek v adv. — **Kandija.** Četrtek po 15. vsak. meseca, ozir. 15., ako je četrtek in delavnik. — **Črmošnjice.** Sv. Matije, 24. jun., 12. sept. — **Lukovk.** 16. maja, ponedeljek po sv. Jakobu. — **Mirna.** 24. junija, 2. nov. — **Mirna peč.** Ponedeljek po sv. Jožefu, 31. maja, 30. junija, 29. sept., 29. dec. — **Smuk.** 10. marca. — **Sv. Lovrenc.** 10. avgusta, 23. nov. — **Toplice.** Četrtek po sv. Matiju, četrtek po sv. Florijanu, 27. julija, 14. avgusta, četrtek po roženv. nedelji. — **Trebnje.** 13. jun., 13. jul., 16. avg. — **Vel. Brusnice.** Delavnik pred sv. Jožefom, soboto pred kvat. nedeljo v sept. (za živino). — **Velika Loka.** 8. marca, 12. maja, 21. junija, 25. jul., 30. avg., 16. decembra. — **Zagradec.** Soboto po veliki noči, 7. sept. — **Žužemberk.** 3. februarja, 17. marca, dan

sv. Jurija, dan po vnebohodu, 9. junija, 14. julija, 9. avgusta, 14. septembra, 28. oktobra, 6. decembra.

Srez Prevalje.

Prevalje. (Z zvezdico * označeni dnevi so samo živinski sejmi.) Četrtek pred sv. Urbanom, četrtek po sv. Jeronimu. — **Guštanj.** 24. aprila *, 24. junija, 1. septembra, 18. oktobra in 25. novembra. — **Črna.** Ponedeljek po sv. Florijanu, dan sv. Ožbolta, dan sv. Uršule. — **Dravograd.** 20. marca, 9. maja *, 15. junija, 2. avgusta, 21. septembra, 3. novembra *, — **Kaplja.** 7. julija, 13. oktobra. — **Kotlje.** ** (z 2 zvezdicama označeno pomeni dovoljene sejme, ki se pa ne vrše redno.) 25. maja, 13. julija. — **Libeliče.** ** 1. maja in 13. julija. — **Mežica.** 25. julija, 4. decembra. — **Marenberg.** Četrtri poned. po božiču, 1. marca *, ponedeljek pred cv. nedeljo, bink. torek, 21. junija *, 31. julija, 29. sept., 11. nov. — **Ribnica na Pohorju.** 10. apr. *, poned. po kresu *, poned. po sv. Jerneju *, poned. po sv. Uršuli *. — **Muta.** 14. marca, 1. maja, 17. julija, 29. avgusta, 28. okt. — **Remšnik.** ** 2. julija, 24. septembra. — **Vuzenica.** Prvo soboto v postu, 25. aprila, 4. jul., 16. avgusta, 10. okt., 6. dec. — **Vuhred.** ** 10. marca, 4. sept.

Mesto in srez Ptuj.*

Ptuj (mesto). Živinski sejmi: za konje in rogato živino vsak prvi in tretji torek v mesecu, za parkljarje vsako sredo; tržni dan je vsak petek; letni kramarski sejmi se vrše: 23. aprila, 5. avg., 25. novembra. — **Sv. Andraž v Slov. gor.** 13. junija, 30. nov. — **Ptujska gora.** 18. marca, veliki torek, soboto pred križ. nedeljo ali pa soboto po veliki noči, 2. julija, 14. avgusta. — **Sv. Lovrenc na Dr. polju.** 12. marca, 27. jun., 10. avgusta, 29. sept. — **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Sredo pred vnebohodom, 31. julija, soboto pred roženv. ned. — **Sv. Bolfenk,** obč. Trnovska vas, 30. junija, 2. sept. — **Sv. Urban.** 25. maja, 25. julija. — **Breg pri Ptuj.** Drugi poned. v maju, 6. junija, drugi poned. v juliju, 26. avgusta, drugi ponedeljek v septembru. — **Ormož.** Cvetni petek, poned. po Jakobovem (25. jul.), na Martinovo (11. novembra), vsak prvi poned. v mesecih jan., febr., marec, maj, junij, julij, sept., okt., dec. (ako pade na ponedeljek praznik, se vrši sejm drugi ponedeljek); svinjski sejmi vsak torek v tednu. — **Sv. Tomaž.** 21. jun., 29. avg., 28. okt., 3. dec.

Srez Radovljica.

Radovljica. 12. marca, da sv. Jurija, torek po bink., (26. jul.), 28. okt., 13. dec. — **Bitnje.** 26. julija. — **Bohinjska Bistrica.** 1. maja, (24. junija), 18. okt., (6. dec.). — **Jesenice.** 4. maja, 22. julija, prvi ponedeljek v oktobru, 2. nov. — **Kamna gorica.** 10. avg., 4. dec. — **Kranjska gora.** 20. marca (ako je ned., dan pozneje), drugo ned. oktobra. — **Kropa.** 19. julija, 6. nov. — **Lesce.** Dan sv. Matije, torek po veliki noči, 29. sept., 21. okt. — **Mojstrana.** 23. novembra. — **Podkoren.** Drugo nedeljo oktobra. — **Rateče.** Četrto nedeljo oktobra. — **Sp. Gorje.** Petek pred cvetno nedeljo, 11. novembra.

Srez Slovenjgradec.*

Slovenjgradec. 25. jan. (spr. sv. Pavla), 12. maja (sv. Pankr.), 10. avg. (sv. Lovr.), 19. nov. (sv. Eliz.); sejmi samo za živino so vsako drugo soboto v postu ter vsak prvi poned. v sept. in okt. — **Št. Ilj pod Turjakom.** 20. apr., 2. jul., soboto pred ang. nedeljo.

— **Sv. Lenart pri št. Ilju pod Turj.** Pustni poned., 1. jun., 13. okt. — **Št. Ilj pri Velenju.** Poned. po tihi ned., 4. avg., 21. sept. — **Št. Janž pri Dravogradu.** 15. apr., 13. jun., poned. po Im. Marijinem. — **Šoštanj.** Četrtek pred pustom, velikon. torek, 22. jun., 12. jul., 22. sept., ponedeljek pred sv. Katarino. — **Velenje.** Četrtek po pepelnici, 1. maja, poned. pred bink., 18. julija, 24. avgusta, 24. oktobra.

Srez Šmarje pri Jelšah.

Šmarje pri Jelšah. Poned. po sv. Treh kraljih, 20. marca, 3. poned. po vel. noči, 21. jun., 17. avg., poned. po Im. Mar., 4. dec. — **Dobje.** Soboto pred belo ned., 16. julija, sredo pred prazn. Im. Mar., 25. nov. — **Sv. Filip v Veračah.** 14. jan., 22. febr., 1. maja, 25. maja, 17. julija, 29. avg., 16. oktobra. — **Sv. Gora pri Sv. Petru pod Sv. gor.** 4. avg., 7. sept. — **Koprivnica.** 25. jan., 3. marca, 13. jul. — **Kostrivnica.** 10. marca, 25. apr., 15. jun., poned. po sv. Jak., soboto pred roženv. nedeljo. — **Kozje.** 24. februarja, 26. apr., 13. jun., 25. julija. — **Lemberg.** Poned. po sredpostni sredi, cvetni petek, 12. maja, sredo pred Telovim, ponedeljek po sv. Urhu, 5. avgusta, 25. okt., 25. nov. — **Lesično.** Poned. po vseh svetih. — **Loka pri Žusmu.** 13. apr., 20. julija, 25. avgusta, 12. sept. — **Sv. Miklavž v Polju.** 8. maja, 6. dec. — **Sv. Peter pod Sv. gor.** 5. febr., 6. marca, 15. aprila, 23. maja, 21. okt., 13. dec. — **Pilštanj.** 9. februarja, 8. marca, 16. maja, 9. jun., poned. po sv. Roku, 29. sept. — **Podčetrtek.** 17. marca, vel. torek, 1. julija, 10. avgusta, 1. okt., 21. nov. — **Podsreda.** 24. junija, 21. sept., 18. okt., 19. nov. — **Ponikva.** 14. februarja, četrti poned. po vel. noči, soboto pred sv. Mart.; živinski sejmi: 27. jun., 1. avg., sredo po roženv. ned. — **Pristava (Sv. Ema).** Torek po bink., 17. okt. — **Rogatec.** 24. febr., 21. marca, poned. po beli ned., poned. pred vneboh., 25. maja, 12. julija, 24. avg., 14. sept., 30. nov. — **Slivnica (Sv. Urban).** Prvi četrtek po bink., 22. julija, poned. po roženv. ned. — **Stara Sv. Gora.** Soboto pred tiho ned., bink. soboto. — **Št. Vid pri Grobelnem.** 14. marca, 17. junija, 20. septembra. — **Tinsko.** Tretji ponedeljek po binkoštih, 2. julija, ponedeljek po angelski nedelji. — **Zagorje.** 31. julija.

Medjimurje (Čakovec).

Čakovec. Cv. poned., 29. junija, 3. avg., 25. nov. — **Draškovec.** Sreda po Jurjevem, 7. in 16. avgusta, 11. nov. — **Kotoriba.** 9. marca, 27. jun., 30. sept., 30. nov. — **Nedeljšiče.** 15. jun., poned. po ang. ned. — **Prelog.** Bink. torek, poned. po Jakobovem. — **Razkrižje.** 16. maja, 24. junija, 10. avg., sredo po beli ned. — **Mursko Središče.** 1. maja, 20. avgusta, 26. oktobra. — **Štrigova.** 19. marca (sv. Jožefa dan), 22. julija, 30. septembra, 4. decembra. — **Sv. Helena pri Čakovcu.** 18. avgusta, 22. septembra. — **Sv. Rok pri Čakovcu.** Na Rokovo in Mihaljevo.

Na Koroškem.

Št. Andraž. Cvetni petek, 3. maja, 28. avgusta, 30. nov. — **Beljak.** Ponedeljek po sv. Treh kraljih, poned. po sv. Lovrencu. — **Borovlje.** Poned. pred sv. Jožefom, sv. Martina dan (11. nov.). — **Celovec.** Prvi poned. v aprilu (če je ta dan praznik, se vrši prejšnji poned.), poned. po sv. Urš. (za živino); vsak četrtek in soboto tržni dan. — **Dobrla ves.** Poned. pred sv. Lukom (ako sv. Luka ni na poned.), poned. pred sv. Janezom Nep. — **Grebinj.** Poned. po tihi nedelji, poned. pred bink., poned. pred sv. Terezijo (15. okt.). — **Sv. Jakob v R.** Poned. po mali Gosp. — **Labod.** 12. marca, 4. maja, 24. avg., 27. dec. — **Sv. Lenart.** Velikon. torek, bink. torek, 10. avgusta, 28. okt. — **Št. Mohor.** Cvetni poned., torek po bink., 28. okt. — **Nemški Bleiberg.** 21. avg. — **Št. Pavel.** 25. jan., velikonočni torek, bink. torek, 29. sept. — **Pliberk.** Poned. po sv. Treh kraljih, poned. po sredpostu, poned. po sv. Medardu, poned. po sv. Egidiju, poned. po sv. Lenartu. — **Podgorje.** Binkoštni torek. — **Podklošter.** 4. maja, ponedeljek po vseh svetih. — **Rožek.** 29. septembra. — **Svinec.** Torek pred cvet. ned., torek pred bink., 29. sept., 27. decembra. — **Trg (Feldkirchen).** Poned. po najdbi svetega križa, 24. apr. — **Velikovec.** Sredo po jes. kvat., nedeljo in poned. pred sv. Mikl. — **Št. Vid na Gl.** Ponedelj po Imenu Jezusovem, ponedeljek po sv. Mihaelu (29. septembra). — **Železna Kapla.** 1. maja, 2. julija, 16. avgusta, 28. oktobra.

*
Opomba. Čitatelje prosimo, naj nam naznačijo netočnosti glede sejmov.

Slovenska zavarovalnica brez tujega kapitala je

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

v lastni palači, vogal Miklošičeve in Masarykove ceste, nasproti gl. kolodvora

SPREJEMA: V elementarnem oddelku: 1. Zavarovanja zoper požar: dovršene stavbe in stavbe med gradnjo; vse premično blago, trgovske zaloge, pohištvo, poljske pridelke, žito in krmo, industrijska podjetja, zvonove. 2. Zavarovanje stekla zoper razbitje. 3. Zavarovanje zvonov zoper razpoke in prelom. 4. Zavarovanje zoper vlom in vlomsko tatvino. V nezgodno-jamstvenem oddelku: 1. Zavarovanje zoper posledice telesnih nezgod: zavarovanje poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanje šoferjev, potnikov v avtu itd. 2. Zavarovanje zakonite dolžnosti jamstva. 3. Zavarovanje avtomobilov zoper poškodbo in požar. V življenjskem oddelku: 1. Zavarovanja na doživetje in smrt, zavarovanja otroških dot, rentna in ljudska zavarovanja. 2. Posmrtniško zavarovanje »KARITAS.«

Podružnice in gl. zastopstva: Celje, Maribor, Split, Zagreb, Sarajevo, Beograd.
Krajevni zastopniki v vseh župnijah v Sloveniji in v vseh večjih krajih Jugoslavije.

Samo s tem znakom
pristno

Ime SCHICHT jamči
za kakovost

SCHICHT ^{DVO} **JELEN MILO**

Tvornica suhih, oljnatih in lakastih barv

ČUK FRANC

CELJE

DOMŽALE

Tekoči račun pri Ljudski posojilnici v Celju

Poštni čekovni račun št. 16.147

Telefon 162

Priporoča

svoje lastne prvovrstne izdelke: zemeljske, kemične, oljnat in lakaste barve, barvo in lak za pode, parketni vosek, zajamčeno čisti firnež, terpentin, brunolin, gorilni špirit, čopiče vseh vrst, karbolinej, prašno in strojno olje, steklarski in mizarški klej.

Gobe. Mavec.

Zobe lahko kupite

- pa
ne svojih!

Izgubljeni zobje —
izgubljena mladost!

Zobni kamen Vam uničuje zobe!

Začne tako, da zob omaja... svoje uničevalno delo pa konča takrat, ko zob izpade — če ga ne začnemo o pravem času preganjati! Za to ni treba drugega ko trde ščetke in — Sargovega Kalodonta! Sargov Kalodont je edina zobna krema pri nas, ki ima v sebi znanstveno priznani sulforicinov oleat po dr. Bräunlichu, s katerim se nevarni zobni kamen polagoma in zanesljivo odpravi. Pravilna nega je tale: po 2 x na leto k zobnemu zdravniku na pregled — po 2 x na dan Sargov Kalodont!

SARG^{OV}

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

— registrovana zadruga z neomejeno zavezo —

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

je največji kmečki združni denarni zavod
na Štajerskem. — V tem zavodu je denar
najvarneje naložen in se ugodno obrestuje.

Sveže kot rosa

in belo kot sneg

bo Vaše perilo, ako perete pravilno. Pomislite le, kako izdaten je Persil.

I zavitek Persila zadostuje za 25—30 l vode. Raztopite Persil v mrzli vodi brez vsake primesi! Kuhajte perilo samo enkrat ¼ ure in ga izpirajte najprej v topli, potem v mrzli vodi.

Tako pranje Vas bo gotovo vsestransko zadovoljilo.

Persil varuje perilo!

DROGERIJA

SANITAS

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 5

CELJE

TRBOVLJE

ALEKSANDROVA UL. 5

**KUPUJEMO
PRODAJAMO**

zdravilna zelišča. — Pišite dopisnico, da Vam sporočimo cene in navodila.

v našo stroko spadajoče pripomočke za umno gospodarstvo in varčno gospodinjstvo, kakor:

Obrambna sredstva proti škodljivcem na hmelju, trti, sadnem drevju, grmičevju itd.

Za mlekarstvo: sirilo, barvo, termometre itd.

Za napravo domače pijače: »SADOVIN«.

Krmila za konje, govedo, svinje, drobnico, perutnino.

Gnojila za cvetlice itd.

Razkuževalna sredstva za stanovanja, hleve itd.

Obvezilni material in predmete za bolniško strežbo.

Kosmetična sredstva, higijenske preparate.

Droge in kemikalije.

Naša

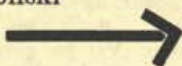
FOTO-MANUFAKTURA

Vam nudi veliko izbiro fotografskih kamer, materiala in potrebščin. Resnim kupcem pošljemo bogato ilustriran katalog.

KONCESIJONIRANA PRODAJA STRUPOV

Katoliški Slovenci in Slovenke!

Naročajte in čitajte
samo katoliški
dnevnik

LETO LVIII
v Ljubljani, v torek 8. julija 1930

STEV. 153

1. IZDAJA

CENA 2.000

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in
1.500 za izdatke.
Srebrno št. 1701.
Zagreb št. 12477
Prep. št. 12477

Uprava: Kopitar
jeva št. telef. 299

tabele vsaj dva svezeta, s čim
ponedeljke in danes je pristanek

SLOVENEK

Z nedeljsko prilogo

Ustanovljen
1872.

Stane mesečno
25 Din

in se plačuje naprej. Na željo
vam pošljemo „Slovenca“ 8 dni
brezplačno na ogled, ako se sklicujete
na ta koledar. Zahtevajte ga po dopisnici
na naslov: „**SLOVENEK**“, Ljubljana.

Račun poštne hranilnice št. 10.650.

Vsak redni naročnik ima v smislu razpisa za slučaj smrtne nezgode pravico do podpore v znesku 10.000 do 15.000 Din.

„SLOVENEK“

najstarejši in najbolj urejevani slovenski jutranjik,
izhaja vsak dan razen ob ponedeljkih in na dan
po praznikih. **Nedeljska naklada** „Slovenca“

dosega **30.000** izvodov

z zelo zabavno in poučno nedeljsko prilogo.

V ponedeljek zjutraj izhaja

PONEDELJSKI SLOVENEK

kot dopolnilo „Slovenca“ in stane mesečno samo **5 Din.**

Tednik **DOMOLJUB**

bogato ilustriran, **40.000** izvodih; stane celo-
letno samo **38 Din.**

Nabožni mesečnik **BOGOLJUB** 30.000 izvodov.

opremljen s slikami v bakrotisku; stane Din 20— za celo leto.

Trgovci, obrtniki,
poljedelci!

Oglašujte

v naših listih! Čita jih do
100.000
slovenskih družin!

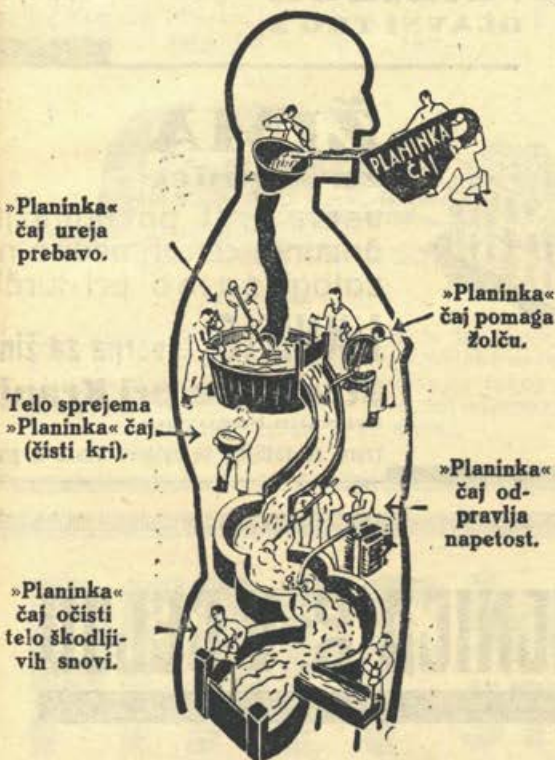
Oglasni cenik
na zahtevo brezplačno!

Mali oglasi!

V naše hiše samo katoliške liste!

Človeško telo in njegovo naravno zdravljenje.

»PLANINKA« čaj urejuje prebavo.
Telo sprejema »PLANINKA« čaj, ki čisti kri.

»PLANINKA« čaj odstranjuje vsako napenjanje.
»PLANINKA« čaj očisti telo škodljivih tvarin.
»PLANINKA« čaj pomaga žolču.

Prišla je zima z dežjem in snegom in je treba baš v tem času še posebno paziti na zdravje, ker je človek izpostavljen vsem mogočim nevarnostim. Kakor priroda, tako je tudi naše telo onemoglo in se težko brani boleznim. Zaradi tega mu moramo pomagati in napraviti telo odporno in zdravo. Moramo ga očistiti od nakopičenih in telesu škodljivih tvarin ter mu dovajati nove in oživiljajoče soka. V ta namen je najboljšo naravno zdravljenje z zdravilnim čajem »PLANINKA«, ki je pripravljen večinoma iz najboljših planinskih zelišč in je njegovo koristno delovanje že priznано v znanstveni medicini.

Dolgoletne izkušnje nam potrjujejo, da je »PLANINKA« zdravilni čaj najboljšo ljudsko zdravilo, ker izhajajo njegove sestavine iz znanstvene in deloma tudi iz ljudske medicine.

»PLANINKA« zdravilni čaj je najboljši in edini regulator za čiščenje in obnavljanje krvi. Kot eden najvažnejših faktorjev pri negi bolnikov uničuje ta čaj bolezenske kali, filtrira kri ter povzroči, da kri lahko in pravilno kroži. Zaradi teh svojih važnih učinkov popravlja »PLANINKA« čaj ves organizem. Zdravljenje od 6 do 12 tednov s »PLANINKA« zdravilnim čajem izredno učinkuje, in to brez kakršnegakoli strupa, pri naslednjih boleznih:

Pri slabi želodčni prebavi in zaprtju, pri slabem in nerednem delovanju črevesja in pri napetosti telesa, pri omotici, glavobolu, nespečnosti in zgagi, pri obolenjih sečne kisline in hemeroidih, pri slabostih in odebeltosti srca, pri obolenju jeter, pri nervozni in pri vseh živčnih boleznih. »PLANINKA« zdravilni čaj pospešuje tek ter nenavadno učinkuje tudi pri arteriosklerozi in pri osluzenju pljuč.

Zahtevajte v lekarnah in drogerijah izrečno »PLANINKA« čaj »BAHOVEC« za Din 20.— škatlico, ki vsebuje samo tedaj pravi »PLANINKA« čaj, kadar je zaprta in plombirana ter nosi naslov lekarne:

MR. PH. L. BAHOVEC, LJUBLJANA KONGRESNI TRG

Ta lekarna pošilja tudi s pošto, in sicer: štiri zavojčke za Din 70.— (namesto Din 80.—), 8 zavojčkov za Din 140.— (namesto Din 160.—), 12 zavojčkov za Din 190.— (namesto Din 240.—), če se pošlje denar vnaprej. Po poštnem povzetju Din 10.— dražje.

Reg. št. 1349 od 6. VII. 1932.

Dovolite, da se Vam dá zastoj dober svet; zahtevajte od lekarne Bahovec v Ljubljani brezplačno »PLANINKA« knjižico, ki Vas ne stane nič, nudila pa bo Vam in Vaši družini nasvete in pomoč v mnogih vprašanjih.

HHRANILNICA DRAVSKE BANOVINE**CELJE • LJUBLJANA • MARIBOR**

Izredno varèn
in dober zavod
za nalaganje prihrankov

JAMSTVO DRAVSKE BANOVINE**KAR POTREBUJETE**

ZA OBLEČI IN
OBUTI, KUPITE
NAJUGODNEJEŠV
KONFEKCIJSKI TRGOVINI

JAKOB LAH
MARIBOR
GLAVNI TRG 2

ŽIMA
za žimnice

vseh vrst po najnižjih
dnevnik cenah vedno na
zalogi samo pri turški

J. KNIFIC, tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju
Dravska banovina

Vzorci se pošiljajo na zahtevo franco in gratis

CELJSKA POSOJILNICA B: V CELJU

Ustanovljena
leta 1881

V LASTNI HIŠI CELJE NARODNI DOM

Sprejema hranilne vloge od vsakogar in jih obrestuje najugodnejše. Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. Za popolno varnost hranilnih vlog jamčijo poleg drugih zavodovih aktiv še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo nad 14,500.000 dinarjev.

Podružnici:

MARIBOR, Aleksandrova 11 • **SOSTANJ** (v lastni hiši)

Moška konfekcija

Bombažasta obleka . . . Din 190.—, 250.—, 300.—

Suknena obleka Din 260.—, 300.—, 360.—

Kamgarn obleka Din 500.—, 600.—, 650.—

Površnik kratek

Din 220.—, 280.—, 350.—

Površnik dolgi

Din 360.—, 400.—, 500.—

Fantovske obleke

Din 80.—, 90.—, 100.—

prodaja

TRGOVSKI · DOM

Sternecki

TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

CELJE, št. 219.

Zelo poceni dobite kroje za sokole in ognjegasce, dalje plašče za zdravnike, delavske obleke za šoferje, ključavničarje in druge. — Zahtevajte takoj veliki brezplačni cenik in vzorce. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar.

IZ TOVARNE DIREKTNO
NA TELO
TO JE POCENI, NAJ
VSI VEDO!

PF AFF ŠIVALNI STROJI

Večletna garancija! Mesečna odplačila! Brezplačen pouk v vezenju!

PUCH

KROMIRANA
KOLESA

Kupiš ugodno pri

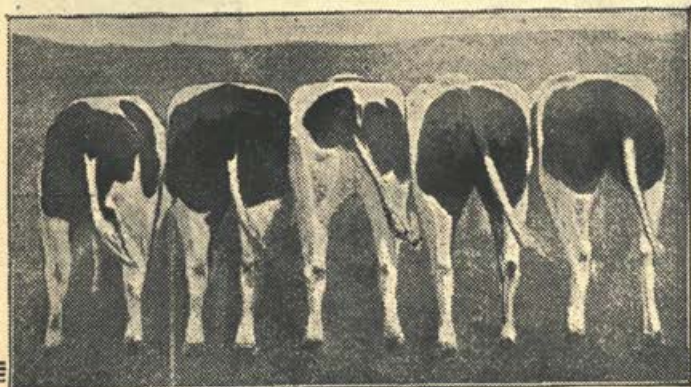
Ign. Vok, Ljubljana

Tavčarjeva ulica števil. 7

Podružnici: Kranj, Glavni trg

Novo mesto, Glavni trg

Mišičevje kot železo, kosti kot jeklo čvrste

dožete pri vaši živini,
ako pravočasno
in redno že pri mladih
živalih pričnete
uporabljati pri klaji

ribje olje za živino

Za razvoj života in kosti je ribje olje neobhodno potrebno. Cena za malo ročko od 5 kg je Din 90,—, večje količine pa po Din 14,— za kilogram. Ako vaš trgovec nima ribjega olja v zalogi, se obrnite na turško

A. VOLK, LJUBLJANA, Resljeva cesta šte. 24
ki vam dá brezplačno vsa pojasnila

Zahtevajte ponudbe za ribjo, krvno in mesno moko. Ta hranila so za pitanje živine naravnost potrebna!

Telefon: šte. 2016 in 2616
Poštni čekovni račun: šte. 10533

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 3
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Vlog ima nad 420,000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 11,000.000 Din

Za pupilarne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti so strankam na razpolago položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Uradne ure za stranke: od 8 do 12¹/₂

Elektrotehnično podjetje

Karol Florjančič

Celje
Cankarjeva c. 2

Telefon 74

Maribor
Glavni trg 23

Telefon 2428

Zaloga elektromotorjev, dinam, števecv, žarnic, izolirnih cevi, likalnikov, kuhinjskih aparatov, izolatorjev, žic, armatur, svetiljk, zvoncev, telefonov, vsakovrstnega elektromaterijala, radioaparatorov in radiomaterijala

**DOBRA KAVA,
RIŽ, ČAJ,
BANAŠKA MOKA,
KORUZA itd.**

po najnižjih cenah pri tvrdki:

Anton Fazarinc

— *Celje* —

Nakup suhih gob, orehov itd.

KAR
POTREBUJETE
ZA OBLEČI IN
OBUTI, KUPITE
NAJUGODNEJE V
KONFEKCIJSKI
TRGOVINI

JAKOB LAH
MARIBOR • GLAVNI TRG STEV. 2

VRTNARSTVO
IVAN JEMEC
MARIBOR

PREŠERNOVA ULICA - RAZLAGOVA ULICA
Podružnici: Aškerčeva ulica - Cankarjeva ulica

Cvetlice, sadike, semena, nizke in visoke vrtnice. Vezanje nagrobnih vencev in šopkov, poročnih šopkov itd. točno po naročilu. Izpeljava načrtov, vrtov in parkov kakor vsa v vrtnarsko stroko spadajoča dela.

Brzjavke: Jemec vrtnarstvo. Telefon 27-66.
Poštni čekovni račun 15.941.

Odlikovano z diplomom I. razr., s srebrno in zlato kolajno.

So li ozdravljive pljučne bolezni?

S tem izredno važnim vprašanjem se bavijo pač vsi oni, ki jih muči astma, tuberkuloza na pljučih in v grlu, omotica, katar na pljučih, zastareli kašelj, zasliženje, dolgotrajna hripavost in se doslej niso mogli ozdraviti. Vsem takšnim bolnikom pošljemo

popolnoma zastonj knjigo s slikami

izpod peresa g. dr. Guttmanna, bivšega šef-zdravnika zdravilišča Finsen, o predmetu: »SO LI OZDRAVLJIVE PLJUČNE BOLEZNI?« Da nudimo možnost vsakemu bolniku, da si preskrbi pojasnilo o stanju svoje bolezni, smo se v korist splošnosti odločili poslati vsakomur to knjigo zastonj in poštne prosto.

Pišite samo dopisnico, frankirano z znamko Din 1.50, in s svojim natančnim naslovom na:

Puhlmann & Co., BERLIN Nr. 417, Müggelstrasse 25-25a

Ako niste godbenik
boste odslej igrali!
Ako ste godbenik
boste še bolje igrali!

Vse to je odvisno od močne volje ter od dobrega instrumenta, ker talent za glasbo ima skoro vsakdo. Odkar se pri nas nahaja prodajna podružnica velike svetovne tvornice glasbil Meinel & Herold iz Klingenthala, si lahko tudi mi nabavimo dobro glasbilo po zelo nizki ceni, ker kupimo direktno iz tvornice oziroma iz tvorniškega skladišča.

Tamburice
Gitare
Gosli
Mandoline
Klarineti
Trombe
Gramofoni

Ročne harmonike (nemške, dunajske itd.)
Kromatične harmonike itd. v velikem ceniku

Najceneje

kupite tedaj, če pred nakupom zahtevate brezplačni katalog, ker se cene ne prestando menjavajo. V novo ceniku so vedno zadnje, najnižje cene!

Vsako glasbilo 8 dni na poskušnjo!

Popolno jamstvo!
Dosedaj preko 1 milijon odjemalcev!

POPOLNOMA BREZPLAČNO prejmete bogato ilustrirani najnovejši cenik, ako se sklicujete na naš koledar in ga zahtevate od tvrdke

MEINEL & HEROLD

TVORNICA GLASBENIH INSTRUMENTOV IN HARMONIK

PROD. PODR. **MARIBOR** ŠTEV. 241

NAVEČJA ODPREMA TVRDKA GLASBENIH INSTRUMENTOV V JUGOSLAVIJI! ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK!

3krat tako dolgo

kot druge vrste trajajo

štrange, uzde, vrvi za seno, povodci in drugo vrvarsko blago od

**Tovarne motvoza in vrvarne d. d.,
Grosuplje pri Ljubljani.**

To blago se razlikuje od drugih po tem, da ima privezano rdečo znamko, kakor jo kaže tale alika (pajk v sredini mreže in z napisom:

GROSUPLJE).

Prepričajte se in zahtevajte pri Vašem trgovcu vse vrvarsko blago s tako marko in zadovoljni boste in prihranili si mnogo denarja.

To blago je priporočeno za kmetovalce od

**Kmetijske šole
na Grmu.**

Ta varstvena znamka

garantira za najboljšo kvaliteto. - Zahtevajte vse vrvarske izdelke samo s to znamko!

Štrange

TRGOVSKE
KNJIGE IN

ŠOLSKE ZVEZKE

kakor tudi vse šolske, pisarniške in knjigoveške potrebščine dobite po najnižjih cenah

V LJUBLJANI
FLORIJANSKA 14
pri tvrdki

A. JANEŽIČ

industriji trgovskih knjig in šolskih zvezkov

TRGOVSKI
DOM

Stermecki

TOVARNA
PERILA
IN OBLEK

CELJE
št. 219.

Tako boste tudi Vi

res veseli, ako boste naročili blago za obleke v Trgovskem domu Stermecki v Celju. Za dame velika izbira modernih tkanin, kakor poplin, rips, delen, barhent, flanela, ševjot, krep, etamin, žoržet in svila. Za gospode velika izbira češkega in angleškega blaga. Vzorci in cenik zastoj. Obleke po meri se hitro izdelajo v lastni tovarni.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja
hranilnice še mesto Celje z vsem
premoženjem in z vso davčno močjo

CELJE
KREKOV TRG
(v lastni palači pri kolodvoru)

Na drobno!Na debelo!

FRANC STRUPI V CELJU

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd.

Prezema vsa stavbna in umetna steklarska dela. Zmerne cene. Postrežba najtočnejša.

Manufakturna in modna trgovina

Specialno ročno in strojno izdelovanje prešitih odev

Franc Dobovičnik

Tovarniško izdelovanje perila vseh vrst

Celje, Gosposka 15

Kadar zidaš hišo,
kadar gradiš gospodarska poslopja,
kadar delaš greznice in vodnjake, ali
kadar je potrebno na posestvu kakih popravil,

uporabljaljaj

visokovredni trboveljski

Portland-cement

ker s tem dosežeš največjo trpežnost zgradbe!

Visokovredni trboveljski Portland-cement dobiš pri

Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani

Gledališka ulica števil. 3 (telefoni: 39-51, 39-52, 39-53, 39-54)
in pri vseh večjih trgovcih z gradb. materialom in železnino.

Zdravilišče

toplice DOBRNA pri CELJU

(Dravska banovina)

Naravne termalne ogljikove kopeli 37° C. — Zdravljenje srca, živcev, ženskih bolezni, revmatizma.

Od 15. aprila do 15. junija kakor tudi od 1. septembra do 31. oktobra stane 20 dnevno zdravljenje Din 1200.—. V tem znesku je zapopadeno stanovanje, kopeli, hrana, zdravnik in vožnja z avtom iz Celja na Dobrno in nazaj.

Zahtevajte prospekte pri upravi zdravilišča.

ASPIRIN proti prehlajenju in vsem bolečinam.

KRESIVAL pri kašlju, hripavosti in bronhialnem kataru.

Panflavin obvaruju pred infekcijo in prehlajenjem.

**B
A
BAYER
E
R**

Manufakturna in konfekcijska trgovina

Cenjenim odjemalcem priporočam svojo veliko zalogo manufakturnega blaga kakor tudi ogromno izbiro izgotovljenih moških in deških oblek po zelo nizkih cenah

Ivan Mastnak

Celje - Kralja Petra cesta št. 15

Kilne pasove (Bruchbänder), tudi za najhujše kile, in trebušne obveze proti visečim trebuhom, znižanju želodca, za po operaciji, nosečnosti itd., gumijaste nogavice za krčne žile, umetne noge in roke, različne aparate proti telesnim poškodbam itd. dobite najboljše in najceneje pri trvdki:

IVAN FRIC

BANDAŽIST IN ROKAVIČAR

CELJE (za farno cerkvijo)

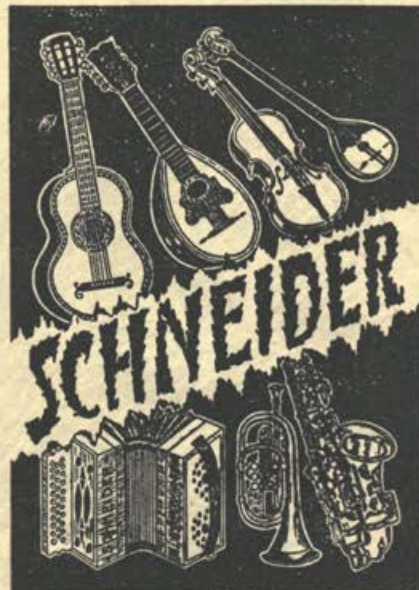
Zaloga vseh vrst rokavic, naramnic, kožnih hlač itd. Postrežba solidna in točna!

**Zenski
in moški svet
rad kupuje v
Trpinovem bazarju
Maribor —
Vetrinjska ul. 15**

Kdor svira, ima več od življenja

Nobena hiša ne sme biti brez dobrega glasbila, ki dela pravo veselje in zadovoljstvo v Vašem domu. Tako glasbilo dobite izredno poceni naravnost od največje in edine domače strokovne razpošiljalne tvrdke v Jugoslaviji, kjer se izdelujejo in popravljajo vsa glasbila.

Kraljevi
dvorni
dobavitelj]

Izdelovanje glasbil
in glasbenih
pritiklin

Fr. Schneider

Zagreb

Nikolićeva 12/6

Dobavitelj: Narodnega gledališča, Drž. glasbene akademije, Glasbenega zavoda, Radio postaje, vojaške godbe, sokolskih društev, učiteljišč itd.

Zahtevajte še danes bogato ilustrirani strokovni cenik, katerega razpošiljam brez plačilo. — Iznenašile Vas bodo moje nizke cene za izvrstna glasbila.

Gosli od Din 71— naprej
Gitare od Din 148— naprej
Mandoline od Din 98— naprej
Tamburice od Din 68— naprej
Harmonike od Din 75— naprej
Kromatične harmonike od Din 620—

Havajske gitare, klavirske harmonike, saksofoni in vsa ostala glasbila v zelo veliki izberbi.

Vsako glasbilo dajem 10 dni na poskušnjo.
Domača tvrdka z največ priznanji!

Zdrav ostati! — Boleznim uiti!

Najprej nekolikokrat kihneš, potem malo pokašljaš in potem veš, da si prehlajen. Ne veš pa, koliko časa bo trajal ta prehlad in kako se bo razvil. Prehlad lahko — ako imaš srečo — izgine v nekoliko dneh, so pa tudi slučajji, kjer ima lahek prehlad težke posledice. Varuj se prehlada! Ako

si se pa vsekakor le premrazil, če si ozebel, nahoden, če imaš mrzle noge, če te boli glava, če te mučijo revmatične bolečine, če so ti oslabei živci in mišičevje, ako si duševno in telesno utrujen. Ako slabo spiš, če te bolijo zobje, ako imaš trganje v sklepih, bolečine na obrazu in celem telesu, če si preveč občutljiv za hladen zrak in ako se tudi drugače kažejo na tebi znaki slabosti in nezadostnega krvnega obtoka, potem je to dokaz, da nisi v svojih zdravih dneh sploh nič ukrenil, da bi se tega zla obvaroval. Delaj ravno isto, kar so naši dedje in

pradedje vedno z enako dobrim uspehom poizkušali. Kupi v lekarni ali sorodni trgovini Fellerjev pravi dišeči »Elsa«-fluid, nateri dobro z njim bolna mesta, vzemi par kapljic »Elsa«-fluida na sladkorju z mlekom, čajem ali kavo in takoj se boš počutil osveženega in okrepanega. Mišice in živci se ti bodo okrepli, krvni obtok pa se bo ugodno pospešil radi masaže z »Elsa«-fluidom in s tem se boš obvaroval bolezni. Uporabljen od znotraj in zunaj te pravi Fellerjev »Elsa«-fluid obvaruje prehlada in obolenja, ker je tudi izvrstno sredstvo in kozmetikum

za roke, obraz, zobe, usta in dihala in radi tega zanesljiv zoper gripo. Pomešan z vodo je izvrsten za grgranje, odstranjuje sluz in s tem tudi vzroke kašlja in hripavosti, a uporabljen kot obkladek na rane razkužuje in ublažuje. To 36letno hišno sredstvo pomaža zanesljivo zoper bolezni, ki dolete človeka na potovanju, tako zoper morskbolezen in druge. Dobiva se v lekarnah in sorodnih trgovinah v poizkusnih steklenicah po Din 6—, dvojnih steklenicah po Din 9— ali v specialnih po Din 26—. — Po pošti pride ceneje, čim več se naroči naenkrat, ker 1 zavojev z 9 poskusnimi ali 6 dvojnimi ali 2 specialnimi steklenicami všteto že z zavojnino in poštnino, stane samo Din 58—, dva taka zavoja samo Din 102—, in šest takih zavojev samo Din 250— namesto šestkrat Din 58—.

Naročila naj ežnaslovijo na:

**Lekarna
Evgen V. Feller**

Stubica Donja šte. 589 (Savska banovina).

**Cesa ne smemo, ako hočemo, da se
dobro počutimo?**

Ne smemo požirati slabo prežvečenih jedi, ne smemo prenašlo in preveč jesti, ne smemo občutiti studa do jedi, ne smemo imeti želodčnih bolečin, zgage in krčev, ne sme se nam spehavati in ne smemo se čutiti napete. — Ako smo nezadovoljni s prebavo in z delovanjem črevesja, nam bodo dobro storile Fellerjeve »Elsa«-pilule, ki se dobé šest škatlic za 30 Din, 12 škatlic za 50 Din že z omotom in poštnino vred pri lekarnarju Evgenju V. Fellerju, Stubica Donja šte. 589. (Savska banovina.)

DOLŽAN FRANJO

CELJE
ZA KRESIJG
TELEFON 245

Splošno kleparstvo // Vodovodne
instalacije // Strelovodne naprave
Izolacije streh s „Conco“ izdelki
Kritje streh, zvonikov itd. // Avto-
matične sesalke za hišne vodovode
in za pojačanje vodnega pritiska
Solidno delo // Zmerne cene

MESTNA HRANILNICA V MARIBORU

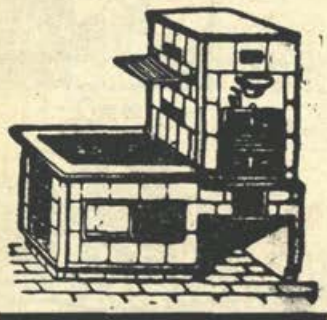
Ustanovljena 1862
Ček. račun 11.427
Telefon 20-03

Stanje hranilnih vlog
Din 132.000.000

Obreštuje vloge na hranilne knjižice in
v tekočem računu po 4%, večje in na tri-
mesečno odpoved vezane po 5 1/2%. —
Hranilnica je pupilarno varen zavod,
za katerega jamči mestna občina mari-
borska z vsem svojim premoženjem in

vso svojo davčno močjo. Radi tega nala-
gajo pri njej sodišča Maribor, Gornja
Radgona, Murska Sobota in Dolnja Len-
dava denar mladoletnih otrok in varovan-
cev vobče, istotako pa tudi oblastva svoje
depozite in cerkve svoj cerkveni denar.

Posojila najugodnejši

Na drobno! Na debelo!
Zahtevajte ponudbe!

**Porcelan • steklenino • kuhinjsko po-
sodo** ter vse gospodinjske in gospodarske potreb-
ščine • **orodje** za vse gospodarske in industrijske
panoge • **okovje** za stavbe in pohištva • **plo-
čevino** in **železnino** • **nosilke** • **cement** •
kompletne **kopalnice** in **straniščne naprave**
• **železje** za zidane štedilnike • **železne štedil-
nike** itd. vse od najpreprostejše do najfinejše vrste
dobite pri tvrdki:

B. ŽILIČ • LJUBLJANA
Dunajska c. 11 (poleg Figovca)

Izvlaček

najnovjšega, bogato ilustriranega cenika:

Din 3-50, 5, 7

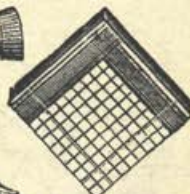
Din 16, 20, 10, 14

Din 380, 450, 210, 240

Din 4, 12, 15

Din 2-50, 3, 6-50

Din 5-50, 6-50

Din 1, 2, 9, 18

Din 6-50, 15, 20

Din 26, 35, 40

Din 70, 80, 90

Din 27, 19

Din 62

Din 60 15-50

Din 32-50, 35-50

Din 18, 26, 30

Din 49, 57, 61

Din 34, 45

Din 250, 400, 800

Din 14, 21, 12

Din 95, 110, 125,

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
 TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK
CELJE, ŠT. 219

Zahtevajte brezplačni cenik, v katerem najdete še mnogo drugih predmetov.
 Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar! Ogromna izbira! Izredno nizke cene!

Več v ceniku!

Več v ceniku!

Več v ceniku!

Več v ceniku!

Prava nega lepote!

Proti vsem napakam kože služi Fellerjeva kavkaška Elsa-pomada, ki štiti lice in kožo, ker ne pokriva kakor običajna krema samo površine

kože, temveč jo koža vpije in tako deluje nanjo s svojimi dobrimi sredstvi. Ona hrani, obnavlja, pomlaja, nagubano in hrapavo kožo lica, vratu in rok. Kožo napravi gladko, mehko, čisto in elastično, odstranjuje gube, brazgotine, mozolje. Veselje je videti, kako enostavno in hitro izginejo solčne pege. Ščiti kožo pred vetrom, vlago, prahom in vročino. Lonček Din 12.—, Zavojn. in pošt. posebej. Za poskušnjo 2 lončka z zavojnino in pošt. vred Din 40.—, ako se pošlje denar vnaprej, ker pri povzetju stane poština 10 Din več.

Elsa-kolonjska voda poživlja in osvežuje. Ena steklenica Din 16-50. — **Elsa-toaletni glicerini**, mala steklenica Din 5.—, velika Din 17-60.

Za nego las, za krepčitev in ohranjanje kože se uporablja Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las (Tanochina-pomada), ki dovaja nove hrane lasnim koreninam, dosega bujnejšo rast las in preprečuje prhljaj, izpadanje las in pregodnjo osivelost; negibke lase vzdržuje voljne. Lonček 12 Din. Zavojnina in poština posebej.

Za poskušnjo dva lončka z zavojnino vred Din 40.—, če pošljete denar vnaprej, kajti po povzetju stane poština 10 Din več.

Elsa-alkohol za lase krepči kožo na glavi, pomlaja in polepšuje lase. Steklenica Din 27-50.

Elsa-Shampoo za izmivanje glave in las, jako prijetnega duha. Zavitek Din 3-30.

Sredstva za barvanje las, zanesljiva, črne in rjave barve, Din 65.—.

Sredstvo za odstranjevanje dlavic »Depilatorium«; odstrani z vsakega dela telesa. Din 34.—.

Mila zdravja in lepote!

Fellerjeva Elsa-mila so divnega vonja, štedljiva v porabi; plemenitijo kožo in vsebujejo dobro učinkujoče sestavine. Obstojta 7 vrst mil:

Elsa-lilijino mlečno milo in **Elsa-milo lilijine kreme**, **Elsa-rumenjakovo milo**, **Elsa-glicerino milo**, **Elsa-boraksovo milo**, **Elsa-katranovo milo**, **Elsa-milo za britje**. Za poskušnjo po pošti pet kosov Elsa-mila v poljubni izbiri z zavojnino in pošt. vred Din 52.—. **Elsa-tekoče lilijino mleko**. Idejno sredstvo za lepoto. Steklenica Din 13-20. **Elsa-toaletne pastile** za umivanje in **Elsa-toaletni prašek** za umivanje, 1 karton Din 10.—. **Zdravilni puder dr. Kluger**: »Hega«, škatlja Din 27-50. **Puder za dame** Din 4-40, **lepotoilne reče** in **belo po** Din 3-30. **Pomada za ustnice** Din 3-30.

Pljuča in dihala

so neglede na to, da morajo delovati brez prestopka, izpostavljena mnogim škodljivim vplivom, kot so veter, mraz, prah, dim in razne nalezljive bolezni. Zato ni čudno, da pride semtertj do motenj, do kašlja, do hripavosti, bolezni v vratu, težko pri dihanju, bolečin v prsih, plečih in ramah.

Zato je potrebno, da se že pri prvem pojavu takih motenj z uporabo pravega zagorskega soka »Elsa« odstrani nevarnost poslabšanja. **Zagorski prsni sok »Elsa«** je prijetnega okusa in redilen ter vpliva tudi na telesno moč in odpornost. Dve steklenici Din 50.—, štiri stekl. Din 92.— z zavojnino in pošt. vred.

Pobrigaj se za dober tek, drag prihranil si boš lek!

Evo, kaj pravi ljudstvo. Že po tem se vidi, da so ljudje smatrali dober tek za ključ do dobrega zdravja. Dandanes pa se dogodi, da pridejo prebavljalni organi, bodisi zaradi življenjskih neprilik, bodisi zaradi nepravilne hrane, često v nered, kar se pokaže najprej v pomanjkanju teka, nadalje v glavobolu, navalu krvi v glavo, vzpehavanju, napetosti, odvratnosti do jedi itd.

»Pobrigaj se za dober tek!« pomeni, da si moraš dober tek ustvariti, ako ga še nimaš.

in zato priporočamo močno **švedsko tinkturo »Elsa«** (švedske kapljice) lekarnarja Fellerja. — Dve steklenici Din 50.—, štiri steklenice Din 92.— z zavojnino in pošt. vred.

Fellerjevo Elsa ribje olje Din 20.—.

Elsa-mentolno črtalo (migrenštift) Din 10.—.

Najmočnejši francoski vinski cvet Din 19-80.

Elsadont-krema za zobe Din 8-80.

Elsa-ustna voda, steklenica Din 16-50.

Fellerjev Elsa turistovski obliž zoper kurja očesa, otiščance itd. Din 4-40. **Velik karton** Din 6-60.

Fekučka turistovska Elsa-tinktura Din 11.—.

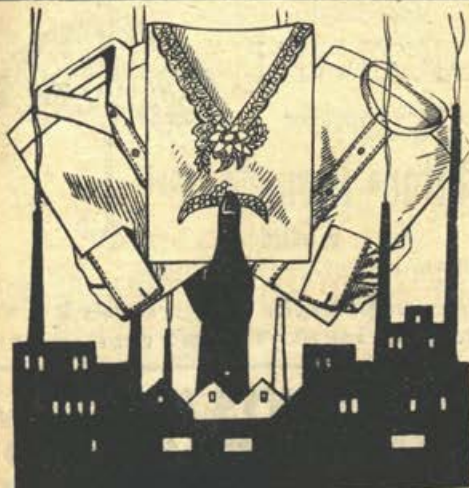
Elsa-prašek za posipanje zoper potenje Din 7-70.

Priporočamo, da pošljete denar vnaprej, ker znaša poština po povzetju 10 Din več. Če se ti preparati prilože k Elsa-pomadi ali Elsa-milu, Elsa-zagorskemu soku, švedski tinkturi ali pa Elsa-fluidu, se poština prihrani, sicer pa se stroški zaračunajo najceneje posebej. — Naročila naslavljajte točno takole:

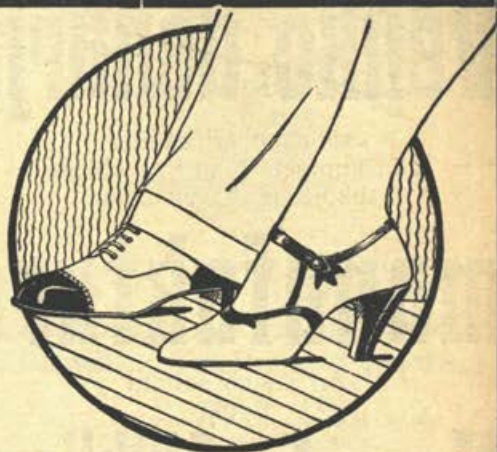
EVGEN V. FELLER, LEKARNAR

Stubica Donja št. 589 (Savska banovina).

Odobreno od Min. soc. politike in narodnega zdravja. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

STERMECKI

CELJE, št. 219.

Oksford srajce	Din 25.—
Flanel srajce	Din 28.—
Poplin srajce	Din 34.—
Touring srajce	Din 42.—
Cefir srajce	Din 46.—
Letne triko srajce	Din 30.—

Otroški čevlji	Din 19.—
Dekliški čevlji	Din 28.—
Deški čevlji	Din 52.—
Ženski čevlji	Din 66.—
Moški čevlji	Din 66.—
Snežke Din 24.—, 30.—, 34.—, 38.—	

Veliki ilustrirani cenik zastonj!

TRGOVSKI DOM STERMECKI — TOVARNA PERILA IN OBLEK

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

*registrovana sadruga
s neomejeno
savezo*

Miklošičeva cesta 6

*v lastni
palači*

Obretnuje hranilne vloge po najugodnejši obretni
meri brez vsakega odbitka. Tudi rentni
davek plačuje posojilnica sama.

**Hranilne vloge
znašajo nad
150.000.000
dinarjev**

Veliko denarja

si lahko prihranite,
ako kupujete blago za obleke,
suknje, plašče in sploh

manufakturo

pri znano solidni
tvrcki

Novak - Ljubljana

Kongresni trg 15 (blizu nunske cerkve)

*Velika izbira!
Dobro in poceni!*

NAJBOLJŠI DEŽNIKI

domačega izdelka
se dobé pri

Antona Fornara vdovi
v Celju

Glavni trg šte. 15 (na dvorišču)

**Vsa popravila in preobleke se
skrbno izgotovljajo! Cene zmerne!**

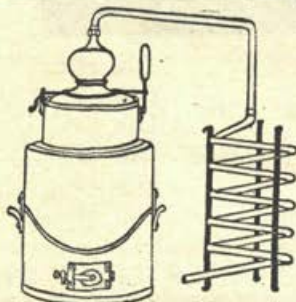

JAKOB KOS / kotlarstvo MARIBOR

Glavni trg šte. 4

prevzema vsa v to stroko
spadajoča dela, kakor
kotle za kubanje žganja
in perila ter krme za
svinje. — Brzoparilnike
(Alfa) s pripravo za ku-
hanje žganja. Skropil-
nice za vinograde. Stroje
za sladoled. — Avto-
genično varenje itd. —
* Cene zelo nizke! *

Prepričajte se sami!

Najvažnejše
umetno gnojilo je

SUPERFOSFAT

ki edino vsebuje vodotopno fosforno kislino, brez ka-
tere se nobena rastlina ne more razviti in obilo roditi.

 Vsak napreden gospodar uporablja za gnojenje

SUPERFOSFAT

ki ga v priznani prvovrstni kakovosti proizvaja domača

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.
Hrastnik

Uporabljajte superfosfat tudi **Vi!**

Cement

Kmetovalci! Najboljše kose, srpe, motike, in poljsko orodje, zanesljivo kaliva semena,
Mizarji! Okove za pohištvo in stavbe, orodje,
Kleparji! Pocinkano, cinkovo pločevino in kositer za spajanje,
Gospodinje in gostilne! Kuhinjsko posodo, jedilno orodje, „Weckove“ kozarce za vkuhanje sadja in sočivja, pristni malinovec, najfinejšo žgano in surovo kavo, čaj, fini rum in pristno slivovko ter brinjevec

kupite najbolje pri

Jos. Jagodiču, Celje, Glavni trg 14.

Podružnica: Gubčeva ulica 2.

Nakup suhih gob in drugih poljskih pridelkov.

Mihael Dobravc

slikarski, pleskarski in črkoslikarski
mojster

CELJE, GLAVNI TRG 15

izvršuje vsa v to stroko spadajoča
dela vestno in po zmernih cenah

DENAR

naložite najbolje in najvarneje
pri domačem zavodu:

Kmetški hranilni in posojilni dom

r. z. z neom. z.

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) 1

Telefon štev. 2847

Račun pri Poštni hranilnici št. 14.257

Brzojavke: Kmetški dom

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5%, pri tro-mesečni odpovedi po 6%, **večje stalne vloge po dogovoru.**

Stanje vlog . . Din 35,000,000

Rezervni zaklad > 1,200,000

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštno položnice za nalaganje denarja. — Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja.

POSOJILA daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8—12½ in od 3—4½ le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½ ure.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

(Ljudski dom)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. Posojila daje na vknjižbo in poroštvo. Hranilne vloge se lahko vplačujejo poštom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago. Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje, brez odbitka rentnega davka. Večje hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo brez napovedi.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

REG POMOŽNA BLAGAJNA ZA SLUČAJ SMRTI

TELEFON 2131 V MARIBORU GRAJSKI TRG 7

sprejema vse zdrave osebe v starosti od 1. do 80. leta, in sicer v naslednje do danes obstoječe oddelke:

Odd. A (A/I, A/II, A/III, A/IV, A/V) po 1000 Din podpore

Odd. B (B/I, B/II, B/III, B/IV, B/V) po 2000 Din podpore

Odd. C (C/I, C/II, C/III, C/IV, C/V) po 4000 Din podpore

Odd. D (D/I, D/II, D/III, D/IV, D/V) po 10.000 Din podpore

Poleg enkratne majhne vpisne pristojbine, ki znaša od 18 Din do največ 86 Din, se plača za vsak smrtni slučaj v odd. A po 50 par, v odd. B po 1 Din, v odd. C po 2 Din in v odd. D po 5 Din na posmrtninah. — Mladoletni od 1. do 16. leta lahko pristopijo v oddelek A in A/I po 1000 Din podpore za slučaj smrti in doživetja; to se pravi, ako doživijo 21. leto se jim izplača na roko po 1000 ozir. do največ 2000 Din podpore, istotako v slučaju poprejšnje smrti njihovim staršem.

LJUDSKA SAMOPOMOČ šteje danes 38.000 članov in je izplačala tekom prvih pet let obstoja že nad 10.000.000 Din na podporah. — Ako še niste član LJUDSKE SAMOPOMOČI, zahtevajte takoj brezobvezno in zastonj pristopno izjavo!

L. MIKUŠ, Ljubljana

Mestni trg št. 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov

in sprehajalnih palic.

Popravila točno in solidno!

Ustanovljeno l. 1839.

NAŠ PRAVI DOMAČI IZDELEK!

KOLINSKA TOVARNA HRANIL D.O. LJUBLJANA

Pristno ajdovo moko, prvovrstne koruzne izdelke in najboljše krmilo za pitanje prašičev razpošilja v vsaki množini:

Za
člane
Družbe
sv. Mohorja
izjemne cene!

UMETNI MLIN

PAVEL SEDEJ

JAVORNIK

=GORENJSKO=

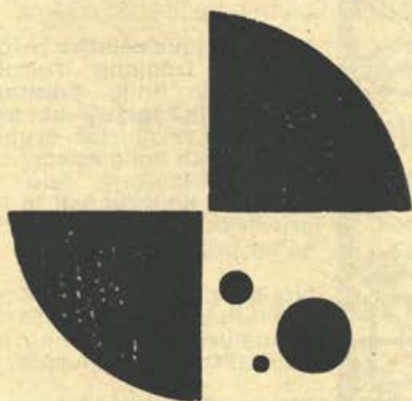

OBLEKE po Din 77.—, 99.—, 110.—
 PLAŠČI po Din 199.—, 250.—, 340.—
 KOSTUMI . . . po Din 320.—, 450.—, 560.—
 BLUZE po Din 33.—, 46.—, 52.—
 KRILA po Din 70.—, 74.—, 128.—
 v tovarni konfekcije

TRGOVSKI DOM
Sternecki
 TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

CELJE, št. 219.

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik in vzorce.
 Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar.

Kmetovalec mora trajno
 iskati in se posluževati
 novih, modernih proiz-
 vodnih sredstev! Ali si
 že naredil poskus
 z umetnim gnojem

**„Apnenim dušikom in
 Nitrofoskalom-Ruše“?**

Če še nisi, potem si pre-
 skrbi vsa potrebna na-
 vodila, ki jih dobiš
 brezplačno pri

TVORNICI ZA DUŠIK D. D. RUŠE

Velika zaloga koles
 šivalnih strojev ter
 vseh nadomestnih
 delov na malo in ve-
 liko. — Mehanična
 delavnica za popra-
 vilo koles, šivalnih
 strojev, motorjev in
 avtomobilov

Avtogenično varenje

DRAGO GAMS

CELJE GLAVNA ZALOGA: MARIBORSKA CESTA 16
 PODRUŽNICA: PREŠERNOVA ULICA 16

**DR. OETKER
 MARIBOR**

izdeluje

**pecilni prašek
 vanilinov sladkor
 pudinge
 šartilje
 itd.**

Na drobno in na debelo

Prodajavci na deželi
dobé primeren
popust!

ZADRUŽNO
PODJETJE

NOVA ZALOŽBA

REGISTRIRANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

LJUBLJANA - KONGRESNI
TRG

19

poleg nunske cerkve
(ob Zvezdi).

KNJIGARNA

*

TRGOVINA

S PISAR-
NIŠKIMI
POTREB-
ŠČINAMI

Namen Nove založbe je, da skrbi za izdajanje izvirnih slovenskih knjig. **Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani spisi** pa cela ursta drugih pomembnih knjig kakor tudi posebno izbrana dela iz svetovne književnosti to izpričujejo. Zato se njeno delo samo priporoča.

Nova založba ima v zalogi vedno **vse knjige**: šolske, znanstvene, leposlovné in pa najrazličnejše molitvenike.

Nova založba prodaja vsakovrstne **šolske in pisarniške potrebščine**: svinčnike, peresa, risalno orodje, papir za risanje, zvezke, ameriške žurnale, blagajniške knjige, glavne in kopirne knjige.

Nova založba ima vedno v zalogi - **za darila otrokom in odraslim primerna** - tudi nalivna peresa, tintnike, pisalne garniture, preproste in dragocene. — Pisemski papir v največji izber.

Bolni živci!

Kolikor dni ima leto, toliko muk mora nervozen človek prestati, ker slabi, izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročajo mnogo trpljenja. Bolečine zbadanja života, omedlevica, tesnoba, enostranski ali splošni glavobol, šum v ušesih, bliskanje pred očmi, neredna prebava, besnost, potenje, trganje v mišicah, nesposobnost za delo in drugi pojavi so posledica slabih, izčrpanih, bolnih živcev.

Kako se hočete rešiti tega zla?

Moja pravkar izišla razprava opisuje metodo, katera je za človeštvo postala vir blagodejnosti. Delovanje telesa se pospešuje, mozeg v hrbtenici postane odporen, mišice in udje postajajo močnejši, a moč in življenjska volja raste.

V borbi za zdrave živce

se je ta metoda pokazala posebno dobra, oživlja in izpodbuja, ohrani mladost in svežost. Treba je, da se sami prepričate o resničnosti mojih navodil, kajti vsakomur, ki mi piše, pošljem

popolnoma brezplačno in franko

knjigo zdravnika z mnogostranskimi dolgoletnimi izkušnjami, ki se je sam boril s to boleznijo. Pošljite mi Vaš natančen naslov in jaz Vam omenjeno takoj pošljem

povsem brezplačno.

Poštno nabiralno mesto: **ERNST PASTERNAK,**
Berlin SO, Michaelkirchplatz 13, Abt. Ha.

Ni
družine
brez
domačega
zdravila
!

ALGA

PRI REVMATIČNIH BOLEČINAH

**BOLEČINAH V KOSTEH —
ZBADANJU — ISHIASU —
OMOTICI — TRGANJU —
ZOBOBOLU — GLAVOBOLU**

se priporoča masaža

za masažo (drgnjenje) je:

ALGA

ALGA se dobi v vseh lekarnah — drogerijah — trgovinah 1 stekl. Din 14.— ali pa naročite na naslov: Laboratorij ALGA, Sušak. (Cene so znižane);

4 stekl. ALGE Din 68.—, 8 stekl. ALGE Din 115.—
14 stekl. ALGE Din 180.—, 25 stekl. ALGE Din 285.—
50 stekl. ALGE Din 520.—.

V krvi je zdravje!

Kri je sok življenja in hrana telesa!

Eden najvažnejših činiteljev v sestavi človeškega organizma je kri, ki kroži po telesu in hrani njegove dele. Zemlja brez vode ni plodna, posuši se in razpoka in trud, ki smo ga imeli z obdelovanjem take zemlje, je bil zaman in brez koristi. V kolikor zemlja ne dobiva vode prirodnim potom, ji je treba dovajati vode umetno, ker voda šele pomeni življenje.

To, kar je za zemljo voda, je za človeški organizem kri. Kri prevzema in vodi v telo vse ono, kar je za normalno in zdravo razvijanje telesa potrebno. Zdravniška dognanja zadnjih desetletij so dokazala, da je ena najpotrebnejših sestavin, ki so potrebne krvi oziroma prehrani telesa — železo. Če nima človeški organizem dovolj železa v krvi, trpi; take osebe postajajo bledolične, nervozne in razdražljive, so nesposobne za delo in nagnjene vsakovrstnim boleznim, ki počasi pa uspešno napadajo oslabljeni organizem in ga izpodkopavajo.

Preparat, ki dovaja v kri železo, znan vsem zdravnikom, preizkušen od stotisočev z uspehom, je »ENERGIN«, sredstvo za ojačenje krvi, živcev in teka. »ENERGIN« je preparat, v katerem je uspelo spojiti železo še z drugimi važnimi hranilnimi sestavinami v taki obliki, da ga želodec lahko sprejema in daje krvi, a ko sprejema kri železo, se krepi telo in ves organizem. Odrasli uživajo »ENERGIN« trikrat dnevno po eno žlico pred jedjo, otroci trikrat dnevno po eno malo žličko pred jedjo.

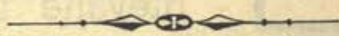
STARŠI: Vsakemu otroku, ki hodi v šolo, dajte za ojačenje krvi, živcev in teka »Energina«. Otroci, ki zauživajo »Energina«, imajo tek in so odporni zoper vse bolezni.

»ENERGIN« za ojačenje krvi, živcev in teka dajte vsaki deklici med 12 in 17 letom. To je doba, ko morajo deklice zaradi prehodne dobe imeti močno in zdravo kri.

»ENERGIN« dajte vsakemu svojcu rodbine, ki nima teka!

»ENERGIN« dajte vsakemu svojcu rodbine, ki je malokrven in slabih živcev!

»ENERGIN« za ojačenje krvi, živcev in teka se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah v originalnih steklenicah od pol litra. Steklenica stane Din 35.—.

Po pošti pošilja Laboratorij
»ALGA«, Sušak:

3 velike steklenice Din 110.—
6 velikih steklenic Din 220.— in 1 zastonj
12 velikih steklenic Din 440.— in 2 zastonj

Hubertus

terpentinovo milo

hvalijo vse naše gospodinje, ker je res izvrsten domači izdelek in tudi zelo poceni.

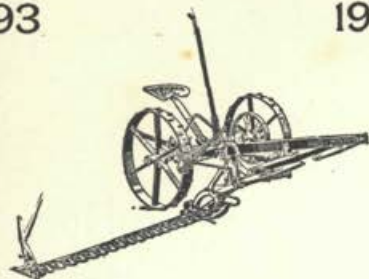
Ta znak Vam jamči za to!

Dobite ga povsod, zahtevajte ga pri Vašem trgovcu, ki Vam bo rad postregel z njim.

1893

1933

Dober gospodar

štedi svoje in svoje družine skrbi, če mlati z mlatilnico, kosí s kosilnico in žanje z žetveno pripravo.

● Mlatilnice vseh vrst, originalne amerik. » Deering « - kosilnice, geplje, čistilnike, trijerje, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, slamoreznice, » Lister « - motorje, pluge in brane, črpalke za vodo in gnojnico, kotle za krmo in žganje, ves stavbni material, brzoklepalnike in drugo orodje kupite vedno ugodno pri tvrdki

Neveste!

Že Vaše matere so kupile pri meni, ko so se možile, kuhinjsko posodo in druge gospodinjske potrebščine. Obrnite se z zaupanjem tudi Ve na mojo staro, solidno tvrdko in vse življenje boste vesele in zadovoljne.

● Peči, štedilnike, železno opravo, kuhinjsko posodo vseh vrst: emajlirano, lito, Sphinx, aluminijasto, jedilno orodje, toplotne steklenice itd. kupite zelo ugodno pri tvrdki

FR. STUPICA

veletrgovina z železnino in poljedelskimi stroji, zaloga čebelarских potrebščin in monopolna prodaja streliv

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 1

ZALOŽBA DRUŽBE SV. MOHORJA

IMA V ZALOGI KNJIGE LEPOSLOVNE IN POUČNE VSEBINE
 ČLANI MOHORJEVE DRUŽBE DOBE KNJIGE PO ZNIZANIH
 CENAH / ZAHTEVAJTE ILUSTRIRANI SEZNAM VSEH KNJIG
 DOBITE GA BREZPLAČNO PRI MOHORJEVI DRUŽBI V CELJU

VSA DRAVSKA BANOVINA NAJ HITRO IZVE

Da je manufakturna in modna trgovina g. **VALENTINA HLADINA V CELJU** solidna domača tvrdka, izkazuje velik dnevni promet in Vam zato nudi vedno sveže blago po priznani konkurenčnih cenah

Priporočamo Vam omenjeno tvrdko